

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 35 / Hejmar 419 / Mijdar 2016

38. yıl direnişiyile faşist AKP diktatörlüğünü -kendi deyimleriyle- çöküş noktasına, ölüm noktasına getirdik. 39. yıl mücadelesiyle AKP'yi toprağa gömeceğiz. Faşist soykırımcı AKP diktatörlüğünü tarihin çöp sepetine atacağız. Hedefimiz budur. Kürdistan Özgürlük Devrimi zafere gidecek, Ortadoğu Demokratik Devrimi gelişecektir. 3. Dünya Savaşı'nın bölgeyi kasıp kavuran yapısına son vermek için önemli gelişmeler sağlayacağız.

Önder Apo'nun 'sağlık, özgürlük ve güvenlik' sorununu çözeceğiz. İddiamız bu, hedefimiz bunlardır. Bunları gerçekleştirme gücümüz var. Mücadele için direniş imkanlarımız daha çoktur. İç ve dışta AKP diktatörlüğü daha çok daralmış ve zayıflamış durumdadır. O kuru, kabadayı sözlerle bakmamak lazım. AKP ve Tayyip Erdoğan yönetimi o sözlerle zayıflıklarını gizlemeye çalışıyor. Savaşla, katliamla, terörle, baskıyla kendi dışındaki herkesi sindirerek ömürlerini uzatmak istiyorlar.

> 8-13

39. PKK yılında Özgürlük Mücadelesi'nin vuruşuyla AKP faşizmi son nefesini verecek

PKK tarihi zulme karşı destansı bir mücadele tarihidir

Cemil Bayık

Önderlik gerçeğinde bir parti ve parti öncülüğüyle kaybetmek mümkün değildir. Önderlik gerçeğiyle oluşmuş bir parti ve parti militanlığı koşullar ne kadar zor olursa olsun, düşman ne kadar saldırgan olursa olsun kesinlikle çıkış yolu bulur, kazanır. Önderlik gerçeğinde ve Önderlik gerçeğinin örgütlenmiş, somutlaşmış hali olan parti gerçeğinde kaybetmek, yenilmek, umutsuzluk yoktur. Parti umuttur, zaferdır.

> 5-7

Êdî gelên di Îranê de dijîn, ne mûmkîne rêveberiya despotan qebûl bikin

Meclisa PJAK'ê

Di Pêncemin Kongreya me ya PJAK'ê de, mijareke bingehîn ya rojeva kongreyê, nixandina pêvajoyê bû ku him li Rojhilata Navîn û him jî li Kurdistanê her roj bi xwe re pêşveçûnên nû tîne. Di nav van pêşveçûnan de, rewşa dewletên Tîrkiye û Îranê ku di hin polîtîkayan de - mînak di pêşengtiya înkarkirina rastiya gelê Kurd de - li herêmê li ser hevsengiyên heyî xwedî bandoreke serekene, di kongreya me de, bi her awayî bi berfirehî hatine nîqaşkirin.

> 21-22

**Bu kışı, AKP faşizmini yerle bir edeceğimiz
direniş kışı haline getireceğiz**

> 2-4

Duran Kalkan

**Özgür Rojava özgür Suriye'nin
özgür Suriye de özgür Rojava'nın garantisidir**

> 24-25

Nurettin Sofi

**Hiçbir iktidar zihniyeti kadınların
örgütlü gücünü ve mücadelesini
yenemez**

> 14-15

Rûken Garzan

**Gîştînameya Dûwemîn
Civata Gîştî ya KODAR'ê**

> 23

**Kürt sorununda Mûsil'in
tarihsel yeri ve önemi**

> 26-28

Cemal Şerik

**Kadın devrimini gerçekleştirmek
toplumsal devrimi yapmaktır**

PAJK Koordinasyonu

Toplumsal alt üst oluş sürecinde, kızgın savaş, soykırım, yıkım saldırılarında kadın sorununun herhangi bir gündem olarak değil, başat sorun olarak çözümünü dayatmak; toplumu demokratikleştirmek, diplomasinin, siyasetin, savunmanın, insanın yolunun kadın özgürlüğünden geçtiğini her zeminde ve her çalışmada temel bir yaklaşım olarak ortaya koymak, bu anlayışı tüm topluma mal etmek ve tüm çalışmaların merkezine oturtmak şarttır.

Her günü kadın bakışıyla yorumlamak, kadın sorunsallığı üzerinden demokratik, eşit, özgürlükçü bir rejimin tesisini gündelik olarak da gerçekleştirmek gerekmektedir.

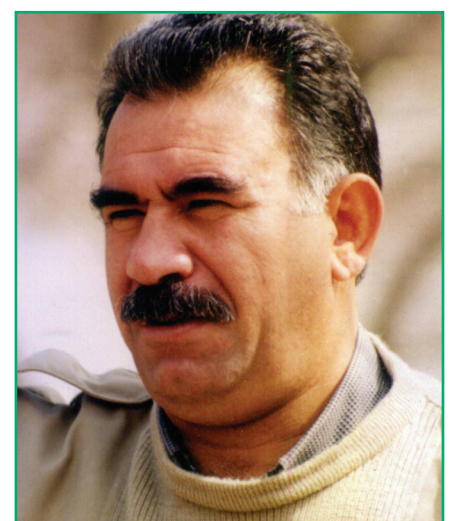
> 18-20

Halk cesarete sahip oldu mu her şeye hazırdır

Rêber Apo'un halk ile diyalogu

Şimdiye kadar halkımız hep düşürüldü. Her gelen onunla oynadı. 'Önder' adı altında ortaya çıkanlar, halkımızı mahvetti. En son olarak Barzani ve Talabani örneği var. Şu veya bu güce dayanmışlar. Biz bu duruma düşmemeye özel dikkat gösterdik. Başka güçlere dayanmadan kendi özgücümüze dayandık. Bu şekilde geliştirdiğimiz mücadele tuttu.

Dökülen kanlar boşa akmadı, görülen işkence ve baskılar karşılıksız kalmadı. Halkın gücüne dayandık, ona doğru önderlik yapmaya çalıştık. Düşmanın ve diğer art niyetli çevrelerin oyunlarına gelmedik.

> 16-17

Bu kışı, AKP faşizmini yerle bir edeceğimiz direniş kışı haline getireceğiz

Duran Kalkan

Düşman cephesinin durumu, bir gün haber dinleyen birinin rahatlıkla sonuç çıkaracağı kadar açık ve nettir.

AKP ve Tayyip Erdoğan yönetiminin tutumu ortadadır. Varlığını, iktidarının devamını, geleceğini, savaşa, faşist teröre, Kürdün yokluğuna ve Kürt soykırımına bağlamış durumdadır. Bunu da PKK karşıtlığı olarak ifade ediyor, 'Teröre karşıyım' diyor. Tabii, 'Ben Kürde karşıyım' diyemez. Dese, kendisini kimseye dinletemez. Elbette, 'PKK'ye karşıyım' diyecek, PKK'ye şu-bu yaptılar yapıştıracak ki, yaptıklarını, uyguladığı soykırımı başkalarına kabul ettirebilsin, mümkünse başkalarından destek alabilsin. Eskiden böyle değildi. Söylemiyle eylemi farklılık arz ediyordu. Şimdi açıktır ve açıktan söylüyor. Sadece 'teröre karşı' olduğunu söylüyor ve Kürdü 'terörist' ilan ediyor. Terörü yok etmeyi temel amacı olarak ortaya koyuyor ve 24 Temmuz 2015 tarihinde başlatmış olduğu topyekun özel savaş saldırısını sürdürüyor.

Aslında AKP bu savaşı 24 Temmuz'da başlatmadı. TC topyekun özel savaş konseptini 23 Ağustos 2005 tarihinde yapılan Milli Güvenlik Kurulu'nda başlattı. O toplantı bir dönemeçti. Ecevit hükümetinin Uluslararası Komplo'yu 'başarıya' götürememesi ve PKK'yi yenememesi üzerine 3 Kasım 2002 seçimlerinde Tayyip Erdoğan iktidara geldi. 23 Ağustos 2005 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısında, Uluslararası Komplo'yu yürütmek ve 'başarmak' amacıyla yeniden topyekun özel savaş konsepti kararlaştırıldı ve uygulamaya kondu.

AKP hükümeti başta buna biraz itiraz etti. O itiraz hem anlaşılmak hem de güvence almak içindi. Daha sonra dış güçlerle uzlaştı, içte bazı mücadeleler yürüttü, çeşitli dönemlerde dost ve düşmanlar belirledi. Mücadele yürüttü ve sonuçta 24 Temmuz 2015 tarihinden itibaren kendisini savaşa kilitleyen ve Kürt soykırımına bağlayan bir konuma getirdi. Şimdi söylediğiyle yaptığı ayrı değildir. 'Yok edeceğiz' diyor. Yok etmek için de gerekli tüm pratikleri, saldırıları içte ve dışta yürütüyor. Bütün uygulamaları bu çerçevededir. Yine tüm politikası ve diplomasisi buna göre çalışıyor.

Özellikle son 15 Temmuz askeri darbe girişiminin başarısız kılınması ardından geliştirdiği OHAL darbesine de dayanarak, bir diktatörlük yönetimi temelinde saldırılarını sürdürüyor. CHP'nin, cumhuriyetin kuruluşu ardından geliştirdiği politikaları olduğu gibi yürütüyor. O zaman, 'irticaya karşı' denildi ve Kürt soykırımı yürütüldü. Cumhuriyet denilen sistem, Kürdün yokluğu üzerine inşa edildi. Şimdi ise önce, 'DAİŞ'e karşı' dedi, buna kimseyi inandıramadı. Şimdi ikinci bir söylem olarak, 'FETÖ'ye karşıyız' diyorlar. Esas hedef ise Kürt soykırımı. Kürdün yokluğu üzerinden cumhuriyeti faşist ulus devlet sistemi olarak yeniden restore etmeye çalışıyorlar. Önceki CHP devletiydi, şimdiki AKP devleti olarak örgütlendi. Önceki laik-milliyetçi bir çizgideydi, şimdi dinci-

Şu an tıpkı 12 Eylül askeri darbesinden sonra ortaya çıkan durum gibi MHP-AKP faşist bloku, Türkiye cephesine tümüyle hakim oldu. CHP'yi de zaman zaman yedekliyorlar. CHP'nin pozisyonunun bu şekilde devam edeceği de anlaşılıyor. Onun dışında, AKP faşizmine karşı duran tek güç Kürt Özgürlük Mücadelesi'dir. 80'lerin ortasından itibaren var olan durum, şimdi de varlığını sürdürüyor. Bu, AKP'yi çılgına çeviriyor, oyunlarını bozuyor, maskesini düşürüyor ve alternatif oluşturuyor. Bundan dolayı, büyük kaygı ve öfke duyuyor. Öfkesiyle de saldırıyor, söylemedikleri söz, yapmadıkları katliam kalmıyor.

milliyetçi bir çizgide örgütlenmek isteniyor. Değişim, sadece laisizmin yerine dinciliği geçiriyor. Milliyetçilikleri ise aynıdır. Bu milliyetçilik ırkçı-şoven ve faşisttir, Kürt düşmanıdır, halkların düşmanıdır. Kürt düşmanlığı temelinde halklara düşmanlığı ifade ediyor.

Aslında AKP yok tam bir diktatörlük yönetimi var

AKP, Osmanlı düzenindeki gibi bir devlet sistemini, Türk-İslam sentezi bir çizgide yeni bir devlet sistemiyle örgütlemek istiyor. Bunu başarmanın yolunun da Kürt soykırımını gerçekleştirmekten geçtiğini, geçmiş tecrübeye dayanarak, cumhuriyetin 90 yıllık politik tecrübesine dayanarak çıkarıyor ve onu yürütmeye çalışıyor. Şu an en klasik, en tutucu, en statükocu olan güç, AKP'dir. Farklılığı, ön gördüğü değişiklik sadece, laisizmin yerine dinciliği geçiriyor olmasıdır. Onun dışındaki

oldu. Geçmişte gizli olan bazı şeyler şimdi açığa çıktı. Maskeleri düştü ve nasıl değerlendirilirse değerlendirilsin, şimdiki AKP, eski AKP değildir. Eski argümanlarıyla şimdi politika yapmıyor.

Bu anlamda geçen süreçte çeşitli ittifaklar yaparak devlette güç sağladı, devletin kendine karşı olan yanlarını dağıttı, kendini örgütledi. Şimdi mevcut haliyle bir devlet yok, örgüt var. Aslında AKP de yok, devlet yönetimi var. Tam bir diktatörlük yönetimi var. Başkanlık dedikleri sistem de tam böyle bir sistemi yasal çerçeveye kavuşturmadır. Erdoğan ileride yargılanmaktan korkuyor ve onun önünü almaya çalışıyor. Bir de herkesi kendisinin bu yönetimine katılmaya mecbur kılmak istiyor. Sistemini yasal statüye kavuşturursa itiraz eden olmayacaktır.

Bu çerçevede AKP'nin saldırıları sürmektedir. Geçen süreçte yaşadıklarının yarattığı psikolojik sonuçlar ve elde ettiği maddi sonuçları da kullanıyor.

bulunuyor. Bu çok net bir durumdur. Bir de karşıt faaliyetlerden çok korktu. 'Beni düşürecekler' diyor. İktidardan düşerse yargılayacaklar, Menderes gibi yapacaklar. 'O halde, ne olursa olsun iktidarı elde tutmalıyım. Onun için de, elimdeki gücü sonuna kadar kullanmalıyım' diyor. Yani Tayyip Erdoğan'ın kişilik olarak geldiği nokta; Saddam Hüseyin ya da bütün faşist diktatörlerin aynıdır. Günlük ölüm korkusu altında, o korkuyu yenibilmek için herkesi korkutmaya çalışıyor. 24 saat sağa-sola baskı uyguluyor, tehdit ediyor. Bunu yapabildiği, çevreyi korkutabildiği oranda ayakta kalıyor, korkularını yenabiliyor. Sistem böyledir ve bu görülmektedir. Ayakta kalabilmenin böyle bir saldırıdan geçtiğini görüyor ve bunun merkezine de Kürtleri ve Kürt düşmanlığını almış durumda. İçte bütün faşist bloku birleştiren, dışta yaşamasına imkan verecek sistemin ortaya çıkmasını sağlayacak olan, Kürt soykırımı. Kendini ona dayandırmış durumda ve bu

Bakur mücadelesi var oldukça Başûr ve Rojava Devrimi yükselecektir

Yakın geçmişte, 2013-2014'te, Rojava'yı tasfiye etmek, Başûr'u da KDP üzerinden denetim altına alarak kuşatmak ve ezmek istedi. Bu stratejik plan Kobanê direnişi ve zaferiyle yenilgiye uğratıldı, başarısız kılındı. Bunun üzerine gördüler ki; Bakur'daki mevcut örgütlü güç durdukça, özgürlük kuvvetleri mücadele ettikçe Rojava ve Başûr'u tasfiye etmek mümkün değildir. Arkalarında Bakur oldukça, bu iki alanı geriletemez. Kobanê sürecinde net olarak kanıtlanan bu oldu. Bunun üzerine şimdi planlaması farklıdır. Öncelikli plan, Bakur'u ezmek ve yok etmektir. Bakur'u ezerken Rojava'yı ve Başûr'u kuşatmak ve denetim altına almaktır. AKP, şimdi bu planla hareket etmektedir. Bu planın ilk hedefi, Bakur'un bütün demokratik ve devrimci değerlerini ezmektir. Bakur'u ezerken de

ideolojik ve stratejik yaklaşımı, CHP ve MHP yaklaşımlarının aynıdır. O temelde de gerekli politikaları oluşturup pratik yapıyor. Bu hususun artık tartışılacak bir yanı yoktur.

AKP, başlangıçta böyle değildi. Bir sürü vaatlerde bulunarak geldi. İktidar olabilmesi, hükümet kurabilmesi için ateşkeslere, çözüm süreçlerine sığınıyordu. Şimdi artık iktidarını sürdürürebilmesi, varlığını koruyabilmesi, savaşa ve Kürt soykırımına bağlanmış durumdadır. AKP'de belli değişiklikler

Devletin, ülkenin, toplumun imkanlarını ele geçirmiş durumdadır. Bunları, bir saldırı gücü olarak kullanıyor. Bu saldırı gücünü önemsemek lazım. Çünkü, taktik açıdan zayıf değildir. 'Var olmak ve yaşamak için Kürdü yok etmek lazım' diyor. Erdoğan'ın durumu Newroz Efanesi'ndeki Dehak'ın durumu gibidir. Varlığı başkalarının yok edilmesi üzerinedir. Dehak'ın nasıl gençlerin beyniyle yaşadığı söyleniyorsa Erdoğan da gençlerin kaniyle yaşıyor. Zulüm tarihi Tayyip Erdoğan kişiliğinde yeniden canlanmış

çerçevede kararlılığı ve planlaması var. Bir planlama çerçevesinde günlük olarak saldırı yürütüyor. Bu hedef temelinde ezmek, imha ve yok etmek istiyor. Bu da Kürt soykırımı demektir. Bunu bir günde ya da toptan yapamıyor. Dolayısıyla zamana yayması, öncelikler tanıması gerekiyor. Bu çerçevede öne Bakurê Kurdistan'ı almış; Başûr'u, Rojava'yı ve Rojhilat'ı da ona bağlıyor. Öne PKK'yi almış; diğer partileri buna bağlıyor. Yani AKP faşizminin bir planı var ve bu plan doğrultusunda hareket ediyor.

Rojava'daki gelişmeleri engellemek, Fırat'ın batısına geçirmemek, Fırat'ın doğusunda bir kuşatmada tutmak, Başûr'u KDP üzerinden denetim altında tutmak. Bakur'u ezip Rojava ve Başûr'a destek veremez hale geldi mi, Fırat'ın doğusunda kuşatılmış bir Rojava Devrimi'ni ezmek, KDP ile denetim altında tutulan Başûr'daki bütün gelişmeleri ezmek zor olmayacaktır. İkinci ve üçüncü aşamalar da bu biçimde gelecektir. Hedef kesinlikle soykırımdır, Kürdün yok edilmesidir. Geleneksel Kürt inkarı

ve imhası zihniyetini ve stratejisini olduğu gibi koruyor ve yürütüyor. Böyle bir planlama dahilinde bunu gerçekleştirmek istiyor. Alanlara yaklaşımı da bu çerçevededir.

Bakur'da, 24 Temmuz'dan bu yana geliştirdi. Ve özellikle 15 Temmuz'dan itibaren ilan edilen OHAL sistemiyle

AKP faşizminin OHAL planlaması sonrası, Rojava'ya karşı politikalarını da gördük. 'Fırat Kalkanı' denilen hareketle Cerablus işgalini geliştirdiler. Şimdi Bab'a yönelmişler. YPG güçlerinin Efrîn'den Bab'a yaklaşması üzerine, YPG'yi önlemek üzere bunu geliştiriyorlar. Orada bir çatışma durumu

özyönetim direnişlerinde, halk çok hazırlıklı olmadan büyük bir mücadeleyle karşı karşıya geldi. Özellikle Kürt toplumsal yapısının geliştiği, bilinç ve örgütlülük olarak demokratik uluslaşmanın belli bir düzey kazandığı yerlere saldırıldı. Orada bir zorlanma oldu. Sindirme, geriye itme ve susturma şeklinde sal-

'Olmaz' deniliyordu. TC faşizminin 24 Temmuz saldırısının öncesinde Rojava yönetimi, 'Böyle söyleniyor ama beklemiyoruz' diyordu. Ama beklenmeyen oldu. Fakat, bir karşı koyuş var. Türkiye'nin Rakka operasyonunu kendisine bağlama çabası kırıldı. Bu anlamda Cerablus'ta zayıflık olsa da bir savaş

ması yönünde aslında bir anlaşma vardı. Sonra TC ve KDP onu engelledi. Mûsil-Kerkûk'e saldırı olduğunda, Kerkûk valisinin de daveti temelinde HPG güçleri aktif katılım gösterdi. Onun dışında Şengal'de YBŞ ve oradaki HPG birlikleri iki-üç köyü almak üzere bir operasyon yürüttü. O köyleri aldılar. Fakat Şengal üzerinden KDP'nin de benzer bir hareketliliği var. Onun ötesinde, oradan henüz bir cephe durumu yoktur. Daha fazla katılım da yoktur.

Türkiye'nin istekleri gerçekleşmiş mi? Planları tümünden bozulmuş değildir fakat tam gerçekleşmiş de değildir. Çünkü Mûsil'da ne olacağı belli değildir. Henüz hiçbir şey net değildir. Mûsil'i hemen alacaklarını söylediler ama öyle bir durum da yoktur. Mûsil, bu savaşın en son biteceği yerdir. Mûsil'da hiç kimse savaşın erken biteceğini düşünmemelidir. Çünkü, başka yerlerde belki DAİŞ ile DAİŞ karşıtları savaşıyorlar. Mûsil'da öyle değildir. DAİŞ ile DAİŞ karşıtları savaşıyor, herkes birbiriyle savaşıyor.

Mûsil'da Ortadoğu'nun temel bütün ilişkileri savaş halindedir. Küresel sermaye sistemiyle bölgenin ulus devlet statükoculuğu, Türk milliyetçiliğiyle Arap milliyetçiliği, Sünnilik ile Şiilik, bir de TC ile Kürtler, Kürt soykırımı, inkar ve imha sistemi ile Kürt Özgürlük Direnişi çatışıyor. Böylece Mûsil bütün ilişkilerin ve çatışmaların odağı durumundadır. Bu statüko 1. Dünya Savaşı'ndan sonra oluştu. Bütün Ortadoğu'da savaş 1918-23'te bitti, Mûsil savaşı 1926'da bitti. 5 Haziran 1926 Ankara Anlaşması'yla Türkiye-İrak sınırı belirlendi. Mûsil'i Kemalistler İngilizlere verdiler. Küresel sistemle bölge güçleri bunun karşılığında inkar ve imha siyasetini, Kürt soykırımını kabul etti. Aslında Mûsil'in pazarlanması üzerinden Kürt sorunu ortaya çıktı.

Bu bakımdan da mevcut çelişki ve çatışmalardan en önemlisi Kürt sorudur. Kürdü inkar ve imha sistemiyle Kürt özgürlüğü arasındaki çelişkidir. Dolayısıyla, öyle bitecek bir durum değildir, Kürtler açısından önemsiz bir durum da değildir. Mevcut somut durumlar böyledir.

Baş düşman AKP faşist diktatörlüğüdür

Bu çerçevede şunu söyleyebiliriz: Belli bir gerilla-askeri direniş var. Halkın da sınırlı bir direnişi var. Fakat bütün bunlar yetmiyor. İnkâr ve imha sistemi topyekun saldırı halindedir. Buna karşı bizim de topyekun direniş içerisinde olmamız gerekiyor. Topyekun direnişin yıkmak üzere hedefleyeceği güç; AKP faşist, soykırımcı diktatörlüğüdür. Baş düşman ya da birincil düşman budur. Temel mücadele alanı bunu başarmak için Bakur ve Türkiye metropolleridir. Rojava, Başûr, Rojhilat ve dünyanın diğer alanlarındaki mücadelelerin hepsi bu hedefe bağlı olmalıdır.

Bu çerçevede; AKP'nin planlamasının aksine, 2016-2017 kışını, önceki kışın pratiğinden çıkan derslere de dayanarak daha planlı, örgütlü, daha hazırlıklı, AKP faşizmini yıkmayı hedefleyen bir direniş kışı haline getirmek istiyoruz. Bunun için hem şiddet içeren mücadeleyi hem de demokratik siyasi mücadeleyi, yumuşak mücadele alanını, tüm imkanları, fırsatları en ileri düzeyde kullanarak geliştirmek, AKP'nin bütün saldırılarına karşı her mevziyi son kurşuna kadar direniş içinde tutmak temel hedefimizdir. Bu temelde de bir pratik çaba vardır. Metropoller ne olmalı? Şehirde ne olmalı? Savaş nasıl olmalı? Demokratik siyaset nasıl yürümelidir? Gerilla nasıl hareket etmeli? Serhildan nasıl geliştirmeliyiz?

AKP'nin planlamasının aksine, 2016-2017 kışını, önceki kışın pratiğinden çıkan derslere de dayanarak daha planlı, örgütlü, daha hazırlıklı, AKP faşizmini yıkmayı hedefleyen bir direniş kışı haline getirmek istiyoruz. Bunun için hem şiddet içeren mücadeleyi hem de demokratik siyasi mücadeleyi, yumuşak mücadele alanını, tüm imkanları, fırsatları en ileri düzeyde kullanarak geliştirmek, AKP'nin bütün saldırılarına karşı her mevziyi son kurşuna kadar direniş içinde tutmak temel hedefimizdir. Bu temelde de bir pratik çaba vardır.

Mûsil, bu savaşın en son biteceği yerdir. Mûsil'da hiç kimse savaşın erken biteceğini düşünmemelidir. Çünkü, başka yerlerde belki DAİŞ ile DAİŞ karşıtları savaşıyorlar. Mûsil'da öyle değildir. DAİŞ ile DAİŞ karşıtları savaşıyor, herkes birbiriyle savaşıyor. Mûsil'da Ortadoğu'nun temel bütün ilişkileri savaş halindedir. Küresel sermaye sistemiyle bölgenin ulus devlet statükoculuğu, Türk milliyetçiliğiyle Arap milliyetçiliği, Sünnilik ile Şiilik, bir de TC ile Kürtler, Kürt soykırımı, inkar ve imha sistemi ile Kürt Özgürlük Direnişi çatışıyor. Böylece Mûsil bütün ilişkilerin ve çatışmaların odağı durumundadır.

bu politikasını yeniden planlayıp geliştiriyor. Bakur'da her şeyi yasakladı ve eziyor. Geçen kış, Kürt kentlerindeki toplumsal yapıyı dağıtmak için çaba harcadılar. Sûr ve Cizîr başta olmak üzere toplumsal direniş eğilimi gösteren yerleri tank ve toparla yakıp yıkarak yok etme de, bu planın bir uygulamasıydı. Önce o toplumsal yapıyı parçalamak, demokratik ulus varlığının direnme gücünü, kırmak istediler. Ardından demokratik siyasetin üzerine gitmeye başladılar. Zaten 24 Temmuz 2015'ten itibaren tüm gücüyle gerillanın üzerine geliyorlardı.

Demokratik siyaset alanında siyasi soykırım operasyonları, ardından milletvekili dokunulmazlıklarının kaldırılması, 20 Temmuz OHAL darbesinden sonra da belediyelere kayıym atayıp işgal etme, bütün özgür ve demokratik basını kapatma, HDP ve DBP yönetimlerini, milletvekillerini tutuklama, şimdi de bütün yurtsever kurumları, dernekleri yasaklama, kapatırma ve yok etme biçiminde sürdürüyorlar. İçinde bulunduğumuz kış koşullarını kendileri için avantajlı bir zaman dilimi olarak değerlendiriyorlar. Dağda gerillanın yeterince hareket edemeyeceğini düşünüyorlar. Bundan faydalanarak bu ezme, imha ve tasfiye etme amacını 'başarımlar' hesabı yapıyorlar. Bu kış da böyle planlamışlar. 'Mayıs'a kadar yok edeceğiz' diyorlar. Bunu tartışıp açıkça da dile getiriyorlar.

olacaktır. Rakka operasyonunu engellemek, PYD'yi, YPG ve YPJ'yi terör örgütü olarak dünyaya kabul ettirerek engellemek için çaba harcadılar. Mükünse bir bütün olarak Rojava özgürlük güçlerini terör örgütü ilan edip hedefe koymak, mümkün değilse en azından Fırat'ın batısını kapatıp Rojava Devrimi'ni Fırat'ın doğusunda kuşatmaya almak istediler. Bunun için bütün güçlerini seferber ediyorlar. Her türlü tehdidi de göze aldılar.

Mûsil savaşında tek amaç Kürtlerin dışında bırakılması

Tek amaçları, Mûsil savaşında Kürtlerin etkinlik kazanmasına fırsat vermemektir. Bunu PKK'yi savaşın dışında, KDP'yi de denetim altında tutarak yapmak istiyorlar. Ve şu ana kadar bu biraz yürüdü. Amerika ve Irak'a baskı yaptılar, İran'la anlaştılar. Sonuçta Türkiye'nin ve PKK'nin karşılıklı katılması temelinde bir Mûsil savaşı başlatıldı. Türkiye, 'KDP-YNK'nin pêşmerge güçleri Mûsil'a girmeyecek' kararı temelinde aslında tümüyle Mûsil'ın Kürtlere kapatılmasını öngören bir planı, Amerika ve Irak'a kabul ettirdi. Bu temelde Başûr'u denetlemiş oluyor. AKP planlaması böyledir. Bu temelde de saldırıları ortadadır.

Buna karşı mevcut gelişmeler nelerdir? Bakur'da halk, geçen süreçte ciddi bir biçimde zorlandı. Demokratik

dırılar vardı. Bazı kesimler, 'direnmiyelim, AKP ne diyorsa o olur' şeklinde, AKP'nin psikolojik savaşının etkisinde kalarak, sanki ortada AKP saldırısı yokmuş da, PKK direnişi bu işleri yapıyor gibisi bir hava yaydı. Ve düşmanın faşist-imhacı saldırısı karşısında teslimiyetçi, pasifist tutumlar gösterdi.

Şu an tipki 12 Eylül askeri darbesinden sonra ortaya çıkan durum gibi MHP-AKP faşist bloku, Türkiye cephesine tümüyle hakim oldu. CHP'yi de zaman zaman yedekliyorlar. CHP'nin pozisyonunun bu şekilde devam edeceği de anlaşılıyor. Onun dışında, AKP faşizmine karşı duran tek güç Kürt Özgürlük Mücadelesi'dir. 80'lerin ortasından itibaren var olan durum, şimdi de varlığını sürdürüyor. Bu, AKP'yi çığına çeviriyor, oyunlarını bozuyor, maskesini düşürüyor ve alternatif oluşturuyor. Bundan dolayı, büyük kaygı ve öfke duyuyor. Öfkesiyle de saldırıyor, hakaret ediyor, söylemedikleri söz, yapmadıkları katliam kalmıyor.

Direnişin şimdiye kadarki varlığı önemliydi. Bundan sonra daha örgütlü olup bu faşist saldırganlığı kıracak bir direnişi ortaya çıkarmak için bize imkan ve fırsat sunuyor.

Rojava'daki gelişmeler

Rojava özgürlük güçleri daha hazırlıklı olsaydı, AKP faşizminin Cerablus işgaline karşı daha aktif durabilirdi.

cephesi de açılmış oldu. YPG-YPJ ile Türk ordusu artık Suriye topraklarında ve Rojava'da savaş halindedir. AKP'nin bütün çabasına rağmen YPG, Rakka operasyonuna katıldı. Çatışmalar Bab ve Minbic'te yoğunlaşabilir. Rakka operasyonu da belli düzeyde yürümektedir. Bu anlamda AKP'nin Suriye ve Rojava politikaları yürümüyor. Daha fazla karışıklık buluyor. Müttefiklerini yeniden oluşturma girişimleri de başarılı olmadı. DAİŞ karşıtı koalisyonu Mûsil hattında bozmak için girişimlerde bulundular ancak başarısız kaldılar. Somut durumlar tam bilinmiyor. Mûsil çevresinde belli yerleri aldılar fakat bir kısmı zaten boştu. Bir kısmında DAİŞ fazla direnmedi, çekildi, oralarda ilerlediler. DAİŞ, Kerkûk'te karşı saldırı yaptı.

Şimdi parça parça, iç içe geçmiş durumdalar. Bazı yerlerde Mûsil'a yaklaştılar. Mûsil kıyısında bazı yerleri de aldılar. Batı ve güney cephesinden saldırıyorlar, biraz da kuzeyden saldırıyorlar. Doğu cephesinde Suriye tarafı açıktır. Telafer, Şengal hattında Rakka tarafında bir şey yoktur. DAİŞ oraya çekilsin ya da oraya kaçsın diye orayı açık bırakıyorlar.

Askeri olarak sonuçlar tam bilinmiyor. Etkili bir çatışma olmadı. DAİŞ karşıtı güçler belli bir ilerleme sağladılar. Fakat kayıpları çoktur, aynı zamanda ciddi bir zorlanma da yaşıyorlar. Henüz öyle DAİŞ ile bir mücadeleye de girmedi. Şengal tarafının bir cephe ol-

Bunlar üzerinde belli bir çabamız vardır.

Diğer yandan Suriye, Rojava hattının hem siyasi hem de askeri olarak daha aktif işlemesi yönünde bir çaba var. Başûr'da da Kerkûk-Mexmûr, Şengal hattında belli bir duruş var. Medya Savunma Alanları var. Şimdi bunlara dayanarak aktif bir politik-askeri mücadele yürütüyoruz. Burada şöyle hususlar da vardır: AKP'nin belli bir gücü var. Kürt düşmanlığı temelinde bir faşist blok oluşturmuş durumdadır. Bunun üzerinden saldırıyor. Taktik saldırı gücü de vardır. Bölgede Suudi ve Katar'dan destek alıyor. Aynı zamanda da DAİŞ, elinde bir sopadır. Bu sopayı da çok iyi kullanıyor. KDP'den destek alıyor. Aslında Mûsil üzerinden küresel sistemle bir pazarlık da yaptı. 'Mûsil'i yine size verelim, DAİŞ'i de verelim. Bu temelde benim iktidarımı kabul edin. Kürt soykırımını da birlikte yürütelim' diye pazarlık yaptı. Küresel güçler bunu reddetmedi. Rusya, Avrupa, Amerika bunu tartışır oldu ama AKP'nin istediği gibi kabul etmiş değiller. Reddetmediler ama kabul de etmediler. Bu tarzda aralarında mücadele sürüyor. Son Amerika seçimleri de Türkiye'nin istediği gibi olmadı. 'Clinton'a istediğimizi yaptırırız' hesabını yapıyorlardı. Eskiden tanıyorlardı. 1998-99'da Uluslararası Komplö çerçevesinde, birlikte bazı şeyleri planlayıp yürüttüler. Bu süreçte de aynı şekilde yürütürüz umundaydılar, o umut kırıldı. Onun üzerine çelişki ve çatışmalar hala sürüyor. Belli ki önümüzdeki süreçte de sürecektir. Mevcut yönetimin nasıl olacağı tam belli değil ama en azından AKP'nin beklediği gibi olmayacaktır. Bu da biraz zorladı.

Şimdi şöyle görmek gerekiyor: AKP'yi taktik olarak önemsemek gereklidir. Çünkü hem devlette hem de toplumda belli bir gücü ele geçirdi. Kendi varlığı ve iktidarı için her şeyi yok etmeye hazır bir güçtür, dünyayı da yakabilir. Dikkat edelim; DAİŞ ve mülteciler ile zaten yakıyor. Tayyip Erdoğan kendisini böyle bir duruma koydu, şimdi de içinden çıkamıyor. Çıkışı saldırıda görüyor. Zaten kendileri, 'Taarruz halindeyiz' diyor. Bu bakımdan taktik anlamda önemsemek gerekiyor. Fakat ideolojik ve stratejik olarak AKP'nin geleceği yoktur. PKK'yi yense, Kürt iradesini tümüyle yok etse bile, AKP yine de iktidarda kalamaz. Bir CHP olamaz. CHP, 1950'ye kadar iktidarda kaldı, AKP çok fazla kalamaz. Neden? Çünkü ideolojik olarak dinci-milliyetçi çizgiyi Türkiye'de devlete egemen kılması mümkün değildir. Dinciliği, Avrupa ve Amerika kabul etmez. Kapitalist modernite sistemi kabul etmiyor. 200 yıldır Türkiye ile mücadele ettiler, sonunda laisizme çektiler, Ortadoğu üzerinde böylelikle ideolojik olarak egemenlik kurmaya çalışıyorlar. İsrail bütün gücünü kullanır, AKP'nin ideolojisini Türkiye'de kabul etmez. Milliyetçiliği de, Kürtler ve Araplar kabul etmiyor. Bu çizgiye karşı 93 yıldır savaşıyorlar. Türkiye'den dayatılan bu ırkçı-şoven Türk milliyetçiliğine karşı savaştılar. Dolayısıyla ideolojik olarak içten ve dıştan muhalefet var.

Saldırıları kıracak bir direniş ile AKP yıkılacaktır

Stratejik açıdan da ulus devlet statükoculuğunu sürdürmek istiyor. Bu statükoyu da Kürtler ve Araplar kabul etmedi. Arap Baharı, bu temelde oluşan Arabistan'daki statükoyu yıkmak için gelişti. Kürtler ise zaten 93 yıldır hiç kabul etmedi ve hep şu veya bu biçimde direniş halinde oldu. Küresel sermaye de kabul etmiyor. Sermayenin azami kâr amacı ve ilkesiyle gelişiyor.

Dolayısıyla şunu bilmek gerekiyor; AKP'nin ideolojik-stratejik planlamalarının hakim olması mümkün değildir. Bunu aslında kendileri de biliyor. Bundan çıkamıyorlar, değişmeleri de mümkün değil. 'O halde, taktik saldırılarla mümkün olduğu kadar ömrümüzü uzatmaya çalışalım' diye düşünüyorlar. Tayyip Erdoğan'ın varlığına bağlanmış bir durumdur. Taktik saldırılarla nereye yönelecek? İşte Kürtleri hedeflersen, daha kazançlı çıkarsın. Bütün faşist bloku bu temelde etrafında topluyor. Kürtlerin sahip çıkkanı yoktur. Fethullahçılar biraz öne çıkarıyorlar ama içten ve dıştan hemen homurdanma oluyor. Kim Fethullahçı, kim değil, belli değil ki. Tayyip Erdoğan, Fethullah Gülen'in en uzun vadeli arkadaşıydı. 1976'dan 2013'e kadar birlikte siyaset yaptılar. Her türlü kirli işleri de birlikte yürüttüler. Erbakan Hareketi içerisinde Fethullah Gülen ile en yakın olan klik, Tayyip Erdoğan kliğiydi. Necmettin Erbakan ve diğerleri buna karşıydı, uzak duruyorlardı.

Dolayısıyla, ne Fethullah Gülen alternatifi bölgede yeterince taraf buluyor ne de onu tümünden hedefleyebiliyorlar. Bu konuda hem demokratik alternatifi oluşturan Kürt direnişi hem de faşist güruhu birleştirmek için Tayyip Erdoğan yönetimine en çok güç veren Kürt karşıtlığı oluyor. Dolayısıyla, birinci planda Kürt düşmanlığını, Kürt soykırımını esas alıp yürütüyorlar. Bu biçimde bütün taktik saldırılarını kesinlikle Kürtlere dönük kullanıyorlar. Böyle bir durum somut olarak açığa çıkmış durumdadır. Bu temelde saldırılarını yürütüyorlar. Stratejik ve ideolojik olarak gerçekten de zayıftırlar. Biraz ömür uzatmaya çalışıyorlar.

Ortaya şu çıkıyor: Eğer bu taktik saldırıları kıracak bir direniş olursa sadece AKP'nin planları bozulmaz, AKP yıkılacaktır. 'Bizim için ölüm-kalım mücadelesidir' dediler. Aslında doğru söylüyorlar. Kendileri de bu durumun farkındadır. Öyle güçlü değiller ama imha ve katliamlarda her şeyi yapacak bir

gözü karalık vardır. Bu temelde can havliyle hareket ediyorlar, yaralı yılan gibi saldırıyorlar.

AKP'nin hedefinde yine Merkez Karargah ve Qendil var

KDP ve YNK'nin durumu kilit bir nokta oluyor. Özellikle KDP, desteğini sınırlasa AKP çok daha fazla zorda kalabilir. Bunu yok etmek için KDP ilişkisine çok önem veriyor, her türlü imkanı KDP'ye veriyor, YNK'yi böylece daha çok yanlarına çekmeye de çalışıyorlar.

Zaman zaman İsrail ve İran ile Kürtler üzerine anlaşıyorlar ama öyle tümünden anlaşmaları mümkün değildir. Aynı şey Rusya için de geçerlidir. ABD ve Avrupa ile zaten ipleri atıldılar. İçte daha çok CHP karşı çıkarılabilirse MHP ve AKP kalıyor. Faşist Türk-İslam sentezi bloğu kalıyor. Bu dar bir bloktur, yıkılabilir. AKP planları kolaylıkla boşa çıkarılabilir, aynı zamanda yıkılabilir de. Sadece planları boşa çıkarmayı değil, AKP'yi yıkmayı hedeflemek gerekiyor.

Cerablus'tan dolayı, Amerika'ya bazı tehditlerde bulundu. Amerika da böylelikle yeşil ışık yaktı. Rakka operasyonu sürecinde de tehditleri vardı. Şimdi tam anlayamadığımız bazı durumlar var. Sanki biraz bu konularda engel oldu. Bab saldırısını sürdürmek için hazırlık içindeler. Örneğin, Türkiye'nin 19 gün hava saldırısı engellendi. Son süreçte koalisyon ile yeniden yapıyorlar. DAİŞ saldırınca o dönemde ÖSO zorlandı. Yeniden nasıl anlaştıklarını bilemiyoruz. Fakat Rakka'ya karşı Girê-Spî ve Şengal'i tehdit etme ve saldırı planları vardı. Bu öne çıkıyordu ve buna göre de hazırlık yapıyorlardı. Rojava'daki güçler bu konuda ABD'yi uyardı. Sanki ABD bunun üzerine biraz Türkiye'yi uyardı, engel oluşturdu gibi gözüküyor. Girê-Spî'yi şimdi öne çıkarmıyorlar. Aslında belli bir düzeyde hazırlıklıydılar. Silopî'den tanklar ve ağır silahlar getirerek büyük bir yığınak yaptılar. Bunun bir hedefi Şengal ola-

bilirdi. Hala da bu risk vardır. Fakat sanki ABD ve Avrupa'nın tepkisinden korkuyorlar. Çünkü, eğer Şengal'e müdahale ederse hem Rakka hem de Mûsil operasyonunu etkileyecek, ABD'nin başlattığı bütün planlı hareketleri ters yüz edecek ve boşa çıkaracak.

Rakka operasyonu başlarken ABD'nin Genelkurmay Başkanı Ankara'daydı. Bazı pazarlıklar yaptılar. 'Anlaşma yaptık' dediler. Büyük bir olasılıkla Girê-Spî ve Şengal için uyardılar. Şengal henüz hedef olmaktan çıkmış değil ama bütün bu olup bitenlerin sonucunda, TC'nin saldırı hedefi Medya Savunma Alanları'na yöneldi. Onlar da muhtemelen, 'PKK'yi vurun' diye gerilla alanlarına yöneltmiş olabilirler. Bu temelde Medya Savunma Alanları birincil hedef durumundadır. Zaten Mûsil'da savaş başladı. Eski çatışmazlık durumu bitti, herkes herkese saldırabilir. Türkiye hava saldırıları yapıyordu ama şimdi onu da aşarak kara saldırısı da yapmanın önü açılmış durumdadır. TC-AKP'nin şimdi askeri hedefi, Bakur'da gerillayı, halkı ezmeye birlikte, bunu Medya Savunma Alanları'nın ezilmesiyle birleştirmeye oluyor. Medya Savunma Alanları, Türkiye sınırları dışında birincil hedef haline geldi. Girê-Spî ile Şengal'e dönük itirazlar sonucu bu plan devreye girdi. Bu temelde bir askeri hareketliliğin varlığı olduğu söyleniyor. Şemzînan üzerinden Başûr'a askeri güçlerin geçtiği belirtiliyor. Zaten Silopî'de büyük bir yığınak oldu. Oradan bazı askeri güçlerin geçtiği yönünde bilgiler var. Bir bölümü Zaxo tarafında üstleniyor, Başika hattında olanlar var ama Diyana, Rewandûz hattında da önemli bir yığınak ve güç aktarımı yapılıyor. Türkiye'yi çok fazla ilgilendirmeyen bir alanken, oraya o düzeyde güç getirmesi, Mûsil için ya da diğer yerler için olamaz, KDP için de olamaz. Askeri hareketliliğin Medya Savunma Alanlarını hedeflemekten başka bir anlamı yoktur.

'Qendil'in başına bineceğiz' diye kendileri açık söylüyor. Qendil'i öne çıkarıyorlar ama bütün Medya Savunma Alanları hedeftir. Eğer yapabilirlerse siyasi değerlendirme olarak geçerli görülebilir. 2008'deki gibi, bu kış sürecinde Medya Savunma Alanları'na parça parça operasyon yapacak. Bakur'da gerillanın üs alanlarına yaptı. Zagros hattında çatışmalı durum hala sürüyor. Fakat onunla sınırlı kalmayacaktır. Yeniden Medya Savunma Alanları'na operasyon yapacaklar. Hepsine birden yapmaları zordur. Fakat parça parça yapabilirler. 2008 planlaması da öyleydi. O zaman Anakarargah'ı hedeflediler. Başarı elde etme durumları olsaydı, o zaman diğer bölgelere parça parça benzer saldırıları devam ettireceklerdi. Ama Anakarargah'taki saldırı kırılınca planları bozuldu. Böylelikle diğer yerlere saldıramadılar.

Şimdi de öncelikli tehdit, Merkez Karargah'a ve Qendil'edir. Qendil'i daha öne çıkarıyorlar. Başkanlık hedefleniyor. 'Komuta kontrol sistemini dağıtmak' diyorlar. Genel Koordinasyon'u işlemez kılmak ve dağıtmak istiyorlar. Bu durum tam olarak net değildir. Sağ gösterip sol vurmak isteyebilirler. Qendil'e vuracakmış gibi gözüküp ama Behdînan'dan, Xîne're den vurabilirler. O da ihtimal dahilindedir. 2014'te bütün Rojava'yı gösterdiler; en az ihtimal Kobanê görölüyordu ama Kobanê'den saldırdılar. 'Zayıf olan yerden saldırımla da başarı kazanalım' diyebilirler. Tayyip Erdoğan yönetiminin şimdi içeride kendi etkinliğini sürdürbilmesi için de PKK karşısında başarıya ihtiyacı var. Psikolojik hakimiyeti sürdürbilmesi için bazı askeri başarılarla ihtiyacı var. Zayıf gördüğü yerlere de saldırabilir. Çok net değil, her yer hedef olabilir. Söylemde öne çıkan Qendil'dir. 2008'de aldıkları yenilginin tersine eğer başarılırsa, bütün Medya Savunma Alanları'nı hedeflerler. Öyle bir pozisyon var. Şu an geline siyasi-askeri mücadele durumu budur.

■■■

AKP çok fazla kalamaz. Neden? Çünkü ideolojik olarak dinci-milliyetçi çizgiyi Türkiye'de devlete egemen kılması mümkün değildir. Dinciliği, Avrupa ve Amerika kabul etmez. Kapitalist modernite sistemi kabul etmiyor. 200 yıldır Türkiye ile mücadele ettiler, sonunda laisizme çektiler, Ortadoğu üzerinde böylelikle ideolojik olarak egemenlik kurmaya çalışıyorlar. İsrail bütün gücünü kullanır, AKP'nin ideolojisini Türkiye'de kabul etmez. Milliyetçiliği de, Kürtler ve Araplar kabul etmiyor. Bu çizgiye karşı 93 yıldır savaşıyorlar. Türkiye'den dayatılan bu ırkçı-şoven Türk milliyetçiliğine karşı savaştılar.

PKK tarihi

zulme karşı destansı bir mücadele tarihidir

Cemil Bayık

Bugün, sömürücü despot devletlerin tarih sahnesine çıktığı, dünya dengelerinin kurulduğu bir coğrafyada, Kürtler üzerinde soykırımcı sömürgecilik yürüten devletlere karşı verilen mücadele, destansı bir mücadeledir. PKK tarihini, zulme karşı destansı bir mücadele tarihi olarak değerlendirmek gerekir. PKK resmi olarak 1978'de kurulmuş olsa da, grup olarak tarih sahnesine çıkışı 1973 baharındır.

39. Parti yılına giriyoruz. Bu vesileyle şahadetiyle Parti kuruluşumuza temel olan Haki Karer yoldaş ve tüm şehitlerimizi minnet ve saygıyla anıyor, Partimizin kurucusu, büyük bir emek savaşçısı ve tarihin en büyük devrimci direnişçisi Önder Apo'yu saygıyla selamlıyor, Parti'nin kuruluş yıldönümünü kutluyorum.

38 yıldır Kürt halkı Partimiz öncülüğünde büyük bir özgürlük mücadelesi veriyor. Bugün, sömürücü despot devletlerin tarih sahnesine çıktığı, dünya dengelerinin kurulduğu bir coğrafyada, Kürtler üzerinde soykırımcı sömürgecilik yürüten devletlere karşı verilen mücadele, destansı bir mücadeledir. PKK tarihini, zulme karşı destansı bir mücadele olarak değerlendirmek gerekir. PKK resmi olarak 1978'de kurulmuş olsa da, grup olarak tarih sahnesine çıkışı 1973 baharındır. Önder Apo'nun siyasal mücadeleye başlama tarihi de eklenirse 45 yıllık bir mücadeleden söz etmek gerekir.

Önder Apo daha ilk sözü, ilk çıkışıyla bir parti kurucusu, parti önderi ve militanı gibi çalışmıştır. Önder Apo'nun tüm yaşamı, devrimci parti çalışması yapan bir Önderlik gerçeği olarak tarihe geçmiş, kendi şahsında bir halk gerçeği, halk önderliği ve bir halkın mücadelesini verecek militanlığı yaratma çabası içinde olmuştur. En başta da kendini örgütleyen, planlayan ve disipline eden bir Önderlik gerçeği olarak inşa etmiştir.

Parti'nin kuruluşu ve partileşmeden söz edeceksek en başta da Önderlik gerçeğini anlamak gerekmektedir. Önderlik gerçeği; parti, parti önderliği, parti militanı olma ve bir partinin nasıl olması gerektiği gerçeğidir. En temelde de, parti, parti örgütlülüğü, partili olmadan, mücadeleyi bir parti gerçeğiyle vermeden Kürt halkının özgürlüğünün kazanılamayacağını ortaya konulduğu bir gerçekliktir. Önder Apo, "Benim Parti'den başka neyim var?" demiştir. Daha da ileri giderek, "Anamla oynayabilirsiniz ama Parti'yle oynayamazsınız" demiştir. Çünkü, parti, partili ve parti militanı olmak farklı bir şeyi ifade etmektedir. Bir halkın umudu, özgürlüğü, yaşamı ve geleceğini ifade etmektedir. Bu nedenle Önderlik, "Parti'yle oynayamazsınız" demiştir. Çünkü Kürdistan, Ortadoğu ve mücadelenin verildiği bugünkü dünya gerçekliğinde parti, partili, parti militanı ve parti öncülüğü olmadan mücadele etmek mümkün değildir. Parti öncülüğü olmadan yapılan mücadele kaybetmeye, başka güçlerin uzantısı ve yedeği olmaya mahkumdur. Ancak partiyle bu halkın özgür kişiliği, iradesi temsil edilebilir ve özgürlük mücadelesi başarıya götürülebilir. Bunun dışında Kürt halkının özgürlük mücadelesini başarıya götüreceği başka bir yol yoktur.

En temelde başarının şartı; parti ve partili olmaktır. Partiyi ve partiliği de, büyük pratiği temelinde ortaya koyan Önderlik gerçeğiyle yaratabiliyorsak,

parti Önderlik gerçeğiyle partiyse, parti militanlığı. Önderlik gerçeğiyle parti militanlığıysa, parti öncülüğü. Önderlik gerçeğiyle öncülük yapılabiliyorsa o zaman gerçekten parti öncülüğünde bir mücadele verilir ve kesinlikle başarıya ulaşılır. Önderlik gerçeğinde bir parti ve parti öncülüğüyle kaybetmek mümkün değildir. Önderlik gerçeğiyle oluşmuş bir parti ve parti militanlığı koşullar ne kadar zor olursa olsun, düşman ne kadar saldırgan olursa olsun kesinlikle çıkış yolu bulur, kazanır. Önderlik gerçeğinde ve Önderlik gerçeğinin örgütlenmiş, somutlaşmış hali olan parti gerçeğinde kaybetmek, yenilmek, umutsuzluk yoktur. Parti umuttur, zaferdir. Her şeyden önce PKK gerçeğine bakarken PKK'yi böyle anlamak gerekiyor.

Partililer ilke ve ölçüler temelinde yaşayan özgürlük tutkunu militanlardır

Önder Apo ilk konuşmasıyla parti'nin oluşumunu gerçekleştirmeye başlamıştır. Hatta parti oluşumunu çocukluktan başlayarak ifade etmektedir. Çünkü parti, parti örgütlülüğü, parti öncülüğü, parti mücadelesi en başta da birçok konuda temel ilke ve ölçüleri ortaya çıkarma çalışmasıdır. Parti, özünde ilke ve ölçülerdir. İlke ve ölçülerle oluşturulmuş militanlar topluluğudur. Partililer de ilke ve ölçüler temelinde yaşayan özgürlük tutkunu militanlardır.

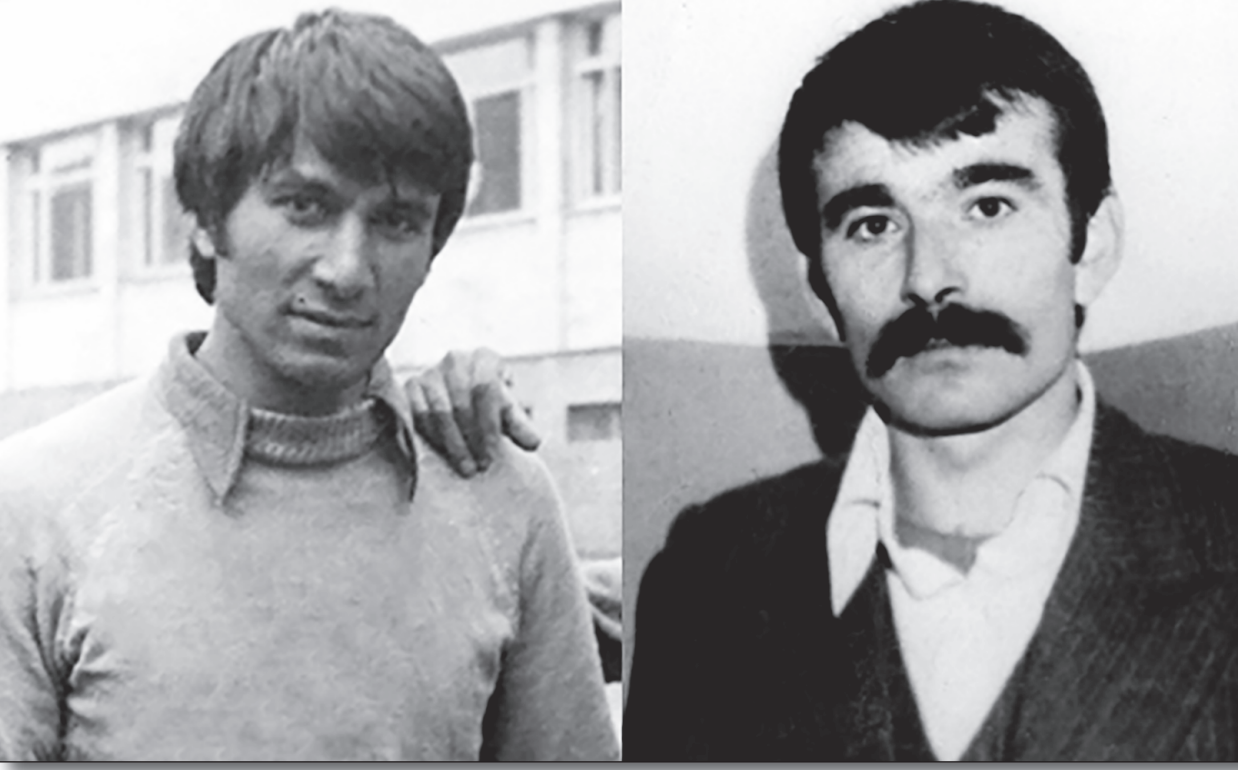
Bu açıdan parti ve partililik derken, her şeyden önce bu olgulara ciddiyeyle yaklaşılacak, ele alınacaktır. Aksine ne parti anlaşılabilir ne partili olunabilir ne de parti öncülüğü yapılabilir. Çünkü ilke ve ölçü en başta da ciddiyeyle oluşur, korunur ve pratikleştirilerek kurumlara, araçlara kavuşturulur. Özgürlük tutkusunda derin olmadan, büyük sorumluluk taşımadan da bu ciddiyet ortaya çıkarılamaz. Bu çerçevede en başta da partiyi sorumluluk ve ciddiyet olarak ele almak, ancak sorumluluk ve ciddiyetle partinin oluşabileceği, partili olunabileceği, özgürlük ve demokrasi mücadelesi verilebileceğini vurgulamak gerekir. Bu açıdan partililik bilinci ve partileşme önemlidir. Partililik bilincinin içi doldurulmadan, yine partililik bilinci ilke ve ölçüler temelinde anlaşılmalıdır, pratikleşmek ve başarılı olmak mümkün değildir.

Öte yandan Kürdistan'daki partileşmeyi dünyadaki partilerden, Türkiye ve Kürdistan'da kendine, 'partiğim' diyen kurumlardan ayrı görmek gerekiyor. Parti kurumsal bir olgudur. Ancak dünyadaki partiler sadece siyasi programlarıyla, politikalarıyla, strateji ve taktikleri ile bilinir. Parti derken ilk önce programları, politikaları, strateji ve taktikleri anlaşılır. Kuşkusuz bir parti için bunlar da olmazsa olmaz kabilinden gerekli olan unsurlardır. Ancak PKK ve Önder Apo gerçeğinde partililik farklıdır. Partililik sadece bir programa sahip olmak, bir kuruma, politikaya

bağlı olmak, bir strateji ve taktik temelinde mücadele yürütmek değildir. Kürt, Ortadoğu ve bugün Kürdistan'daki soykırımcı sömürgecilğe karşı yürütülen mücadele gerçeğinde, dünyanın diğer yerlerindeki partililik anlayışıyla, Türkiye ve Kürdistan'daki diğer partilerin anlayışıyla Kürdistan için ne gerçek bir partili olunabilir ne mücadele edilebilir ne de başarı sağlanabilir. Bu bakımdan Önderlik, Kürdistan'da parti oluşumunu farklı ele almış, farklı şekillendirmiştir. Her şeyden önce partiyi oluşturan militanların belli değerlerle donanmış, özgürlük, hak, adalet, eşitlik, mücadele tutkusunu saçından tırnağına kadar duygusunda, davranışında, yaşamında somutlaştırmış kişilerin örgütlülüğü olarak görmüştür.

Önder Apo, ancak bu temelde şekillenmiş kişilerle partili olunabileceğini, parti mücadelesi verilebileceğini belirtmiştir. Düşmanın zorlukları, mücadele veren güçlerin zalimlikleri nedeniyle bunlara karşı başarılı mücadele etmek ancak çok güçlü kişiliklerle olabilir. Tamamen özgürlüğe, bütün insanlık değerlerine sahiplenmeye kilitlenmiş bir militanlıkla, bu militanlığın ortaya çıkardığı duygu ve ruhla mevcut gerçeklikte mücadele verilebilir ve sonuç alınabilir. Dolayısıyla, belki de birinci koşul militanlığın kişiliği, oluşumu ve karakteridir. Özgürlük, demokrasi, mücadele ettiği amacı ve tüm insanlık değerlerini kişiliğinde derinliğine somutlaştırmıştır. Buna kişiliğiyle öngör-

Tarih içinde oluşmuş toplumsal değerler için yaşayan Haki Karer yoldaşın kişiliğinin partileşmeye temel olması, PKK'nin, Önder Apo'nun öngördüğü amaca uygun temelde şekillenmesini sağlamıştır. Bu yönüyle Önder Apo'nun öngördüğü partileşmeyle Haki Karer yoldaşın karakteri örtüşmüştür. Bu nedenle Önder Apo, Haki Karer ve Kemal Pir için, "Bunlar benim gizli ruhumdur" demiştir.

düğü amaçları arasında büyük bir uyum ve bağlılık sağlamak da denilebilir. Kırılmaz irade, sarsılmaz inanç parti militanlığının en temel özelliği olmalıdır. Bu nasıl yaratılacaktır? Bu da tüm insanlık değerleriyle donanmış, özgürlük tutkusu, ölçüleri olan, yaşam ilke ve ölçülerini tamamen amaca kilitleyen, amaç dışında herhangi bir bireysel yaşam, farklı duygu ve düşünce taşımayan bir militanlıkla mümkündür. Dervişane bir yaşamla amaca kilitlenen bir kişilikle Kürdistan'da mücadele verilebilir. Bu, Kürdistan gerçeğinin zorunlu kıldığı bir durumdur. Bu zorunluluk PKK'yi, bu temelde oluşmuş partililiği tüm insanlık değerlerinin savunucusu ve öncüsü olma durumuna getirmektedir.

'Kürdistanî olan evrenseldir'

Kürt, Kürdistan, Ortadoğu ve düşünman gerçeği, böyle bir hakikat içinde Kürdün özgür ve demokratik yaşamını sağlama mücadelesi PKK'yi tüm insanlık değerlerinin, özgür ve demokratik yaşamının öncüsü haline getirmektedir. Bunu yaratan Kürt gerçeğinde ortaya çıkan mücadele ve bu mücadelenin karakteridir. Bu açıdan Önder Apo, "Kürdistanî olan evrenseldir" demiştir. Bu bakımdan Kürdistan'daki parti ve partili olma gerçeğini dünyanın başka yerindeki parti gerçeğiyle ele almak; PKK'yi, özgünlüğünü, PKK gerçeğindeki partililiği doğru anlamamak, Kürdistan gerçeğini ve yine yürüttüğü mücadeleyi anlamamaktır. Bu açıdan en başta da Önderlik gerçeğindeki PKK'yi, PKK'nin karakterini iyi anlamak, dünyadaki partilerden farkını görmek, bu farklılık temelinde de partileşmeyi ve partiyi oluşturmak gerekmektedir. Bu çerçevede en başta da bu farkındalığı çok kapsamlı anlamak, nedenlerini çok iyi görmek ve bu farkındalığı yaratacak tüm boyutların ne olduğu ve nasıl olması gerektiğini bilince çıkartmak gerekiyor. Partimizin yeni bir kuruluş yıldönümünde bu gerçekleri derin bilince çıkarmak çok önemlidir.

Neden parti, sorusunu da cevaplandırmak önemlidir. Partinin rol ve fonksiyonunun ne anlama geldiğini anlamak açısından bu konuyu da değerlendirmek gerekmektedir. Belki anlaşılmasını kolaylaştırmak açısından

1970'lerde tartışılan örgütlenme konularını irdelemek gerekir. O günün dünyasında, 1970'lerin başında birçok örgüt modeliyle mücadele yürütülüyordu. Uzak Asya'dan Ortadoğu'ya, Afrika'ya, Güney Amerika'ya kadar birçok örgüt, hareket özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi veriyordu. Bu mücadeleyi veren hareketlerin bir kısmı kendisine parti, cephe, bir kısmı da ordu diyordu. Bu örgütlenmelerle mücadelelerini yürütüyorlardı. Parti öncülüğüyle, cephe kurarak ve ordu oluşturarak mücadele yürütenler vardı. Ya da bu mücadele araçlarının ikisini, hatta üçünü kullanarak mücadele yürüten hareketler vardı. Apocu grup mücadele yürütürken, grup aşamasında, 'Acaba bu mücadele hangi örgütsel modelle yürütülmelidir? Cepheyle mi olmalı, partiyle mi olmalı, orduyla mı olmalıdır?' tartışmaları ya da bu tartışmalara bir bakışı ve değerlendirmeleri olmuştur.

Kuşkusuz mücadelenin hangi program, örgüt ve araçlarla yürütüleceği, önemli oranda o ülkenin koşullarına ve özgünlüğüne bağlıdır. Her yerde aynı program, örgüt ve eylem anlayışıyla mücadele yürütmek mümkün değildir. Böyle bir dogmatik yaklaşımla başarılı bir örgüt ve mücadele gerçekliği ortaya çıkarmak mümkün değildir.

O dönemlerde, dünyadaki sol içinde belli bir dogmatizm ve şablonculuk vardı. Bir yerde uygulanan örgüt, eylem anlayışını benimseme ve ona göre hareket etme fazlasıyla vardı. Bu tarz, yeni kurulan örgütleri de etkiliyordu. Hareketimiz de dünyadaki bu akımlardan, gelişmelerden etkilenen bir hareketti. Ancak Önder Apo gerçeğinde, başından itibaren dogmatizm ve şablonculuğa karşı daha dikkatli olan, bu yönüyle Kürdistan ve Ortadoğu özgünlüğünü dikkate alan bir yaklaşım ortaya konulmuştur.

Önder Apo'nun siyasi düşüncesini ilk şekillendirmesinden başlamak üzere, mücadele tarihi boyunca böyle bir yaklaşım içinde olduğu görülmüştür. Aslında bu, Önder Apo'nun çocukluk ve gençlik yıllarındaki oluşum durumuyla da ilgilidir. Özcesi, Önderlik gerçeğinde böyle bir karakter oluşmuş ve bu pratikte kendini ortaya koymuştur.

Önder Apo, o koşullarda, bu tür tartışmalar olurken bunlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Her şeyden önce Ortadoğu, Kürdistan gerçeği ve bu çerçevede bütün tarihi irdeleme, değerlendirme ve Kürdistan özgünlüğünde bir sonuca varmayı esas almıştır. Bir şablonu ya da bir örneği esas almamıştır. Öncelikle ülke gerçeğini kendi koşulları içinde ele almış, değerlendirme ve kararlarını bu çerçevede oluşturmuştur. Bu çerçeveden bakıldığında, Önderlik başından itibaren şöyle bir yaklaşım içinde olmuştur: Kürt ve Kürdistan, tarihi koşullar nedeniyle hep egemenlik altında yaşayan, istilalarla karşılaşan, hatta çevresindeki büyük imparatorlukların mücadele ve çekişme alanı haline gelen bir gerçekliğe sahiptir. Bu durum Kürdistan'da Kürdün irade olmasını, irade olarak kendisini etkin kılmasını engellemiştir.

Parti, cephe ve ordu tartışmaları Kürt ve Kürdistan gerçeğinde bir cevap bulmuştur

Kuşkusuz Kürt, kendi coğrafyasında, aşiret kabile değerleriyle hiç kimseye zarar vermeden doğal yaşam ortamında var ettiği ve geliştirdiği değerleriyle yaşamıştır. Bir yönüyle de Kürt gerçeğini devlet olmadan, devletin katlettiği özgürlük ve demokrasi değerlerini kendi gerçeğinde yaşayarak, kimliğini, kültürünü ve değerlerini yaşatan, bu konuyla güçlü toplumsal değerlere sahip olan bir topluluk olarak değerlendirmiştir. Ancak diğer yanı sıra da, sürekli işgal ve istilalar altında olduğundan, kendine ait bir irade ve güç ortaya çıkarmayan, bundan dolayı da kapsamlı, derinlikli bir düşünce yapısının gelişmediği, daha çok dışarıdan gelen düşüncelerin etkilediği ya da dış ideolojilerin ve düşüncelerin kendini örgütleyip Kürdistan'da egemen kıldığı bir gerçeklik söz konusudur. Önder Apo, özellikle son yüzyılda Kürdistan'a giren soykırımcı sömürgeciliğin, bunun ulus-devlet anlayışının Kürdistan'da çok yoğun bir saldırıya geçtiğini, Kürtlük ve Kürdistan adına irade olacak hiçbir kişi ve çevre bırakmadığını, zaman zaman ortaya çıkan Kürtlük adına irade olma girişimlerinin de şiddetle ezildiğini ve bu temelde de Kürdistan'da baş aşağı giden bir tarihi sürecin başladığını tespit etmiştir.

Önder Apo, bu baş aşağı gidişte en temel olarak düşünce, ideoloji ve kendine ait düşünceye sahip olup olmama konusunu belirleyici görmüştür. Bu temelde de Kürdün kendisi için düşünmeyen, yaşamayan, mücadele etmeyen, hatta artık geleceğiyle bağı kalmayan, geleceğinden umudunu yitirmiş bir toplumsal gerçek haline geldiğini vurgulamıştır. İşte bu gerçekler çerçevesinde Kürt için en temel olan şeyin kendine ait bir düşünce, özgürlük duygusu ve özgürlük tutkusu, özgür yaşam ütopyasının olmasını, dayatılmasını ve bunun örgütlü hale getirilmesini esas almıştır. Kürdün çıkarlarını savunacak bir ideolojinin, düşüncenin ve bu çerçevede özgürlük ve demokrasi hayalinin varlığı ve temelde amaca bağlı bir örgütlenmenin olması gerektiğini vurgulamış ve bunu temel ihtiyaç olarak görmüştür. Kürt ve Kürdistan gerçeğinde sadece bir grubun böyle bir ideolojik, felsefi düşünce ve amaç doğrultusunda örgütlenmesini değil, tüm toplumun da böyle yeni bir duygu, tutku ve şekillenme temelinde örgütlülüğünün ortaya çıkarılmasını özellikle ifade etmiştir. İşte bu değerlendirmeler çerçevesinde, parti mi, cephe mi, ordu mu olacak, tartışmalarına Kürt ve Kürdistan gerçeğinde bir cevap bulmuştur. Kürdistan'ın bu koşullarında kendisine ait olmayan duygu, yaşam ve geleceğiyle ilgili bir amaç taşımayan bir halk için en başta da böyle duygu ve düşünce, amaç ortaya koyacak ideolojik, felsefi yaklaşımın ve bu temelde örgütlenilmiş bir partinin, parti öncülüğünün olmasını Kürt için olmazsa olmaz görmüştür.

İdeolojik doğrultusu olan, buna uygun ilke ve ölçüleri esas alan ve bu temelde şekillenmiş bir örgütün, parti örgütü olabileceği üzerinde ısrarla durmuştur. Ancak Kürdistan koşullarına göre örgütlenmiş bir partileşmenin Kürt ve Kürdistan gerçeğindeki bu ihtiyacı karşılayıp Kürdü özgür ve demokratik yaşama yönlteceğini, bunun dışında hiçbir örgüt gerçeğiyle Kürdistan'da başarılı olamayacağını görmüş ve bu temelde de ideolojik ve örgütsel öncülüğü ifade eden partileşme karar kılmıştır. Başka ülkelerde cephe ve ordulaşma temelinde mücadele edilebileceğini ama bu kadar kendi gerçeğinden uzaklaştırılmış, kendisi için düşünmeyen, yaşamayan, geleceğiyle ilgili durumdan bu kadar kopmuş bir halk için partinin olmazsa olmaz bir ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır.

Cephe ve ordular, kendi gerçeğinden kopmamış, soykırımcı sömürgeci bir egemenlik altında olmayan yerlerde belli bir rol ve işlev görebilir. Ama hem kendisi için yaşamayan, gerçeğinden kopmuş hem de soykırımcı sömürgeciliğe uğrayan, onun egemenliği altında yaşayan, tamamen kendi gerçeğinden koparılıp yok edilmek istenen bir halkın en başta da bu soykırımcı sömürgeciliğe karşı mücadele edebilmesi için tarih içinde oluşmuş kendi gerçekliğinden uzaklaşma konusunun giderilmesi, kendine ait özgürlük tutkusu, özgürlük duygusu, amacı olan bir topluluk yaratması olmazsa olmaz kabilinden bir zorunluluk olarak ele alınmıştır. Neden parti, sorusunun cevabı böyle verilmiştir.

Bir ara Türkiye'de, başka yerlerde olduğu gibi bir gençlik örgütlenmesiyle bu işi yürütme, gençlik örgütlenmesi yaparak bu işi bir noktaya götürme düşüncesi oluşmuş, bu yönüyle bir gençlik örgütlenmesine gidilmiş olsa da, sonradan parti bilinci, parti örgütlülüğü, parti anlayışı olmadan bir gençlik örgütü kurmanın mücadele için güçlü bir temel yaratamayacağı sonucuna varılmıştır. Yine mücadele açısından da başlangıç çok önemli olduğundan, kuruluşun en

başta Kürt ve Kürdistan gerçeğinde zorunlu bir ihtiyaç olan parti tarafından yapılması gerektiği kararına gidilmiştir. Bu açıdan, neden parti, sorusuna verilen cevapta görüldüğü gibi, Kürdistan gerçeğindeki parti ve partileşme gerçekten çok çok önemlidir. Bir de bu yönüyle PKK gerçeğinin çok doğru anlaşılması, ona göre partileşme ve militanlaşma gerçeğinin yaratılması gerekir.

Haki Karer yoldaşın kişiliği partileşmeye temel oldu

PKK tüm bu ihtiyaçları karşılayan bir parti olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Aslında PKK'yi ortaya çıkaran tarihsel gerçeklerle PKK'nin kuruluşuna temel olan Haki Karer'in karakteri arasında doğrudan bağ vardır. Haki Karer'in kişiliği, Önder Apo'nun öngördüğü gibi tamamen özgürlük ve tüm insani değerler için yaşayan bir kişiliktir. Tarih içinde oluşmuş toplumsal değerler için yaşayan Haki Karer yoldaşın kişiliğinin partileşmeye temel olması, PKK'nin, Önder Apo'nun öngördüğü amaca uygun temelde şekillenmesini sağlamıştır. Bu yönüyle Önder Apo'nun öngördüğü partileşmeyle Haki Karer yoldaşın karakteri örtüşmüştür. Bu nedenle Önder Apo, Haki Karer ve Kemal Pir için, "Bunlar benim gizli ruhumdur" demiştir.

Haki Karer gerçeği sadece bir program etrafında mücadele eden militanlık gerçeği değildir; çok güçlü bir yoldaşlık ve toplumsallık gerçeğidir. Haki Karer gerçeği; bir özgürlük, demokrasi, toplumsal değerler, yani sosyalizm tutkunluğudur. Yaşamının her saniyesini saçından tırnağına kadar bu değerlere verme kişiliğidir. Parti'nin kuruluşuna temel olan Haki Karer, her anını halk ve devrim için yaşayan bir kişiliktir. Yaşamının her saniyesini özgürlük, devrim tutkusu ve amaçlarıyla yaşayan bir militanlık abidesidir. Bu nedenle Önder Apo, Haki Karer'in şehiti ardından kesin olarak partileşme karar kılmıştır. Haki Karer'in devrimci ruhunu hem partileşmenin temeli yapma hem de bu ruhu partileşme yaşatmayı hedeflemiştir. Bu gerçeklik, aslında PKK'de oluşan yoldaşlık gerçeğidir. Önder Apo'nun bir yoldaşının şahadetini Parti'ye temel yapması, Parti'de yaşatmak istemesi; PKK'de yaşanan yoldaşlık gerçeğinin düzeyinin ve kapsamının ne olduğunu ifade etmektedir.

PKK gerçekliğinde yoldaşlık demek; partileşmektir

Yoldaşlığa sıradan yaklaşılamayacağını Önder Apo, Haki Karer'in şahadetinden sonra partileşme çalışmasına girerek göstermiştir. Yoldaşlığa sıradan yaklaşılamaz ve yoldaşlık kadar değerli bir şey yoktur. İki yoldaş arasındaki ilişki gerçekleşmiş hakikattir. Önder Apo yoldaşlığı, bunu ifade etmektedir. Bu aslında, partileşmeyi ifade etmektir. PKK gerçekliğinde yoldaşlık demek, partileşmektir. İki kişi arasındaki ilişki, örgütlülük, birlik bir parti birliğidir. Yoldaşlık, parti birliğinin kök hücresidir, temelidir. Partinin nasıl olduğunu anlamak, partililik, partiye bağlılık, partililik bilinci nedir, derken esas olarak bu yoldaşlık tutkusu, yoldaşlık bilinci, yoldaşların birbirine sorumluluğu, bağlılığı, saygısı ve sevgisi olarak ele almak gerekir. Parti, bu ilişki ve değerler temelinde somut bir içeriğe, karaktere kavuşur. Partiyi böyle anlamadan, bu yoldaşlık ruhuna, köküne, kök hücreye dayalı olarak ele almadan da doğru bir partileşme yaratmak, 'partiliyim, parti militanım' demek mümkün değildir. Özünde partililiği, bu yoldaşlığın, mücadele birlikteliğinin genel hale ge-

tilmesi olarak ifade etmek gerekir.

Kuşkusuz hem yoldaşlık ilişkilerinde hem de parti ilişkilerinde esas olan ölçü ve ilkelerdir. Parti; ilke ve ölçüler yaratma, oluşturma, onu bireyde ve örgütte, toplumda hakim kılma çalışmasıdır. Partililik en başta da budur. Mücadele ve eylem kişiliği de, kararlılık da, iddia da hep bu ilke ve ölçüler yaratma, koruma ve bunu bireyde, partide, toplulukta somutlaştırma mücadelesidir. Bu açıdan parti; en başta da ilke ve ölçülerdir, ölçü ve ilkeleri anlamadır. İlkeleri anlayıp benimsemeden, özümsemeden, parti ölçülerini -bunlar; örgütsel, yaşam, davranış, özgürlük ve demokrasi ölçüleridir, tutkularıdır- esas almadan partileşme olmaz. İlke ve ölçüler varsa, güçlüyse, ideolojik çizgiye ve amaçlara uygunsa orada partileşme var demektir. Partileşmenin olup olmadığını ilke ve ölçülere dayanıp dayanmadığına bakarak anlayabiliriz. İlke ve ölçüler hakim mi? İlke ve ölçülere göre mi yaşıyor? Her türlü değerlendirmede, ilişki bu ilke ve ölçüler temelinde mi yapılıyor? Buna bakılması lazımdır. İlke ve ölçüler temelinde bir örgütlenme ve yaşamın olmadığı, ilke ve ölçülerin zayıf olduğu, ilke ve ölçülere göre hareket edilmeyen bir yerde parti de, partileşme de, partililik de yoktur. Orada sıradan herhangi bir topluluk vardır. O örgüte başka bir isim verilebilir ama parti ismi verilemez. Bu açıdan ilke ve ölçüler çok önemlidir.

İlkeler derken tamamen bağımsızlık ilkesi olacak, iradeli, kimseye bağımlı ve boyun eğici olunmayacak, en zor koşullarda özgür ve demokratik yaşamı savunacak, bu konularda taviz verilmeyecek, özgürlüğe ve demokrasiye, halkların kardeşliğine, toplumsal yaşama bağlılık olacak, bireyciliğe karşı olunacaktır. Bunlar en temel ilkelerdir. Halkın çıkarlarını her koşulda savunma, zarar vermeme, halkın özgür ve demokratik yaşamını, çıkarlarını her şeyin üstünde görme gibi birçok ilke sıralanabilir. Bu ilkeler gerçekten o örgütte, o örgütü oluşturan kişilerde hakim ise orada partileşme, yaşam ve özgürlük ölçüleri vardır. Özgürlük ölçülerine göre mi yoksa bireyci mi yaşıyor? Maddiyatçı mıdır yoksa toplumcu mu? Özgürlükçü müdür yoksa iktidarcı mı? Emekçi midir yoksa asalak mı? Eşitlik ölçülerine, kadın özgürlüğü anlayışa sahip midir? Sıradan şeylere tenezzül ediyor mu, etmiyor mu? Basit yaşam alışkanlıkları var mıdır? Düşündüğü gibi yaşıyor mu? Söylediklerini yapıyor mu? Sorumluluk duygusu yüksek mi? Ciddi mi? Disiplinli mi? Keyfi mi? vb birçok ölçü, partililiğin temeli olarak görülmelidir. Bu ölçüler öyle sıradan değildir. PKK gerçeğinde ölçüler en yüksek düzeyde tutulur. Ölçüler en yüksek düzeyde tutuluyor mu? Ölçüler gerçekten tutarlı savunuluyor mu, yoksa gevşeklik mi var? Hatta her yerde aynı ölçüyü kullanıyor mu? Başkasına uyguladığı ölçüyü kendisine uyguluyor mu? Ya da her yoldaşına aynı ölçülerle yaklaşıyor mu? Bunların hepsi partinin ilke ve ölçüleridir. Bu açıdan parti ve partili olmayı her şeyden önce ölçü ve ilkelere sahip olan olarak görmek lazım. Ölçülerin olmadığı veya ölçülerin gevşek olduğu, ilkeli davranılmayan, yaşanmayan, partinin tarih içinde oluşmuş ölçülerine göre yaşanmayan bir yerde ne partililikten söz edilebilir ne partileşmeden söz edilebilir ne de partiden. Partiyi, ilke ve ölçülerin bireyde ve örgütlü toplulukta somutlaşması olarak ifade etmek gerekir. Mücadele, ilke ve ölçülerin korunması ve yükseliğiyle gelişiyor. Ölçüsü düşük olanlar mücadele veremez. Azla tatmin olanlar, hedefe, başarıya kilitlenmeyen, başarı ölçüsü bu olmayan birisi, militan olabilir mi?

Ya da öyle bir yerde parti örgütü olabilir mi? Bu açıdan parti bilincinde ilke ve ölçüler çok önemlidir. Buna özellikle dikkat etmek gerekir.

Tasfiyeciliğin yaptığı ilk iş ilke ve ölçülerini düşürüp ortadan kaldırmak olmuştur

Zaten ilkelerin aşındığı, ölçülerin düştüğü, sıradanlaştığı yerde partililikte aşınma başlar, partililik zayıflar, ortadan kalkar. Nitekim tasfiyecilik en başta da bunu yapmak istemiştir. Tasfiyeciliğin yaptığı ilk iş, ilke ve ölçülerini düşürüp ortadan kaldırmak olmuştur. İlke ve ölçülerin yok olduğu yerde, partileşme yok olur. Partileşmenin yok olduğu yerde de tamamen yenilgi olur. Yenilgiden başka bir sonuç ortaya çıkmaz. Başarı ve zafer parti ilke ve ölçülerine gelir. İstedikçe kadar silahın, paran ve ilişkin olsun bunların hiç anlamı yoktur. Parti ölçü ve ilkeleri mücadelede hakim değilse yenilgi kaçınılmazdır. Ama parti ilke ve ölçülerinin hakim olduğu yerde silahın, imkanların da olmayabilir, ilişkilerin de zayıf olabilir. Ama yine de kazanırsın. Tüm bu yetersizlikleri giderir, yaratır ve kazanırsın. Partililiğin, ilke ve ölçülerin olduğu yerde kazanırsın; parti ilke ve ölçülerinin olmadığı yerde var olanlar bile tükenir, yok olur. Silah, imkan, para ne kadar çok olursa olsun partililik yoksa orada kaybetmek kaçınılmazdır. Bu açıdan her şeyden önce kazandırmanın parti ilke ve ölçülerine göre yaşamak, ona göre örgütlenmek ve ona göre mücadele etmek olduğunun çok iyi bilinmesi gerekir. Bu, partililiğin abecesidir. Bunu bilmek gerekiyor.

Partili, parti örgütü olmak ve bu ölçülerini ve değerlerini korumak sadece ölçü ve ilkeleri yaratmakla mümkün olmaz. İlke ve ölçüler partileşmenin en temel dayanaklarıdır, esasıdır, özüdür ve ruhudur. Ancak bu nasıl korunacaktır? İşte burada parti militanlığı, partililik bilinci öne çıkar. Bunun için ölçülerin korunma mücadelesinin verilmesi gerekiyor. Ölçü ve ilkeleri korumayan, bunun için mücadele etmeyen partili olamaz. Parti militanı ilke ve ölçülere göre yaşadığı gibi, ilke ve ölçülere yönelik bir saldırı olduğunda ya da ilke ve ölçülerde bir gevşeklik olduğunda, yetersizlik olduğunda ona karşı duran, ona karşı mücadele edendir. Parti ilke ve ölçülerini kendinde somutlaştırmayan, hatta kendinde somutlaştırsa bile bunun mücadelesini vermeyen, parti militanı olamaz. Böyle parti korunamaz. 'Ben partiliyim, ben parti ölçülerine uyuyorum' demek yetmez. Her militanın, her partilinin bulunduğu yerde gördüğü yanlışlıklara karşı mücadele etmesi gerekir. Yanlışlıklarla yan yana yaşayan, partili olamaz. Yine ölçülerini düşük olan, ilkesizliklere göz yuman partili olamaz. Bu açıdan parti ve partili olmanın en temel koşullarından biri; ideolojik, örgütsel yaşam mücadelesidir ve yaşamın her anını mücadele olarak anlamaktır.

'Benim Parti'den başka bir şeyim yok'

Mücadeleyi sadece düşmana yapılan eylem olarak görmek yanlıştır. Mücadele en başta da örgüt içinde başlar. Örgüt içindeki mücadele iyi verilmeden, düşmana karşı da iyi mücadele verilemez. Önder Apo defalarca bu gerçeğin altını çizmiş ve, "Bizim mücadelemizin büyük çoğunluğu içte sürmektedir" demiştir. Bunu vurgularken, 'İçte doğru örgüt, ölçü ve doğru yaşam yaratacağın ki düşman karşısında başarılı olasın' demek istemiştir. Bunları yaratmadan düşman karşısında başarılı olunamaz. Bu açıdan içerideki bu mücadeleyi yürütmeden hiç kimse düşmana karşı iyi

mücadele yürütemez, verdiğini söyleyemez. Hatta düşmana karşı tutum sahibi olduğunu bile söyleyemez.

Bu yönüyle ilke ve ölçülere sahip olmak, ilke ve ölçülerdeki yanlışlıklara karşı mücadele etmek, ilke ve ölçülerini gevşetenlere karşı tutum almaktır. İlke ve ölçülere sahip olmak, bunların gerilemesinin önüne geçmektir. Partileşmede bu en temel konudur. Parti ve partileşme konusu tartışıldığında en başta bu bilince sahip olmak gerekir. Her şey partiye kazanılıyorsa Önder Apo'nun dediği gibi, "Benim Parti'den başka bir şeyim yok" diyor, "Anamla oynayın, ama Parti'yle oynamayın" diyor, o zaman demek ki bu ilke ve ölçülere en üst düzeyde sahip olmaktadır. Yanlışlıklara karşı mücadele edilecektir. Son zamanlarda yanlışlıklarla yan yana yaşama da bir duruş haline gelmiştir. Böyle militanlık olmaz. Yanlışlıklarla yan yana yaşayan, 'PKK'liyim, Apo-

parti öncülüğüdür. Sosyal, askeri, siyasi mücadeleleri de başarıya götüren partililiktir. Parti; toplumsal, siyasi, askeri mücadelede öncü değilse ve bu mücadelelerde parti öncülüğü, etkisi ve hakimiyeti yoksa orada başarıdan söz edilemez. HPG'yi başarıya götürecektir parti öncülüğüdür, partidir, PKK'dır. PKK olmadan ne HPG'nin ne KCK'nin ne KJK'nin ne Komalên Ciwan'ın bir anlamı vardır. Onları anlamlandıran, onları mücadele gücü yapan kesinlikle parti ve parti öncülüğüdür. Parti öncülüğünü çekin, ortada ne KCK ne HPG ne KJK kalır ne şu ne de bu kalır. Hepsini dağılır. Bunun özellikle görülmesi gerekiyor. Parti öncülüğünün olmadığı, hakim kılınmadığı yerde mücadele gerilemeye, dağılmaya, başarısız olmaya mahkumdur. Kim ki, parti öncülüğü hakim olmadan, toplumsal, askeri, siyasi mücadelenin başarılı olacağını sanıyorsa o kendini kandırıyor,

podur, yöntemdir." Önderlik gerçeğini bunlarla tanımladı. Eğer, 'Ben çizgi sahibiyim' deniliyorsa o zaman doğru tarz, üslup, yöntem ve yoğun, hızlı bir tempoyla bu çizgi yürütülecektir. Eğer bunlar yoksa, bu temelde işler ele alınmıyorsa o zaman, 'Ben çizgi, parti çizgisine sahibim, parti çizgisini yürütüyorum, parti çizgisine sahipleniyorum, bir çizgi savaşıyım, çizgiye bağlıyım' denilemez. Bu bakımdan çizgi savaşı, çizgiyi en temel çizgi savaşı konuları olarak ortaya koyduğu tarz, tempo, üslup ve yöntem konusuna dikkat edilecektir. PKK çizgisi pratikleştirilirken bu doğru tarz, üslup yöntem ve hızlı, yoğun tempoyla olacaktır. 'Çizgi sahibiyim' denilecek ama doğru tarzla uygulanmayacak, doğru üslupla işler yürütülmeyecek, doğru üslupla pratikleşmeyecek! Doğru yol ve yöntem kullanılmayacak! 'Çizgi savaşıyım' denilecek ama temposu ağır ve yavaş

Partililiğin, ilke ve ölçülerin olduğu yerde kazanırsın; parti ilke ve ölçülerinin olmadığı yerde var olanlar bile tükenir, yok olur. Silah, imkan, para ne kadar çok olursa olsun partililik yoksa orada kaybetmek kaçınılmazdır. Bu açıdan her şeyden önce kazandırmanın parti ilke ve ölçülerine göre yaşamak, ona göre örgütlenmek ve ona göre mücadele etmek olduğunun çok iyi bilinmesi gerekir. Bu, partililiğin abecesidir.

cu'yum, Önderliğe bağlıyım' diyemez. Önderliğe bağlılık, en başta da yanlışlıklara karşı mücadele etmekle olur. Önderliğe bağlılığın belki de birinci ölçüsü budur. Parti ilke ve ölçülerini korumaktır. Önder Apo, "Benim Parti'den başka bir gücüm yok" diyor, o zaman Önder Apo'nun bu kadar hassas davrandığı ilke ve ölçülere de sahip çıkılacaktır. Önderliğe bağlılık budur. Bunun dışında Önderliğe bağlı olduğunu söyleme sahtedir. Çünkü, parti ve partiyi koruyamayan mücadele edemez. Onun mücadelesinin bir sonucu, anlamı da olmaz. Partiyi korumayacak, parti ölçülerini korumayacak, parti mücadelesi vermeyecek ama ben mücadeleciiyim, denilecek. O mücadelenin bir sonucu olmaz. Önderlik'te de sonuçsuz mücadelenin anlamı yoktur. Önderlik, başarılı mücadele kişiliğidir. Bu da ancak örgüt olur, partiye olur, parti ölçülerine olur. Bunu da sağlayan yanlışlıklara karşı mücadeledir; ölçü ve ilke mücadelesi vermektir. Ölçü ve ilkeleri gevşetenlere karşı zamanında, anında tutum koymaktır. Bu, çok çok önemlidir. Bunu özellikle vurgulamamız gerekiyor.

Bütün bu görevler yerine getirilip parti oluştuktan sonra da parti öncülüğü önemlidir. Parti öncülüğü olmadan kimse mücadeleyi başarıya götüremez. Bütün mücadeleyi başarıya götüren

aldatıyordur. O, Önderlik çizgisinden uzaklaşmış demektir. Önderlik çizgisine sahiplenmek parti öncülüğüyle olur, partiye olur. Bu, bu kadar net, yalın ve gerçektir. Bütün yoldaşlarımızın, arkadaşlarımızın bunu bilmesi gerekiyor. İster KCK, ister HPG, ister Komalên Ciwan, ister KJK bünyesinde bulunsun, bunu görmesi gerekiyor. Ne kadar örgütlenme, mücadele varsa, bu mücadele imkanlarını yaratanın parti ve parti öncülüğü olduğunu görmesi gerekiyor. Yaratan ve temel budur. Nasıl ki bir binanın temeli olmadığı zaman, duvarı yerle bir olursa bütün mücadele alanlarımızda PKK öncülüğü, ölçüler, gerçeği olmazsa yerle yeksan olunur. Bunun her bakımdan çok iyi bilinmesi ve bilince çıkarılması gerekiyor.

PKK'nin çizgi savaşı nasıl pratikleştirilir?

PKK'nin son talimatlarından birinde çok önemi bir konuya vurgu yapılmıştır. Çizgi savaşı nedir? Çizgiye sahip olmak nedir? Bunlar izah edilmiştir. Kuşkusuz ideolojik, örgütsel ve yaşam çizgimiz vardır. Yine ilke ve ölçülerimiz vardır. Ama bunların pratikleşmesi de bir tarz, yöntem, üslup ve tempoyla oluyor. Bu açıdan Önderlik şunu dedi, "Önderlik gerçeği tarzıdır, üsluptur, tem-

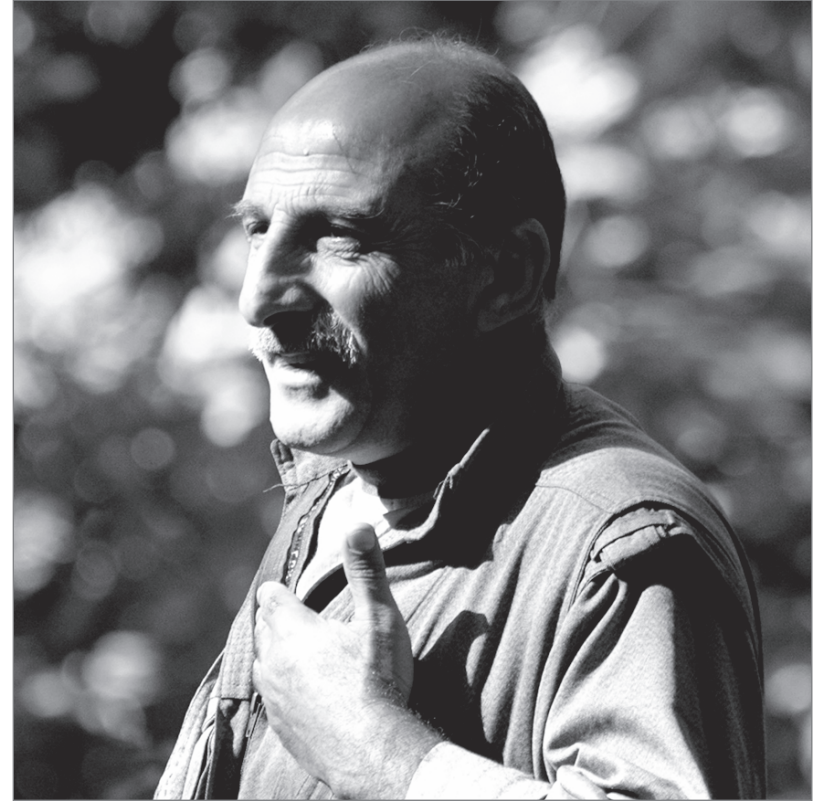
olacak! Bunlar kabul edilemez. Partimizin ve Önderlik gerçeğimizin pratikleşmesi, Önder Apo'nun, "Önderlik gerçeği bunlardır" dediği tarz, tempo, üslup ve yöntemle yapılırsa anlamlıdır. Parti tümüyle bir pratikleşmeyi hedefliyor, ideolojisini, ölçü ve ilkelerini, kurumsallaşmasını, programını, taktiklerini de doğru pratikleşme için yapıyor, bunların hepsi başarılı pratikleşme için gerekliyse, o zaman pratikleşirken tüm bu ilke ve ölçülere dikkat edilecektir. Parti bilincinde tutarlı olmak açısından tarz, üslup, yöntem ve tempoya dikkat edilecektir. Çünkü, hepimiz eninde sonunda pratikleşiyoruz, bir pratik mücadele yürütüyoruz. Sadece oturarak 'partiliyiz' demiyoruz. Yine sadece, 'şunları kabul ettim, partiliyim' demiyoruz. Partileşmemizi bir pratikleşme temelinde yürütüyoruz. O zaman, pratikleşmemizi Önder Apo'nun, "Önderlik gerçeği şudur" dediği tarz, tempo, yöntem ve üslupla gerçekleştirmemiz gerekmektedir.

Partimizin 38. kuruluş yıldönümünde tüm arkadaşların Parti kuruluş yıldönümünü kutluyor ve tüm arkadaşların şehitlere ve Önderliğe bağlılık temelinde parti çizgisinde başarılı bir mücadele içinde olmalarını diliyorum.

PKK'nin 39. yıl mücadelesiyle faşist AKP diktatörlüğünü tarihin çöp sepetine atacağız

Duran Kalkan

PKK'nin yarattığı gelişmeler gerçekten de mucizevidir. 'Olmaz' görünenleri olur yaptı. 'Olmaz', soykırım rejiminin baskıyla, zulümle insan aklında ortaya çıkardığı bir sonuçtu.

Önder Apo bu duruşu, bilinci, akli değiştirdiği ölçüde 'olmaz' denilenin olur yapılabileceğini gördü. Kürdistan'a dayatılan soykırım rejimi herkesin gözü önündeydi.

Fakat herkes sadece maddi olanı, gözle görüleni görüyordu. Önder Apo ise herkesin göremediğini görüyordu.

Partimiz PKK'nin 38. resmî kuruluş yıldönümünü, başta Önder Apo olmak üzere tüm yoldaşlara, halkımıza ve insanlığa kutluyorum. Partimizin kurucuları Haki Karer, Mazlum Doğan ve Sakine Cansız yoldaşlar şahsında tüm Parti ve özgürlük mücadelesi şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. 39. PKK yılında özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren herkese üstün başarılar diliyorum. 39. PKK yılının daha büyük bir özgürlük, başarı ve zafer yılı olacağına dair inancımı belirtiyorum.

38 yıldır olduğu gibi bu yıldönümünde de Kürt halkı, PKK'nin kuruluş gününü yani, Ulusal Diriliş Bayramı'nı her yerde coşku içinde kutluyor. Önder Apo'yu selamlıyor, kahraman şehitlerimizi saygıyla anıyor, Önderlik ve şehitler gerçeğimizin cisimleşmesi olan PKK gerçeğini daha derinden, daha doğru ve daha bütünlüklü anlamaya çalışıyor. Çünkü biliyor ki, herşey partileşerek kazanıldı.

Önder Apo'nun felsefesi, düşüncesi, yaşam ilke ve ölçüleriyle donanarak kendini özgür bir birey ve toplum haline getirdi. Örgütlü kılarak kahramanlaştırdı ve bu büyük kahramanlık mücadelesini ortaya çıkardı. Bugün AKP ve DAİŞ faşizmi karşısında Ortadoğu halklarını ve özgür insanlığı savunan, onların umudu haline gelen bu büyük mücadeleyi bu gerçekler temelinde yarattı. PKK'yi kendi özgür varlığının ifadesi yaptı. Özgür Kürt iradesi ve kimliği olarak gördü. Her şeyi 38 yıllık PKK öncülüğündeki mücadele temelinde kazandı.

İnkâr ve imha sisteminin dayattığı yok oluşu, Önder Apo öncülüğündeki PKK ruhu, bilinci ve iradesiyle tersine çevirdi. Yeniden dirilişi, özgür var oluşu böyle bir öncülük temelindeki mücadeleyle sağladı. Her şeyi PKK ile kazandı. Onun için de sokaklarda her gün, 'PKK halktır, halk burada' diyor. Kendi özgür varoluşunu ve geleceğini PKK öncülüğünde görüyor. PKK'nin yarattığı ruh, bilinc, irade, cesaret, moral, coşku, dayanışma, kardeşlik, örgütlülük, inanç ile özgür birey ve özgür toplum olarak var oluyor. Bütün bunlar da: Önder Apo'nun ruhunun, duygularının, düşün-

ce ve davranışlarının cisimleşmesi oluyor. Önderlik kişiliğini pratiğe geçiren kahraman şehitlerimizin ilke ve ölçülerinin yaşam bulması, canlanması, halklaşması, yeni bir toplum yaratması anlamına geliyor.

Neden PKK var oldu? Bu soruya cevap verebilmek için birincisi; PKK var olmadan önceki koşullara bakılmalı. İkincisi ve daha da önemlisi ise; 38 yıllık mücadele ile PKK'nin Kürdistan'da yarattığı gelişmelerin anlam ve önemini, Kürt halkı açısından taşıdığı değeri irdelemek gerekiyor.

38 yıllık mücadele ile PKK Kürt halkı, Türkiye demokrasisi ve Ortadoğu halkları açısından, 'Ne yaptı?' diye sorulduğunda verilecek en iyi cevap, 'Ne yapmadı ki!' cevabı oluyor. Bu 38 yılda Kürtler açısından yok oluşa giden tarihi tersine çevirerek, dirilişe, özgür varoluşa dönüştürdü. Bir milat oldu ve 38 yıllık bir Kürt takvimi, Kürt tarihi, Kürdün özgürce var oluşunu yarattı. O zamana kadar çok parçalı, cılız bir şekilde var olan, özgürlük iradesini, umut bile olmaktan çıkmış bir iradeyi, bilinc, örgütlülük ve eylemle donatarak gerçek bir özgür varlık, özgür gelecek iradesine dönüştürdü.

PKK, ölü Kürdü diriltti. Gericiliğin, her türlü olumsuzluğun kaynağı haline getirilmiş olan Kürdistan'ı, bugün Ortadoğu demokrasisinin ve özgür insanlığın özgürce varoluşunun kalesi haline getirdi. Ortalama insan aklının almadığı, hiçbir zaman olabilir demediği şeyleri yaptı.

Aslında PKK'nin yarattığı gelişmeler gerçekten de mucizevidir. 'Olmaz' görünenleri olur yaptı. Peki, bunu neyle yaptı, gerçekten de olmaz mıydı? 'Olmaz', soykırım rejiminin baskıyla, zulümle insan aklında ortaya çıkardığı bir sonuçtu. Önder Apo bu duruşu, bilinci, akli değiştirdiği ölçüde 'olmaz' denilenin olur yapılabileceğini gördü. Kürdistan'a dayatılan soykırım rejimi herkesin gözü önündeydi. Fakat herkes sadece maddi olanı, gözle görüleni görüyordu. Önder Apo ise herkesin göremediğini görüyordu. Kürt insanının ruhunda, duygusunda, düşüncesinde, yüreğinde gizli olanı, var olma ve özgür olma tutkusunu, azmini ve iradesini

gördü. Dolayısıyla; "Yeni bir yaşam ve duruş gereklidir" dedi.

Kürdistan'da yüzyıla yayılmış bir soykırım durumu var

PKK'nin gelişmesini belirleyen tabii ki Kürdistan'a dayatılan inkâr ve imha sisteminin özellikleridir. Bu da dünyada eşi benzeri bulunmayan bir sömürgecilik, baskı ve egemenlik sistemidir. Hatta bir soykırım sistemidir. Örneğin; bundan yüzyıl önce aynı topraklarda Ermenilere de bir soykırım uygulandı. Her şey birkaç ay ya da yıl içerisinde olup bitti. Maddi bir olay olarak gerçekleşti. Bir bölümü katledildi, bir bölümü tehric edildi, dünyanın dört bir yanına sürüldü. Bir bölümü de korkudan sindirilerek kendi gerçeğinden uzaklaştırıldı. Geriye kalanlar Erivan ve çevresinde toplatılarak Ermenistan adı altında devlet haline getirildi. Bu tarihi suç durumu çözümlenmiş veya suçlular cezalandırılmış değil. Ama en azından gözle görülen bir soykırım olayı var. Suçlular kabul etmese de, onun dışındaki herkesin gördüğü ve kabul ettiği bir olay olarak ortada duruyor.

Ama Kürdistan'da, Kürt halkına uygulanan soykırım böyle de değildir. Ermeniler katledilirken, en az Ermeniler kadar bundan yüz yıl önce Kürtler de katledildi. Mesela Kürt katliamından kimse söz etmez. Ondan sonra 1925-1940 arasında Amed, Agirî, Dersîm'de Bakurê Kurdistan'ın her tarafında on binlerce Kürt katledildi. Dersîm'in büyük önderi Seyîd Riza idam edildi. Çewlîg ve Amed'in şeyhi Şêx Seîd idam edildi. Büyük Kürt şehidi Seyîd Riza'nın idam edilmesinin 79. yıl dönümünü saygıyla anıyoruz. Dersîm Katliamı bir soykırımdır ama kimse bilmez. Değil soykırım, katliam olarak bile anılmaz. Bölge, dünya Kürtlere, Kürdistan'a yapılanlar konusunda kör, sağır ve dilsizdir.

Ermeniler için belli tartışmalar oluyor. Tabii bu katliamlar yapıldıktan sonra bir de kışla kültürü temelinde beyaz katliam, kültürel soykırım başladı. Önce fiziki katliama dayalı soykırım, ardından da asimilasyona dayalı soykırım başlatıldı. İşte bu kültürel soykırım Kürtlere de en az yüzyıldır uygulanıyor. Erme-

niler soykırıma tabi tutulurken, Kürtlere dönük de katliam ve soykırımlar başladı ve bir yüzyıldır yürütülüyor. Yani yüzyıla yayılmış bir soykırım durumu var. Hem fiziki katliam hem de asimilasyon yöntemiyle sürdürülen bir soykırımdır.

Öyle ki; tarihin en kadim, neolitikten gelen, devletleşmeye en çok direnmiş ve tarım-köy devrimini geliştirmiş toplumu yüz yıllık bir soykırımla yok ediliyor. Bu kadar katliam ve asimilasyon yapılıyor ama kimse bunu görmüyor, dilendirmiyor, hesabını sormuyor. Yapanın yanına kalıyor. Kürtler katledilirken, fiziki ya da kültürel olarak yapılanlara herkes 'demokrasi' diyor. TC de bunu yaptı, yapıyor. Üstelik kendisinin demokratik bir sistem olduğunu da bütün dünyaya kabul ettirmiş bulunuyor.

PKK'nin kuruluş sürecine gelirsek; kuşkusuz 20. yüzyıl boyunca Türkiye'de işçi-emekçi mücadeleleri ve özgürlük arayışları oldu. En büyük çıkışlardan bir tanesi 1971 devrimci çıkışıdır. 12 Mart 1971 darbesine karşı Mahir Çayan, Deniz Gezmiş ve İbrahim Kaypakkaya öncülüğündeki çıkış Türkiye'de herkesi sarstı. Türk, Kürt ve başka toplumları, bütün gençliği ve aydınları heyecanlandırdı. Herkesi yeni bir arayışa ve sorgulamaya götürdü. Gerçekten de bir aydınlanma devrimini başlattı. O devrim içerisinde doğru bakılınca ve pratik olaylar iyi irdelenince görüldü ki, TC devletinin egemenliği altında her şey ters yüz edilmiş, her şey sahte ve yalandır. Bir ulustan bahsediliyor, yalan; toplumdaki bahsediliyor, yalan; Türkiye toplumu bile neredeyse reddediliyor. Neden? Sadece Kürdü yok sayabilmek, yok etmek için, Kürdistan üzerindeki soykırımı gizleyebilmek için böyle yapılıyor. Tarihin en büyük suçu ve yüzyıllık bir suç işlenmiş, bu suç gizleyerek, maskeleyerek suçluların tarihi yargılanmadan kendilerini kurtarmaları için yapılıyor.

Buradan şu çıkıyor ortaya: Ne olursa olsun bu yalan düzenine, her şeyi ters yüz edilmiş düzene karşı çıkarak gerçekleri söylemek lazım. Söylemek yetmez, gerçekler ve hakikat uğruna mücadele etmek lazım. Önder Apo; "Kürt sorununu ben yaratmadım, benden önce yaratılmıştı. Herkesin gözü önün-

deydi, sorunu sadece ben görmedim herkes de görüyordu. Fakat herkes görmezden geliyordu ve gördüğü halde 'görüyorum' demiyordu. Görmezden gelip, geçip gidiyordu. Ben herkes gibi yapamadım. Gördüğüm halde geçip gidemedim, ortada böyle bir sorun var diye ifade ettim. Bu sorunu ben yaratmışım gibi üzerime bırakarak neredeyse beni suçluyorlar" dedi. Halbuki yaratılanlar da bu duruma getirenler de ortadadır. Önder Apo, soykırımın üzerini maskeleyen, soykırımı yürütenleri açığa çıkartıp, maskelerini düşüren oluyor. Bir aydınlatma gerçekleştirmiştir. Bir de gerçek uğruna mücadeleyi gerçekleştirmiştir.

Önder Apo şunu ifade etti; "Kürt varlığı, içinde kendine 'Kürt' diyor ama dışında Türk olarak söz ediyor. Ne Kürtlüğünü yaşayabiliyor ne de Türk olabiliyor. Kendisi olmadan başkası da olamıyor. Başkasına da hizmet edemiyor, böyle ucube bir durum ortaya çıkmış. Bunun kendine de başkasına da faydası yok" dedi. O halde bu gerçek uğruna bir mücadele olmalıdır. Böylece özgür olarak var olma gücü varsa o zaman özgürce var olma ve yaşama, özgürce yönelmeyi sağlamalı. Bunu yapamıyorsa böyle ortada 'var mı, yok mu?' muğlaklığı içinde kalmamalıdır. Çünkü 12 Mart 1971 mahkemelerinde en çok tartışılan, 'Kürt var mı, yok mu?' konusuydu. Varlığı ve yokluğu tartışılır hale gelebiliyordu. Ne var denebiliyor ne de yok denebiliyor. Çünkü öyle bir hale getirilmişti ki; bu kadar muğlak, kendisi olmaktan çıkartılmış toplumsal varlık yok edilmiş, ortadan kaldırılmıştı. Aslında böyle bir gerçeklik PKK'yi, onun büyük düşüncesini, iradesini, duruşunu ve mücadelesini ortaya çıkardı.

Önder Apo Kürtlere dayatılanlara karşı çareyi partide gördü

Burada elbette objektif gelişmeler de var. Dünya, Ortadoğu ve Türkiye'deki gelişmeler; bu büyük özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin, Kürt halkının kendisine dayatılan soykırımı kabul etmeyerek hep katliam da olsa, direnmiş olmasının bu sonuçta etkisi var. Böyle bir tarihin sonucunda PKK doğuşu ger-

çekleştirdi. Fakat bunlar PKK'yi tanımlayan gerçekler değildir. Bütün bunların hepsi PKK'yi ortaya çıkarmayı öngören gelişmeler değildir. Kürdün yok oluşunu gerçekleştiren olaylar ve gelişmelerdir. Öyle ki, bunu bütün Kürtlere soykırımcı sistem hemen hemen kabul de ettirmişti. 'Siz böyle olacaksınız. Sen böylesin.' Kadınına, gencine, erkeğine her türlü yakıştırmaları takarak, kendi yarattığı ucube bir Kürtlüğü aslında biraz da alaya alınacak bir pozisyonda tutarak kendisini var ediyordu.

Şimdi bunu görüp de kabul etmemeye tutum, duruş ve iradesini Önder Apo yarattı. "Gerçek böyle değil, bunun tam tersidir. Bu kabul edilemez. Bu yaşama, yaşamdır denilemez" diyerek yenisini aradı. Önder Apo şunu belirtti; "Olacaksa bir yaşam ya özgürce olacak ya da hiç olmayacak" dedi. Kürt toplumuna, TC devlet egemenliği altında dayatılan kesinlikle bir yaşam değildi. Kürtlere dayatılan, Ermenilere dayatılan soykırım gibi bir soykırım da değildi. Ruhen, duygu, düşünce, kültür ve tarih olarak

sahip, onun cesaret ve fedakarlığını oluşturacak örgüt, partidir. Partileşmeye böyle karar verdi. PKK'yi böyle bir partileşme olarak ön gördü. PKK'yi öyle sıradan bir iktidar gücü ya da bir savaş öncülüğü, askeri örgütlenme olarak görmedi.

PKK, özgür Kürdün birey ve toplum olarak dirilişi oldu

PKK'de ifade edilen partileşmeyi bir topluma dayatılan kültürel soykırıma karşı yani birey ve toplumu her bakımdan yok etmeye karşı özgür birey ve toplumun yeniden dirilişinin ve var oluşunun ölçüsü, ifadesi, ruhu, duygusu, yaşam tarzı, ilişkileri olarak öngördü. Parti böylece aslında özgür Kürdün birey ve toplum olarak dirilişi oldu. Kimlik kazanışı, var oluşu oldu. Özgür Kürt varlığıyla PKK kimliği bu kadar özleşti, bu kadar iç içe geçti. Çünkü parti ruhu, parti yoldaşlığı bunu getirdi. Yani özgürce var oluş davasına inanç, bağlılık, bunun felsefesinden, askeri eylemine

umut kaynağı haline geldiği de atılan bu ilk adımın karakteri ile bağlantılıdır.

Bu konuda öncelikle PKK'nin ilke ve ölçülerine bakmak gerekir. Bu ölçüler elbette mücadele süreci içerisinde içerik kazandı. Başlangıçta bu kadar derinlikli ve kapsamlı değildi. Başka partilerden alınan sonuçlara dayanarak, biraz onlara benzemeye çalışarak partileşme adımları atılıyordu. Fakat o ölçüler Kürdistan'daki soykırım karşısında yürütülmesi gereken direniş için yetmeyince, tabii PKK partiliği daha da kapsam ve derinlik kazandı, onları aştı.

Baştan hiç kimsenin böyle hesap etmediği büyük bir hareket ortaya çıktı. TC'nin genelkurmay başkanları bile sık sık ifade etti ve PKK'ye, 'Tarihin en büyük örgütü' dedi. Gerçekten de tarihin en büyük özgürlük hareketi, direniş hareketi olarak PKK gelişim gösterdi. Kürt toplumunun dirilişi böyle bir partileşmeyle gerçekleşti, sağlandı.

'PKK nasıl dayanıyor? Nereye dayanıyor? Gücünü nereden alıyor? Nasıl böyle ayakta kalıyor?' biçiminde birçok

kikat kendilerini sorgular ve yakar. Tarihin hesap sormasından korkuyorlar. Tayyip Erdoğan'ın 24 saat koşuşturması, uyku uyuyamaz duruma gelmesi, 'Beni öldürecekler!' diye her gün feryat etmesi buradan ileri geliyor. Bu, tarihi suçluktan duyduğu korkunun sonucudur. Korkmaması için hiçbir neden yoktur.

'Adı bir parti ama tepeden tırnağa yeni bir yaşam'

PKK'nin en büyük gücü toplumda yarattığı değişimdir. Önder Apo, PKK'yi verili yaşamın reddi ve, "Adı bir parti ama tepeden tırnağa yeni bir yaşam" şeklinde tarif ediyor. Bu konuda yaşanan değişim ve gelişmeleri daha iyi anlamak için Kürt halkına dayatılan yaşam biçimine bakmak lazım. Çünkü, hiçbir topluma dayatılmayan Kürt halkına dayatıldı. Mesela topluma dayatılanın ne olduğunu en iyi Diyarbakır Zindanı'nda gördük. Neyi dayatıldı? İnsanlığınızdan vazgeçin, inançlarınızdan, amaçlarınızdan vazgeçin, posa

Yani her iki ihtimal de vardır. O halde bütün çocuklar anne karnından başlamak üzere katledilmeli. Zaten öyle de yaptılar. Büyüklere çok çocukları katlettiler. Munzur'u kanla doldurdular. Bu aslında kültürel soykırımın hangi katliam zemininde geliştirildiğini, beyaz katliamın, kültürel soykırımın nasıl bir fiziki katliama dönüştüğünü gösteriyor. Ama kimse ne o Kürt katliamını görüyor ne de katliam üzerinden geliştirilen kültürel soykırımı...

Uluslararası güçlerin desteklediği bu soykırım bugün de AKP eliyle devam ettiriliyor. AKP'nin katliam ve baskılarına karşı olduğunu söyleyen Avrupa, Amerika rejimi ne diyor? 'PKK'ye karşı her şeyi yapabilirsin biz ona bir şey demiyoruz' diyor. Öyle Kürt soykırımına karşı çıkmaz; özgürlüğü, eşitliği, adaleti, demokrasiyi savunma temelinde değildir. 'Çıkarıma dokunma, istediğini yapabilirsin. İstedikini gibi katledebilirsin. Yap ama benim çıkarıma dokunma. Çıkarıma dokunduğu zaman karşı çıkıyorlar. Yoksa tarihsel suç mu işleniyor, Kürt mü katlediliyor, soykırıma mı tabi tutuluyor, her türlü hakarete mi uğranıyor, insanlık ayaklar altına mı alınıyor? Bunlar hiç kimsenin fazla umurunda değildir. Acı ama gerçek budur. Bu günün dünyasında da gördüğümüz budur. 38 yıllık PKK mücadelesinin ortaya çıkardığı büyük gelişmeler sonucunda Kürde yaklaşım hala böyledir.

Özyönetim direnişleri PKK tarihini bir adım daha ileri götürdü

PKK'nin her mücadele yılı bir öncekinden daha zorluklarla, kahramanlıklarla geçen, daha büyük gelişmelere sahne olan bir yıl olmuştur. PKK tarihi bunu ifade ediyor. Böyle olmasaydı, var olamazdı ve bugüne gelemezdi. Bir yıl öncekinden geriye düşse yok olurdu. Önceki özelliklerinden kopsa yok olurdu. Bugüne kadar o büyük özgürlük iddiasını ve iradesini temsil ederek geldiğine göre, demek ki her yıl yeni gelişmeler sağlamıştır. Özgürlük yürüyüşüne yeni katkılar yapmıştır, yeni adımlar atmaya başarmıştır.

38. yıl için de aynı durumu net bir biçimde ifade edebiliriz; 38. PKK yılı, belki de önceki 37 yıllık mücadelenin toplamına denk bir büyük mücadele yılı oldu. Partimizin 38. yılına girişinin hemen ardından büyük şehir direnişleri gündeme geldi. AKP faşizminin ve Türk sömürgeciliğinin Kürt demokratik uluslaşmasını, Kürt toplumsallığını yok etmek üzere başlattığı topyekun faşist özel savaş saldırıları karşısında Önder Apo'nun ruhuyla, bilinciyle donanmış Kürt gençliği, kadını, halkı kendi varlığını ve özgürlüğünü korumak üzere tarihin en önemli kent savunma direnişlerinin içine girdi.

Cizir ve Sûr'dan başlayan bu büyük kahramanlık direnişi, Nisêbin'den, Şirnex'e, Gever'e; Dêrik'ten, Farqîn'e Gim-gim'a kadar Bakurê Kurdistan'ın hemen bütün kentlerine ve kasabalarına yayılarak 38. PKK yılının o büyük kahramanlık eylemini Demokratik Özyönetim Direnişleri olarak tanımladığımız yeni şehir direnişleri gerçeğini ortaya çıkardı. Bu tarihi direnişleri selamlıyorum. Kürt halkını, özellikle de Kürt gençliğini böyle bir kahramanlık direnişini var edebildiği için kutluyorum. Bütün Demokratik Özyönetim direniş şehitlerimizi, Çiyager, Axî, Mehmet Tunç, Asya Yüksel, Zamanî ve Silopî şehitleri şahsında saygı ve minnetle anıyorum.

Gerçekten de onlar, PKK tarihini bir adım daha ileri götürdüler. Önder Apo'nun, Türkiye metropollerinden iki sözcükle başlattığı büyük var oluş ve özgür doğuş gerçeğini Mazlumların, Kemallerin, Xeyrîlerin zindanda; Egîd-

1981-82'de Diyarbakır Zindanı'nda 12 Eylül faşistleri saldırırken, nasıl zindanda PKK militanlarının kendilerine teslim olacağını düşündülse, aynı biçimde Tayyip Erdoğan ve Davutoğlu yönetimi de Kürt kentlerine dayatılan benzeri bir katliam karşısında Kürt gençliğinin, kadınlarının, PKK militanlığının kendilerine teslim olacağını, direnme gücü gösteremeyeceğini hesap ediyorlardı. Fakat, 'evdeki hesap çarşıya uymaz' denilir.

yok edilen ama posa olarak fiziki yaşıatılan bir konumdaydı. Kürtler alaya alınıyordu. Önder Apo; "Bu hakaret yaşanamaz, kabul edilemez. Bunu kabul etmek büyük bir utanç, suç durumudur" dedi. Bundan duyulan utanç duygusunu devrimci düşünce ve eyleme dönüştürerek, büyük bir çıkış yaptı. Apocu irade, Apocu çıkış, Apocu duruş böyle gelişti ve partileşmeye de böyle gidiydi.

Bütün dayatmalar karşısında, 'Kurtuluş nerede olur?' sorusu aslında Önder Apo'yu en çok meşgul eden soruydu. Kürt halkına dayatılanın kabul edilemez olduğu sonucuna vardıldıktan sonra çareyi partide buldu. Bütün çareleri aradı. Nasıl mücadele etmek lazım? Nasıl örgütlenmek gerekli? Bunun yolu, yöntemi, biçimi ne olmalı? Bunların hepsini aradı. Cephe mi olur, askeri örgütlenme mi olur, dernek örgütlenmeleri mi, dergi mi çıkartmak gerekiyor? Bütün bunların hepsini sorguladı. Çareyi partide gördü. Bütün aramalar öyle bir sonucu ortaya çıkardı ki; Kürde dayatılanı her bakımdan tersine çevirme gücüne, iradesine sahip, bütünlüğüne

kadar hepsini birlikte temsil etme ve bunu sağlayacak cesaret, fedakarlığı yaratmanın ancak parti bilinciyle, parti örgütülüğüyle mümkün olabileceğini gördü. Diğer örgüt biçimlerini de araştırdı fakat tek yanlı ve gevşek kalacaklarını tespit etti. Ancak PKK biçimindeki bir partinin ilke ve ölçülerıyla donanmış bir parti öncülüğünün, böyle bir soykırıma uğratılmış birey ve toplumu yeniden var edebileceğini ve özgürleştirebileceğini, özgür yaşam gücüne kavuşturabileceğini gördü.

İşte, PKK gibi bir partiye ulaşma da böyle oldu. PKK, bütün bu özellikleri birer nüve olarak içinde taşısa da, partiyi ele alırken de birden bire böyle bütünü bu kapsam ve derinlikte görmedi. Ama mevcut soykırım dayatması karşısında özgür varoluş ve ayakta kalışın temsilciliğinin ancak partileşmeyle olacağını gördü.

İlk grup sürecini de eklediğimizde yaklaşık 45 yıllık bir mücadele geçmişisi olan PKK'nin nasıl bu kadar zorlu ve uzun bir mücadeleyi geliştirebildiği, ayakta kalabildiği, bugün sadece Kürtler için değil, tüm ezilen halklar için bir

kesim sorguluyor. PKK'nin ayakta kalmasını sağlayan, PKK'yi var eden, Kürt halkının varlık ve özgürlük olayıdır. Başka hiçbir şeyi yoktur. Önder Apo'nun Kürdün var olma ve özgür olma gerçeğinden başka dayandığı, güç aldığı, takip ettiği hiçbir şey yoktur. Kürdün varlık ve özgürlüğüyle, özgür insanlığın var oluşunu en ileri düzeyde birleştirdi. Bunların bütünlük içinde olduğunu gördü. Birbirine karşı çıkartmanın en büyük tehlike olduğunu fark etti ki, bazıları Kürdistan'da böyle de yapıyordu. Dünyada da Kürt varlığını özellikle de bu soykırımcı çevreler gericiilikle, despotizmle, faşizmle neredeyse özdeşleştiriyordu. Gerçekleri o çerçevede ters yüz etmişlerdi. PKK, bütün o ters yüz oluşları düzeltti. Her şeyi ayağı üzerine yeniden dikti, bütün maskeleri düşürdü, büyük bir aydınlanma yarattı.

Şimdi Türk egemenlik sistemi ve öncesindekilerin bütün maskeleri düşüğü, nasıl bir tarihsel suçlu, soykırım suçlusu oldukları Önder Apo öncülüğündeki PKK direnişiyle, Kürt halk direnişiyle açığa çıkarıldığı için kuduruyorlar. Ne olursa olsun, bir gün bu ha-

olarak sizi yaşatalım! Bu dayatma aslında bütün topluma dayatılan soykırım gerçeğini ifade ediyor. Şimdi de AKP faşizminin geldiği aşamada dayatma aynıdır. Son günlerde tutuklanan HDP'li, DBP'li yöneticilere, milletvekillerine, belediye başkanlarına aynı 1981-82 Diyarbakır Zindanı'nda dayatıldığı gibi 'teslim olun' dayatmasında bulunuyorlar. Yani itirafçı olun, yani inançlarınızdan, duygularınızdan, düşüncelerinizden vazgeçin, posa olarak sizi yaşatalım! Ruhsuz, duygusuz, düşüncesiz olarak yaşamınıza izin verelim, yoksa ölümden ölüm beğenin! Zaten Tayyip Erdoğan, "Öyle başlarına vuracağız ki, bir daha hiç kimse bu tür davranışta bulunmayı aklından bile geçiremeyecek" dedi. Aynı şeyi 1937-38'de Dersim'de soykırım yapanlar da söylüyorlardı.

Dersim Soykırımı'nı yapanların düsturu da, 'gelecekte beyninde ve yüreğinde Kürtlük ideali taşıma ihtimali olan herkes öldürülmelidir' biçimindeydi. Ferman buydu. Şimdi bir çocuk büyüncü ne olacağını nereden bileceksin? Belki de en büyük Kürt özgürlükçüsü olacak, belki de başka bir şey olacak.

lerin, Zilanların dağda gerillaya, büyük direnişlere dönüştüren adımlarına; yeni bir büyük direniş adımı kattılar. 1990'larda Bêrivanlar, Vedat Aydınlar öncülüğünde gelişen halk serhildanlarını, kentlerde Demokratik Özyönetim Direnişleri haline getirdiler. Demokratik halk eylemliliğini, kendi kentini, mahallesini, sokağını, yaşamını savunma direnişine dönüştürdüler.

Yanlış hesap bu sefer; Cizîr, Sûr, Nisêbîn, Şirnex'ten döndü

Aslında AKP faşizminin umudu ve hesabı PKK'nin de, Kürt halkının da bu adımı atma gücünü, cesaretini gösteremeyeceği üzerineydi. AKP faşizmini, Kürtlere yönelik bu tür bir saldırıya yönelten dış güçler, ABD ve benzerlerinin hesabı da aynıydı. Bunlar umut ediyorlardı ki, 'AKP darbe yer. PKK zaten kentlerde çok fazla bir direniş gösteremez. Her ikisi de zayıflar, bana muhtaç kalır.' 22 Temmuz 2015'de AKP yönetimiyle anlaşma yapıp, 24 Temmuz'da Türk savaş uçaklarını Kürt gerillasının üzerine gönderirken, ABD'nin hesapları bunlardı. Amerika'dan aldığı yeşil ışığa dayanarak, 'DAİŞ'e karşı savaşıyorum' adı altında, Kürt halkına tarihin en büyük katliamlardan birini dayatmaya yönelirken de Tayyip Erdoğan, Ahmet Davutoğlu yönetiminin hesabı başlatıkları devlet terörüne, faşist katliamlara karşı hiç kimsenin direnme gücü ve cesareti gösteremeyeceği yönündeydi.

Aynı 1981-82'de Diyarbakır Zindan'ında 12 Eylül faşistleri saldırırken, nasıl zindanda PKK militanlarının kendilerine teslim olacağını düşündülerse, aynı biçimde Tayyip Erdoğan ve Davutoğlu yönetimi de Kürt kentlerine dayatılan benzeri bir katliam karşısında Kürt gençliğinin, kadınlarının, PKK militanlığının kendilerine teslim olacağını, direnme gücü gösteremeyeceğini hesap ediyorlardı. Fakat, 'evdeki hesap çarşıya uymaz' denilir. Davutoğlu'nun, AKP'nin Ankara dehlizlerinde yaptığı hesap, Kürdistan gerçeğine uymadı. Yanlış hesap bu sefer, Cizîr, Sûr, Nisêbîn, Şirnex'ten döndü. Kürt mahallelerinden, sokaklarından, kasabalarından döndü.

Siyasi soykırımı başlattılar, gerillaya dönük her türlü saldırıyı başlatıp geliştirdiler. Bir gece de 400 uçak ile saldır-

Parti ve halk olarak 38. yıl dönümünde, TC ve AKP faşizminden kırk kat daha güçlüyüz. Evet, savaş veriyoruz, zorluklarımız var, şehitler veriyoruz ama PKK mücadelesi zaten hep zorluklarla geçti. Hep engelleri aşarak, zorlukları yenerek bu güne geldi. Zaten değeri, büyüklüğü ve anlamı buradadır. Kolay kazanılan, kolay da kaybediliyor. PKK, zor kazandığı için kaybetmiyor. Hiçbir zaman da kaybetmeyecek, bunu herkes böyle bilmelidir.

dılar. Sonuç alamayınca, bu sefer mahalleleri kuşattılar, günlerce, haftalarca Cizîr'de, Amed'de ve Farqîn'de sokağa çıkma yasakları uyguladılar. Toplum buna karşı direnince de, 14 Aralık'tan itibaren, bütün faşist özel savaşçı gücü, tankı ve topu -başta Cizîr ve Sûr olmak üzere- Kürt kentlerine sürdüler. 38. PKK yılında, Partimize karşı, Partimiz öncülüğündeki halkımıza karşı faşist AKP diktatörlüğünün geliştirdiği topyekun saldırı, böyle bir düzey kazandı ve 38. PKK yılı boyunca hareket ve halk olarak biz böyle bir faşist soykırımcı saldırganlığa karşı, topyekun özel savaşa karşı, faşist devlet terörüne

karşı direndik. Cizîr, Silopî, Sûr, Şirnex, Gever, Nisêbîn, Farqîn, Gimgim ve Dêrik'te direndik.

Önder Apo'nun öğrettiği, PKK'nin öncülük ettiği, kahraman şehitlerimizin yarattığı direnme çizgisinde yürüdük. Mazlum Doğan'ın, 'Direnmek yaşamaktır' ilkesini kendimize yaşam düsturu yaptık. Kazanılacaksa bir yaşam bununla olur dedik. 'Teslimiyetin ihanete, pasifizmin yenilgiye, direnişin ise zafere götüreceği' ilkesi ile yola çıktık ve direniş başta zayıflıklar yaşasa da, birçok çevre tarafından sağa-sola çekiştilirse de ve bazı engeller ile karşılaşsa da giderek bütün Kürdistan'a Kürt top-

lumuna hakim oldu, temel çizgi oldu. Özellikle Cizîr ve Sûr'da büyük kahramanlıklar gösterilmesi, Kürt toplumunda yeni bir ruh, irade ve bilinç yarattı. 38. PKK yılında, PKK direnişçiliği yeniden canlandı, dirildi. Büyük zindan direnişi, gerilla ve serhildan ruhu Mazlumların, Egîdlerin ve Zilanların ruhu yeniden Kürt şehir direnişlerinde canlandı, vücut buldu. Büyük bir yenilenme yaşadı.

Aynı düzeyde de tarihi önemli gelişmeler sağladı. Sömürgeci, soykırımcı diktatörlüğün bütün umut ve hesapları ortaya çıktığı gibi AKP'yi, onun şahsında TC devletini yok oluşun eşiğine getiren gelişmeleri sağladı. 'Ölüm-

kalım mücadelesi veriyoruz' diyorlar. AKP yönetimini ve TC devletini, ölüm-kalım noktasına 38. PKK yılındaki Demokratik Özyönetim Direnişleri getirdi. Bazıları, 'Bu direnişler şöyle oldu, böyle oldu' diyor. Psikolojik savaş uzmanları, 'PKK ayaklanmaya kalkıştı, başaramadı' diyor. Bunların hepsi yalandır. PKK en büyük kahramanlığı 38. yılında şehirlerdeki Demokratik Özyönetim Direnişleriyle sağladı. En büyük gelişmeyi orada yarattı. Bu direnişler faşist sömürgeci sistemi ölüm-kalım noktasına, can çekişir hale getirdi. Ve bu sistem, PKK'nin 39. yılında Özgürlük Mücadelesi'nin vuruşuyla son nefesini verecek.

Artık faşist soykırımcı sistemin, Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'da yaşamasına yer yoktur. Var olma, yaşama çabası herkese kötülük saçıyor, insanlığı çürütüyor. Her türlü kötülüğün kaynağı haline geliyor. En büyük gelişmeler zaferin eşiğine gelme, hatta eşikten atılma, bu 38. yıl direnişleriyle, Demokratik Özyönetim Mücadeleleriyle sağlandı.

Parti ve halk olarak 38. yıl dönümünde, TC ve AKP faşizminden kırk kat daha güçlüyüz. Evet, savaş veriyoruz, zorluklarımız var, şehitler veriyoruz ama PKK mücadelesi zaten hep zorluklarla geçti. Hep engelleri aşarak, zorlukları yenerek bu güne geldi. Zaten değeri, büyüklüğü ve anlamı buradadır. Kolay kazanılan, kolay da kaybediliyor. PKK, zor kazandığı için kaybetmiyor. Hiçbir zaman da kaybetmeyecek, bunu herkes böyle bilmelidir.

Diğer yandan, büyük açılımları da var. Eskiden direniş sadece gerillayla sınırlıydı, biraz da demokratik siyaset vardı. Serhildan gerçek anlamını 38. yıldaki şehir direnişleriyle buldu. Sadece dağa sıkıştırılmış bir mücadele vardı, ovaya ve şehre yayıldı. Büyük bir askeri-siyasi direnme tecrübesi oluştu. Özellikle DAİŞ faşizmine karşı, Şengal ve Rojava'da yürütülen direnişlerin dersleri ile de birleşince gerçekten de 38. kuruluş yıldönümünde PKK'nin dağ, ova ve şehir savaşında ortaya çıkardığı

Eğer biz gerçekleri iyi görürsek, bu demagojiye ve yalana aldanmazsak, kuru tehdide ve kabadayılığa pabuç bırakmazsak; doğru anlar, iyi örgütlenir birleşir, faşizme karşı olduğumuz yerde direnişi mücadeleyi çok etkili ve güçlü geliştirirsek, AKP faşizminin ömrü bitmek üzeredir. Düşüşü çok yakındır. Hem de param parça olacak şekilde düşecektir.

O halde, AKP faşizmine karşı daha etkili mücadele edebilmeliyiz.

birikimi, bütün halkların yüzyıllardır ortaya çıkardığı birikimlerin en üst sentezi olma gücüne ulaştı. Bütün ezilenlere, halklara özgürlük mücadelesinde yol gösterecek, ışık tutacak derslerle dolu büyük bir tecrübe birikimi ortaya çıktı.

PKK doğuş aşamasında büyük ölçüde Asya, Afrika ve Avrupa'da halkların, ezilenlerin mücadelelerinin derslerinden yararlandı. O büyük tecrübe birikiminin içerdiği dersleri, kendi mücadele ilkeleri yapmayı başardı. Onlarla yola çıktı. Bu, Kürdistan'daki büyük özgürlük doğuşuna, direniş iradesine çok güçlü katkılarda bulundu. Şimdi bütün halklar ve ezilenler için aynı değerlerde direnme derslerini, Kürdistan'daki kahramanca mücadeleyle partimiz PKK yaratmış bulunuyor. Böylece, başka halkların mirasından yararlanarak mücadeleye giren Kürt halkı, şimdi bütün halklara yol gösterecek bir mücadele iradesi, azmi ve birikimi ortaya çıkarmış bulunuyor. Coşku ve heyecan kaynağı oluyor.

PKK; dünyanın neresinde olursa olsun, hangi halkın mücadelesi değer ortaya çıkartmış, ders yaratmışsa hangi sınıfın, toplumsal kesimin mücadelesi özgürlük için bir ilham kaynağı olmuşsa onu kendi mücadelesi bildi. Kendi birikimi ve değerleri olarak gördü, onları bir sentez haline getirerek bu büyük özgürlük yürüyüşünü geliştirdi. PKK'nin felsefesinde de, teorisinde de, ideolojik-politik çizgisinde de, strateji ve taktiklerinde de bu vardır. Önder Apo'nun düşünce gücü binlerce yıla yayılmış insanlık düşüncesi sisteminin 21. yüzyıl başındaki en bütünlüklü sentezi olma durumunu ifade ediyor.

Dolayısıyla, bugün halkları aydınlatacak bir düzey ortaya çıkmıştır. Bunda, 38. yılda Bakurê Kurdistan kentlerinde gelişen Demokratik Özyönetim Direnişleri'nin önemli bir katkısı var. Önceki yılda, Şengal ve Kobanê'de gelişen direnişlerin içerdiği derslerin katkıları vardı. 80'li yıllarda Diyarbakır Zindan Direniş'i'nin; bütün ezilenlerin direnişlerine ilham kaynağı olan, öncülük eden anlamı, değeri, misyonu ve rolü vardı. Şimdi ise PKK, Demokratik Özyönetim Direnişleriyle bu geleneği devam ettirdi

ve daha üst bir düzeye taşıdı. Özgürlüğe ihtiyacı olan tüm ezilen güçler, bu mücadelenin zengin derslerini anlayabilir, özümseyebilir ve kendi mücadelesinin başarısı için kullanabilir.

Özgür yaşam ancak büyük bilinç, örgütlülük ve eylemle gerçekleşebilir

Partimizin resmi kuruluşunun 38. yıldönümünü kutlar, 39. büyük Parti yılına girerken, Kürt halkına şunları söylemek isterim: Belki maddi olarak acı çekiyoruz, zorluklar içerisindeyiz. Her zaman karnımız doymuyor. Çocuklarımız, gençlerimiz sosyal yaşam heyecanı fazla taşıyamıyor. Direniş, savaş ve askerlikle besleniyorlar. Yaşama adımlarını, insanın en zor eylemi olan savaşla atıyorlar. Bunlar birer gerçektir. Fakat bütün bunlar bazı nedenlerden kaynaklanıyor. Bütün bu zorlanmaların ve olguların ortaya çıkardığı büyük değerler var. Bütün bunların hiçbirisi boşa gitmiyor. Bir halk olarak var olmak ve özgür yaşamak öyle kolay değildir. Dünyada yaşam kolay değil, özgür yaşam ise hiç kolay değildir. Ancak büyük bir bilinçle, örgütlülükle, eylemle bu gerçekleşebilir.

Mevcut devletler bir karış toprak bırakmayarak, neredeyse dünyayı parsellemiş durumdadır. Kürdistan'ı yeniden paylaşmak için de, büyük saldırganlık içerisindedir. Basit, kolay yaşam vadeden sözlerle kanmamalıyız. Parayla, rahatlıkla bizi satın almaya, teslim almaya çalışan düşünce ve davranışlara aldanmamalıyız. Onlara karşı büyük bir öfke ve kinle dolu olmalı, elimizin tersi ile itmeliyiz. Onların hiçbirisi bizi halk olarak var etmeye, özgür kılmaya yetmiyor. Bizi var eden, Kürdün başını dik, alnını açık yapan, adını dünyada duyuran, onur ve şeref sahibi yapan bütün bu zorluklar ortamında gösterilen özgürlük için kahramanca direnişlerdir.

İçinde bulunduğumuz koşullar, faşist düşmanın saldırıları bize bunu dayatıyorsa, var olmak ve özgür yaşamak büyük acılar ve zorluklar pahasına direnmek ile elde ediliyorsa bundan asla

geri durmamalıyız. 38 yıldır Önder Apo'nun öğretisi temelinde yürüttüğümüz mücadele zorluklarla, acılarla geçse de gerçekten de bizi bir halk ve toplum olarak yeniden var etti, diriltti ve bir araya getirdi. Dilimizi, kültürümüzü yeniden geliştirdi. Bizi büyük insanlık ailesine kattı. Diğer halklarla özgürce buluşmaya götürdü. Onur, şeref, ruh, duygu, düşünce yarattı ve geliştirdi.

O nedenle varlık ve özgürlük mücadelesinin bedeli ne olursa olsun, zorluğu ve acısı ne kadar ağır olursa olsun, bunları her zaman göze almak lazım. Tabii daha örgütlü ve daha planlı mücadele ederek mümkün olduğu kadar bedeli ve acıyı azaltmaya çalışmak lazım. Ama acı var, bedel ödüyörüz, zorlanıyoruz, diye direnişten asla vazgeçmemek gerekiyor. Çünkü var olmak ve özgür olmak bu katliamlara, saldırılara, faşist soykırımcı saldırılara karşı direnerek elde ediliyor. Direnmek bizi var ediyor, yaşıtıyor. Cesaret ve fedakarlıkla fedace yürüttüğümüz direnişle var oluyoruz.

Böyle bir direniş gerçeğini Önder Apo yıl yıl geliştirdi. 18 yıldır İmralı işkencehanesinde bir kez bile 'of' demeden, yüreği Kürt halkının varlık ve özgürlük mücadelesi ile atarak direniyor. O halde direniş değerlerimiz, en büyük değerlerimizdir. Direniş şehitlerimiz, gazilerimiz, tahrip olan değerlerimizi var etme çabamız, bizim en büyük gerçeğimizdir.

Gerçekten Botan halkı da, Amed halkı da, Cizîr ve Sûr direnişi şahsında tarihin kadim halkı olduğunu, Kürdün kadın öncülüğünde neolitik devrimden gelen bir halk olduğunu, dolayısıyla da özgür toplum olarak var olma ilkesinden asla sapmayacağını açıkça gösterip bir kez daha kanıtladı. Bundan daha büyük ve daha güzel bir şey olamaz. Tarihimizle, geçmişimizle, atalar ve analarımızın yarattığı bu büyük değerlere böyle bağlı kalmak, bütünlüklü kalmaktan daha değerli bir şey olamaz. Tüm saldırılara, mahallelerinin, evlerinin yerlebir edilmesine rağmen, topraklarından ayrılmadılar. Şirnex, Amed, Cizîr halkının tutumunu sadece ülkede kal-

mak olarak görmemek gerekir. Tarihle bir oldular. Direnerek var olma ilkesi ile bir oldular. Bundan dolayı kutluyorum, tarihi özgürlük değerlerine yakışır bir tutum gösterdiler.

Kürt halkı, tarihi varlığına uygun davrandı. 100 yıldır dayatılan fiziki ve kültürel soykırımın etkilerini elinin tersi ile itti. Onlar, Kürt insanında, Kürt toplumunda kısmi bir tahribat yaratmış olsa da, köklü bir değişiklik yaratmadığını, Kürt bireyinin ve toplumunun o tarihten gelen özgürlükçü değerler ile ruhen, fikren, fiziken dolu olduğunu ortaya çıkardı.

Bu bakımdan da tarihin en eski şehirlerinden olan Amed'in, 2015-16 kışında, tarihin en uzun vadeli şehir direniş savaşını yürütmüş olması, anlamlı ve anlamlı bir durumdur. Tarihi ile uyumlu bir durumdur. Kent tarihi, Sûr direnişi ile yeniden canlandı, var oldu, adeta yeniden dirildi. Zorluğu ve acısı ne olursa olsun ülkeyi terk etmemek, tarihi direniş gerçeğinden kopmamak, büyük bir kaynaşma ve dayanışma içerisinde olmak; aile-akrabalık değil, Kürt demokratik ulusu, Kürt toplumu olma temelinde herkesin birbirine sahip çıkması, büyük bir ulusal aile haline gelmek önemlidir. Eski kabile ve aşiret üzerinde bir Kürt ulusal, toplumsal varlığı olarak birleşmek, şekillenmek, kaynaşmak çok büyük bir anlam ifade ediyor. Tarihin önemli bir adımını ve Kürt toplumsallaşmasının önemli bir düzeyini gösteriyor.

Botan halkı, Şirnex ve Cizîr en doğru şekilde kendi gerçeğine ve tarihine sahip çıktı. Doğrusunu yaptı. Acısı, zorluğu ne olursa olsun varlık ve gelecek o topraklardadır. O tarihtedir, o kültür ve dilededir. Oradan kopulmamalıdır. Amed, Mêrdîn, Nisêbîn, Şirnex, Botan böyle bir gerçekliğe sahiptir. Bunlar Kürdistan'ın merkezi yerleridir. Kürt toplumunun tarihi olarak şekillenen toplumsal yapılarıdır. Demek ki, o tarihsel yapı varlığını ve gücünü koruyor. Hiçbir düşman saldırısı onları yıka-mamış ve eritememiştir.

Şimdi Önder Apo'nun geliştirdiği özgürlük felsefesi ve ideolojisi ile birleşerek daha güçlü, daha bilinçli ve örgütlü

hale geliyor. Bu çok çok önemlidir. Gerçekten de kutsal birşeye sarılır gibi bu değerlere sarılmalıyız. Bu konuda zorlukları, engelleri aşmanın yol ve yöntemini de aramalıyız. Pratik olarak neler zorlukları yenmeyi getirecekse örgütlü ve örgütsüz herkes, bütün toplum olarak bunu yapmalıyız. Bu şekilde bir mücadele ve dayanışma içerisinde olmalıyız. Direnişe geçmeliyiz.

35 yıldır 'Direnmek yaşamaktır' öğretisi ile yürüyerek var olduk

Şimdi belediyeler direniyor. HDP ve DBP'de yer alan demokratik siyasetçiler, belediye görevlileri, milletvekilleri, parti yöneticileri direniyorlar. Faşizme karşı tek ilkemiz, yaşamının yolu direnmekten geçiyor. Direnmek, direnmek, direnmek... 'Direnmek yaşamaktır.' Mazlum Doğan bize bunu öğretti ve doğru öğretti. Hareket ve halk olarak 35 yıldır bu öğreti üzerinde yürüyerek var olduk. O bakımdan şimdi faşist saldırganlık karşısında hiçbir mevziden geri çekilme yoktur, asla olamaz da. Faşizm karşısında geri çekilme olmaz, mevzi terk edilmez. Son imkanına kadar, son kurşununa kadar mücadele edilir, direnilir.

Dolayısıyla faşizm karşısında susmanın ve geri çekilmenin çözüm olmadığını herkes bilmek durumundadır. 'Susma, sustukça sıra sana gelecek' ilkesi, dünya halklarının, ezilenlerinin faşizm karşısındaki mücadele deneyimlerinden çıkardığı temel ilkedir. 'Susma, sustukça sıra sana gelir.' 'Durma, durdukça sıra sana gelir.' 'Geri çekilme, çekildikçe daha fazla üzerine gelir.' O halde susmayacaksın, durmayacaksın, geri çekilmeyeceksin; tam tersine faşizme karşı bütün imkanlarını harekete geçirerek, olduğun yerde direneceksin, daha büyük ve daha çok direneceksin.

Şimdi Kürt demokratik siyaseti, Kürt toplumu bunu yapıyor. Bu direniş AKP faşizminin sonunu getirecek bir direniştir. Bunu net olarak söyleyebiliriz. Bunun için Tayyip Erdoğan, Binali Yıldırım ve benzerleri çılgına dönmüş durumdadır. Çünkü yaptıklarının hesabını verecek bir durumda değiller. Yaptıklarının bir ilkesi, hesabı ve ölçüsü yoktur. Hiç kimsenin de bunları kabul edebilecek bir durumu yoktur. Yani tarihi teamülleri, ahlaki ve hukuki gelişmeleri, bugünkü dünya değerlerini ayaklar altına alıyorlar. Tayyip Erdoğan bir kabadayı gibi herkese saldırıyor. Aslında çılgına dönmüş bir kişiliğin ruh halini ve davranışlarını yansıtıyor. O lümpen sokak soytarlığına dayanarak var olmaya çalışıyor ki, bu hüküm fazla sürmez.

AKP ve Erdoğan'ın bu sonuma gelişini Kürt halkının direnişi sağladı. Evini, sokağını, şehri yıktılar ama yanı başında durdu. Ülkeyi terk etmemek için büyük bir direniş gösterdi. Herkese para dağıtarak, 'Büyük şehirlere, metropollere gidin devlet size para verecek, oralarda kendinize ev yapın' diyorlar. Biz bunu da biliyoruz. Amed ve Botan halkı bunu elinin tersiyle itti. Bu doğru ve kahramanca bir tutumdur.

Zorluk, acı ne olursa olsun gitmiş olanlar da geri gelmeliler, Kürdistan'a akmalılar. Acı olabilir, zorluk olabilir ama birleşirsek, örgütlenirsek bunları aza indirgeyebiliriz. Ama onur, şeref, varlık ve gelecek AKP faşizminin bu saldırılarına karşı direnmekten geçiyor.

O bakımdan da Şirnex halkının tutumu bütün metropollere taşınmış, geçen dönemlerde özel savaş baskısı ile evleri-köyleri yakılıp yıkılarak metropollere kovulmuş bütün Kürt insanları için Kürdistan'a dönme, ülkede de var olma çağrısı oluyor. Bu doğru bir çağrıdır. Selamlıyoruz. Botan halkının bu tutumda sonuna kadar ısrar edeceğine, Kürt halkının Kürdistan'da direnerek

var olma ve özgür yaşama ilkesinden asla vazgeçmeyeceğine, bütün Kürt halkını da Kürdistan'a bu biçimde çekeceğine inanıyoruz.

PKK her sınır ötesi operasyon sonrası birkaç kat güçlendi

Diğer taraftan Türk cumhurbaşkanı Erdoğan ve AKP yöneticileri sık sık, 'Bu kış PKK'yi yok edeceğiz, şöyle bitireceğiz' vb propagandalar yürütüyor. 38 kış aynı şey söyleniyor. 'PKK bu kış bitecek, bahara çıkmayacak' deniyor. Oysa PKK her bahara, önceki güzden daha güçlü çıkıyor. Bütün kışları böyle geçirdi. Mevcut olan da öncekilerden çok farklı değildir. TC'ye hükümet eden, TC yönetimini ele geçirip, Kürtlere ve PKK'ye karşı savaşan bütün faşist soykırımcı yöneticilerin ruh halleri, düşünceleri ve söylemleridir. Bugün Tayyip Erdoğan ve yöneticilerinin söz ve davranışlarının kendilerinden öncekilerden hiçbir farkı yoktur. Anlam, kavram ve yaptıkları aynıdır.

Ergenekoncular, Erdoğan'dan az zalim değillerdi. Ondan daha az hukuk ve ahlak tanımaz değillerdi. Demirel açıkça, "Anayasa dışına çıkmıştı" dedi. Kürde en yakın gösterilen ama Kürtlere karşı savaşa en uzun süre komutanlık eden Turgut Özal, "Anayasayı bir kez delsek ne olur ki!" dedi. Bütün bunların hepsi Kürtlere karşı savaş sonucunda oldu.

Özel savaşı, 1985'den beri hiçbir hukuk, ahlak ve kural tanımaksızın geliştiriyorlar. Bunu yazın da yürütüyorlar, güzün de yürütüyorlar, kışın da yürütüyorlar. 'Kış olunca bizim imkan ve fırsatlarımız artar, PKK'ninkiler azalır' diyorlar. Geçen kış da o hesabı yaptılar ama sonunun ne olduğunu gördük. PKK'nin imkanları mı azaldı, yoksa yeni savaş alanları, yeni direniş biçimleri mi ortaya çıktı, geliştirildi? Bunu herkes gördü. AKP iktidarını ölüm noktasına getiren büyük direniş, 2015-16 kışında ortaya çıktı.

Şimdi ondan öte ne yapabilecekler? Yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. 'Dağda operasyon yapacağız' diyorlar. Geçen kış da yapılyordu. 'Medya Savunma Alanları'na saldıracağız' diyorlar. Zaten saldırıyorlardı. Cerablus'u işgal ettiler. 15 Eylül 2014'te DAİŞ'i Kobanê'ye saldırtan Tayyip Erdoğan'dı. Bunu herkes biliyor. DAİŞ'in en büyük hatasını yaptı. DAİŞ'in yok oluş süreci Kobanê saldırısıyla başladı. Bu kış için yeni dedikleri, 'Şengal, Rojava ve Mûsil'a saldıracağız' söylemidir. Ama hiç birisini yapamayıp hepsi boş çıkınca bu sefer 'Medya Savunma Alanları'na, Başûrê Kurdistan'ın sınır hatlarına saldıracağız' diyorlar.

25 Mayıs 1983'de Türk ordusu ve TC hükümeti, ilk defa sınır ötesine geçerek Başûrê Kurdistan'a operasyon yaptı. Ben o operasyonu da çok iyi biliyorum. O günden bugüne her yıl Başûrê Kurdistan'a operasyonlar yapıyor. Yaz, kış, bahar ve güzün yapıyor! Her operasyonda da, 'Bu sefer PKK'yi bitireceğim' diyor. Ama her operasyon sonrasında PKK birkaç kat daha güçlenerek çıktı, çıkıyor. Şimdiye kadar böyle oldu.

'Geleceği varsa göreceği de var!'

PKK, 25 Mayıs 1983'den bu yana gerilla hareketi oldu. Bu büyük gerilla ve halk direnişi bu süreçte gelişti. Yani TC devletinin ve AKP hükümetinin, Başûrê Kurdistan'a saldırarak yok etmek istediği saldırı ortamında PKK gelişti. Bu saldırıların hangi sonuçlar verdiği açıktır. Bu bakımdan yeni yapılacak saldırı PKK'yi sadece birkaç kat güçlendirmeyecek, ona karşı PKK zafer hamlesini geliştirecek.

Ben de şunu söylüyorum: Başûrê Kurdistan'a dönük Türk ordusunun ve AKP hükümetinin yapacağı her saldırı, AKP devleti ve hükümetinin yenilgisini, yıkımını daha çok hızlandıracaktır. Sonunu daha çok yakınlaştıracaktır. Bu kesindir. Tayyip Erdoğan'ın, 'Qendil'in ne olacağını!' çok düşünmesine gerek yok. Tayyip Erdoğan, sarayının ne olacağını düşünse daha iyi olur. Sarayda ne zaman saldırıya uğrayacak? Nasıl saldırıya uğrayacak? Yanındaki mi, güvenliğinde olan mı, hangi amirinden saldırı gelecek?

Erdoğan'ın ölüm korkusundan dolayı nerede kaldığı, nerede yaşadığı bile belli değildir. Doğru dürüst oturup yemiyor, bir yerde durup dinlenemiyor. Öyle bir korku yaşar hale gelmiştir. Herkes üzerinde de korku uygulanıyor. Tam bir korku rejimidir. Abdülhamid'in istibdat rejimine benzer, onu da katbeka aşan ve Saddam Hüseyin rejiminde görülen türden bir korku rejimi yaratmış durumdadır. Ona dayanarak kendi varlığını sürdürüyor. Kendisi o haldeyken, bir de kalkıp yıllarca yapılanı tekrarlayarak PKK'yi yok etme iddiası

lıyordu. Operasyon yapamaz, savaşa giremez hale gelmiş bir ordu yeni yeni öğrenme rüşünü ispat etmeye çalışıyor. Tayyip Erdoğan yönetimi, o orduyla mı, DAİŞ'i yenen, faşizm karşısında özgür insanlığı savunan PKK gerillasını yok edecek! İnsana gülerler....

O bakımdan AKP'nin bu psikolojik savaşına hiç kimse aldanmamalıdır. Şunu söyleyebilirim: Zalimlikte, kan emicilikte Tayyip Erdoğan'a diyecek yoktur. Çünkü kendi çıkarları dışında hiçbir ilkesi yoktur. Böyle insanlardan her türlü tehlike gelebilir. Bu bakımdan Tayyip Erdoğan'ın saldırganlığı karşısında dikkatli, tedbirli, hazırlıklı olmalıyız. Hafife almalıyız. Ama AKP ve Tayyip Erdoğan'ın ideolojik ve stratejik olarak geleceği yoktur. Kesinlikle var olamayacaktır.

AKP'nin iktidarının sonuna geliniyor. Öyle bir düşecek ki, kendisi yerle yeksan olacak. Çünkü ne Ortadoğu halkları -başta Kürtler ve Araplar olmak üzere- bu stratejiyi kabul ediyorlar ne de kendilerinin de bağlı olduğu dünyaya çeki düzen veren sistem kabul ediyor. Dinci, milliyetçiliği, Kürtler ve Araplar kabul

çeklikle hiçbir alakası yoktur. Şimdi de, 'Biz Şangay beşliğine gireceğiz' diyerek Amerika ve Avrupa'ya karşı şantaj yapıyor. AKP'nin politikaları; şantaj, demagoji, kendini pazarlama, devlet terörü, katliam, baskı, korkutma üzerine kurulmuştur. Bunların da bir toplumu ve devleti yönetmede bir geleceği yoktur. Bu ideoloji ve strateji Türkiye'de egemen olamaz, uzun ömürlü olamaz.

AKP'ye bel bağlayanları kırk defa uyardım, tekrar uyarıyorum: Tayyip Erdoğan ve AKP yönetiminin geleceği yoktur. Düşecek, hem de öyle düşecek ki, yerle yeksan olacak. Kim o gemiye binecekse kendisi de düşecek. Bu çizgiyle gileceği yoktur. Tayyip Erdoğan'ın hangi gün ne söyleyeceği de belli olmuyor. 2005'de ne söyledi, 2015'de ne söyler hale geldi. Tanınmaz haldedir. Sözde ve politikada her türlü kıvraklığı gösteriyor. Bazıları umut ediyor, Erdoğan bu sefer de öyle yapar, bizi kurtarır. Bu kadar şeyden sonra zordur. Kimse oraya umut bağlamamalıdır. O gemi su almış artık batıyor. Kendisi çökmek üzeredir. Geleceği yoktur, mevcut katliam ve terörle ömrünü uzatmaya çalış

güçler daha çok birlikte olmalı, daha çok mücadele etmeli, faşizmin üzerine daha çok gitmelidir. Bunu yaparlarsa AKP'nin kendi ömrünü uzatacak imkanları fazla yoktur. Ortadoğu'dan, dünyadan tecrit olmuş durumdadır.

Tayyip Erdoğan, AKP'ye bile hakim değildir. AKP içinde ne çıkacak, Türkiye'de neler olacak! Bunlara bile hakim değildir. Şimdi Fethullahçıları yargılıyor. En büyük Fethullahçı Tayyip Erdoğan'ın kendisiydi. Daha önce El-Kaideciydi, sonra DAİŞ'ci oldu. 1976'dan beri Fethullah Gülen'le birlikte çalışan Erdoğan'ın kendisidir. Şimdi de kalkmış başkalarına 'Fethullah Gülen'le bir sefer konuştun mu, telefonla konuştun mu, sana bir dolar gönderdi mi göndermedi mi...' diye insanları hapse koyuyor. Bir de idamla tehdit ediyor. Eğer bütün bunlar suçsa en büyük suçlu Tayyip Erdoğan'ın kendisidir. Biraz yargılamalar açığa çıkarsa, derinleşirse bu gerçek açığa çıkacak. Dolayısıyla da en fazla hesap Tayyip Erdoğan'dan sorulacak. Zaten idam tartışmasını bu gerçekler açığa çıkmasını diye geliştiriyorlar. Çünkü idam tartışıldıkça, kimse Fethullah

Demokratik siyaset, gençlik, kadın hareketi, bütün halk olduğu yerde görev ve sorumluluklarına sahip çıkmalıdır. Hiç kimse ötekinden beklememelidir. Herkes örgütlensin ve faşizmin üzerine gitsin. Demokratik örgütlülüğü, sistemi geliştirmek üzere çaba harcasın. Hepimiz seferber olalım. Topyekun direniş halindeyiz. O halde mücadeleye seferber olmamız gerekiyor. Ancak böyle bir seferberlikle biz bu zorlukları yenen, engelleri aşan, devrimi zafere taşıyan bir pratiği ortaya çıkarabiliriz.

sında bulunuyor.

Olabilir, operasyon yapabilirler. PKK, 1983'ten beridir bu savaşı öğrendi, daha tecrübelidir. Tayyip Erdoğan 14 yıldır bu işin içerisinde ama PKK 35 yıldır bu işin içerisinde. Savaş alanlarını da savaş yöntemlerini de iyi biliyor. Şimdiye kadarki operasyonların hepsini nasıl boş çıkardıysa bundan sonrakilerini de çıkartabilir. Genel bir amiyane deyim var: 'Geleceği varsa göreceği de var.'

Gerilla da, bütün Parti de sadece Medya Savunma Alanları'nda değil, Kürdistan'ın her tarafında olan Kürtler 'hodri meydan' diyor. Tayyip Erdoğan madem ki kendi varlığını Kürdün yokluğu üzerine kurmaya çalışıyor, o zaman bunun bedelini öder ve sonucuna katlanır. Bunun sonunun kendisi için ne getireceğini görür, bilir, bilmesi de gerekiyor. İşin gerçeği de budur.

Bu bakımdan da psikolojik savaş boyutu çok yüksek olan hususlardır. Öyle bir hava yaratılıyor ki, 'AKP vuruyor, kırıyor, saldırıyor!' Halbuki Türk ordusu yakın zamanda, 'Bakın biz operasyon yapıyoruz' diye resimler yayın

etmiyor. Kürtler, o ırkçı-şoven Türk milliyetçiliğine karşı direniyor, Araplar direniyor. Dinci bir egemenliği, küresel kapitalizm kabul etmiyor.

İlişki kurmaya çalıştıkları İsrail bunu asla kabul etmez. Yüzyıllardır Yahudi sermayesi Türkiye'ye laisizme çekmeye çalışıyor. Şimdi Tayyip Erdoğan'ın dinciliğine kapı mı açacaklar! Bunu öyle sananlar, Tayyip Erdoğan'ın propagandalarına aldananlar yanılıyor. Şimdi ilişki kuruyorlarsa gerçekten de destek vermek için mi ilişki kuruyorlar, yoksa kaleyi içten fethetmek için mi kuruyorlar? Bunlar tartışma konusudur. Deyim yerindeyse, 'kimin eli kimin cebinde' belli değildir.

AKP politikaları devlet terörü, katliam, baskı, korkutma üzerine kurulmuştur

Çok karmaşık bir siyasi durum var. Tayyip Erdoğan, yalvar-yakar ederek bir iki ilişki kurmuşsa adeta o yardakçıları, kaleşörleri biri on yaparak sanki Erdoğan'ı dünyayı fethetmiş olarak göstermeye çalışıyorlar. Bunların ger

şiyor. Yoksa öyle başarıma, kazanma amacı, hedefi de yoktur. Öyle yapacağına dair inancı da yoktur. 'İktidar ömrümü biraz daha nasıl uzatabilirim' onun arayışı içerisinde.

Psikolojik savaş demagojisine kimse aldanmamalıdır. Öyle bir hava yaratarak aslında eylemsiz kılmaya, karamsarlık yaratmaya çalışıyorlar. Kürtler, gençler, kadınlar, emekçiler, işçiler, Türkiye toplumu ve halkları buna inanmasınlar. Tam tersine AKP'nin faşist diktatörlüğüne karşı herkes olduğu yerde daha fazla mücadele etmelidir. Daha çok faşizmin üzerine gidış olmalı, daha çok eyleme geçiş olmalıdır. Hiçbir biçimde daralma ve geri çekilme olmamalıdır. Zorda olan, çökmek üzere olan, bahara çıkamayacak olan AKP iktidarının-Tayyip Erdoğan yönetiminin kendisidir. Bunu herkes görmelidir.

İşte burada bir kere daha ifade ediyorum, yakın gelecek de bunu gösterecektir. O bakımdan herkes hesabını doğru yapmalıdır. Özellikle de halklar, devrimci demokratik güçler, kadınlar, gençler, emekçiler bu faşist soykırımcı AKP diktatörlüğüne karşı olan tüm

Gülen'i vermez. Bir yandan güya 'alalım' diyorlar. ABD'ye baskı uyguluyorlar. Diğer yandan idam tartışmasını gündeme getiriyorlar. Böylelikle ABD'nin Fethullah Gülen'i Türkiye'ye vermesini engelliyorlar. 'Biz istedik ABD vermedi' noktasına getirerek Türkiye'deki toplumu kandırmak istiyorlar.

ABD, şimdi Fethullah Gülen'i vermeye kalksa Tayyip Erdoğan'ın kendisi 'yok' diyor. Topluma ise, 'Ben istiyorum, vermiyorlar' diyor. Bunların hepsi yalandır. Öyle bir talepleri ve yargılama güçleri yoktur. 'Sadece tutuklansın, bana ondan zarar gelmesin' çabası içerisinde. Herkesi kendi iktidarının korunması için ortak yapmaya çalışıyor. Kendi çıkarı ve iktidarından başka hiçbir şey düşünmüyor. Bu bir diktatörün ruh halini ve tutumunu ifade ediyor. Tayyip Erdoğan'ın geldiği nokta da budur. Bu tür diktatörlerin sonunun ne olduğunu biliyoruz. O açıdan da bu demagojiye, kuru lafa kimse aldanmamalıdır.

Ortadoğu'daki savaş o kadar karmaşık ki; Rakka operasyonu, Mûsil savaşı, kapsamlı savaşlar var. Amerika, Rusya ve diğerleri Türkiye'nin imkan

38. yıl direnişiyile faşist AKP diktatörlüğünü -kendi deyimleriyle- çöküş noktasına, ölüm noktasına getirdik. 39. yıl mücadelesiyile AKP'yi toprağa gömeceğiz. Faşist soykırımcı AKP diktatörlüğünü tarihin çöp sepetine atacağız. Hedefimiz budur. Kürdistan Özgürlük Devrimi zafere gidecek, Ortadoğu Demokratik Devrimi gelişecektir. 3. Dünya Savaşı'nın bölgeyi kasıp kavuran yapısına son vermek için önemli gelişmeler sağlayacağız. Önder Apo'nun 'sağlık, özgürlük ve güvenlik' sorununu çözeceğiz.

larını kendi çıkarları doğrultusunda ne kadar savaşa sürecekler onun arayışı içindeler. Erdoğan yönetimini de etkileyerek öyle bir çizgiye çekmeye çalışıyorlar. O nedenle de gerçekleri doğru görmek lazım. Erdoğan'ın öyle bir gücü ve geleceği yoktur. Sadece lafla, gözdağıyla, baskı ve terörle, tehditle korkutarak toplumu, demokratik siyaseti sindirmeye, buna dayalı olarak iktidar ömrünü biraz daha uzatmaya çalışıyor.

AKP faşizminin ömrü bitmek üzeredir

Bunu ne kadar başaracağı da basit, sindirmek istedikleri kesimlerin tutumuna bağlıdır. Eğer biz gerçekleri iyi görürsek, bu demagojiye ve yalana aldanmazsak, kuru tehdide ve kabadayılığa pabuç bırakmazsak; doğru anlar, iyi örgütlenir birleşir, faşizme karşı olduğumuz yerde direnişi mücadeleyi çok etkili ve güçlü geliştirirsek, AKP faşizminin ömrü bitmek üzeredir. Düşüşü çok yakındır. Hem de param parça olacak şekilde düşecektir.

Bütün sol, sosyalist, demokratik çevreler, özgürlükçü, insan haklarından yana olan güçler, CHP içindeki demokratik çevreler, Alevi toplumu, kadınlar, gençler daha aktif, daha birlik halinde olmalılar. Gençlik örgütleri, kadın örgütleri daha çok birleşmeli, güçlerini birleştirmeli, bir araya gelmeli ve birbirlerine destek vermeliler. Basın kuruluşları birbirlerini desteklemelidir. İktidar, kendinden olmayan her şeye saldırıyor, her sesi kesmeye, her duruşu yok etmeye, her gücü ortadan kaldırmaya çalışıyor. Tek kişi, tek üslup, tek söz yaratmaya çalışıyor. Açıyorsun televizyonu, 20 kanalda Erdoğan var. Bir yere çıktı mı hepsi birden canlı yayına bağlanıyorlar. Ayıp değil mi?

CHP içindeki demokratik çevrelerin, CHP'nin AKP faşizmine nasıl çanak tuttuğu konusunda özeleştirel yaklaşması gereklidir. Kemal Kılıçdaroğlu da biraz gerçekçi olmalı. Kılıçdaroğlu'na göre güya Tayyip Erdoğan'dan sonra başkanlık sistemini isteyen Önder Apo'ymuş! Bu bir iftira ve yalandır. Türkiye'nin demokratikleşmesi için Önder Apo, sistemler önerdi. Gerçek bir

demokrasiye kavuşması için, 'Bölgeler demokrasisini' önerdi. Evet, birçok öneride bulundu. Zaten Türkiye'yi demokratikleştirme projesi sunan tek kişi Önder Apo'dur. Tayyip Erdoğan'ın sunduğunun demokrasiyle bir alakası yoktur. Sadece kendi kişisel egemenliğini güçlendirecek bir siyasi sistem öngörüyor. CHP de, eskiyi olduğu gibi devam ettirmek istiyor, bunu tekrarlayıp duruyor.

15 Temmuz'dan sonra herkes, 'eski çöktü' dedi. Hala eskiyi olduğu gibi sürdürmenin ne alakası var. Eğer öyle değilse o zaman yenisi nedir? Önerisi nedir? CHP ne yapmak istiyor? CHP'ye umut bağlayanlar bir kere sorsunlar. Türkiye'yi bu hale CHP'nin kurduğu sistem getirdi. Bu hale gelmiş eskisini nasıl yaşatacaksınız? Eskisi bu hale getirdi. O halde buradan nasıl kurtulacaksınız? Sorunları neyle çözeceksiniz? Daha fazla Kürt katliamı mı yapacaksınız? Yeni Dersim katliamları, soykırımları mı yapacaksınız? Tayyip Erdoğan yapıyor. Tayyip Erdoğan'dan daha fazlasını yapabilir misiniz? Sür'u, Cizî'ri yakıp yıkmaktan öteye CHP daha ne yapabilir? Demek ki onun sonu yoktur. Yani AKP'den öteye çözüm öneremeyen bir güç, siyasi alternatif olamaz, muhalefet olamaz.

Bu bakımdan, CHP içerisindeki tutarlı, demokrasiye açık çevreler daha aktif, daha etkili hale gelmelidir. AKP tehdidini nedenleri ile birlikte iyi görmeliler. Türkiye'yi demokratikleştirecek bir projeyi geliştirerek AKP'ye karşı çıkmalıdır. Daha etkili bir muhalefeti HDP ile birleşerek yapabilirlerdi. Biz geçmişte bunu defalarca söyledik. CHP ile HDP'ye sorumluluk düşüyor, dedik. Birlik olurlarsa AKP saldırganlığını durdurabilirler. Yoksa darbe yerler, zorlanırlar.

Faşizm karşısında parça parça bir şey yapılamaz. Geri çekilerek bir sonuç alınmaz. Birleşilerek ve faşizmin üzerine gidilerek sonuç alınabilir. Bu bakımdan da faşizme karşı, 'demokrasiden yanayım, Türkiye bir özgürlükler ülkesi olsun' diyen herkes bu gerçekleri görüp birleşerek AKP faşizmine karşı mücadeleyi daha çok yükseltmelidir. Bu yönlü atılacak her adım, faşist AKP diktatörlüğünün ömrünü daha çok kısaltacak, çöküşünü daha çok yakınlaştıracaktır.

PKK'nin 39. yıl mücadelesiyile AKP'yi toprağa gömeceğiz

Şimdi büyük bir mücadele içerisindeyiz. Hareket ve halk olarak 39. PKK yılına çok daha güçlü giriyoruz. Dört parça Kürdistan'da mücadele yürütüyoruz. Dünya savaşı gelip Kürdistan'da odaklandı. Kürt Özgürlük Savaşı'yla 3. Dünya Savaşı iç içe geçmiş durumdadır. Bunun yarattığı zorluklar var ama böyle bir durum Kürt Özgürlük Savaşı'nı, 3. Dünya Savaşı'nı sona erecek Ortadoğu'ya demokrasi, dünyaya barış getirecek bir savaş pozisyonuna getiriyor. Bölgesel ve küresel rolünü, misyonunu daha çok büyütüyor.

Şunu ifade edebilirim: 38. yıl direnişiyile faşist AKP diktatörlüğünü -kendi deyimleriyle- çöküş noktasına, ölüm noktasına getirdik. 39. yıl mücadelesiyile AKP'yi toprağa gömeceğiz. Faşist soykırımcı AKP diktatörlüğünü tarihin çöp sepetine atacağız. Hedefimiz budur. Kürdistan Özgürlük Devrimi zafere gidecek, Ortadoğu Demokratik Devrimi gelişecektir. 3. Dünya Savaşı'nın bölgeyi kasıp kavuran yapısına son vermek için önemli gelişmeler sağlayacağız. Önder Apo'nun 'sağlık, özgürlük ve güvenlik' sorununu çözeceğiz. İddiamız bu, hedefimiz bunlardır. Bunları gerçekleştireme gücümüz var. Mücadele için direniş imkanlarımız daha çoktur. İç ve dışta AKP diktatörlüğü daha çok daralmış ve zayıflamış durumdadır. O kuru, kabadayı sözlerle bakmamak lazımdır. AKP ve Tayyip Erdoğan yönetimi o sözlerle zayıflıklarını gizlemeye çalışıyor. Savaşla, katliamla, terörle, baskıyla kendi dışındaki herkesi sindirerek ömürlerini uzatmak istiyorlar. Buna karşılık hareket ve halk olarak ağır bedel ödemiş olsak da daha güçlüyüz.

Rojava Devrimi, Demokratik Suriye Federasyonu'nu geliştirmek üzere Rakka operasyonu'yla emin adımlarla ilerliyor. Mûsil Savaşı kesinlikle Kürt etkinliğinin gelişmesi temelinde sona erebilir. Sonuç, 1. Dünya Savaşı'nda olduğu gibi Kürtlerin aleyhine olmayacak. Bunu sağlayacak bir Kürt iradesi var. Bütün Kürt örgütleri bu konuda daha çok duyarlı olmak, gerçeği görmek zorundadırlar. Giderek de o noktaya doğru geliyorlar.

Kenan Evren, Tayyip Erdoğan'dan daha diktatördü, daha saldırgandı. Kendisini daha çok övüyordu. Herkesi zindanlara doldurdu, yurtdışına çıkmak zorunda bıraktı. Sonu ne oldu? 12 Eylül faşist diktatörlüğüne karşı mücadele içerisinde PKK büyüdü ve bugünkü gelişmeleri ortaya çıkardı. Dolayısıyla saldırılar, zorluklar, engeller bizi geri letmez, bizi yıldırmaz. Yeter ki Önderlik ve şehitler çizgisini doğru anlayalım. Parti çizgimizi, ilkelerimizi, ölçülerimizi doğru anlayalım, doğru özümseyelim. Özgürlük mücadelemizi her alanda doğru ve daha etkili yürütelim. Biz mücadele ettikçe kesinlikle büyüme ve gelişme sağlarız.

O halde 39. yılda bu gerçeğe daha çok sarılmalıyız. Bu dersleri daha iyi görmeliyiz. Bunun için de kendimizi daha doğru anlayan, daha iyi örgütlenen, daha doğru tarzla, yöntemle mücadele eden bir konuma getirmeliyiz. Mücadelede ustalaşmamız gerekiyor. Geçen mücadele pratiğinin derslerini daha etkili çıkartarak, daha doğru, daha etkili mücadeleyi askeri, siyasi, ideolojik, toplumsal olarak her yerde yürütmemiz lazım. Herkes böyle bir mücadeleye seferber olmalıdır.

Demokratik siyaset, gençlik, kadın hareketi, bütün halk olduğu yerde görev ve sorumluluklarına sahip çıkmalıdır. Hiç kimse ötekenden beklememelidir. Herkes örgütlensin ve faşizmin üzerine gitsin. Demokratik örgütlülüğü, sistemi geliştirmek üzere çaba harcasın. Hepimiz seferber olalım. Topyekun direniş halindeyiz. O halde mücadeleye seferber olmamız gerekiyor. Ancak böyle bir seferberlikle biz bu zorlukları yenen, engelleri aşan, devrimi zafere taşıyan bir pratiği ortaya çıkarabiliriz.

Gençlik gerillaya akmalıdır

Bu bakımdan da her alandaki parti örgütlerimizi görev ve sorumluluklarına daha fazla sahip çıkmaya çağırıyoruz. Gençlik ve kadın hareketlerini öncülük görevlerini daha etkili yerine getirmeye, daha mücadeleci ve direnişçi olmaya çağırıyoruz. Özellikle Kürt gençliği kitleler halinde gerillaya akmalı, gerillaya katılmalıdır. Topluluklar olarak oldukları

her yerde örgütlenmelidir. Dağa çıkabilen dağa çıkmalı, şehirde savaşabilen şehirde savaşmalıdır. Kitle içerisinde mücadele edebilen kitle içerisinde mücadele etmelidir. Ama herkes bu mücadelede şu veya bu biçimde yer almalıdır. Tam bir seferberlik konumunda direniş saflarına yürümelidir.

Demokratik özyönetim direnişlerini Kürt gençliği-YDG-H yürüttü. Şimdi Kürt gençliği bu çizginin mirasçısıdır. Büyük komutanları oldu. Axinler, Andoklar, Serhildanlar ortaya çıktı. Kahramanlık çizgisinde mücadele ettiler. Önderlik çizgisini, şehitlerimizin ruhunu ve direniş geleneğini daha da yükseğe taşıdılar. Böyle bir Önderlik altında yürüyorlar. O halde; mücadeleye daha fazla sahip çıkmalı, daha çok seferber olmalı, geçmişin derslerini çıkarma temelinde daha doğru bir tarzla, üslupla daha yüksek bir tempoyla, daha örgütlü ve planlı olarak mücadele etmelidirler.

AKP iktidarı bahara çıkamayacaktır

Bütün ezilenler, demokratik güçler; faşizm karşısında el birliği yapmanın zamanıdır. Türkiye'nin bütün devrimci örgütleri birleşti ve Halkların Birleşik Devrim Hareketi önemli bir birliği ifade etti ki, bütün bu hareketler içerisinde yer alan kadrolar, sempatizanlar ortak anlayışla birliklerini, ittifaklarını oluşturarak bulundukları yerde AKP'nin faşist diktatörlüğüne karşı direnmeliler.

Biz böyle bir direnişle kesinlikle AKP'nin imha ve tasfiye planlarını bozmakla kalmayız, AKP'nin faşist soykırımcı diktatörlüğünü yıkarız. AKP'yi tarihin çöp sepetine atarız. Bir kere daha tekrarlıyorum. AKP iktidarı bahara çıkamayacaktır. Bize ömür biçenler, kendi sonlarını ifade etmiş oluyorlar. Bunu herkes görmelidir. Buna herkes inanmalıdır. PKK'nin tutumu, direniş gerçeği budur. Gerilla her yerde, her zaman direnecektir. AKP on yılın partisidir, PKK 40 yılın partisidir. Her türlü mücadele deneyiminden geçmiş, tecrübesini edinmiş, büyük derslerle kendini pekiştirmiş bir parti ki; şimdi Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni zafere götürecek bir öncülük haline gelmiştir. Bunu herkes görmeli ve inanmalıdır.

Bu bakımdan da partileşerek PKK'nin birlik ve direnme ruhunu her yerde daha çok geliştirerek, esas olarak herkes bulduğu yerde kendisini PKK'nin iyi bir sempatizanı, taraftarı haline getirmelidir. Kadrolarıyla birleşmeli, daha çok mücadele etmeliyiz. 39. yılda mücadelenin daha çok derinleşerek ve yayılarak süreceği bir gerçektir. Ama sonuç alıcı bir süreçte olduğumuz da bir gerçektir. Hem bu derinleşme ve yaygınlaşmanın gereklerine göre kendimizi ideolojik mücadeleden savaşa kadar her alanda yetkinleştirmeliyiz hem de sonuç alıcı bir dönemde, final döneminde olduğumuzu bilmeliyiz.

AKP faşizminin yıkılması, Türk soykırımcılığının, sömürgeciliğinin yıkılmasını getirecek, bu da Kürdistan'ın özgürlüğü temelinde bütün Türkiye halklarının özgür hale gelmesini, Türkiye'nin demokrasiye kavuşmasını sağlayacaktır. Demokratikleşen Türkiye, demokratikleşen Ortadoğu, demokratikleşen Ortadoğu da özgürleşen insanlık olacaktır. 39. Parti yılında bu hedefi gerçekleştirmeyi öngörüyoruz. Bu temelde başta Önder Apo olmak üzere tüm halkımızın ve dostlarımızın, Partimizin kuruluş yıldönümünü, Ulusal Diriliş Bayramları'nı kutluyor, 39. Parti yılında yürütecekleri özgürlük ve demokrasi mücadelesinde üstün başarılar diliyoruz. Son söz olarak da; 'Ya Zafer, Ya Zafer!' diyoruz.

Hiçbir iktidar zihniyeti kadınların örgütlü gücünü ve mücadelesini yenemez

❑ Her şeyden önce önümüzü aydınlatan güçlü bir ideolojik-felsefik bilince ve paradigmaya sahibiz. Önder Apo'nun geliştirdiği Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin bilinci, birikimi ve tecrübesi kadında büyük bir düzey yaratmıştır. İçinde bulunduğumuz dönemin bilincine denk bir duruşu ve pratiği açığa çıkarmak, önümüzde duran en önemli görevlerimiz arasındadır.

Rûken Garzan

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nün 17. yıldönümü vesilesiyle Mirabel kardeşler, Sara, Rojbîn ve Ronahî arkadaşlar şahsında katledilen tüm kadınları minnet ve saygıyla anıyorum. Bu anlamda şiddete, iktidara, sömürüye karşı dünyanın her yerinde direnenek özgürlük, eşitlik ve demokrasi mücadelesini veren kadınların yükselen özgürlük mücadelesini büyük duygu, düşünce ve eylemlerle karşılamamızın sorumluluğunu ve bilincini her zamankinden daha fazla yaşadığımızı, 25 Kasım günü vesilesiyle bir kez daha belirtmek istiyorum.

Kadına karşı gelişen şiddet, katliam, işkence, tecavüz ve her türlü saldırılar her gün daha fazla artarak devam etmektedir. Dolayısıyla kadına karşı uygulanan şiddetin ortadan kaldırılmasına dönük verilen mücadelenin sadece yılın belli bir-iki gününe atfedilen anma günleriyle ifade edilmesi belli bir anlam taşıyor olsa da, salt anma günleriyle sınırlı kalmanın yeterli olmadığı, bununla şiddetin, erkek egemen zihniyetin ve kadın katliamlarının önüne geçilemeyeceği, her gün yaşanan kadın katliamlarında tekrar tekrar görülmektedir.

Kadına ve kadın şahsında toplumun tüm kesimlerine yapılan baskı ve şiddetin tüm çeşitlerini doğru çözmek, şiddeti üreten egemenlikli ve iktidarcı erkek zihniyetinin tüm boyutlarına karşı sadece bir günde değil, her günde, her anda ideolojik, felsefi, siyasal, sosyal ve özsavunma bilinci ve örgütlü duruşun yaratılmasıyla mümkündür. Ancak böyle olursa her engel aşılabılır ve başarılı olunur. Kadın ve kadın şahsında ezilen tüm kesimlerin özgürlüğü ve özgür yaşamın inşası sağlanabilir. Kadın eksenli ideolojik, felsefi, siyasal, sosyal, özsavunma bilinci, mücadelesi ve örgütlülüğü olmadan, kadın adına yapılan her türlü yenilik ve değişiklik egemenlikli sistemi zayıflatmaz, aksine güçlendirir.

BM Genel Kurulu'nun 1999 yılında, Mirabel kardeşlerin ölüm yıldönümü olan 25 Kasım gününü 'Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü' olarak ilan etmesinde, kadınların özgürlük mücadelesi ve direnişleri belirleyici olmuştur. Tıpkı '8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün ilanında olduğu gibi yine kadınların sınırsız mücadelesi sonucu bu anlamlı günler belirlenmiştir. Dolayısıyla bilinçlenen kadının mücadelesi ve örgütlülüğü geliştiçe, büyüdükçe erkek egemen zihniyetini ve sistemini çözümlenerek değiştirme gücünü göstermektedir. Bu anlamda kadınlar olarak belli günlere sığdırılmış eylem ve etkinliklerle sınırlı kalmadan, bizlere örnek olan direnişçi, mücadelecilerle birlikte özgür kadın kimliğine sahip çıkan devrimci, emekçi ve demokrat kadınların mücadele çizgisine ve yaşamalarına sahip çıkarak, onların mücadelecilerle zamanın tüm anlarında canlı tutarak yaşatmanın pratiğini ve eylemini yaratmalıyız.

Kazanan kadın öncülüğünde gelişen özgürlük mücadelemizdir

Çağımızda kadın özgürlük mücadelesini veren hareketler, örgütler, kurumlar olarak kadına ve kadın şahsında toplumun tüm kesimlerine uygulanan şiddetin geldiği noktayı tarihsel ve güncel yönleriyle bağlantılı olarak ele almak durumundayız. Son yıllarda kadın mücadelesi, dayanışması ve kadın örgütlenmeleri önemli gelişmeler katetmiştir. Afrika'dan Amerika'ya, Ortadoğu'dan Asya'ya kadar uzanan dünyanın birçok yerinde, kadın mücadeleleri örgütlenerek gelişmektedir. Bu gelişmenin en açık ve somut örneği, Rojava ve Kobanê devrimi sürecinde açığa çıktı. Birçok ülkeden kadınlar, kadın örgütleri, Kürt kadınları öncülüğünde gelişen Kadın Özgürlük Mücadelesi'ne katılarak, destek sunarak dayanışmada bulundu. Kobanê'de kadınlar birleşerek, DAİŞ'e ve egemenlikli sisteme karşı savaşarak başarı ve kazanma çizgisini esas aldılar. Bu anlamda kazanan kadın öncülüğünde gelişen özgürlük mücadelemizdir.

Kaybeden DAİŞ ve onu yaratan zihniyettir. Dolayısıyla başta Kürdistan'da olmak üzere, genel anlamda gelişen kadın özgürlük mücadelesine ve örgütlülüğüne karşı erkek egemen sistemin saldırıları da artmış durumdadır. Tüm bu gelişmeler egemen erkeğin gelişen ve bilinçlenen kadından ne kadar korktuğunu, yapabilirse kadını bir damla suda boğmak istediğini, bir kez daha gerçekleştirdiği kadın katliamlarıyla göstermiş, bunu da her türlü işkence, katliam ve şiddet içerikli uygulamalarla ortaya koymuştur.

Özellikle Kürdistan Kadın Özgürlük Mücadelemizin kadında yarattığı gelişmeler karşısında harekete geçen Türk devleti ve Erdoğan hükümeti, başta Kürt kadınları olmak üzere tüm kadınlara dönük psikolojik, özel savaş, her türlü soykırım politikaları ve operasyonlarıyla karşılık vermektedir. Kadın özgürlük mücadelesini veren ve kadın haklarını isteyen ve savunan binlerce kadına dönük (işkence, katletme, zindana atma vb) sayısız baskı uygulanmış, bu baskılar son dönemlerde bir kat daha artmış ve şiddetlenerek acımasızca devam ettirilmiştir.

AKP hükümeti bu uygulamalarla Kadın Özgürlük Mücadelesi'ni tasfiye etmek istemektedir. Bu anlamda Erdoğan ve AKP iktidarı en büyük diktatörlüğü ve düşmanlığı, kadına ve Kadın Özgürlük Hareketi'ne karşı sergilemiştir. Türkiye'de son 15 yıldır devlet ve iktidar güçleri tarafından kadına dair yapılan tüm düzenlemeler ve değişiklikler kadını adım adım büyük bir kölelik düzeni içine alma konseptinin girişimleridir. Kürdistan ve Türkiye'de yüzlerce kadının katledilmesi, kadın kimliğinin çocuk doğurma ve erkeğe hizmet

etme ölçülerıyla ifade edilmesi, bu ölçülerini yerine getirmeyen kadının 'yarım kadın' olarak tanımlanarak suçlanması, tecavüzcülerin aklanması ve kadının çarşafı giyim-kuşama hapsedilmesi, 'cinsel istismar düzenlemesi' adıyla yasaların çıkarılması gibi yapılan bu değişikliklerden de anlaşıldığı gibi, Erdoğan ve AKP'nin amacında kölelik düzeninin yasalarını çıkarma ve tecavüz kültürünü meşurlaştırma hedefi vardır.

Kadın küresel bir müdahale ile karşı karşıyadır

Kadına ve kadın haklarına müdahaleler birçok yerde yoğunca sürdürülmektedir. Örneğin, İran devleti başta olmak üzere birçok devlette kadına yönelik tecavüz cezası hala devam etmektedir. Amerika ve Avrupa'da, yine birçok devlette kadın bedeni pazarlanmakta, 'seks işçisi' adıyla fuhuş ve tecavüz

❑ Sistemin baskı ve şiddet uygulamalarından da anlaşılıyor ki, kadın küresel bir müdahale ve şiddetin her türüyle karşı karşıyadır. Sistem, bilinçli çarpıtma yöntemleriyle bu olayları lokal ve münferit durumlar gibi göstermektedir. Özel savaş medyasıyla da bu anlayışın her türlü propagandasını yapmaktadır. Ancak, bilinmelidir ki kadının iradesel varlığına yönelik bilinçli bir karşıtlık yapılmaktadır. Dolayısıyla kadın karşıtlığının dayandığı zihniyet erkek egemen aklının zihniyetidir.

kültürü doğal bir duruma getirilerek, kadın bir araç gibi kullanılmaktadır. Sistemin baskı ve şiddet uygulamalarından da anlaşılıyor ki, kadın yeniden küresel bir müdahale ve şiddetin her türüyle karşı karşıyadır. Gelineen noktada şiddet, baskı ve katliam içerikli tüm saldırıların ciddi anlamda görülmesi gerekir. Sistem bilinçli çarpıtma yöntemleriyle bu olayları lokal ve münferit durumlar gibi göstermektedir. Özel savaş medyasıyla da bu anlayışın her türlü propagandasını yapmaktadır. Ancak bilinmelidir ki, kadının iradesel varlığına yönelik bilinçli bir karşıtlık yapılmaktadır. Dolayısıyla kadın karşıtlığının dayandığı zihniyet, erkek egemen aklının zihniyetidir. Egemenlikli zihniyetin çözümlenmesi ve aşılması, öncelikle erkek eksenli gelişen sistemi doğru analiz edebilmeyi gerektirir. Önderliğimiz bu çerçevede ol-

dukça aydınlatıcı ve derinlikli çözümler geliştirmiştir.

Kadına dönük gelişen her bir yönelimin kaynağında erkek egemen zihniyetinin ve kültürünün anlayışı ve yaklaşımı vardır. Dolayısıyla erkek egemen zihniyetin yarattığı cinsiyetçi toplum gerçeğini doğru ele almalıyız. Yılın 365 gününün her bir anında kadına şiddet uygulanmaktadır. Zamanın her bir dakikasında kadın öldürülüyor. Kadınlar günün her bir anında, her türlü aşağılayıcı, kırıcı hakarete maruz kalıyor. Öyle ki, erkek tarafından uygulanan bu insanlık dışı saldırılar yaşamın doğal bir parçasıymış gibi gösteriliyor. Erkek egemen zihniyet kendisini bu denli topluma yedirmiştir. Tüm bunları doğru çözümlenmek, erkek egemen aklının yarattığı egemen zihniyetiyle büyük mücadele verilmesini ve kölelik düzeninden, dünyasından köklü bir kopuşu gerektirir. Aksi durumda şiddet sarmalına gömülmüş cinsiyetçi zihniyetin ve düzeninin değiştirilmesi mümkün değildir.

Egemen erkeğin aklı ve zihniyeti kendisini bin yıllar önce sistemleştirerek adım adım günümüze kadar gelmiştir. Bu bağlamda kadının düşürülüşünü ve köleşmesini yaratan egemen erkeğin, bin yıllara dayanan toplumsallaşmış cinsiyetçi düzeni doğru anlaşılmasın, kadına giydirilmiş kölelik düzeninin kodları da tam anlamıyla çözümlenmez. O açıdan, kadının özgürlük ve kölelik sorunu ideolojik-felsefik, sosyolojik çözümlerle ele alınmak durumdadır. Gelineen aşamada özgürlük ve kölelik sorunlarını güncel yaşanan kimi sorunlarla sınırlı olarak tutmak, biz kadınları gerçeğin kendisinden uzaklaştıracak gibi, cinsiyetçi toplum zihniyetini de değiştiremez duruma getirebilir. Kadın Özgürlük Mücadelesi kapsamında atılacak her bir adım, yapılacak her bir eylem, söylenecek her bir söylem değerlidir, anlamlıdır. Ancak örgütlü, bilinçli ve iradeli söz ve eylem gücünün ve tarzının yaratılmasıyla kölelik düzeninin yıkılacağına görmemiz gerekir. Tüm mücadele ve yaşam alanlarında bu tarz ve duruş esas alınırsa hem kadın kölelik sorunlarını çözerek,

özgürlüğe daha fazla yaklaşacak hem de egemen erkek anlayışını değiştirerek tüm toplumun özgürlüğünü sağlar kılacaktır. Bizler kadınlar olarak böyle bir duruşu ve tarzı hem düşünsel hem de pratik olarak yaratabilmenin tüm imkanlarına sahibiz.

Her şeyden önce önümüzü aydınlatan güçlü bir ideolojik-felsefik bilince ve paradigmaya sahibiz. Önder Apo'nun geliştirdiği Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin bilinci, birikimi ve tecrübesi kadında büyük bir düzey yaratmıştır. Yani kadın eksenli mücadelenin ve bilinçlenmenin birçok döneme göre daha fazla geliştiği, yükseldiği bir dönemden geçmekteyiz. Bu dönemin bilincine denk bir duruşu ve pratiği açığa çıkarmak, önümüzde duran en önemli görevlerimiz arasındadır.

Kadın şahsında toplumsal değerler saldırı altındadır

Kadının ve kadının yarattığı değerler üzerindeki sahiplenme anlayışı, erkeğin mülkiyetçilik düşüncesini ve sömürgeci sistemin temel yapılanmasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla ilk mülkiyet anlayışı ve zihniyeti kadın üzerinde gelişmiştir. Ardından diğer kölelik düzenlerine geçilmiştir. Bu kölelik düzeninin oluşmasında, aile yapısının erkek aklı etrafında şekillenmesi önemli rol oynar. Uygarlık tarihi boyunca bütün iktidar ve devlet güçleri aile içinde kurnaz ve kandırmaca yöntemlerle erkek otoritesini ve egemenliğini yücelterek erkek yapısallığını sürekleştiren bir sisteme dönüştürmüştür. Dolayısıyla gelmiş-geçmiş ve şimdiki tüm egemen sistemler ve iktidarlar bu zihniyet üzerinde rol sahibi olmuştur.

Uygarlık tarihinin ve kültürünün simgeleri, yapıları, sosyal, siyasal düzenleri bu temel üzerinden gelişmiştir. Mitolojik, dinsel, bilimsel simgeler ve yapılar bu zihniyete göre biçimlendirilmiştir. Miltattan önce 2000'li yıllarda yaygınlaşan erkek egemen sistem uygarlığın tüm

dönemlerine hakim olmuştur.

Tek tanrılı dinlerle birlikte, 'Baba-oğul ve kutsal ruh' kavramı etrafında sembolleşen erkek tanrılar, rahipler ve peygamberler dönemine geçilir. Tanrıça kültürü ve kadının ürettiği tüm değerler yalancı ve kurnaz erkek tarafından gasp edilir. Bunun üzerinde erkek egemen kültür yüceltilerek tanrısallaştırılır. Kadının en alt kata çekilişiyle, toplumsal değerler ve kültürel varlıklar açısından da önemli bir kaybediş süreci yaşanır. Bu anlamda kadın şahsında toplumsal değerler ve tüm anlamlı var olmaların da geriye düşüşü yaşanmıştır. Egemen erkek, kadına karşı erkek üstünlüğünü toplumsallaştırarak tarihselleştirmiştir. Erkek iktidarının zihniyeti tüm topluma o denli şiddetli ve yoğun yedirilmiştir ki, erkeğin yarattığı tüm kurallar adeta dokunulmaz hale getirilerek kabullenilmiştir. Bununla birlikte kadın yaşamına ve düzenine ait olan her şey kanıtlarıyla birlikte tarihten, hafızalardan ve yaşamın her alanından silinmiştir. Artık kadın neyi, nerede, nasıl kaybettiğini hatırlayamaz duruma getirilmiş, içinde olduğu durumu kadın olmanın doğal haliymiş gibi gören bir sürece girmiştir.

Kadında ve toplumda en büyük tahribatı yaratan kapitalizmdir

Kadın üzerindeki baskı ve şiddetin tarihsel arka planı vardır; dolayısıyla kadına yönelik gerçekleşen şiddet sistemeldir. Uygarlığın tüm zamanlarında erkek kendi egemenliğini hakim kılmak istemiştir. Tüm sistemler, kadın üzerinden bir birini güçlendirmiş ve biri diğerinin sürdürücüsü ve devamcısı haline gelmiştir. Kapitalist modernist sistem ise kadın köleliği üzerinden bu sistemlerin zirvesini yaratmıştır. Kadında ve toplumda en büyük tahribatı yaratan kapitalist sistemdir. Bu anlamıyla hiç bir sistem kapitalist sistem kadar kadına darbe vurmamıştır. 'Önce kadınları vurun' direktifi, kapitalist sistemin öz pers-

pektifini oluşturmaktadır. Kapitalist sistem, kadını en fazla istismar eden sistemlerin başında gelir. Kadını metalaştırmanın bütün kapıları sınırsızca açılarak, kadın kendi gerçekliğinden uzaklaştırılmak istenmiştir. Bu bağlamda kadının bedeni, ruhu, bilinci her açıdan kullanılmaya sunulmuş, kadını buna razı etmenin tüm yol ve yöntemlerine baş vurulmuştur. Kadına köleliği gö-nüllüce yaptırmanın tüm yolları devreye konulmuştur. Kapitalist sistem egemenlik ve kölelik zihniyetini, anlayışını liberalizmin gereği olarak modernize ederek topluma dayatmaktadır. Bu anlamıyla kadın özgürlük mücadelesine ve çizgisine karşı en tehlikeli sistemdir. Liberalizm, ideolojik olarak kadına şiddeti, adaletsizliği ve her türden saldırıyı meşrulaştırarak, kadını kendi varlığına, öz bilincine ve öz iradesine dönük yabancılaştırma dayatması içindedir.

Tarihte iki sistem kadını ve kadın şahsında toplumu kölelik düzenine alıştırır sistemlerin başında gelmektedir. Biri; Sümer rahiplerinin geliştirdiği dönemdir. Bu dönemde kadının düşüncesine, bedenine, duygusuna, eğitimine, sanatına, emeğine özcesi kadına ait olan her şeye müdahale edilir. Başkalaştırılır. Kadın tapınakları genelevlere dönüştürülür. Tüm erkek-tanrı simgeleri bu döneme aittir. Bu döneme erkeğin kendi zihniyetini kurumsallaştırdığı dönem de diyebiliriz. İkincisi; Kapitalist dönemdir. Önder Apo bir belirlenmesinde kapitalizmin kadına yaklaşımını şöyle ifade etmektedir: "Liberalizmin eklektik, cinsiyetçi ideolojisi bu durumu saptırıp farklı göstermekle kalmaz; bir de kadınlar için özenle ge-

liştirilen ideolojik varyetlere dönüştürülür. Kendi eliyle kendi köleliğini benimsetmek gibi bir şey. Denilebilir ki sistem, ideolojik ve maddi olarak kadını istismar etmekle sadece en ağır krizlerini aşmıyor, kendi var oluşunu da sağlıyor ve güvence altına alıyor." Önderliğin belirlenmesinden de anlaşıldığı gibi, kapitalist sistem kendi ömrünü uzatmak ve geleceğini garanti altına almak için kadını sınırsızca kullanmaktadır. Cinsiyetçi zihniyet modernize edilerek kadına en fazla bu dönemde yedirilir. Bu dönemde kaba şiddetle birlikte ideolojik saldırı daha öndedir.

■ Son yıllarda kadın mücadelesi ve örgütlenmeleri önemli gelişme katetmiştir. Bunun en açık ve somut örneği, Rojava ve Kobanê devrimi sürecinde açığa çıktı. Kobanê'de kadınlar, DAİŞ'e ve egemenlikli sisteme karşı savaşıp başan ve kazanma çizgisini esas aldı. Bu anlamda kazanan kadın öncülüğünde gelişen özgürlük mücadelemizdir. Kaybeden DAİŞ ve onu yaratan zihniyettir.

düşünsel, ruhsal ve bedensel anlamda başkalaşmayı dayatmaktadır. Cinsiyetçilik ideolojisiyle kadın tamamen tahakküm altına alınıyor. Bu anlamda kadın bu dönemde en tehlikeli ve şiddetli saldırılarla karşı karşıyadır.

Tarihsel olarak kadın her dönemde, egemenlikli zihniyet ve erkek egemen anlayışa karşı hep direnmiştir. Kadın hiç bir zaman kölelik düzenini içten içe kabul etmemiştir. Sadece kendisine yapılanlara karşı değil, topluma, çocuklara, çevresine karşı da hep duyarlı olmuştur. Dolayısıyla dört duvar arasına kısırlanmış ve kendisine aidiyetleri başkalaşıma uğramış olsa da, yine direnmiş, umudunu yitirmemiş, yaşama sıkı sıkı bağlanmıştır.

Bu dönemde de kadın en kapsamlı yönelimlerle yüz yüzedir. Mirabel kar-

deşler, Rafael Trujillo faşizmine karşı direnerek kendi ülkelerinde büyük mücadele verdiler. 1960 yılında Dominik Cumhuriyeti'ni yöneten faşist Trujillo rejimi tarafından işkence, tecavüz ve her türlü şiddet uygulaması ile işkenceden geçirilerek katledildiler.

Mirabel kardeşlerin yaşadığı dönemde yaşananlar, günümüzde de yaşanmaktadır. Sömürgeci, faşist iktidarlar ayakta kaldıkça; rengi, biçimi nasıl olursa olsun her zaman, her yerde karışımıza çıkarlar. Mevcut durumda Kürdistan ve Türkiye'de Trujillo'nun faşizmini de aşan bir sömürgeci, faşist rejim iktidardadır. Erdoğan'ın diktatörlüğü; Trujillo'nun diktatörlüğünden az değildir. 2015 ve 2016 yıllarında Erdoğan faşizmine karşı direnen yüzlerce kadın hapse atılmış, katledilmiş, işkenceden geçirilmiş, tecavüze uğramış, evinden, çocuklarından, dostlarından koparılmıştır. Cizir, Nisêbîn, Silopî, Sûr ve Şirnex'de binlerce kadına şiddet ve baskı uygulanmıştır. Sevê, Fatma ve Pakize arkadaşların katledilişleri, Mirabel kardeşlerin katledilişleriyle benzerdir. Onlar da özgür, eşit, demokratik bir yaşam ve ülke için mücadele ediyorlardı. Sevê, Fatma ve Pakize arkadaşlar da özgür, eşit ve demokratik bir yaşamın inşası için mücadele verdiler. Her iki gurubun da mücadele gerekçelerinde ortaklaşan yanlar benzer ve çokçadır. Yine faşist Türk devleti ve Erdoğan diktatörlüğünün tutukladığı binlerce kadın yazar, aktivist, siyasetçi ve sanatçı var. Özgürlük mücadelesini veren kadınlara yaşama hakkı verilmemektedir. Mücadele edenlerin önüne iki yol konulmaktadır; ya erkeğe teslim olacak ya da her türlü şiddetle karşı karşıya gelecek, katliamla öldürülecekler. Onun dışında kadına başka türlü yaşam hakkı tanınmamaktadır. Her iki tercihte de kadına ölüm seçenekleri sunuluyor. Birisinde erkek egemen sistemin bütün baskı, hile ve kurnazlıklarına rağmen erkek egemen zihniyetini reddederek onurluca ölüme gitmek, diğerinde de erkeğe boyun eğme, teslim olma ve erkek egemen zihniyetinin yarattığı sistemin kölesi olarak ölmek.

Önderliğimiz ve özgürlük mücadelemiz, her yönüyle kadını öldüren iktidarcı, egemenlikçi ve devletçi zihniyete ve şiddete karşı kadın özgürlük mücadelesini geliştirerek kadını ve tüm kadın değerlerini yaşatmanın kararlılığıyla kadını özgürlük mücadelesine çekmiştir.

Dolayısıyla ölümü ve köleliği değil, özgür kadını ve özgür yaşamı ideolojik-felsefi, siyasi, sosyal yönleriyle üçüncü ve yeni bir seçenek olarak kadına sunmuştur. Bunun için Kürdistan Kadın Özgürlük Hareketimizin öncülüğünde kadının öz örgütlülüğünü, öz bilinci ve iradesini, öz savunmasını geliştiren, kadın eksenli özgür, demokratik bir toplum bilincini ve geleceğini yaratmanın mücadelesi verilmektedir. Önder Apo: "Nasıl ki kadın köleliği en derin kölelikse kadın devrimi de en derin özgürlük ve eşitlik devrimi olmak durumundadır. Kadın devrimi hem kuram, hem eylemde en köklü çıkışları gerektirir" diyor. Kadınlar olarak önümüzdeki süreçte başta cinsiyetçi zihniyetin tüm yönlemleri olmak üzere, faşist, egemen iktidarlara, kadını ve toplumu tek tipleş-tiren, tüm renkleri öldüren sisteme karşı sürekli bir mücadele içinde olmalıyız.

Böyle bir hazırlık ve mücadele düzeyiyle hareket edersek, hiçbir iktidar-devlet zihniyeti ve gücü kadınların örgütlü gücünü, iradesini ve mücadelesini yenemez. Bu temelde 25 Kasımları yeniden anmakla birlikte, tüm günleri kölelik düzenine karşı mücadele günleri haline getirelim!

Rêber Apo'nun halk ile diyalogu (Berxwedan Gazetesi 1990 Şubat sayısından alınmıştır)

Halk cesarete sahip oldu mu her şeye hazırdır

Rêber Apo: 1989 yılı ölüm kalım yılıydı. Bilmiyorum, siz nasıl düşünüyorsunuz. Daha önceki yıllar da böyleydi. Bu yıllarda kendimizi değil, bir halkın kaderini düşünüyorduk. Bir yoldan çıkıp yeni bir yola girmiştik. Partimiz kurulalı on bir yıl oluyor. Bu on bir yılda hep halkımızın kurtuluşunu düşündük, onun için çalıştık. Attığımız her adımı hesapladık, bu mücadeleyi ilerletmek için sürekli kafa yorduk.

Kürt meselesini artık dünya kabul ediyor. Düşman, tüm saldırı yöntemlerine rağmen, başlattığımız mücadeleye başa çıkamıyor. Bundan sonra da başa çıkamayacak. Bizi ortadan kaldırsa da, bir halkı ortadan kaldıramaz. Tabii bu, çalışmalarımıza bağlıdır. Burada sorumluluk duyuyoruz.

Şimdiye kadar halkımız hep düşürüldü. Her gelen onunla oynamıştı. 'Önder' adı altında ortaya çıkanlar, halkımızı mahvetti. En son olarak Barzani ve Talabani örneği var. Şu veya bu güce dayanmışlar. Biz bu duruma düşmemeye özel dikkat gösterdik. Başka güçlere dayanmadan kendi özgücümüze dayandık. Bu şekilde geliştirdiğimiz mücadele tuttu. Dökülen kanlar boşa akmadı, görülen işkence ve baskılar karşılıksız kalmadı. Halkın gücüne dayandık, ona doğru önderlik yapmaya çalıştık. Düşmanın ve diğer art niyetli çevrelerin oyunlarına gelmedik. Bu oyunlara karşı uyanık olduk. Her türlü olumsuz dayatmalara karşı mücadele ettik. Aklımıza gelen her doğruyu, pratik uygulamaya geçirdik. Belki her doğruya ulaşmada yetersiz kaldık. Ama yapabileceğimiz her şeyi yaptık. Bunu düşman da itiraf etmek zorunda kalıyor.

Hatırlıyorum; on yıl önce yurt dışına çıkmıştık. Olanaklarımız yoktu. Kıştı, kar yağıyordu ve barınma sorunumuz vardı. Çok zorlanıyorduk ama hazırlık yapmak ve tekrar ülkeye geri dönmek gerekiyordu. Bu sabır ve karar işiydi. Zorluklardan yılmadık, sabrettik ve kararlı davrandık. İşte on yıl sonra çok şey değişti. Kimse bizim böyle gelişme yaratabileceğimize inanmıyordu. Gerçekten çok zorluklar vardı. Türk devleti çok acımasızca vuruyordu, vurduğunu mahvediyordu. Fakat

biz iyi düşünüp, geleceği hesaplayarak ülkeye girdik. Türk ordusuna karşı direnmek gerekiyordu. Artık başka seçenek de yoktu. Kaçsan da kurtulamazdın. Ülkede nefes nefese iki yıllık hazırlıktan sonra 1984'lere yetiştik. Düşmana karşı direnişi başlattık. 85'e kadar direnişi sürdürdük. Agit (Mahsum Korkmaz) arkadaş buraya gelmişti. O'nunla konuştuk; "Düşmana karşı bir adım attık. O da bizi artık rahat bırakmaz" diye, durum değerlendirmesi yaptık. 1986-87 yılları bizim için çok önemliydi. Düşman tüm gücüyle yöneliyordu. O nedenle bu yıllar bizim için ölüm-kalım yıllarıydı. Düşman da bunun farkındaydı. Ama biz mutlaka tutunmalıydık. Bu yıllarda çok şehitler verdik. Her şeyimizi vererek bugünlere geldik.

Beş sene içinde yüzlerce şehit verdik. Kendimizin özenle hazırladığı dağ gibi arkadaşlar şehit düştü. Bu arkadaşların boşluğunu doldurmak da önemli bir sorundur. Bizim korkumuz arkadaşların şehit düşmesi değildir; çünkü bu bir savaştır, mutlaka olur. Sorunumuz, yeni giden arkadaşların boşlukları doldurmaları ve çalışmalarını geliştirmeleridir. Düşmanın yaptıklarını yanına kar bırakmamak; şehit arkadaşların intikamını almak önemlidir. Bu olmazsa kötü olur. Zaten şimdiye kadar Kürtlere kim vurduysa yanına kar kaldı. Biz buna artık müsaade etmeyeceğiz. Örneğin; Kürt insanı çocuklarına çok bağlıdır. Eğer sen mücadeleyi geliştirerek bu gençlerin anısına bağlı kalırmazsan, onların aileleri hesap sorar, çocuklarını mücadeleye göndermez. Ayrıca bu aileleri ikna etmek gerekir; şehitlerin mücadeleye uğruna gittiklerini kavratmak gerekir.

Biz kendi üzerimizde de duruyoruz. Çünkü attığımız adımlar bir halkı ilgilendiriyor. Bir yanlış adım attın mı, bundan halk zarar görür. Burada büyük bir sorumluluk gerekiyor. Tecrübesiz arkadaşlar, yanlış anlayışlara sahip kişiler var. Dikkatli olunmazsa ciddi tehlikeler ortaya çıkar. Biz bu konuda çok tedbirli olmak zorundayız.

Velhasıl, PKK'nin meselesi büyüktür. Bütün dünyaya mal olmaya doğru gidiyor. Tabii, bu meselenin büyük görevleri de vardır. Birçok gelişmeye yol açılmıştır. PKK olayının temelinde cesaret bulunuyor. Halka da cesaret

vermiştir. Halk artık kendi kurtuluşu için kan döküyor ve savaşıyor. Daha önce böyle değildi. Şimdi eskisinden çok güçlüdür. Bu nedenle, önümüzdeki yıllarda daha başarılı olacağız. Bizim çalışma tarzımız günden güne güçleniyor. Düşman ne kadar üzerimize gelirse gelsin, bize ölümcül darbe vuramaz.

Önemli olan doğru olmayan bir yaşamı kabul etmemektir

PKK'nin çalışmalarını, sesini duyuyorsunuz. Milyonlarca insan sorarak, öğrenmek istiyor: "Bundan sonra ne olacak, ne yapacağız?" İmkanlarımız ölçüsünde bugüne kadar yaptıklarımız vardır; bundan sonra da kesin şekilde "böyle veya şöyle olacak" yerine "elimizden gelen her şeyi yapacağız" demek daha gerçekçi olur. Bir halkız, az da değil; 20-30 milyon insan var. Doğru yolda yürürsek, çok şey yapabiliriz. Kürdistanlı aileler, sizler de mücadeleye karşı sorumluluk duymalısınız, yardım etmelisiniz.

Z.: Sizin sayenizde vallahi askeriz. Hangi gün isterseniz asker oluruz.

Rêber Apo: Her gün kendimi gözden geçiriyorum. Sorumluluklarımı, görevlerimi daha güçlü yerine getirmek için üzerimde duruyorum. Yoksa başka yöntemle önderlik olmaz.

Z.: Vallahi hangi gün çağırırsanız, ben hazırım. Elimden geldiği kadar.

Rêber Apo: Askerlik yapmak isteyip istemediğinizi kastetmiyorum. Çaresizsiniz, güçlü değilsiniz; bunu kabul etmek gerekir. Tabii, bunu tek bir kişi için de söylemiyorum. Bu, kendini güç sahibi yapmayan herkes için geçerli. Çabuk oyuna gelenler çoktur. İmkanları var, doğru temellerde kullanmıyorlar. Bu şekilde bir sonuca da ulaşamıyorlar.

Devrimciliğimizin ilk yıllarında, mevcut yaşamın insani olmayan özelliklerinden kendimizi uzak tutuyorduk. Bu yaşama bazıları tahammül ediyordu ama biz tahammül etmiyorduk. İşte, fark buradadır. Önemli olan, doğru olmayan bir yaşamı kabul etmemektir, bunu değiştirmek için savaştırmaktır. Yiğitlik de, kahramanlık da ancak böyle olur. Biz bu gerçeği biraz halka verdik. Zaten biz çıkış yaparken, hiçbir miras

devralmadık, yoktu çünkü. Biz ortaya çıktığımızda, kimse ismini bile kabul etmiyordu, tek bir mermimiz ve bir kuruş paramız bile yoktu. Fakat buna rağmen, çok şey yaptık, büyük başarılar sağladık.

Z.: Şimdi her şey var, çok şey ortaya çıkmıştır.

Rêber Apo: Tarih yapmak için, bu gerekliydi. Bu süreçte bir şeyi kesin ispatladık; Bir kişi isterse çok şey yapabilir. Tüm zorluklara rağmen, tek kişi bile büyük işler yapabilir. Bu pratiği siz de görüyorsunuz, duyuyorsunuz.

Z.: Evet, sizin çalışmalarınız vardır.

Rêber Apo: Tabii, kimse diyemez, 'ben bir şey yapamam'. Biz en yoksul ve zor koşullardan nasıl buraya kadar gelebildik?...

Z.: 'Ben yapamıyorum' diyenler kendi davalarından kaçanlardır.

Halk, en büyük kuvvettir

Rêber Apo: Tabii, bu Kürdün kötü ahlakıdır. Teslimiyet ve zayıflık psikolojisidir. Halbuki Türk devletini, ordusunu birçok dünya ülkesi desteklemektedir. Bize destek veren mi var? Yok. Biz tamamen kendi siyasetimiz ve çalışmalarımızla bir güç yarattık. Şimdi birçok imkana sahibiz; silah da var, kuvvet de var. Halk, en büyük kuvvettir. Bu inkar edilemez. Yani, herkes bir şeyler yapabilir. Kim bir şeyler yapmak isterse her şeyi veririz. Kürtlerin kaderi ancak bu şekilde değiştirilebilir. Örneğin; bizim insanlarımız; "Biz şerefliyiz, namusluyuz" diyor, söylemekle olmuyor, bunun gereklerini yerine getirmek gerekiyor. Halkımızın kurtuluş meselesine katılmak zorundadırlar. Bunun başka yolu yoktur. Eskiden insanlarımız ya teslim olur, ya ölür, ya da ihanet ederdi. Çünkü, doğru devrimci önderlik yoktu. Ama şimdi, doğru bir önderlik ve kurtuluşun imkanları var. Bizim durumumuz biraz böyledir. Sizlerin durumu nedir, biraz biliyorum. Bundan sonra daha güçlü yürüyeceğiz. Buna mecburuz, çok güçlü yürümek zorundayız. Siz ne diyorsunuz? Kürtler böyle sağlam yürümeyecek mi? Kürt halkı yürüyecektir. Çünkü bundan başka seçeneği yoktur. Bu herkesin üzerinde farzdır. Derler ya; "İslamiyetin şartları Müslümanlar

üzerinde farzdır.” Müslümanlık için de, kurtuluş mücadelesini yürütmek farzdır. Müslümanlık bunu gerektiriyor. Kölelik koşullarında, bir Müslüman İslamiyet'in şartlarını özgürce yerine getiremez. Yani mutlaka halkımızı, içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmamız gerekiyor. Devrim yapmak zorunludur. Din de bunu istiyor, felsefe ve siyaset de bunu istiyor.

Türk devleti, bizi ortadan kaldırmak istiyor. Biz bunu kabul edemeyiz. Bizim de onurumuz ve namusumuz vardır. Kendimizin ortadan kaldırılmasına müsaade edemeyiz. İnsan olduğumuzu ve şeref sahibi olduğumuzu unutamayız. Bunun davasını yürütmek bizim vazgeçilmez görevimizdir.

Türk egemenleri yüzyıllardır halkımıza vuruyor, her türlü baskı ve işkenceyi yapıyor. Tarihte hiçbir halk, bu kadar baskı altında yaşamış değil. Yani bir insan, doğru temellerde içinde bulunduğu durumu düşünürse bir dakikalığına bile bu yaşamda kalmak istemez. Dedim ya, millet kendini adeta karanlıkta unutmuştur. Örneğin; soruyorlar bize; “Nasıl hareket ettiniz, nasıl örgüt kurdunuz?” diye. Bizim gerçekleri yerinde tesbit ettiğimizi durumun nasıl değiştirileceğine kafa yordüğümüzü ve düşüncelerimizi kararlılıkla pratiğe geçirdiğimizi belirttim...

Z.: Yaptıklarınız az mıdır? Çok şey yaptınız. Davayı güçlendirdiniz. Bu fakir milleti, bir şey bilmeyen milleti davaya bağladınız. Bu kadarı az değildir.

Rêber Apo: Benim görevim, sizleri ilerletmektir. Örneğin; sizin bir ekmeğinizi mi yedim? Onun hakkını vermem gerekir. Nereye gidersem gideyim, bir şeyler vermezsem, ben bir şeyler alamam. Yani bir dükkandan alınan eşyanın karşılığını vermek gibi değil. Bizim için söz konusu olan devrimdir. Devrim de bir halkın kaderidir. İşte, buna katkıda bulunmak gerekiyor.

Şimdi ülkenin 40-50 yerinde silahlı guruplarımız vardır. Botan'da, Qers'te, Dersim'de, Çewlîg'de ve daha birçok yerde. Düşman, bu guruplarımızın üstüne gitmekten çekiniyor.

Z.: Zaman gerekiyor. Düşünceyi halkın kafasına yerleştirene kadar.

Rêber Apo: Halkın durumu iyidir. Günden güne mücadeleye sempatisi artıyor.

Z.: Halk iyidir. Kötü olan kaçanlardır.

Rêber Apo: Evet, kötü olanlar kaçıyor. Şimdi büyük kuvvet ortaya çıkıyor. Milyonlarca insan uyanmıştır. Bu sene, büyük olasılıkla güçlü gelişmeler yaşanacak. Kentsel alanlarda da önemli gelişmeler ortaya çıkacak. Bunun çalışmalarını yürütüyoruz. Köylerde hakimiyet güçlüdür, şehirlerde de öyle olacak.

Biz kendimizi hiç bir güce bağımlı hale getirmeyeceğiz

Z.: Aslında biz, devrimin bir günde olmasını istiyoruz ama biliyoruz ki; devrim için zaman gerekiyor. Kaç bin yıldır sömürgecilerin egemenliğindeyiz. Şimdiye kadar öne çıkanlar, hep başka güçlere dayanmış, işbirliği yapmışlar. Arapların, Türklerin ve Rusların hesabına çalışmışlar.

Rêber Apo: Hayır, biz hiçbir güce dayanmayacak ve kendimizi bağımlı hale getirmeyeceğiz.

Z.: Ben diyorum, biz dostlar birbirimize düşman değiliz. Biz gidip başkasının kalesini almamalıyız. Kendim komünist değilim ama Leninizmi okudum, çocuklarıma da okuttum. Komünist olmaları için değil, bilmeleri için. Bilim bir fikirdir. Lenin ne diyor; “Önce kendi halkın için mücadele et.” Çünkü ezilen halklara yardımcı olabilmek için bu gereklidir. Bizimkiler hala halkını inkar ediyorlardı. Kendi halkına karşı savaşıyorlardı.

Rêber Apo: Evet, kendi halkına düşmanlık yapan başkalarının uşağıdır.

Z.: Ben ölmeden önce Kürdistan'ın bağımsızlığını görmek istiyorum.

Rêber Apo: Evet, evet... Kürdistan 40-50 yıl önce kilitlenmişti. Şimdi açılmıştır, savaş tımanacak.

Z.: Ben biliyorum savaş olacak.

Rêber Apo: Bizde yaşanacak savaş, başka yerde olmayacak. Sosyalizm, yurtseverlik ve demokrasi adına ciddi bir adayız... Bakın 1990'a üç saat kaldı. 3 bin yılda yapılamayanları on bir yıla sığdırdık. On bir yılda yaptıklarımızın temelinde bu yılı çok güçlü gelişmelerle karşılayacağız. Geçen mücadele yıllarımızdan daha güçlü dersler çıkaracağız, bu az değil. Gelecek on yılda Kürdistan kurtulacak...

Z.: Benim özlemim budur; ben Kürdistan'ı göreceğim.

Rêber Apo: Çok zorlu geçecek. Kurtuluş olacak ama çok zahmetli olacak.

Z.: Uluslararası kuruluşlar yardım edecek.

Rêber Apo: Evet yardım edecekler. Fakat, önce kendimizin yardım etmesi gerekiyor. Uluslararası kuruluşlar kendiliğinden yardım etmez.

Z.: Yardım edenler olacak.

Rêber Apo: Evet, yol açılmıştır. Bizim halkımız da gözünü açmıştır.

Z.: Üç bin yıldan bu yana halkımızı kör bıraktılar. Şimdi gözleri açılmıştır.

Rêber Apo: Tabii tabii. Dedim ya, tam on yıl önce ilk grubumuz yurtdışına gelmişti. 10-15 arkadaştı. Filistinliler'in kamplarına yerleştirdik. O dönem, bizim ülke ile ilişkilerimiz koptu kopacaktı, adeta kıl gibiydi.

Z.: İsrailliler'i görüyorsunuz, Filistin topraklarında ne yapıyorlar. Ben Yahudiler'in tarihini okudum. Eskiden böyle değildiler, çok korkaktılar. Şimdi Filistinliler'e karşı savaşçı olmuşlar.

Rêber Apo: Bizimkiler de öyleydi. Kürtler de, savaşta savaşçı oldular... Şimdi biz düşmanın üstüne cesaretle yürüyoruz. Örneğin; Şêx Seîd İsyanı, Dersim İsyanı kısa sürede bastırıldı. Irak, Barzanilere büyük darbeler vurdu; kaçtılar. Düşman bunların kazanımlarını yok etti. Biz bu isyanlardaki yanlışlıkları tespit ettik, dersler çıkardık. Bu temelde sonuç alıcı bir mücadele yürütüyoruz ve onların durumuna düşmeyeceğiz, şimdi biz düşmanın üzerine gidiyoruz, o kaçıyor. Demek ki; o olumsuz durumu tersine çevirmişiz. Sen tarihi biraz biliyorsun. Mao'nun bir sözü vardır; “Halk cesarete sahip oldu mu, her şey hazır” diyor. Bizimkiler cesaret aldıkları gibi, düşmanın üzerinde korku da bırakmışlar. Kürtlerin tarihini biraz bilenler, bunun az bir kazanım olduğunu söyleyemezler.

Z.: Eğer bu çalışmalarınız, halk arasında yürütülse iyi olacak.

Rêber Apo: Evet, halk arasında patlama olacaktır. Durum günbegün lehimize değişiyor. Düşman da bunu itiraf ediyor. Bir düşman generali; “Cumhuriyet döneminden, Atatürk döneminden bu yana yaptığımız tüm çalışmalar, PKK karşısında durmuştur” diye bir görüş belirtiyor. Belki bilmiyorsunuz, ama böyle itiraflar çoktur.

Z.: Biliyorum ben. Onların başlarına ne geldiğini biliyorum; ahmaktırlar.

Rêber Apo: PKK'ye karşı siyasetlerinin yanlış olduğunu belirtiyorlar ve yeniden düzenlemelere gidiyorlar. Fakat siyaset değiştiremezler, boğaza kadar batmışlar. Ne yapsalar da bunun içinden çıkamazlar.

Z.: Değiştirse de bizim durumumuz iyi gider, değiştirmeseler de... Her ikisi de, bizim iyi gidişatımızı değiştiremez.

Rêber Apo: Evet, bizim için bir şey değiştiremez. Biz önemli bir dereceye ulaştık.

Z.: Ortada duracak bir şey yoktur. 1968 yılında, dedim Kürdistan'a giderek 10-20 kişi alıp dağa çıkacağım. Ben İstanbul'daydım. Nereye gittimse; “Doğulu” dediler. Kimse; “Kürdüm” demiyordu. Bir gün Kürtlerin bir toplantısı olacaktı. Beni de çağırmışlardı ama ben gitmeyeceğimi söyledim. “Neden?” diye sormuşlardı, ben de, “Gelirsem, bana orada Doğulu diye hitap edeceksiniz. Ama ben Doğulu değil, Kürdüm” dedim.

Rêber Apo: Şimdi, düşmanın gazetelerinde bile ‘Kürt’, ‘Kürdistan’ kelimeleri çok yer alıyor.

Z.: Şimdi hareket çoktur, çalışmalar çoktur.

Rêber Apo: Şimdi herkes mecbur oldu. ‘Kürt’ ve ‘Kürdistan’ deyimleri çok yaygın. Daha çok şey vardır. Biliyorum, sen Kürt kimliğinden bahsetmek istiyordun. Bazı konularda başarıya gide-medin, ama fedakarlıkla çalıştın.

Z.: Ben çok şey yapabilirdim ama yapamadım. Allah belasını versin, işi bozanların...

Rêber Apo: Yine de iyidir. En azından onların durumunu gördün, onlara uymadin, bu da iyidir. Ben çok defa söyledim; Kürtleniz ve bir şey yapamıyorsanız hiç olmazsa kalbinizi temiz tutun. Bu da büyük bir şeydir. Seninki böyle değildi. Dilinle, çalışmanla ve her şeyinle kendini korudun. Bu mühimdir. Ben diyorum, bir Kürt hiçbir şey yapamıyorsa bize dua etsin yeter. Kendini temiz tuttu mu, bu da bir direniştir.

Z.: Ben dört yıl çalıştım. Kendimi bozmadım.

Rêber Apo: Sen bir parti gibiydin; öyle çalışıyordun.

Z.: Onlar başıma çok şey getirdiler, ama ben kendimi korudum. Ben tutuklanırken, mahkemede bana, “şovenistsin” dediler. Ben de; “siz şovenistsiniz” dedim. Ayrıca dedim ki; “bana bu kadar ceza veriyorsunuz, ben bunun on katını istiyorum.” Beni dövmek istediler, sonra vazgeçtiler...

Rêber Apo: O dönemde Kürt aydınları vardı. Davaya sahip çıkmadılar. Suriye'ye gelenler de vardı.

Z.: Evet, bazılarını iyi tanıyorum. Kimileri, “Bizim aslımız Arap'tır” diyorlardı. Bir broşür çıkarmışlardı. “Aslımız Arap'tır” deniliyordu bu broşürde. Ben bunlara, “Siz Arap olabilirsiniz ama Kürt halkını Arap olarak göstermeye hakkınız yoktur” dedim. Onlar da bana, “Sen bilmiyorsun; aydın değilsin” dediler. Kendi menfaatleri için gelmişlerdi, uşaklık yapıyorlardı. Bir parça ekmek için buraya gelen çoktu. Türk devletine uşaklık yapanlar da vardı. Bunların çoğu, yine uşaklık yaptıkları devletler tarafından vuruldu.

Rêber Apo: Derler ya; “Kendi milletine hizmet etmeyenler, bana da hizmet etmez.” Yani, düşman da bunlara güvenmiyor, sadece kullanıyor.

Z.: Bunların bir cemiyeti vardı. İçinde tek bir köylü yoktu. Hepsini ağa kesimiydi. Ben onlara, “böyle olmaz” dedim. Önce beni içlerine almadılar. Sonra kendileri beni çağırdı. Onlara göre ben bir köylüydüm, onların her dediklerini yaparak peşlerinden gidecektim. Ben gördüm, halk çocukları kendilerini onların ayaklarına atıyorlardı. Hayır, bunlar millete çok zarar verdiler.

Rêber Apo: Evet, sizin döneminizde öyleydi. Biz de 70'lerde çıkarken, sözde aydınlar, bize; “Eğer sen Kürtlük adına bir şey yaparsan yanarsın” diyorlardı. Bunlar içinde kalmaya imkan yoktu. Bu işle uğraşmak istemenin delilik olduğunu söylüyorlardı.

Z.: Eğer biz zamanında Kürt olduğumuzu kabul etseydik, halimiz böyle olmazdı. 20-30 milyon nüfuslu bir halkız. Devlet değiliz. Başkalarının elindeyiz. Neden? Çünkü kendimize değil, başkalarına hizmet ettik. Hep başkalarının

kapılarını çalarak uşaklık yaptık. Bu ağalar, beyler olmasaydı, halk bu duruma düşmezdi.

Rêber Apo: İşte, en büyük günah buradadır. Halk kahramandır. Halkın başına geçenler suç işlemiştir. Aslında bunları, Kürt olarak kabul etmemek gerekir. Şimdi de Kürtlük adına hareket edenler var...

Z.: Bunlar yılanın etini yemiş, insan bile olamazlar. Mesela, Barzani... O Kürt değildi, Barzani'ydı. Kürtlük ruhu yoktu, Barzanici ruh vardı. O'nun istediği Barzanici'liğin büyümesi idi.

Rêber Apo: Bu çok doğrudur. O'nda yurtseverlik ruhu yoktu.

Z.: Birçoklarını öldürdüler. Hüseyin Paşa'yı, Nuhbet'i vuran onlardır. Beni de öldüreceklerdi ama kaçtım. Yakalayamadılar. Onlara karşı çıkmıştım. Bazıları, “Nasıl böyle yaparsın? Seni öldürürler” dedi. Çünkü herkes korkuyordu. Ben, “Öldürsünler, Kürdistan için öleceğim” demiştim.

Rêber Apo: Barzani ve Talabani bizim üzerimizde de oynadı. hesapları vardı. Talabani Amerika'ya gitti. Amerika'nın dostumuz olacağını düşünüyör. Gerçekte ise Amerika, Türk devletine yaptığı destekle bizi ölüme götürmeye çalışıyor. Geçen yıl, Irak kimyasal gaz kullandığında, ölümden kaçanlar Türkiye'ye sığındı. Barzani, Türk devletine teşekkür mesajı gönderdi. Talabani de Türkiye'yi sığınmacı Kürtlere sözde yardım ettiği için övdü.

Barzani ve Talabani, Türk devletiyle ilişki kurmak için girişimlerde bulundu. Gerçekten bunların durumu, acıklı bir durumdu. Zaten bunların yaptıkları savaş değil, savaşla oynamaktı. Bugün Amerika ve Avrupa, bunlara ve diğerlerine dayanarak üzerimize geliyor. Bakurê Kurdistan'dan olanlar da Tevger adlı bir örgüt kurmuş. Bunlar da Avrupa'da çeşitli hesap ve komplolar peşindedir. “PKK nasıl ortadan kalkar, ona karşı nasıl savaşalım?” v b konularda kafa yoruyorlar.

TC bugün sığınmacı Kürtleri barındırıyorsa bu, kendisinin çıkarına olduğu içindir. Düşünüyorlar işte; “biz bunlara yer vermezsek PKK'ye katılırlar” diye. Şimdi Barzani ve Talabani, umudu diplomatik ilişkilere bağlamış. Demeçler vererek, “silahlı mücadele ile bir yere gidemeyiz” diyorlar. Dedim ya bunlar savaşmadı, savaşla oynadı ve savaştan yararlandılar. Halkı serbest bıraksalardı, kaçırmasalardı, şimdi onbinlerce kişilik orduya sahip olmuştuk. Bunu Amerika da TC de biliyordu. Onun için, halkı silahsızlandırarak Türkiye'ye kaçırttılar.

(...)

Rêber Apo: Bizim ihtiyar Osman Sabri geldi. Merhaba. Hoş geldin!

O. Sabri: Merhaba. Hoş bulduk. İki yıla yakındır yataktayım. Bel kemiğimden rahatsızım.

Rêber Apo: Ülkeden haber alıyor musun?

O. Sabri: Fazla değil. Ülke tahrip olmuş ağaların, şeyhlerin ve mollaların elinde...

Rêber Apo: Ülkeyi bu hale getirenlerin hükmü kırıldı.

O. Sabri: Bu, bir gerçektir.

Rêber Apo: Bu yıl, düşmanın üzerine çok güçlü gittik.

O. Sabri: Kardeş bakın, biz Kürtler çok geride kaldık. Ama bazı halklar gibi yok olmadık. Mutlaka ilerleyeceğiz. Ben bu yaşıyım, ama Kürdistan'ı göreceğime inanıyorum.

Rêber Apo: Göreceksin...

O. Sabri: İllahi biz yapalım, uluslararası başka güçler değil; böyle olursa birlik, kurtuluş olmaz. Kürtler birbirine girer... Radyodan haberleri dinliyorum. Mücadele iyi gidiyor.

Rêber Apo: Botan'da 2000 gerillamız

var. Bu az değildir. Kürdistan'ı tanıdığınız için bunu söyledim.

O. Sabri: Ne kadar olursa o kadar gereklidir.

Rêber Apo: Düşman 6 yıldır üzerimize var gücüyle geliyor. Türk ordusunu biliyorsunuz ama bize karşı başarılı olmuyor. Türlü oyunlarla bizi düşürmeye çalıştı.

O. Sabri: Düşman benimle de çok uğraştı kendine uşak yapmak için. Fakat ben uşak olmadım. Ağa ve beyler de düşmana az işbirlikçilik yapmadı. Bu dönemde bende şu düşünce oluştu: Ağa ve beyler etkisiz hale getirilmeden Kürt halkı bir yere gidemez.

Rêber Apo: Evet, bunlar iflah olmaz. Biz Parti içerisinde bunların etkileriyle mücadele ediyoruz. Teorik ve siyasi olarak bir mücadeleyi geliştiriyoruz. Bunda başarılı olabiliyoruz. Örneğin; bunların etkileri ruhlarda da yaşanıyor. Bunu, beyinlerden adeta şırıngayla çekerek ortadan kaldırıyoruz.

O. Sabri: Mesela deve çok büyüktür. Fakat ipi eşeğin kuyruğuna bağlanıp çekiliyor. Bunlar da halkın boynuna bin-diler. Bugün de görüyorum. Aynen böyledirler.

Rêber Apo: Şimdi Avrupa'da ne yapıyorlar? Paris'te konferans düzenlemişler. Her birisinin bir furçası vardır.

O. Sabri: Ben onları iyi tanıyorum. Görmesem de, bilirim onları. Ben bir insanın izini görsem yeter, onu görme-sem de olur.

Rêber Apo: Bu görüş önemlidir.

O. Sabri: Epey deney ve tecrübem vardır. Her insanın kendi yürüyüşü bel-lidir. Fransızlar bir zamanlar peşime casus takmışlardı. Farkediyordum, bazen bir sokakta birden duruyordum ve o an onlarca kişi geçiyordu. Ben kimin casus olduğunu çıkarabiliyordum...

(...)

Rêber Apo: Yeni bir yıla girdik. On bir yılda bu aşamaya geldik. Gelecek on sene içinde, yani 2000 yılına kadar dünyada bizim de yerimiz olacaktır. Artık biz olsak da, olmasak da PKK yürür. On sene içinde çalışmalarımızla başarıya ulaşırız. Yani bu mesele hal-lolacak.

Z.: Allahın izniyle olur.

Rêber Apo: Olur... Düşmanın da korkusu budur. Yol açıldı, yöntem tuttu-ruldu, imkanlar artırıldı. Bunların hepsi var. Halkımız da Parti'nin takipçisi olsun. Binlerce, onbinlerce aydınımız da var. Onlar da görevlerine sarılınsınlar.

Z.: Bakın, gönlüm sizinledir. Allah da sizinle olsun.

Rêber Apo: Kürdistan için dua et. Benim için de dua et. Yani PKK'yi hep kendine say. Yaşın 85. İnşallah 90'ları görürsün. O zamana kadar çok şey başarırız. Kürdistan'ı kurtarırsak seni oraya götürürüz.

Z.: Ağa olmasın.

Rêber Apo: Yok, ağa olmayacak, olursa kabul etme.

Z.: Senden ayrılmıyorum. Ama gitmem gerekir artık. İzninle ben gidiyo-rum.

Rêber Apo: Oldu. 90'da görüştük. İnşallah yaşın 90'a ulaşır. Bu iş hallo-luncaya kadar, inşallah kalırsın.

Z.: Ben bir şey söyleyeyim; Kürdistan kurulsun da ben hiç de kalmayayım. Ben kalmasam da çocuklarım kalır. O da olmasa torunlarım görür.

Rêber Apo: Yok yok, biz seni Kürdistan'a yetiştiririz, O'na kavuştururuz. Biz güçlü vurup, çabuk devrim yapaca-ğız. Bu sene çok güçleneceğiz.

Z.: Ben Kürdistan'ı göreceğim. Gör-mesem, çocuklarım görür.

Rêber Apo: Hepimiz göreceğiz...

Kadın devrimini gerçekleştirmek toplumsal devrimi yapmaktır

PAJK Koordinasyonu

İçinde bulunduğumuz Üçüncü Dünya Savaş hali en çok biz Kürtleri, bölge halklarını ve paradigmamızın temel dinamiği ve dönüşüm gücü olan kadınları ilgilendirmektedir. Gelişmelerin kadın özgürlüğünü ne düzeyde etkilediği sorgulanması gereken temel konumuz olmaktadır. Henüz kazanarı belli olmayan ve uzun bir zaman alacağı anlaşılan mücadelenin içinde olduğu belirsizlik durumu sürmektedir. Bu konuda en erken çözüm bekleyen, en ağır bedeli ödeyen ezilenlerdir. Hegemonik güçler, maddi kayıplarını en asgariye indirmek, savaş harcamalarını isabetli yapmak ve amaçlarına göre savaşın, kaosu gidişatını yönlendirmek, denetlemek istediklerinden daha dikkatli adım atmakta, bölgesel ulus devlet güçleri kadar, yerel dinamik güçleri de dengeleyerek hedeflerine ulaşmaya çalışmaktalar. Gelişmelerin giderek hızlandığı bu süreçte, paylaşım savaşında kıyasıya bir kavga sürmektedir.

ABD, uzun süredir gündemde olan Mûsil operasyonunu seçimlerden önce başlatmıştır. Bölge ulus devlet güçleri ise ulus devlet sınırları içinde egemenliklerinin zayıflamasının önünü almak ve gelişmelerden rol ve pay kapmak için daha aceleci bir yaklaşım içindedir. Tüm ulus devletler için varlık-yokluk meselesi gündeme geldiğinden, faşizan yüzlerini daha çıplak göstermektedir. Artık dünyada, birilerinin tek başına karşısındakini hizaya getirecek kapitalist bir otorite olma gücü de kalmamıştır. Dünya sistemi, ne kapitalist modernitenin temel sahibi ve dünyanın baş aktörü olan ABD'nin ve İngiltere'nin istediği minvalde tam ilerlemektedir ne de Rusya'nın... Bu hegemonik güçlere bağımlı olan ama kendi manevra alanlarına da sahip olan her bir Ortadoğu ulus devleti; başta Türkiye, İran, Suudi, Katar, Ürdün gibi ülkeler ise çelişki ve çatışmalardan yararlanmaya çalışarak, mevcudiyetini koruma ve aynı zamanda ortaya çıkan tarihi fırsatları kendi lehine çevirmenin peşindedirler. Her ne kadar uluslararası güçler ile kapitalist sömürü ve baskı sisteminin ayakta kalmasında ortak olsalar da, ulus devlet çıkarlarında ayrışmaktalar. ulus devlet üstü politika gütmeye çalıştıklarında, Ortadoğu'nun sahibi olma arzusuyla hareket ettiklerinden hegemonik güçlerle karşı karşıya gelmektedirler.

Kürdistan özgürlüğünde ise sömürgeci ulus devletler ile kapitalist modernite güçleri arasında temelde bir fark yoktur. Taktik ilişkilerde ve tercihlerde içine girilen yol ayrımları, bu güçleri karşı karşıya getirmektedir. ABD ve Rusya gibi hegemonik güçler Kürtlere taktik yaklaşırken, Türkiye ve İran bu taktik ilişkiyi bile hazmedemeyip jeostratejik rollerini pahaliya mal etmektedirler.

Emperyalist güçlerin Kürtlerle kurduğu güncel, kırılgan, değişken karakterde olan taktik ilişki, aynı zamanda Kürt halkını ulus devletlere ezdirme, Özgürlük Hareketimiz'i tasfiye etme siyasetidir. Rojava, Şengal, Başur, Bakur ve Rojhilat'ta içine girmiş olduğumuz savaşta halkımız Parti öncülüğünde mevziler kazandığından ve bu mevziler

bölgede yeni bir duruma yol açtığından bizleri de reddetmek yerine gücümüzden istifade etmeye çalışmaktadırlar. Çatıştırarak zayıflatmak, zayıf tutmak, muhtaç hale getirmek süregelen klasik bir Kürt politikası olarak bugün de devrededir. Mevcut durumda dünya standartları denilen bir standart da ortada kalmamıştır. Dünya standartlarında işleyen kanun, 'güçlü olan standart koyucudur'. BM, AB bünyesindeki çeşitli uluslararası kurumların hükmü gerçekte pek kalmamıştır. Kapitalizmin temel felsefesi olarak; güçlü olan haklıdır ve yaşama hakkına sahiptir, güçlü olan yaşar kanunu; 'Teksas Kanunu' geçerlidir. Tek başına kimsenin kimseyi hizaya getirme gücü kalmamıştır. Herkes kendisine bölgesel ve yerel dayanaklar oluşturarak yol alma peşindedir. Çünkü sistem en güçlü halini değil, güçsüz, dağılmış, en zayıf evresini yaşamaktadır. Ama sahip olduğu ekonomik, diplomatik, askeri, teknolojik, siyasi üstünlüğünü kullanarak tutum belirleme, zorlama, söylediklerini kabul ettirme dayatmaları, ambargoları sonuç vermektedir. Ne tek başına ABD, ne Rusya ne İngiltere ne diğer ileri gelen güçler her şeyi belirleme kapasitesine sahiptir. Hiç kimsenin gücü sınırsız değildir. Ne hegemonik güçlerin ne de ulus devletlerin baskıcı güçleri sınırsızdır. Belki de tarihlerinin en ciddi zorlanma ve sıkışmasını yaşamaktadırlar. Rusya, ABD karşısında daha etkili olabilmek için Türkiye'yle enerji üzerinden anlaşma yaparken; Türkiye, ABD'nin Rojava politikasından rahatsız olduğu için ve kötü olan ekonomisini düzeltme amacıyla Rusya'ya yanaşmaktadır. Karşılıklı çıkarlar onları yakınlaştırmıştır. ABD'nin buna tepkisiz kalması düşünülemez. Ama tümünden Türkiye'yi dışlaması da mümkün görünmemektedir. Türkiye kendi hesabına göre Rusya'yla arayı düzelterek diplomatik atak yapmak istese de, Suriye politikasında, Halep'te bir ortaklaşmayı yakalamış değildir.

AKP'yi mücadelemiz dışında durduracak bir güç yoktur

Bu tablo içerisinde uluslararası paylaşım savaşında, halkımızın özgürlüğünün garanti altına alınması, statünün elde edilmesinin fırsatları, olanakları mevcuttur. Kürt halkının öncülüğünde Ortadoğu halklarının özgür, demokratik geleceğinin tesisi için ilişki-ittifak cephesini genişletmek, dostlarımızı çoğaltmak, güncel gelişmelerin hızına denk atak, hamlecı, girişken bir siyaset ve diplomasi yürütmenin gereği önem kazanmaktadır.

AKP iktidarı, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası ırkçı, milliyetçi saldırıları siyasetinde temel argüman haline getirmiş, baskı ve şiddeti normalleştirerek toplum, savaş sarmalına çekilmiştir. AKP, siyasi, askeri, hukuki olarak hedeflediklerini 15 Temmuz'dan sonra mağduriyet postuna bürünerek ve meşrulaştırarak, darbe girişiminden nemalanmayı temel duruşu haline getirmiştir.

93 yıllık inkarcı Kemalist cumhuriyet rejimini dinci, milliyetçi AKP modeli olarak yeniden tümünden dizayn etmenin fırsatına dönüşümek istemektedir. Bunun için önünde tek engel olan Özgürlük Hareketimizi askeri, siyasi ve tüm de-

» Ortadoğu, deyim yerindeyse; kadın özgürlük çağına doğuşunu yaşıyor. Dünya bu gerçeği iyi okuduğu için böyle bir umut ve ilgi gelişiyor. Ateşle dans eden kadınların sıranmış iradesi, kimsenin görmezden gelemeyeceği bir hakikattir. Bunun büyük heyecanını yaşarken, başarının Önderlik paradigmasını zamanında uygulayarak öncülük görevlerini yerine getirmekle mümkün olduğunu biliyoruz. Kadın sorunu toplumsal olduğundan, kadın devrimini gerçekleştirmek toplumsal devrimi yapmak olacaktır. <<

mokratik kurumlaşmalarıyla tasfiye etmeyi, darbeye ele geçirmeyi, halkın iradesini tümünden teslim almayı önüne koymuş; 40 yıllık mücadele kazanımlarını yok etmeyi hedefleyerek diktatörlüğünü 'Başkanlık sistemi'yle tesis etmek istemektedir. Ne kadar muhalif, liberal, demokratik, sol-sosyalist kesim varsa yönelmektedir. AKP darbeci kılığı, OHAL yasasıyla ve fiili savaşla, süratle sonuca ulaşmak istemektedir. Hem içeride hem bölgesel politikada saldırgan askeri bir pozisyonu siyasi duruş olarak sürdürmektedir.

İlk günden itibaren 15 Temmuz darbe girişiminin esasta hareketimizin kazanımlarına, halkımıza ve demokrasi güçlerine yönelik olduğunu ve böylelikle AKP'nin bölgesel politikalara daha saldırgan bir biçimde müdahil olmak isteyeceğini tespit etmiştik. AKP, içeride bu durumdan istifade ederek AKP'li olmayan herkesi hedeflediği gibi, tümünden her yere yerleşmeyi, ele geçirmeyi amaçladı. Ağır baskıcı ortamın, şiddetin artması, beklenen bir durumdu.

Mevcut durumda da ise 'FETÖ Operasyonu' adı altında OHAL'i tüm Türkiye'de muhalif olanlara yönelterek onları teslim almakta ısrarlıdır. Çünkü her ne kadar karşı darbe gerçekleştirse de Erdoğan içte ve dışta ciddi bir zorlanmayı yaşamaktadır. Bu nedenle de kendisine muhalif herkesi teslim almak istemektedir. Muhalefet ise örgütsüz, dağınık ve ürkek yaklaştığından, halk gücü ortaya çıkarılamamaktadır. Kuruluşundan bu yana devleti kurtarma projesi olan CHP'nin izlediği siyaset; AKP'ye koltuk değneği olmuştur. Kanun Hükmünde Kararnameler çıkararak anayasal monarşiyi uygulayan AKP'yi, hareketimiz ve halkımız dışında durduracak bir güç yoktur. Darbe girişimi; Kürdistan ve bölgede süren savaşla bağlantılı olarak yaşanmıştır. Hege-

monik güçler, Kürt halkını politik çıkarlarının aracı yapmalarına ortam hazırlayacağından, Türkiye'nin açık savaş suçuna seyirci kalmakta, cılız sesler çıkarmaktadır. Uluslararası güçler, AKP iktidarıyla yürümeyi tercih etmemekte, ciddi rahatsızlık da duymaktadır. Gelişen darbe girişiminin anlamı budur. Ancak aynı güçler, bölgesel çıkarları gereği Türkiye'yi de hesaba katmakta ve tümünden karşı durmamaktadır. Aslında AKP de darbenin uluslararası güçler tarafından planlandığını bilmektedir.

Bu güçler, diğer taraftan AKP'nin Kürdistan'da yürüttüğü savaş politikasına destek vermektedir. Bundan güç alan AKP, Kürdistan'da savaş suçu işleyerek katliam ve yıkımı sürdürecektir. Buna şimdiye kadar özgürlük cephemizden direnişin yükseltilmesi kararıyla cevap verilmiştir. Askeri anlamda önemli bir fedai düzey, eylemsel yoğunluk yaşanmıştır. İçinden geçtiğimiz süreç, Bakurê Kurdistan'da soykırım savaşına karşı varlığını koruma ve özgürleşme sürecidir.

Egemenler; savaşı, katliamı normalleştirerek sivil yaşamın doğal bir parçası haline getirip reflekslerin, sorgulamanın önünü almak, böyle bir savaş psikolojisi yaratmak istemektedir. Savaş psikolojisi yaratılmadan, bir savaş sürdürülemez. Ne amaçlanıyorsa ona göre teorisi, siyaseti, medya dili, algısı, psikolojisi oluşturuluyor. AKP devleti de, en fazla özel savaşa ağırlık vererek, bunun üslubunu edebiyatını yaparak, medyaya tam ayar vererek savaş derinleştirmektedir. Türk devlet aklı, 'şehadet şerbeti içmek' gibi abuk sabuk söylemlerle toplum psikolojisini sürekli kendi isteği doğrultuda şekillendirerek yönetmektedir. Böylesine nitelermelerin toplumun bir kesiminde ırk-kilme değil, kabullenmeye yol açıyor olması, devletin toplumsal psikolojiyi yönetmede, zihniyet dünyasını ele ge-

çirmedeki sonuçlarıyla ilgilidir. Şimdi Türkiye'de anormal olan her şey, kanıksatılmış durumdadır. Toplumsal yaşamı AKP faşist rejimine uyarlama, devleti ve sivil organizasyonları tam ele geçirme amacıyla OHAL üçer ay arayla uzatılmaktadır. Özgür medyayı uluslararası komplocu güçlerin onayıyla kapattılar, susturmak istediler.

AKP'yi yenilgiye uğratmak siyasi bir başarı değil stratejik bir başarı olacaktır

AKP, geçmiş hükümetlerden farklı olarak beyaz soykırımı daha güçlü tamamlama gayretindedir. Tek dilli, tek kültürlü, tek inançlı bir eğitim anlayışını 'FETÖ Operasyonu' adı altında bu süreçte tam yerleştirmek istiyor. Klasik İttihat-Terakki politikasını Erdoğan İslami bir ulus devlet modeli hayaliyle yeniden hayata geçirmeyi amaçlıyor. Onun Türkçülük ideali İttihat-Terakki zihniyetinin güncellenmesinden başka bir şey değildir. Türk-İslam sentezine dayalı, zor ve soykırım üzerinden yükseltilmeye çalışılan Türklük olgusunu, Türk ulusunun temel harcı yapmaya çalışmaktadır.

1937'de bile Türk devleti, gerekirse evlere kadar girip ulusun toptan eğitimini sağlamanın olanaklarını aramış, bunun için çeşitli resmi tasarılar hazırlamış ve bunlar uygulamaya da konulmuştur. Farklı din ve düşünceye sahip azınlıklar, Türk ulusunun oluşumu için zararlı görülerek ya ulus içinde yarı sömürge statüsünde etkisiz, kimliksiz tutulmuş, ya asimilasyon dayatılmış, o da olmuyorsa etnik temizlik öngörülmüştür. Türklük olgusunun dayanakları yapay olduğundan, yarım yüzyıl öncesi bir zaman dilimine bağlandığından, sürekli zihni ve diğer operasyonlarla her an teyakkuz halinde kalarak korunmaya çalışılmaktadır. Türkiye'de hakim olan

milliyetçiliğin bu denli güçlü olması kendiliğinden gelişmemiş, bizzat üzerinde çalışılarak sağlanmıştır. Her adım başı Türklük vurgusu bundan dolayı gelişkindir. AKP, laikliği geriletip yerine İslam vurgusunu öne çıkarmıştır. Türkçülüğe dayalı milliyetçilikle birlikte, dini kavramlarla siyaset yapma, gündelik hayatın bir üslubu haline gelmiştir.

Bunun kadın üzerindeki adap, edep ayarları, evliliğin, ataeril ailenin özendirilmesi, Kürtaj karşıtlığı, türban modası, AKP stili giyim tarzı, bir toplumsal yaşam tarzı haline getirilmeye çalışılmaktadır. AKP artık bir parti modeli olmaktan çıkmış, Türkiye Cumhuriyeti'ni yeniden şekillendirmeyi hedefleyen Türk devlet modeli ideali haline almıştır. Bu nedenle AKP'yi yenilgiye uğratmak sadece bir parti iktidarını yenmek değil, Türkiye'yi yeni bir dönüşüm yoluna koymak, demokratik devrimi yapmak olacaktır. Bu yüzden AKP, bu değişimin temelini atan ve görünür kılan 7 Haziran seçimlerini yok saymıştır. Ve ardından, şiddet ve soykırım politikalarına hız vermiştir. Başta kadınları, Kürtleri hedeflediği gibi, Türkiye'de yaşayan tüm halk topluluklarını ve tüm farklılıklarını hedeflemiştir. AKP'yi yenilgiye uğratmak bu anlamda siyasi bir başarı değil, stratejik bir başarı olacak ve yeni bir stratejik sürecin de önünü açacaktır. Bu anlamda Bakurê Kurdistan'da yürütülen öz savunma direnişi, Rojava, Başûr, Rojhilat'taki mücadelemizle bağlantılı olarak stratejiktir. Bakurê Kurdistan'da sağlanacak başarı, diğer parçaların özgür geleceğinin teminini olacaktır. İran, Suriye, Arapların içinde yer aldığı gerici rejimler ve yerli dayanakları tasfiye politikalarını yürütemeyecektir. Uluslararası hegemonik güçler, Kürt kartına oynayamayacaktır.

“Ne eskisi gibi savaşaacağız ne de eskisi gibi yaşayacağız”

Özetlemeye çalıştığımız yürürlükteki tüm bu politikalar gözönüne getirildiğinde, daha riskli bir sürece girdiğimiz açıktır. Sadece kazanımlarımıza dayanarak süreci yürütemeyiz. Önder Apo, böylesine bir sürece halkımızı ve hareketimizi hep hazırlıklı kılmak istedi. Ağustos 2015'te başlayan özyönetim direnişlerimiz ağır bedellere rağmen Türk devletini sarstı. Artık keskin bir sürece girildiği ve hiç bir şeyin eskisi gibi yürütülmeyeceğini ortaya koydu. Önderliğimizin, “Ne eskisi gibi savaşaacağız ne de eskisi gibi yaşayacağız” tespiti, hiçbir şeyin eskisi gibi sürdürülemeyeceğinin ifadesiydi. Ve bizim böyle bir savaşa hazırlanmamız için çok yoğun çaba sarf etti. Bu nedenle Önderliğimiz üzerindeki tecrit tüm ağırlığıyla sürdürülüyor.

Mevcut savaş; paradigmalar savaşıdır. Güncel gelişme sahası Kürdistan merkezli Ortadoğu'dur. Bu nedenle doğrudan Önderliğimiz hedefdir. Kürt halkı, kadınlar, bölge halkları bu savaşın tarafıdır. Sadece etkileneni değil, plan kuran, pratikleştirme kapasitesine sahip güç olduğumuzdan tüm hesaplar başta Önderliğimiz ve hareketimiz üzerindedir. Darbeden önce başlayan ağırlaştırılmış tecrit durumu, darbeden sonra da devam ettirilmiştir. Kuşkusuz bu dönemde en fazla kaygı uyandıran Önderliğimizin durumudur. Önderliğin özgürlüğü, sağlığı ve güvenliği için mücadeleyi yükseltmek hareketimizin en öncelikli gündemidir. Tecridi tümünden ortadan kaldıracak, Önderliğin rol ve misyonuna denk bir yaklaşım, ciddiyetini ortaya çıkarabilecek yeni bir düzeyi salt askeri savaş değil, tüm mücadele görevleriyle yakalamamız gereklidir.

Özsavunma direnişleri dönemsel bir çıkış değil, yeni bir sürecin başlangıcıdır.

Özsavunma direniş şehitlerimiz başta Çiyager ve Rûken arkadaş olmak üzere onlarca kahraman şehidimizin anısı ve halkımızın yürek acısını sahiplenme, ancak özgür bir gelecek tesis ederek mümkün olabilir.

Bir buçuk yıldır Bakurê Kurdistan'da demokratik özerkliğin inşa ve savunma görevleri temelinde kıran kırana bir mücadele yürütülmektedir. Dağ ve şehir direnişini, gerilla ve toplum mücadelesini ortaklaştırmanın aciliyeti kendisini dayatmaktadır. Bu, ortaya çıkan gelişmelerin başarıya evrilmesini belirleyecek bir nitelik taşımaktadır.

Önderlik, kapsamlı bir savaşı ve tüm ezberleri bozan, düşmanı şaşırta-cak, yenilgilere uğratacak başarı haberlerimizi hep bekledi, bekliyor. Eskisi gibi savaşılamayacağını, yaşam olmayacağını, siyaset yapılmayacağını hep belirtti. Artık içinde olduğumuz süreç, buna göre bir mücadele geliştirmeyi gerektiriyor. Pratikte bu eleştiriye cevap olma yönünde, bahardan bu yana yaygın bir gerilla savaşı kırdı ve şehirlerde sürdürüldü. Baharla birlikte tüm gerilla güçlerimiz, mevzilendikleri tüm alanlarda ciddi eylemlerle sürece katıldı. Bu süreç fedai bir tarzda yürütüldü ve Türk ordu güçlerine önemli darbeler vuruldu. Bu, Türkiye'nin bölgesel pozisyonunun zayıflamasına yol açtı. Ordu da karşı saldırıya geçerek, dış ve bölgesel güçlerin destek vermesi halinde sonuç alabileceğini, güçlü olduğunu göstermek istedi.

Medya Savunma Alanları'nı üs alanları olmaktan çıkarma, Bakur ve Başûr bağlantısını koparma, yine yapabilirse alanları denetimine alma, gerillanın manevra kabiliyetini yoğun keşife dayalı teknikle vurarak azaltma, yoğun teknikle üstünlüğü ele geçirme yönünde saldırılarını artırdı. Bu saldırılara Zap, Avaşin, Zagros ve Xakûrkê güçlerimiz etkili cevap verdi. Türk devleti ise verdiği ağır kayıpları kamuoyundan gizledi. Türk ordusu, tüm teknik üstünlüğüne rağmen özgürlük cephesinden gelişen direnişe karşı istediği sonucu alamadı, alamıyor. Mevcut durumda direnişin başarıya evrilmesine yetecek bir düzeyle tarihi sonuçlar yaratmanın fırsatı önümüzde durmaktadır. Bunun farkında olan Türk devleti, Bakurê Kurdistan ve Medya Savunma Alanları'na yönelik kışın da saldırılarını daha da artıracak bir yönelimi gündemine almıştır.

Mûsil ve Rakka operasyonları bölgenin gidişatını belirleyecek düzeyde stratejiktir

Bakur'un yanı sıra, Rojava'daki gelişmeler de kilit öneme sahiptir. Minbic'in kurtuluşuyla Rojava Devrimimiz bir adım daha ileri gitmiştir. Ancak Efrîn ve Kobanê'nin birleşmesi hamlesi Türkiye'nin baskısıyla ertelenmiş ve Türk devletinin Cerablus'a girmesine yeşil ışık yakılmıştır. YPG ve QSD'nin rolüne karşılık zorla ÖSO'ya rol verme, güçlendirmeye büyük gayret gösterilmektedir. DAİŞ'le anlaşmalı olarak bölge Türk devletine bırakılmıştır. Ancak bu gücün Türk devletiyle ayakta tutulduğu ve hiçbir güçlerinin olmadığı da bilinmektedir. Türkiye, tampon bölge oluşturmak, başından itibaren izlediği Rojava düşmanlığını bizzat askeri tehdit gücü olarak içeriye yerleşmek istemektedir. Resmi olarak Rojava sınırları dışında olan Türk devleti, artık fiili olarak Rojava sınırları içindedir. Rojava'da şimdiye kadar süren durum bundan böyle değişmiştir.

Her güç gibi Mûsil operasyonuna AKP devleti de stratejik yaklaşmakta, varlık-yokluk gerekçesi yapmaktadır. Ortadoğu'da söz sahibi olmanın ötesinde, fırsat bulursa işgal ederek si-

nirlerini genişletme siyaseti izleyeceğini açıkça beyan etmektedir. ABD, Mûsil operasyonunda hava saldırılarına katılmasına izin vererek Türk devletini ne dışında bırakmış oldu, ne de AKP'yi tam istediği gibi dahil etti. AKP, bundan ciddi rahatsızlık duysa da, her an tetikte beklemekte ve diğer taraftan da Rojava saldırılarını geliştirmektedir. Başka'dan çıkmama ısrarını sürdürmekle birlikte, daha fazla rol sahibi olmayı arzulamaktadır. ABD ise ne tam katan, ne de tam dışında tutan bir politika izleyerek bir biçimiyle dahil etmiş oldu.

Aynı güçler, paylaşım savaşında PKK'yi de dışında tutarak sömürgeci Kürt siyasetinde ısrarlıdır. Mûsil operasyonu; savaşın kaderini, bölgenin gidişatını belirleyecek düzeyde stratejiktir. Paralelinde Rakka operasyonu da aynı öneme sahiptir. Şimdiye kadar sürdürülen ilişkiler, politikalar Mûsil operasyonunun sonucuna göre yeni bir biçim kazanacaktır. Politika değişikliği en fazla Kürtlere yansıyacaktır. Politika tek taraflı masada belirlendiği gibi yürümediğinden, sahada etkin güç olma pozisyonumuzu hareket olarak, Bakurê Kurdistan'da, Mûsil, Şengal ve Rojava'daki mücadelemiz belirleyecektir. Türkiye'nin telaşı bundandır. Bu nedenle

» Her toplumsal yaşam sisteminin alt-üst yapısı ve kültürü kadınla şekillenir. Bir toplum kadına saldırılarak dağıtılır. Onun varlığına, özgürlüğüne sahip çıkmasıyla da bir toplum sağlam temeller üzerinden varlığını koruyup sürdürebilir. Ortadoğu'da kaos ve çatışmalı ortamda kadın lehine gelişmelerin yaşanmaması için baskı artmıştır. Cinsiyetçi politikalar bizzat devlet tarafından yaşamın her alanında bilinçli olarak derinleştirilmektedir. Her ulus-devlet, kadın karşısında bir DAİŞ gerçeğidir. «

hem Bakur'da gerillayı tasfiye etme, halkı hareketsiz kılma, hem Rojava'daki saldırılarla zayıflatmaya çalışmaktadır. Türkiye, Mûsil operasyonuna sınırlı dahil edilmiş olsa da, savaş ve mücadele performansımız Türk devletinin de rolünü etkisiz kılacak ve manevra sahasını kapatacak, Ortadoğu'dan el çektilmiş olacak. Misak-ı Milli sınırları Kürtler lehine değiştirilmelidir. Halkımız üzerindeki sömürge sisteminin planı olan Lozan Antlaşması, AKP'nin Misak-ı Milli sınırlarını genişletmesi biçiminde değil, bunun ham hayal olarak kalmasını sağlamak ve özgür Kürdün, halklarımızın, kadınların doğuşuna çevrilmeli, Lozan yerle bir edilmelidir. AKP'nin tek korkusu, kabusu budur ve bunun için her şeyini bu savaşa yatırmıştır.

Her ulus devlet kadın karşısında bir DAİŞ gerçeğidir

Kadınların yaşam güvencesi olmadan özgürlük sorunu nasıl tartışılır? Kadın özgürlük kuramlarını, güncel savaş, yıkım ve soykırım politikaları eşliğinde ele alarak ulaşabildiğimiz tüm çevrelere ulaşmak ve kadınlar cephesinden harekete geçmek ve faşizme karşı direnişi yükseltmek gerekmektedir.

Böylesine çatışmalı bir ortamda ulus devlet iktidarlarıncı kadına sürekli itaat politikası dayatılmaktadır. Kadınların değişimin temel aktörü olmasının önüne geçmek, köhne düzeni sürdürmek amacıyla en sinsi planlar kadına yönelik uygulanmaktadır. Kutsal vatan, kutsal savaş ve asker, mutlak kutsal aile söylemiyle sonlandırılmaktadır. Türkiye'de, başbakanlık düzeyinde 'hastanelerin bekleme salonlarının bile evlilik ortamı' olarak ifade edilmesi bir espri değil, bir siyaset tarzıdır. Evlilik programlarının, dizilerin vb artması, kadına edep derslerinin verilmesi, kadınların giyiminden

dolayı saldırıya uğraması, eğitim müfredatındaki değişiklikler, polis-valilik işbirliğinde özeldi genç kadınların hedeflenmesi, genelde tüm kadınlar için en korunaklı alanın ev sınırları olarak gösterilmesi, işten, meslekten atılanların çoğunun kadın olması, çocuk bedenlere yönelik cinsel şiddetin artması, kadın gerillaların bedenlerine yönelik şiddet videolarının bilinçli kamuoyuna yayılması, mücadeleye aktif katılan kadın örgüt ve şahsiyetlere tehdit gibi daha birçok yönelim kadın mücadelesini geriletme amaçlıdır. Nitekim öz savunma direnişlerinde de ilk hedef olarak kadınlar seçildi ve vuruldu. Rojava'da yaşanan kadın cinayetleri, yine İran'ın cinsiyetçi ve geri erkek egemenlikli politikaları; Rojhilat kadınına hedef alan düşman gerçekliği, ajanlaştırma, fuhuş, toplumsal çöküntüyü yaratmaya dönüktür. Yine Rojhilat'ta çocuk yaşta evliliklerin yaşı 9'a düşmüştür. Evlenmek istemeyen kadına intihar süsü verilerek 'kader' kurbanı olarak gösterilmektedir.

Her toplumsal yaşam sisteminin alt ve üst yapısı, kurumları, kültürü kadınla şekillenir. Bir toplum kadına saldırılarak dağıtılır. Onun varlığına, özgürlüğüne sahip çıkmasıyla da bir toplum sağlam temeller üzerinden varlığını koruyup

denli ayağa kaldırmak, uyarıcı olmak için söylem ve eylemlerimizi daha fazla geliştirmemiz gerekmektedir.

Kadınlar, cinsiyetçi, soykırımcı kapitalist modernitenin kiskacındadır. Ortadoğu kültürel gerçeğinde dincilikle iç içe geçirilmiş cinsiyetçi politika, kadını çepeçevre sarmalamış durumdadır. Siyaseten eşitliği, özgürlüğü savunmak tek başına yetmemektedir. Kuşkusuz cinsiyetçilikle mücadele konusunda ciddi bir kadın iradesi açığa çıkmıştır. Ancak, biçimsel olarak eşitlik iradesi, siyasi hakların paylaşımı, kadın ve erkeğin eşit temsiliyle özgürlük sorunu çözülecekmiş gibi bir yanılgı yaşanmaktadır. Özgürlük bilinci ve özgür yaşam kültürü zayıf kalmaktadır. Oysa özgürleşmemiş kişiliklerin eşitliği açık ki iktidarda eşitliği doğuracaktır. Özgür kadın, özgür toplum felsefesini daha güçlü işleme ve elde edilen kazanımların özgürlük bilinciyle doldurulmasına ihtiyaç vardır.

Ancak kadınların yaşamlarını değiştirdiğimiz ölçüde kurtulmuş olacaklar. Kadınlar, politikleşme sürecine girmiştir. Toplumda irade olma, aktifleşme bilinci el verdiği ölçüde toplumsal yaşama katılma gayreti, emeği güçlüdür. Belli bir gelişme ortaya çıkarılmıştır. Ama modernite yaşamı, klasik, geleneksel kadınlık, erkeklik rolleri esasta aşılammıştır. Feodalizmin yerini 'alternatif' kapitalist modernite ölçüleri almaktadır. Şehirli gençlik kesiminde; modernizmin kadınsılık, erkeksilik rolü, kırsal kesimlerde; bastırılmış kadınsılık, feodal, dinci geleneklerle dolu erkeksilik baskındır. Oysa devrimin araç, gereçleri artmıştır, iş ve çalışma alanları çoğalmış, görevler ve sorumlulukları da büyümüştür.

Tek güvencemiz ideolojik, askeri ve siyasi mücadele düzeyimizdir

Bizler; hem kadın kimliğimiz hem halk kimliğimizden ötürü beyaz soykırımdan geçtik. Kültürümüz ve tüm aidiyetlerimiz sürekli saldırı altında. Bununla birlikte uygulanan cinsiyetçi politikalar, ikinci bir soykırımdır. Kürdistan'da iktidar tekelindeki dincilik, dini istismar en çok kadını hedeflemiştir. Kadınlık yok ediliyor. Dincilik, cinsiyetçilik, beyaz soykırım olarak milliyetçilik, kadın değerlerini ters yüz eden bilimcilik kadın aleyhine sürekli operasyon halindedir. Benliğimiz her an ve her biçimde yürütülen operasyonlarla parçalanmak istenmektedir.

Milliyetçilik öncelikle Kürt, Êzidî, Ermeni Süryani halklarına karşı ırkçılık düzeyinde; cinsiyetçilik de aynı şekilde hepsini kapsayarak kadına karşı soykırım düzeyinde faaldir ve bunun sonucu olarak; kadın katliam ve kırımında artış vardır. Bunun için var olma, “xwebun” kadınlar olarak temel probleminizdir. Kürdistan'ın dört bir yanında önemli kazanımlarımız birbirinden farklı gelişim düzeyi yakalamış olsa da, hala soykırım tehlikesi, tehdidi altındayız. Gerek ulus devletlerin ırkçı saldırıları, gerek Ortadoğu'da dincilik adına hortlatılan faşist çete örgütlenmeleri ve gerekse de uluslararası güçlerin Kürtleri çıkar denkleminde her an gözden çıkarma, kurban etme politikaları birer soykırım uygulamasıdır.

Önderlik Beşinci Savunma'ya yüz yılın gelişmelerini ve bu gelişmelerin hedef noktasındaki halkımız ve geleceği bize bağlı olan halkları düşünerek; “Soykırım Kiskacındaki Kürtleri Savunmak” ismini koymuştur. Geçmişte olduğu gibi hemen soykırım yapmanın zemini yoktur ama bu olmayacağı anlamına gelmez. Zaten Bakur'da özyönetim direnişlerine karşı saldırıda bu denli hunharca tüm askeri gücünü se-

» Rojava'daki gelişmelerin temel kriteri kadınları örgütlenme düzeyimizdir. Şengal ve Minbic'in özgürleşmesinde ortaya çıkan düzey yaşam gerekçemizdir. YJA-Star, YPJ, YPS-JIN, HPJ, YJŞ gerçeğini salt bir askeri örgütlenme olmasının ötesinde, tutkulu bir devrimin öncü müfrezeleri, devrimci kadın birlikleri, toplumun yeni ruhu olarak kültürleştirmek, en temel siyasi anlayışımız olmalıdır. «

ferber ederek çocuk, genç, yaşlı, kadın gözetmeksizin sivilleri katletmesi bu keskinliği göstermektedir.

Tek güvencemiz ideolojik, askeri, siyasi mücadele düzeyimiz ve buna denk örgütlenmedeki sağlamlığımızdır. Yani paradigmamız, uygulama başarımız, tek güvencemizdir. Bunun toplamı olarak da Önderliğimizin özgürlüğü ve Kürt halkı olarak statü kazanmamız, demokratik ulusun demokratik rejimini inşamız tek güvencemizdir. Bunun da yolu kadınları devrime, özgürlük mücadelesine daha etkili katmaktan geçmektedir.

Biz ideolojik-politik bir hareketiz ve politika yapıyoruz. Toplumumuzu, birlikte yaşadığımız toplumları, bölgeyi, dünyayı etkileme düzeyimiz ortadadır. Kadınların kurtuluşu yolunda Kürt Kadın Hareketi olarak çok ciddi bir iddianın sahibi ve adresiyiz. İdeolojik amaçlarımızı gerçekleştirmede gösterdiğimiz başarı küçümsenmeyecek ve hatırı sayılır bir niteliğe, birikime, kurumsallaşmaya sahiptir. Yerel olduğu kadar evrensel bir etkimiz vardır. Politikayı salt partililik, seçim, toplantılar, ülkeyi yönetme erki gibi dar anlamından çıkartıp, erkek egemen kuramın sorgulamasına dönüştürdük. Eşitlik anlayışı olarak eşbaşkanlık, eşit temsiliyet, kadın meclisleri, özgür eşyaşam, erkeğin dönüşümü, erkeği öldürmek, sonsuz boşanma kuramlarıyla politikaya yeni bir içerik kazandırdık. Politikanın kadın özgürlüğüne dayalı çizgisini belirledik. Cinsiyetçiliği, erkek egemen düzeni tüm zihni ve yapılarıyla masaya yatırmadan, politikanın konusu yapmadan dünyanın meşgul olduğu iktidarların devrilmesi ve yerine yeni iktidarların kurulması kapaşmasında, bunca sorunların arasına kadın özgürlüğüne sıra gelmeyecektir. Kadını politikaya dahil edemeysek, kadınların erkek egemen düzende işkenceli yaşamı sürecek, erkeğin ve egemen olan her gücün yönetme, denetleme, kadın üzerinde karar alma yetkisini kendisinde hak görme durumu devam edecektir. Her devrimin kadına özgürlük getirmede, dünya devrimler tarihinden bilinmektedir.

Biliyoruz ki, mücadelesini yürüttüğümüz olgu, kültürü, zihniyeti değiştirmek öyle kolay değildir. Önderlik, 'kadın devrimi yapmışız' gibi yaklaşmamamız gerektiği konusunda bizleri uyardı. Gelişmeler var, ancak erkek egemen düzen, kadınlık-erkeklik rolüne göre toplumsal bir düzen kurmayı başarmıştır. Eşitsizliğin, birinin üstün, di-

ğerinin aşağı olduğu, herkesin yerinin belirlendiği bir kültür kanıksanmıştır.

Dincilik adına Ortadoğu'da soykırım sürdürülmektedir. Bu yüzden kadını dinle ıslah etme, terbiye etme vazgeçilmez bir politika olarak sürdürülmektedir. Erkek egemen yapıyı destekleyecek tarzda da bilim hizmete koşturulmaktadır. Bu soykırımın durdurulması ise kadın ve erkekte yaşanacak aydınlanmayla mümkündür.

Dincilik, cinsiyetçilik, milliyetçilik, bilmicilikle mücadeleyi birlikte yürütmeye kopuk kalmaktayız. Kadın Özgürlük Hareketi olarak politikamızın ana eksenini bu dört formu gündemleştirmek, pratik örneklerle anlaşılır kılmak, mücadele ederek toplumsal dönüşüme sevk etmek olmalıdır. İdeolojik olarak etkili olduğumuz alanlarda mücadeleye kadın ve erkek aktif katılmasına rağmen, cinsiyetçi roller değişmemiştir. Kadınların ev yaşamını fazla değiştiremedik. Geleneklere karşı Rojava'da olduğu gibi yasalar çıkarsak bile, bunun yasalarla hal olmayacak kadar köklü bir sorun olduğunu biliyoruz. Evlere kadar uzanan toplumsal değişim projeleri üzerinden kanton yönetimleri, kadın meclisleri, genel meclislerimiz, sivil toplum örgütlerimiz, öncü militana dayalı taban faaliyetimiz olarak aynı odağa yönelirken değişimi gerçekleştirebiliriz. Ev kadınlarına yönelik çeşitli eğitici kurslar, dönüşüm projeleri gibi seminerleri aşan daha yaratıcı programlar uygulayabilmeliyiz. Hakeza erkeklere yönelik, yine gençlik örgütüyle birlikte ortak projeler geliştirebilmeliyiz. Politikamızı adım adım hayata geçirmeye kilitlenerek hedefli ve planlı bir çalışma yürütmemiz halinde daha iyi gelişmeler yaratacağımız kesindir.

Rojava Devrimi'ndeki gelişmelerin temel kriteri kadınları örgütlenme düzeyimizdir

Kürdistan'da yürütülen savaşla sadece yeni askeri mevziler kazanmadık. Özsavunma savaşının ortaya çıkardığı gelişmelerle başta Kürt toplumunun sosyalitesinde değişimler yarattık. Her şeyden önce kadınlar akın akın mücadelenin her safhasına aktif öncü düzeyde katılmaya başladı; örgütlenmesi, ikinci yeni bir düzey kazandı. Kürt halkı dışında Ortadoğu'ya açılma, diğer halklarla, kadınlarla buluşma şansını, zeminini, fırsatını yakalamış olduk.

Rojava Devrimi'ndeki gelişmelerin temel kriteri kadınları örgütlenme dü-

zeyimizdir. Şengal'in, Minbic'in kurtarılmasında ortaya çıkan görüntüler Kadın Özgürlük Hareketimiz ve tüm hareketler için yaşam gerekçemizdir. Rojava başta olmak üzere, Kürdistan'ın dört bir yanında Ortadoğu'nun yol haritasını kadınla şekillendirecek tarihi dönemeçleri yaşamaktayız. Kadın özgürlüğü üzerine ne kadar çok tartışılır, örgütlenme yapılsa o denli savaşta ödenen bedellere tarihi yanıtlar verilebilecektir. Bu, tüm Kürdistan ve Ortadoğu'da geçerli temel kriterdir. YJA-Star, YPJ, YPS-JIN, HPJ, YJŞ gerçeğini salt bir askeri örgütlenme olmasının ötesinde, tutkulu bir devrimin öncü müfrezeleri olarak, devrimci kadın birlikleri, toplumun yeni ruhu, zihniyeti, yaşam anlayışı olarak kültürleştirmek, en temel siyasi anlayışımız olmalıdır.

'Herşey kadın özgürlüğü ile başlar'

Toplumsal alt-üst oluş sürecinde, kızgın savaş, soykırım, yıkım saldırılarında kadın sorununun herhangi bir gündem olarak değil, başat sorun olarak çözümünü dayatmak; toplumu demokratikleştirmek, diplomasinin, siyasetin, savunmanın, insanın yolunun kadın özgürlüğünden geçtiğini her zeminde ve her çalışmada temel bir yaklaşım olarak ortaya koymak, bu anlayışı tüm topluma mal etmek ve tüm çalışmaların merkezine oturtmak şarttır.

Kadınla ilgili gündemleri bazen değil, her günü kadın bakışıyla yorumlamak, kadın sorunsallığı üzerinden demokratik, eşit, özgürlükçü bir rejimin tesisini gündelik olarak da gerçekleştirmek gerekmektedir. 'Her şey kadın özgürlüğüyle başlar', ilkemizi günlük çalışmalarımızın, planlamalarımızın esası yapmak, zihni uyanmayı yaratmak ve sürekli toplumun gündeminde tutmak, beyin fırtınası yaşanmasını sağlamak için alışageldik toplumsal yaşamı durmadan kurcalamamız, dürtülemek, rahatsız etmek ortaya çıkan rahatsızlıkları örgüt ve eyleme dönüştürmek temel tutumumuz olmalıdır. "Bugün kadınlar için, kendi özgürlüğüm için ne yaptım" diye kendimize sormamız lazım. Rojava'yı kadın devrimi olarak ifadelendiriyorsak, bunu bir söylem olmaktan çıkartıp hangi düzeyde kültürleştirebildiğimize bakmamız lazım. Kültürel devrim, dönüşüm nasıl yaşanır, kültürel genler, gelenek vb olarak binlerce yıllık zihni ve ruhsal kodlamalar nasıl değiştirebilir konusunu

devrimci parti ve öncüleri olarak daha somut tartışmamız gerekmektedir.

Kadınların moral alacağı gelişmeler tüm yoğunluğuyla yaşanmakta ve toplumu etkilemektedir. Bununla birlikte, özgürleşmenin önündeki engeller ve sorunlar da tüm ağırlığıyla yaşandığından, daha fazla çözüm perspektiflerini geliştirmemiz, dönüşüm projelerini pratikleştirmemiz gerekmektedir. Toplumsal yaşama dair yarattığımız gelişmeler, askeri, siyasi, sosyal, kültürel, diplomatik, ekonomik, eğitim alanında atılan adımlar değerlidir. Yarattığımız bu gelişmeleri tüm toplumu kapsayacak düzeye getirmek, toplumsal inşayla kurumsallaştırmak, her bir bireyi örgütlü kılmak, katmak, düşünce ve yaşam tarzını değiştirmek ve sistemini oluşturarak görünür kılmak şarttır. Böyle bir değişim için, kadınların ağırlıkta zamanı geçirdiği ev ortamlarında gece-gündüz olmamızı gerekli kılar. Kürdistan'da kadınlar meslek ve ev dışındaki işlerde düşük oranda yer almaktadır. Kadın emeği, ev emeği olarak kurumsallaşmış, değer kazanmış ve toplumda kanıksanmıştır.

Kadının politik emeğinin ve katılımının daha güçlü ifadeye kavuşmasına ihtiyaç vardır. Kadınlara çeşitli örgütlenme araçlarıyla ulaştığımız gibi, ev ortamında daha güçlü ulaşabiliriz. Kadınların nicelik olarak politikaya katılması, politik kurumsallaşmalarla iradeleşmesi, savunma alanında belirgin bir farkla yer alması, kimlik kazanması önemlidir. Hegemonik güçlerin paylaşım savaşı, biz ezilenlerin ise özgürlük devrimi olarak yöneldiğimiz Ortadoğu'da, kadınlar bariz rol sahibi olarak toplumsal yaşamda kimlik ve iradeleriyle yerlerini almayı bildi. Dünya, Rojava ve Suriye'deki savaş kadar, kadınları, yaptıkları çalışmaları, kadınların direnişini konuşt, moral aldı, oradaki deneyimden yararlanmak istedi. Orada kadınlar adına özgürlüğün yeniden boy verip serpildiğini gördükleri için böyle bir ilgi, umut ve beklenti gelişti. Ortadoğu deyim yerindeyse; kadın özgürlük çağının doğuşunu yaşıyor. Dünya bu gerçeği iyi okuduğu için böyle bir umut ve ilgi geliyor. Ateşle dans eden kadınların sınıanmış iradesi, kimsenin görmezden gelemediği bir hakikattir. Bunun büyük heyecanını yaşarken, başarının Önderlik paradigmasını zamanında uygulayarak öncülük görevlerini yerine getirmekle mümkün olduğunu biliyoruz. Hem böyle bir beklentinin hem de böyle bir sorumluluğun bilinciyle yaptığımız tartış-

malarda temel esaslarda sorunların çözüm perspektifleri ortaya çıkmıştır.

Başta belirtmek gerekirse kadın sorununu toplumsal olduğundan kadın devrimini gerçekleştirmek toplumsal devrimi yapmak olacaktır. Gelişme ve başarı ölçümünün, toplumu ne kadar örgütlediğimiz, eğittiğimiz, değişim yarattığımız, özsavunma kapasitesini geliştirdiğimiz biçiminde olacaktır.

Önderlik gerçeğine odaklanarak, kendimizi partinin temsil gücü haline getirerek, uygulayarak hata ve yanlışlarımızdan çıkabiliriz. Bu noktada Önderlik tarzını yeniden hatırlatmak gerekirse, Önderlik Parti ilanına gitmeden önce örgütlenmeye ağırlık vererek alt yapısını hazırlamış; ilişki, çekirdek kadro, her türlü imkanı oluşturarak işe başlamış ve halka yaklaşım, halk örgütlenmesi bir parti kadrosunun temel militan özelliği olarak PKK'de şekillenmiş ve kültürleşmiştir. Hangi çalışmada yer aldığı fark etmeksizin, bir militanın ne kadar halkçı olduğu her zaman değerlendirilen ve muhakkak ulaşılması gereken bir Parti özelliği olmuştur. 'Halk Savaşında Militan Kişilik', 'Devrimin Dili ve Eylemi' adlı kitapları, daha nice çözümlemeleri, son olarak savunmaları, perspektifleri, Parti militanının esasa göre bilinç, kişilik kazanmasına yol açmıştır.

Sonuç olarak; Önderliğin eleştiri ve perspektifleri temelinde yoğunlaşırsa hem kendimiz hem karşılaştığımız sorunlara çözüm olmak kadar muazzam gelişmeleri ortaya çıkarabiliriz. Önderlikle 'yirmi dört saat yaşamayı' bir slogan olmaktan çıkarak, yaşamsal bir hakikate kavuşturmanın yakıcılığı her zamankinden daha fazla kendisini dayatmaktadır. Önderliğin eleştirilerine yoğunlaşırsak, kendimizde muazzam bir çıkışı sağlayabilir, öncülük görevlerimizi layıkıyla yerine getirebiliriz. Oluşukça kritik olan bu süreçte yaşanan hızlı gelişmeler hareketimizin, halkımızın, Kürdistan'ın geleceği açısından son derece önemlidir. İmha ve tasfiye amaçlı her türlü yönelim ve saldırılar kapsamlılaşarak gelişecektir. Buna karşı tedbir alarak kayıp vermemek kadar, tüm çalışmalarımızı savaşa göre örgütlemek, büyük bir savaşı yürütecek düzeyde hazırlıklı olmamız önem taşımaktadır. Bu anlamda Önderliğin ısrarla; "Beni tanıyın" ve "Benim gerçeğime katılmıyorsanız" eleştirilerine yanıt olmak dönem sözümüzdür.

Êdî gelên di Îranê de dijîn, ne mûmkîne rêveberiya despotan qebûl bikin

✓ Gelê Kurd li herêmê ji destpêka vê qonaxê heya niha, ji her alî ve vîna xwe ya azadiyê danî holê, xweseriya demokratîk li cihên ku serketinên mezin bi dest xist îlan kir, pêşengiya Konfederalîzma Demokratîk kir û weke alternatifê derxiste pêşberê gelên din yê li herêmê jî. Beramber van pêşketinên gelê Kurd helwestên hêzên kapîtalîst û nav-netewî jî pêş ketin.

..... Meclîsa PJAK'ê .....

Di Pêncemîn Kongreya me ya PJAK'ê de, mijareke bingehîn ya rojê kongreyê, nîrxandina pêvajoyê bû ku him li Rojhilata Navîn û him jî li Kurdistanê her roj bi xwe re pêşveçûnên nû tîne. Di nav van pêşveçûnan de, rewşa dewletên Tîrkiye û Îranê ku di hin polîtîkayan de - mînak di pêşengiya înkarkirina rastiya gelê Kurd de - li herêmê li ser hevsiyên heyî xwedî bandoreke serekene, di kongreya me de, bi her awayî bi berfirehî hatine nîqaşkirin. Perspektîfên nîrxandinên kongreyê em dikarin di çarçoveyê gîştî de bi vî hawî bînin ziman;

Di sedsala 21. de her ku diçe çare-nûsa hêzên demokratîkxwaz, azadîxwaz û hêzên desthilatdar diyar dibe. Li gor karakterê serdem û berxwedana heyî ya gelan dibe ku, ev dem bibe sedsala azadiya gelan û serxistina vîna azadiyê ya bindestan. Ji ber taybetmendiyê wê ji aliyê dema sosyolojîk ve, ji guhertin û veguhertinê re vekirîye. Nexasim pêşketinên pir cidî ku li Rojhilata Navîn rû didin, berxwedana gelê Kurd bi pêşengiya tevgera me li hemberê desthilatdariya yek dest a kapîtalîst û dewlet netewê bûye alternatifek. Têgîna oryantalîst ya kapîtalîzma Rojava ku bi sedsalane li Rojhilata Navîn bi awayêke diwar dimeşe, di vê serdemê de qeyrana xwe ya herî mezin diji. Zihniyeta Rojavayî bi aqilmendiya pozîtîvîst û bîrdoziya liberal ya modernîteya kapîtalîzmê li cihan û taybet jî li Rojhilata Navîn hê jî hewl dide bi şeran hebûna û pergala xwe biparêze. Ji ber rewşa xetîmî û pêvajoya teng a ku Rojhilata Navîn li hember Rojava diji, modernîteya kapîtalîst xwe tenê weke hêza çareseriyê dibîne û hê jî vê yekê ferz dike. Lê belê berdewamkirin û dirêjkirina qeyrana li herêmê bi xwe nîşaneya dijberiya civaka Rojhilata Navîn a li hember vê zihniyet û pergale ye ku bi wê re di nava şerekî diwar de ye. Destwerdana dawî ya li herêmê bi rêya van hêzan, li şûna pîrsgirêkên Rojhilata Navîn çareser bike, bûye sedema zêdebûna qeyranan. Di heman demê de civaka Rojhilata Navîn a azadîxwaz li hember vi canewerê nûjen ku xwe ferz dike, heta roja îro jî li berxwedayê û hîn jî li berxwe didie. Di rewşa Rojhilata Navîn a niha de sedema teqînê û aloziyên siyasî, bêgûman rastiya civakî, çandî ya Rojhilata Navîn û di heman demê de nebûna alternatifek li gor rastiya vê civakê di hêla hêzên Rojavayî de.

Tengavî û kaosa ku îro li herêmê û alternatifên hatine ceribandin gor xuya dike ji pîrsgirêkên Rojhilata Navîn ên hundurîn re nabin bersiv û modernîteya kapîtalîst û sosyolojîya Rojava hîna cidiyeta pêxirtengiya civakî ya tê jiyîn fam nekiriye. Lê mixabin li Rojhilata Navîn jî, pêkhatiya dewlet û hêzên heyî jî, ji hêza darîjandina çareseriyê mayînde li herêmê dîrin. Rastiya civakî dîrokî, sinca civakî li herêmê, êdî nikarin van rejîmên navendî, otorîter û dîktator bipêjirînin, di xwazin yekser

ji vê çanda ku dîr ji xweza û rastiya wan rizgar bibin û jiyana civaka sincî-polîtîk ku di nava hişên zanista dîrokî de veşartî maye ji nû ve bijîn. Ev yek jî bûye sedem ku meylek bêhempa ya azadiyê derkeve holê û bi lezgînî li tevahî herêmê belav dibe. Lê belê, hê jî ev meyla azadiyê ya gelan ku derketiye holê, xwe negehandiye pergalek demokratîk a mayînde. Ji ber ku bertekên tenê raberkirin, tenê redkirina rejîmên dîktator yê heyî digire nav xwe û gor xuya dike, gelemperî serhildêr derveyê tevgera me alternatifên xwe jî di nava

gel û rastiya civakî ya vê herêmê di bin rêveberiya despotan re nemûmkîne ku bîr rêvebirin. Em nikarin şer û bertekên ku li herêmê di milê gelan û jinan de rû didin ji lêgera nû ya gelê herêmê ya azadiyê qût bigrin dest. Bêgûman ev civaka kevnar êdî dixwaze çand, nêrin, raman û xwezaya civaka xwe ya demokratîk, ji nû ve bijî xwe bi xwe birêve bibe.

Rêber Apo di pîrsgirêka Kurd de, pozîsyona herêmê pir zelal derxist pêş

Rêber Apo, pêşketinên herêmê û tengezariya heyî didît û ji ber wê jî ji sala 2011 an de bi israra di pêşxistina pergala netewa - demokratîk de hewl dida ku pêşî li gihîştina şerekî xwînî yê hê diwartir li herêmê bigre. Bi vê pêvajoyê re rewşa muxatabûna Rêber Apo a di pîrsgirêka Kurd de, pozîsyona wî ya li ser Teverga Azadiyê, Gelê Kurd û herêmê pir zelal derxist pêş. Lê di rewşa niha de baş diyar dibe ku hemû mil û hêzên nav-netewî û di serî de jî dewleta Tirk li hemberê van pêşketinên Kurdan ku di milê Rêbertiya me de tê meşandin, di nava neçariyekê dene û bi siyaseta tecrit û serî lêdan li komployan hewl didin ku pêşî li beşdariya Rêbertiya ya qonaxê bê girtin û bi wê re pêşiya pêşveçûna xeta Kurd li herêmê bigrin. Gelê Kurd li herêmê ji destpêka vê qonaxê heya niha, ji her alî ve vîna xwe ya azadiyê danî holê, xweseriya demokratîk li cihan ku serketinên mezin bi dest xist îlan kir, pêşengiya Konfederalîzma Demokratîk kir û weke alternatifê derxiste pêşberê gelên din yê li herêmê jî. Bêgûman her ku pêvajoya însayê pêş ket, beramber van pêşketinên gelê Kurd helwestên hêzên kapîtalîst û nav-netewî jî pêş ketin. Lê van hêzên nav-netewî yê ev pêvajoya dimeşandin hikumeta AKP, tevgera Fetullah, KDP û dewleta Îranê jî bûn. Di tevahî pêvajoyê de çeteyên weke El Nusra û DAİŞ'ê beramberî gelê me dan şer kirin. Pîrsgirêka Kurd û lêgerînên çareseriyê demokratîk bi pêşxistina modela federasyona Surî li dora hereketa me pêleke mezin ji netewên din kom dikir, ev jî bi xwe derbasbûna vê alternatifê li hemû Rojhilata

Navîn îfade dikir. Siyaseta ku hereketa azadiyê şopand û modela ku ceriband, hem pêşî li qeyranê digirt, di heman demê de jî çareserî, di asta nav-netewî de danî holê. Ev jî dibû sedem ku di gelêperiya cihanê de li derûdora vê xetê eniyek nû ya demokratîk pêş bikeve. Modela ku gelê Kurd bi pêşengiya Teverga Azadiya me weke alternatif li herêmê derxistiye pêş, ji bona wan hêzan tê wateya ji destana hegemoniya 5000 salî ya desthilatdariya cihanî. Li herêma Rojhilata Navîn dewletên Tirk û Îranê ku rolê herî bingehîn yê parastina nijadperestî û dewletdariyê girtine ser mile xwe, êrişê hemû destkeftiyên gelan û hêzên demokratîk dikin.

Dewleta Tirk ku bi projeya DAİŞ'ê ser neket, niha jî di hewildana wê de ye ku xeteriya DAİŞ'ê li hemberê derve weke amûreke bazartiye bi kar bîne. Ji bona wê jî darbeya 15 Tîrmehê kirin bihane û rê ji AKP'ê re vebû. Ji xwe bi darbeya 15 Tîrmehê, derdikeve holê ku ev itifaqa bi salan ya di navbera Fetullah Gülen û Erdogan di vê demê de ji ber şerê iqtidarê parçe bûye û niha jî hewl didin hevdû tasfiye bikin. Erdogan pir hêzên veşartî bikar anîn û niha jî wan ji bona pêşvebirina împatoriya xwe weke asteng dibîne û hewl dide ku têk bibe. Desthilatdariya AKP'ê piştî darbeya leşkerî şerê li Bakurê Kurdistanê diwartir kir. Bi girtinên meyê serbixwe û yê civakî her wiha girtinên hevserok û rayedarên Kurd hewl dide ku hemû hêzên demokratîk, çep û sosyalîst têk bibe. Mirov dikare bêje dewleta Tirk bi rêya Erdogan hem Ergenekon hem jî hereketa Fetullah Gülen tasfiye kir. Gor xuya dike û derdikeve holê ev şerê taybet ku bi rêya Erdogantê meşandin tenê li hemberê Fetullah Gülen û hêzên demokratîk li Tîrkiyê û Bakurê Kurdistanê ve yê sînodar nemîne û hewl bide ku berfirehtir bike. Piştî vê darbeya navxweyî berê xwe dan gelê Kurd. Dewleta Tirk ji ber dijmînahiya xwe ya hemberê gelê Kurd taybet jî hezimekirina destkeftiyên Kurdan li Rojavayê Kurdistanê di vê demê de serî li hemû rêbazên qirêj da. Di destpêka destlêwerdana herêmê heya niha bi awayekî pir diwar, berê DAİŞ'ê dan Kurdistanê, ya ku hêvî dikirin li Kobanê û Şengalê neqewimî, ji ber wê jî êriş li

herêmên Bakurê Kurdistanê ku xweseriya demokratîk hate ragehandin û hemû nîrx û destkeftiyên gel kirin. Dewleta Tirk bi serîlêdan li rêbazên herî qirêj yê siyasî, di heman demê de bi qirîkirinên hovane di tinekirin û bê statu hiştina Kurdan de bi israre û yê hewl bide ku dewletên weke Îran û hêzên hevkar yê Kurd jî bikişîne aliyê xwe û şerekî hê diwartir diji hereketa azadiyê bimeşîne. Dewleta Tirk ji ber vî karakterê xwe yê faşîzan û nijadperest bi ceribandina cepheyê Îran, Rusya û Sûrî jî yê hewl bide ku têkoşîna Teverga Azadiya gelê Kurd bişkîne û destkeftiyên hene jî careke din bixe bin mefîngeriya xwe. Ji ber vê yekê jî, bi awayêke lez dijmînahiya xwe bi Esad, Îran û taybet jî Rusiya re danî hêlekê û berê xwe da destkeftiyên Kurdan.

Îran hewl da ku nakokiyên di navbera Tîrkiya û Emerîka sîd werbigre

Bêgûman ketina Tîrkiyê ya rewşeke bi vê şewazî û daxwazên wan yê vê demê, ji bona Îranê jî weke rewşeke ku zû de li bendê bû. Îran ku ji dewletên Rojhilata Navîn a herî qedîme, ji pêşketinên herêmê bandor dibe, nexasim ji aliyê hêzên hegemon yê nav-neteweyî ve hatiye dorpeşkirin û di xwazin li gorî bînesaziya nû ya herêmê û hevsiyên siyasî û leşkerî yê nû awa bidin Îranê jî. Lê rewşa Îranê ya jeo-stratejîk, bîyatên civakî, siyasî û leşkerî, kevneşopîya dewleta bihêz û hêmanên hwd. temelê bînesaziya statukoperest, paşverû û çewsiyên emrê Îrana heyî dirêj dike. Hevsiyên mezhebî ya bi Sûrî, Irak û Lubnanê re, yekîtiyên siyasî yê bi dewletên weke Rusya û Çînê re pêş dixê, dîsa guhertinên ku li Îranê rû bidin, wê gelek hêzên herêmê bandor bike, lewma beramberî Îranê nêzîkbûnek hîn bi tedbîr der dikeve holê û ev jî ji bona Îranê derfetên ku di nava siyaseta herêmê de bandore xwe ava bike çêdike.

Dewleta Îran'ê, ku di nava van qeyran û şeran de her li pêy alternatif û rêbazêke nû digeriya, bêgûman ji bona parastina statûya xwe ya netew-dewlet û di heman demê de serwerkirina mezheba Şîî li herêmê xwedî taktîk û siyaseteke hê cûdatir ji serdemên din be. Dewleta Îranê ku li herêmê bi salane li pêy hegemonbûnê baz dida, bi rêya olîgarşiya Şîî ji bona vê serweriyê bi dest bixîne, bi hemû hêza xwe kete rewşeke parastina vê mezhebê û weke derfetek girt dest. Dewleta Îran'ê bi siyaseta ku meşand, xwe kiriye yek ji milên ku di çarenûs û destwerdana herêmê de cih girt. Bi rêyên diplomatîk hemleyeke siyasî li herêmê û derve pêş xist. Taybet bi avabûna koalîsyona dijî bi DAİŞ'ê zemîneke ji bona Îran'ê, li ser bingehê nêzîk bûn bi Emerîka û Îsrailê ava bû. Heman dem dewleta Îran'ê hewl da di vê demê jî nakokiyên di navbera dewleta Tirk û Emerîka sîd werbigre. Li ser hebûna DAİŞ'ê siyaseteke berfireh da meşandin û demek ji bona valaderxistina planên dijî bi xwe bi dest xist. Hêzên derve jî ji ber berjewendiyê xwe yê li herêm û ji ber nerazîbûn ji siyaseta dewleta Tirk di rastiye de ev lihevkarî weke çekêkê li

hemberê dewleta Tirk bikar anîn. Îran ku di ferqa vê de bû, hewl da ku rewşa heyî bixîne bin ewlehiyê û dewleta Tirk jî mecbûrê xwe bike. Hebûna pîrsa Kurd jî bona her dû milan jî li Surî yek jî mijarên bîngehîn bû ku dikarî bi rihetî dewleta Tirk dîl bigre. Her çend di bîngeh de lihevkirineke kûr û stratejîk nebe jî lê belê, ji ber hîlbijartinên ku li Emerîka di rojev de bûn û taybet jî, ji ber fikara pêşketina xebatê Federasyona Surî di milê Tevgera me de ku pêşve diçe, hinek lez dan vê qonaxê. Ji pêşketina hîlbijartinên li Emerîka û egera serketina hêla mûhafizekar ku yê bi xwe re gûhertinek di siyaseta derve re ava bike bi fikarin, ji ber wê jî hemû mil bi avayeke lez hewl didin ku encamek li ser bîngehê xetêke navîn derkeve holê. Dewleta Îranê jî ku heya niha di mayîna Esed de pir bi îsrar bû, li gor xûya dike, yê piştî van lihevkirina hin gûhertin û tavîzan bide. Her çend ya ku di milê hemû hêzan de di hate plankirin ev encam nebe jî lê belê, rewşa heyî weke mecbur mayînek jî bona her milî xwe dişepîne.

Îran bi vegûhertineke paradîgmayî re rû bi rûye

Rûxmê van hemû pêşketinên ku li herêmê û Îranê, di warê siyasî, aborî û civakî de hiviya çareserî û siyaseteke stratejîk jî bona çareserîya pîrsgirêkên gelan yê azadiyê jî van hêzan bêgûman zore. Bi giştî hişmendiya siyasî ya ku niha di nava hêzên serdest serwere hene û gor xûya dike dewleta Îranê jî di meşandina vê siyaseta de îsrar bike. Her çend ku dewleta Îranê di pêvajoya destpêkê bi awayeke tûnd dij bi destwerdana derve li ser herêma Rojhilata Navîn derket jî, lê belê şûnda ev rewş weke derfeteke jî bona bilindkirina hegemonya xwe bi kar anî. Her çend Îran jî vê rewşa xwe razî be û hemleyên xwe yê di milê leşkerî û dîplomatîk de weke serkeftin binirxîne jî di rastiyê de, van mudaxeleyan Îran mecbûrê çûyîna hin hevsengî û gûhertinan kir. Bêgûman bi siyaseta van salên dawî rejîma Îranê hate ceribandin û pêşxistin, di raya giştî ya Îranê de bi awayeke nakok tê dîtin û pêşwazîkirin. Îrana ku hebûna Emerîka û siyaseta wê yekane dijmînê xwe nişan dida û jî avabûna komarê heya niha bi şûra “Bimîre Emerîka (Merg Ber Emerîka)” li dijî xeta Emperyalîzmê dişekînî niha jî bi van lihevkirinan vegûhertineke paradîgmayî re rû bi rûye. Di milê din de jî cara yekê di dîroka dethilatdariya Rejîma Cûmhûriya Îslamiya Îranê de nakokiyên dinavbera pêkhatêya dewlet û hûkûmetê bi awayeke vekirî dikeve rojevê. Her çend Rejîm hebûna nakokî û mûxalefeteke bi vi rengî red dike jî lê belê, ev nêzîkatîyeke polîtîke û jî bona ku siyaseta xwe ya derve serbixîne, baskê Rûhanî bi kar anî û yê hê jî bikar bîne. Taybet her yêk ji van gûhartinên ku pêş dixin jî, ser bîngehê kûrkirina van nakokîyan dimeşînin. Baskê Rûhanî li hemberê baskê Ehmedî Nijad û Xamîneyî bi idea ku ger pêngav û siyaseta wan ya demê nebe, yê Îran ber bi şereke mezin biçûba xwe diparêze û baskê mûhafizekar jî van gûhertinan weke paşçavkirina paradîgma xwe digirin dest û hitabê hes-tên nijadperestîya Îranî dikin. Rejîma Îranê di egera rûbirû mayîna dijbertîyeke pir bi hêz û radîkal, li beramber vê siyaseta ku dimeşîne, gor xûya dike heya pêvajoya hîlbijartina Serokkomarî yê bertek û asta nêzîkatîyên li beramberê siyaseta xwe ya demê bişopînin û gor wê jî dewleta nû hîlbijêrin. Lê belê gor xûya dike hê jî pêwîstiya rejîmê bi hebûna Rûhanî heye û dibe ku piştigirî bikin û biparêzin jî. Nakokiyên

○ Li Îran heya niha jî derveyê mezheba Şîîatî, tu bawerî bi fermiyet nas nekiriye û pîrî caran li hemberî wan bêrêzî jî kiriye. Di rastiyê de rejîma Îranê jî ew hemû dewlemendiyên netewî, olî, çandî û cudahiyan di tirse û li hember pergala xwe ya netew dewlet wek metirsîyek dibîne. Di heman demê de ev cudahî xwedî hêzeke wusane ku dikarin vê pergala heyî biguherînin. ○

di navbera reformxaz û mûhafizekaran di rastiyê de jî bona Îranê bûye boriyeke nefesê û jê sûd werdigirin. Dema Ehmedî Nijad de siyaseta ku di hate meşandin, Îran xiste nava rewşeke tengav, lê belê bi rêya baskê Rûhanî, siyaseta ku meşîya li hemberê Îranê di siyaseta derve, hin nermbûn pêş xist. Hêzên derve jî di milekê jî vê pêngava polîtîk ya Rejîmê sûd werdigirin û di milê din de jî di kûrkirina van nakokîyan derolek mezin dîlîzin. Bêgûman hebûna xetêke bi vi rengî di milê derve jî weke derfeteke hate nixandin û pir milan de Îran, ber bi wê birin ku di siyaseta û rêbazê xwe de pêngav paşve hilde.

Îran dewleteke ku herî zêde cûdahiyên çandî, netewî lê hene

Dewleta Îranê jî bona ku van destkeftiyên xwe diparêze û ewle bike bi hemû hêza xwe hem li derve hem jî li hûndûr hewl da xeteriyên dij bi xwe lewaz bike, bi siyaseta ku di dema hîlbijartinan li Îranê pêş xist pêşî li rabûneke hûndûrîn girt û heman dem bi vê nêzîkatîya polîtîk, hêvî û bawerîya civakê ya li hemberê hêzên mûxalîf û çepger jî qels kir. Hewayeke demokratîk berî hîlbijartinan 10. ya Parlementoyê, li Îranê dan avakirin bi rêya baskên reformxwaz berê hemû milên din zivîrandin hîlbijartinê û bi vê yekê lihevkirina bi dewleta Emerîka serxistin û di dema hîlbijartinan jî darbe li mûxalefeta civakî ya Îranê xistin. Hereketên çep û demokratîk jî, bi vê pêla hemleya siyasî ku di milê rejîma Îranê hat meşandin ber bi pasîf mayîn û şikandîneke navxweyî hatin deh dayîn. Hebûna pîrsa Kurd û asta têkoşîna Kurd bêgûman plan û siyaseta Îranê ya ku li hemberê pîrsa gelan û hereketên azadîxwaz û hemla li hemberê hereketên demokratîk û muxalîfeta heyî pêş xist bandor dike. Ji ber wê jî hewl dide ku pêşî li rastiya Kurd ya ku pêş dikeve û wan sînoard dike bigre. Her kes di ferqa vê hêza Kurd de ye ku li herêmê bandor dike, li gor wê jî siyaseta wan ya beramberê Kurdan û hereketa azadiyê zelal dibe. Taybet jî Îran her tim weke terefeke pîrsa Kurd nêz dibe û di siyaseta xwe ya bi dewletên Surî, Îraq û Tirkîyê wê dide pêş. Her çend jî ber ku di hin mijaran û demên teng jî

pêwîstiya xwe bi hebûna Kurdan dibîne, polîtîk nêz dibe û siyaseteke veşartî dimeşîne. Di pêvajoya li Rojava heya dema ku şerê Kurdan bi DAÎŞê re li gor berjewendiyê olîgarşîya Şîîtiyê pêş diket, rejîma Îranê zêde mûdaxele nedikir û hebûna YPGê rewşa dida nîşan. Lê belê dema ku destkeftiyên gelê Kurd li wir xwe gehand asteke siyasî û li hemberê statûya dewlet netewe, pergala netewa demokratîk de îsrar kir û weke alternatîfêkê da pêş, heman dewleta Îranê kete liv û tevgerê. Êrişên ku di dema derbasbûyî de li hin bajaran wek Heskê û Qamişlo pêş xist, bêgûman bertekên dewleta Îranê li hemberê van pêşketinan bû. Di pir hevpeyman û lihevkirinên cûda yê dij bi têkoşîna gelê Kurd de, bêgûman cih girt, taybet jî ji bona ku dewleta Tirk bikîşîne hîmeke Mûzakerê, serî li vê siyaseta xwe ya bikaranîna karta Kurd da.

Li ser esasê dijberîya statûya xwe-serîya demokratîk a li Rojava, hewl dide hewldanên pêvajoya şoreşa Rojhilat û belavbûna vê li Îranê asteng bike. Ji ber wê jî bi armanca çewsandin û perçiqandina Kurdên li Rojhilat, êrişên xwe zêde dike. Ji ber ku li Rojhilatê Kurdistanê jî, bi pêvajoya şerê li herêmê dest pêkiriye û bi rihê berxwedana ku li Rojava û Bakurê Kurdistanê derket pêş ve, di her milî de sekneke siyasî û riheke berxwedanê di mijara pîrsa Kurd de xwe da pêş.

Di rastiyê de jî bo çareserîyeke bîngehîn pêş bixe, li ser mijara pîrsgirêkên civakî yê li Îran û Rojhilatê Kurdistanê, pêwîstî bi sekneke kur heye. Dewleta Îranê jî weke her dewlet - netewek, civakê di nav pîrsgirêkan de difetisîne û hemû civakê bi pîrsgirêkên rojane re mijûl dike. Evaya jî ji bo ku di mijarên esasî wek siyasî, aborî, hîquqî û hwd de ji bo refleksên civakê lawaz bike. Di kongrê de jî ji bo hemû pîrsgirêkên civakî, mafê mirovan, yê netewan, bawerîyan bi taybet pîrsgirêkên jinan li Îran û Rojhilatê Kurdistanê mijarên sereke bûn. Her wiha di hêla çandî, aborî û ziman de pergala rejîma Îranê heya niha wek hemû dewletên ku Kurd di nav de jiyan dikin, jî cûdahiya re maf nayê dayîn û vê weke ku pergala heyî ya dewletî parçe dike dibîne. Îran dewleteke ku herî zêde cûdahiyên çandî, netewî lê hene, bi taybet gelê Kurd

ku bi zarawayên cuda yê wek, Kurmancî, Soranî, Hewramî, Kelhorî û Lorî û li gorî çandên cuda dijîn. Her wiha li Îranê ne tenê wek gelê Kurd jî wan mafên rewşa ku weke çand û ziman bê maf hetîye hêştin. Gelên Azerî, Belûc û hwd jî ji van mafan bê par tene hêştin. Di pergala rejîma Îranê de sebeb ku ew çend di nav pîrsgirêkên civakî re mijûl dikin ji bo ku, bi siyaseta û xebatên qanunî re mijûl nebe. Çawa ku dewlemendîyeke netewî heye, her wiha di hila bawerîyan de jî xwedî dewlemendîyekêye. Lê belê Îran heya niha jî derveyê mezheba Şîîatî, tu bawerî bi fermiyet nas nekiriye û pîrî caran li hemberî wan bêrêzî jî kiriye, bi taybet bawerîya Yarasana ku xwedî dîrokeke kevnareye, lê Îran pîrî caran li hember bawerîya Yarasana bêrêzî hatîye kiriye. Di rastiyê de rejîma Îranê jî ew hemû dewlemendiyên netewî, olî, çandî û cudahiyan di tirse û li hember pergala xwe ya netew dewlet wek metirsîyek dibîne. Di heman demê de ev cudahî xwedî hêzeke wusane ku dikarin vê pergala heyî biguherînin.

Kiryarên ku li ser jin pêk tîne tu peywendîya xwe bi Îslamiyetê re nîne

Di heman demê de pîrsgirêka jin di welatek wek Îran de mirov dikare bêje navenda hemû pîrsgirêkane ku tu mafek wê nîne. Wek hebûnek lê nayê teşekîrin. Roj nîne ku jin ji ber tawanbarîyên bê sebeb neyên kuştin, îdam kirin, esîd avêtin û recm kirin. Îran kiryarên çaxa navîn li ser jin pêk tîne. Rûxmê ku xwe wek rejîmeke Îslamî bi nav kiriye û pergala xwe ya dewletî bi rêve dibe lê belê, kiryarên ku li ser jin pêk tîne tu peywendîya xwe bi Îslamiyetê re nîne. Hîcabê dişepîne û bi rêka vê jî dixwaze xwe Îslamî nîşan bide. Heman dem di pergala xwandin û kar kirin de cudakirina jin û zilam de jî heman tişt dikare bê gotin. Li gorî vê jî xebat ji hev cuda kirine. Mînak xebatên siyasî, hîquqî û mafên mirovan bi jin nadin kirin û vê baweriyê jî nadin jin. Eger beşdar jî bibe wê li gor çarçova ku pergala bavîksalar ya dewletê dest nîşan dike be. Jin nikare her beşekî de ji bo xwandinê û bûyîna xwedî meslekek de cih bigire. Ji ber li gor hiş-

mendiya dewlet û bi taybet rejîma Îranê jin nivê mirove. Ji bo vê nikare serbixwe xebatên siyasî, hîquqî bike û biryar bigire. Çawa ku hemû herêm ji ber qeyranên pîrsgirêkên civakî, aborî û siyasî dinava tengzarî û pêxirtengîya dene, Îran jî ji ber van qeyranan herî zêde di nava rewşeke ku ji van êrişên dervere hêz bîne û heta demêkê dikare pêşî li van êrişan bigire. Heya niha ne dewleta Îranê ne jî dewletên ku di nava alozî û qeyranan de ne, karîne alternatîfêk li gor xwazaya û cudahiyan civakê pîrsgirêkên heyî derbas bikin.

Ji bo vê yekê jî wek rêxistinên Rojhilatê Kurdistanê KODAR, KJAR û PJAK ku kongrên xwe di vê dema dîrokî de li darxistin û ev mijarên civakî, netewî, siyasî û jinan niqaşkirin û bo çareserîkirina wan jî riyên alternatîf diyar kirin. Rêya yegane ya çareserîya van pîrsgirêkan ew ku civak û gel bibin xwedî pergalek ku bikare pîrsgirêkan, bi xwe çareser bike û bi xwe bibe hêza biryar danê rêvebirîne. Pergala Konfederalîzma Demokratîk tenya rêya çareserîyê ye. Ev pergala dikare hemû dewlemendiyên netewî, çandî, ziman, olî û bawerîyan bigire nav xwe. Ji bo vê jî pêwîstî bi rêxistinkirina civakê heye. Ku civak bi xwe siyaseta xwe diyar bike û bibe xwedî îradeya biryar danê. Ev alternatîf di sala 2014 ji Rojhilatê Kurdistanê weke hîlbijardeyek ji bo pratîkkirina vê bi damezirandina pergala demokratîk û bîngeha vê jî rêxistin kirine. Dewleta Îranê civak heya qirêkê bi kiryarên bê exlaqî re rû bi rû hêştîye, civakê bê perwerde maye ji bo vê jî di serî de pêwîste civak bi pîren-sibên exlaqî û polîtîkê bê perwerdekirin û hafîza gelê zîndî kirin. Civaka perwerdekirî û rêxistinkirî li hember hemû êrişên bi armanca tînekirina fizîkî, çandî û siyasî dikare xwe biparêze. Mînak herî ber bi çav Rojavayê Kurdistanê ye ku îspata vê ye. Li Bakurê Kurdistanê ku dewleta tirk bi siyaseta xwe ya netew dewlet, nijadperst û olperest pêşî li siyaseta demokratîk digire û niha jî di nava qeyranekî de ye ku pergala dewletê ber bi hilweşînê ve. Ji bo demokîtîkbûna Îran û xwe rêveberîna gelê Rojhilatê Kurdistanê jî pêwîstî bi Pergala Konfederalîzma Demokratîk û forma Netewa demokratîk heye.

Giştînameya Dûwemîn Civata Giştî ya KODAR'ê

Komalgeha Demokratîk û Azad a Rojhilatê Kurdistanê KODAR bi tevlibûna delegasyona hilbijartî ya Kongreyê, di rojên 22, 23 û 24'ê Cotmeha 2016, an de li Herêmen Parastina Medya yê dûyemîn kongreya xwe lidarxist. Di serî de, ji bo têkoşîna bi heybet a gelên azadîxwaz ên Îranê û Rojhilatê Kurdistanê, biranîna têkoşîn, ked û navên tevahî şehîdên qehreman û bi taybetî jî şehîdên Selas Bawecaniya Kirmanşanê, kongrê bi rêz girtinê dest pêkir.

KODAR'ê dûyemîn kongreya xwe, di demekê de pêk anî ku herêma Rojhilata Navîn, di rewşeke hesas û aloz re derbas dibe. Di kongreyê de rewşa siyasî ya Îranê ku serkêşiya vê aloziyê dike, rola wê di pêkanîna krîzan de û her wiha tespîten derbasbûyîna ji krîzê destnîşan kir.

Aloziyên herêma Rojhilata Navîn, her wiha erdnîgarî siyasî ya herêmê tabloya Şerê Cihanî yê Sêyemîn bi berfirehî hatin nîrxandin. Di vê rewşa tîr krîz a heyî de, hebûna hêzên herêmî û cihanî diyarker. Krîza li Rojhilata Navîn, nîmûneya herî berbiçav ya Şerê Cihanê yê Sêyemîne li herêmê. Hebûna hêzên herêmî û cihanî, di heman demê de bêtir ji kurkirina krîzên heyî re xizmetê dike, ev yek jî ihtimala avabûna derfetên nû û vekirinên siyasî bi xwe re tîne. Li gor lêgerînên siyasî a hêzên ku di nav van pevçûnan de ne û hevsengiya nû di herêmê de, îmkân û derfetên derbasbûna ji krîza avabûyî gelek zêde ye. Li Rojhilata Navîn Kurdistan di bineketina eniya siyaseta hêzên cihanî û krîza kur a Rojhilata Navîn ketiyê Kurdistan nebûye koşeyek ji jiyana siyasî a dewlet-netewên serwer ên li ser Kurdistanê. Berevajî vê Kurd yek ji wan netewane ku li ser hîma XETA SÊYEM A DEMOKRATÎK bûye hêza sereke a çareseriyê û bi vê siyaseta xwe jî rêya derbasbûna ji qeyranên heyî yê Rojhilata Navîn nîşan dide. Pêxistina analîz û tesbîten rast ên siyasî û bi berxwedanan dîrokî bi hev ve girêdana daxwaz û tekoşîna azadî û demokrasîyê, him siyaseta hêzên sermayedar a cihanî xistiye nav nakokiyên û hem jî hêzên ku di nav vê qeyranê de bi hevdu re di nav pevçûnan de ne, xistiye rewşa pêwistiya nîşandana helwestên siyasî. Di vê maneyê de êdî bêtir berçavkirina statû û hebûna gelê Kurd ku weke hevsengiyêke diyarker a siyasî ye, pêxistina siyasî û derbasbûna ji vê qeyranê rewşeke ne mumkîne.

Rojhilatê Kurdistanê bi potansiyela têkoşînê xwe, Îranê ber bi hilweşîneke kur bibe

Rojhilata Navîn a nû û dahatuya wê ya siyasî, werçerxana guhertinên ku di nav de daxwazên demokratîk û azadîyê yê gelan û gelên ku li ser vê erdnîgarî bi qeyran de dijîn, welatên sermayedar ên cihanî pêwiste pêşîyê bidin ji nûve pênasekirina bernameyên siyasî û stratejiya çareseriyê krîzên heyî û her wiha derbasbûyîna ji krîzan jî radestî gelên herêmê bikin.

Îran, weke yek ji wan welatên ku krîzan di afirîne û di nav pevçûnên heyî yê li herêmê de xwedî roleke bi bandor û diyarker. Ji ber sedema serwerî û vekirinên siyasî û zîhnîyeta xwe ya

◆ KODAR'ê, kongreya xwe ya duwemîn, di Îran û Rojhilatê Kurdistanê de bi mîhwera çareseriyê demokratîk û diyarkirina plansaziya stratejîk û dahatuya siyasî ya demdirej ên gelên Îranî li dar xist. Mîhwera esasî ya kongreyê, mijara çareseriyê demokratîk, şîrovekirina rewşa siyasî-civakî û derfetên pêkanîna armancan bû. ◆

mutlaqger, bi xwe jî di nava rewşeke bê îstîqrariyê de ye. Her wiha bi israre ku şer li derveyî sinorên welatê xwe bigre. Bi vî awayî di hewildana pêxistina kurkirina stratejiya xwe de ye. Xofa ravedarên Cumhuriya Îslamî ewe ku di herêmê de pergala dewleta Îslamî ya Îranê ji rewşa heyî zêdetir bikeve nav krîzên heyî û her wiha derbasbûyîna krîzê nav sinorên wê de. Ji ber vê xofa heyî xwe mecbûrî biryarên ne di cih de dike ku ev jî dihêle Îran ji çareseriyê siyasî dur bikev û daxwazên demokratîk ên gelên Îranî jî nedîtî ve têt.

Eger ku Dewleta Îranê, daxwazên demokratîk ên gelên Îranê ji bo xwe weke gefekê nebin û ber bi pêvajoya demokratîk ve gav bavêje, bi vî awayî dikare ji qeyranên heyî xwe xilas bike. Bi vî rengî dikare xwe ji rewşa helwestandîneke siyasî û ji ketina nava qeyranan rizgar bike. Bilez pêşveçûna demokrasîyê û pêkhatina guhertinên ku bi zîhnîyet û paradîgmaya dewleta Îranê ve girêdayîne, ev jî sebarêt bi rast pênasekirina daxwaz û mafên hêzên civakî yê demokratîk ên Îranî ye. Rojhilata Navîn ku îro gelê Kurd û Kurdistan hemû hevsengiyên siyasî li Rojhilata navîn bi hebûn û nasnameyên xwe yê siyasî û civakî yê nûjen serobin kiriye, gelê Kurd xwedî wê hêz û potansiyelêye ku dikare guhertinên demokratîk di welatên herêmê de û bi taybetî jî li Îranê de çê bike. Di heman demê de ger siyaseta dewleta Îranê xwe ji vê guhertinê re vekirî nehelê, bêgûman nasnameya nûjen a Kurd di Rojhilatê Kurdistanê de û potansiyela xwe ya muazzam a têkoşînê, wê Îranê ber bi hilweşîneke kur a civakî ve bibe.

Mîhwera esasî ya kongreyê, dahatuya siyasî ya demdirej ên gelên Îranî bû

KODAR'ê, kongreya xwe ya duwemîn, di Îran û Rojhilatê Kurdistanê de bi mîhwera çareseriyê demokratîk û diyarkirina plansaziya stratejîk û da-

hatuya siyasî ya demdirej ên gelên Îranî li dar xist. Mîhwera esasî ya kongreyê, mijara çareseriyê demokratîk, şîrovekirina rewşa siyasî-civakî û derfetên pêkanîna armancan bû. Piştî nîrxandin û şîroveyên berfireh dûyemîn civata KODAR'ê di çarçoveyên curbucur de biryar û plansaziya xwe pêk anî. Ji aliyê delegasyona kongreyê ve giştînameya dawî ya kongreyê ku hatiye erêkirin wihaye; Madeyên Giştînameya Dûyemîn Kongreya Komalgeha Demokratîk û Azad a Rojhilatê Kurdistan - KODAR'ê weha ne;

1- Sistema demokratîk a komalgeha Rojhilatê Kurdistanê KODAR'ê bêtir ku modela dewlet netew esas bigre, di Rojhilatê Kurdistanê û Îranê de, pêxistin û mayîndekirina modela Konfederalîzma Demokratîk hedef dike û vê yekê weke armanca xwe ya stratejîk pêname dike. Bi mîhwera civakbûnê, di çarçoveya modela xwerêveberiya demokratîk de diyarkirina mafê çarenivîsê, avakirina derfetên damezrandina meclîsên tax û herêman, rêxistinkirina komun, kooperatîfên civakî, sendîka, partî û sazîyên medenî û tevlibûna gel di nav mekanîzmayên biryarên siyasî û civakî de weke mafê rewşa yê netewan û her wiha pêdiviya pêxistina demokrasîyê li Îranê dibîne. Li ser vî esasî hemû nasnameyên civakî, olî, mezhep, cudahiye civakî xwedî mafên wekhev in û tevlibûna wan di nava modela konfederalîzma demokratîk de, weke dewlemendiyên siyasî û civakî dibîne.

2- KODAR di nav hevsengiya siyasî ya hundirîn û herêmî de, stratejiya eniya sêyem, bingeha pêxistina têkoşîna xwe ya demokratîk dibîne. Di heman demê de ku bi dewletên antî- demokratîk re sinorên wê bi diwarî diyarîn, her wiha di nav rêzbandiya hêzên statukoparêz a herêmî de cihê xwe nagre, siyaseta xwe ya serbixwe pêş de dibe.

3- KODAR xwe ji hemû alîyan ve li hember pêxistina têkoşîna azadiya Rêberê gelê Kurdistanê Rêber Apo berpir-

siyar dibîne û 'Abdullah Öcalan', bîr-mendê sistema Konfederalîzma Demokratîk dibîne. Di vê çarçoveyê de hemû kapasîteya siyasî û civakî ji bo misogerkirina azadiya Rêber Apo seferber dike.

4- Cumhuriya Îslamî ya Îranê, di hundirê welatê de, ji pêxistina proseya demokrasîyê mukellefe û her wiha mukellefe ku bi awayekî fermî mafê xwerêveberiya demokratîk yê gelê Kurd li Rojhilatê Kurdistanê nas bike û bipejirîne. Ev yek herî kêmtir yek ji daxwazên gelê Kurd e li Rojhilatê Kurdistanê. Pêwiste qanûn destûra bîngehî a Îranê were guhertin. Eger Cumhuriya Îslamî ya Îranê maf û azadiya gelê Kurd li Rojhilatê Kurdistanê û di serî de mafê xwerêveberiya demokratîk bi fermî nas bike, sistema Konfederalîzma Demokratîk jî dikare bi dewletê re di nav danûstandinê de be. Ji derveyî vê KODAR bi awayekî yekalî, rêxistinkirin û pratîkkirina modela xwerêveberiya demokratîk weke plansaziya xwe ya siyasî û civakî destnîşan dike.

5- Di modela Konfederalîzma Demokratîk de ku KODAR pêşengê pêxistina wêye, nasname, hebûna siyasî û civakî û mafê hemû bawerîyan, li gorî hemwelatîyên azad, demokratîk û wekhev, misoger dike. Bê ku ferq û cudatî bixe nav hemû pêkhatîyên curbucur ên civakî, mafê xwerêxistinkirin û parastina nasnameyên, çandî, civakî, siyasî, dînî û bawerî nas dike.

6- Di nav sistema KODAR'ê de, jin û ciwan, hêzen pêşeng in. Her wiha di rêxistinkirin û pêxistina sistema Konfederalîzma Demokratîk de xwedî roleke diyarker in. Li ser hêmana paradîgmaya demokratîk, ekolojîk û azadiya jinê, xwe bi rêxistin dike. Jin di hemû qadên siyasî, civakî, parastinî, çandî, aborî de bi awayekî wekhev beşdar dibin û di nav hemû ast û mekanîzmayên rêveberiyê de, sistema hevserokatîyê ya temsiliyeta hevbeş û wekhev esas digre.

7- Sistema modernîteya sermaye-darî bi îstîsmara komkirina sermaye,

endustriyalîzma û kurkirina modela dewlet netew û texprîbata jîngehê hewil dide ku hebûna xwe berdewam û mayînde bike. Bi vê ve girêdayî, di Rojhilatê Kurdistanê de gelek texprîbatên mezin di bin navê 'pêxistina aborî' de pêş dikevin. KODAR bi hesasiyeteke taybet di çarçoveya paradîgmaya demokratîk-ekolojîk- azadiya jinê li hember zîhnîyeta dagirker a Cumhuriya Îslamî ya Îranê û hizra talankar û fetha dewlemendîya jêrerd û xwezayî bi diwarî radiweste û her cûre texprîbatên ekolojîk yê ku li Kurdistanê tîr pêş xistin weke zerbeya li ser nîrxên nasnameya civakî û dîrokî ya gelê Kurd dibîne û li hember van siyasetan, têdikoşe.

8- KODAR, li hember her cûre zîhnîyet, êrîş û zextên ku li Rojhilatê Kurdistanê li ser gelê Kurd, ji aliyên hêzên dagirker ên li hundir û li derve tîr sepanî, pêxistina têkoşîn û mafê xweparastinê rewşa dibîne. Hêzên parastina rewşa ne hêzeke êrîşkare. Hêza parastina hemû cudatîyên civakî û civaka demokratîk e.

9- Avakirina cepheya demokratîk a gelên Îranî û hevgerîna hêzên civakî ya azadîxwaz, weke zaruriyeteke stratejîk di çarçoveya demokratîzekirina Îranê de dibîne. Li ser vê bîngehê di duwemîn Kongreya KODAR'ê de, pêxistina têkiliyên siyasî-civakî dinavbera gelên Kurd, Azerî, Erebi, Beluc, Tirkmen û gelên din de, di plana sereke ya kar û xebatê de hatiye destnîşankirin. KODAR, li hemberî kiriyarên Cumhuriya Îslamî ya Îranê, hemû van hêzên tekoşer û demokratîk-waz dawetî pêxistina bereya têkoşîna siyasî û civakî û hewildana pêxistina hevgerîna û hevkarîyê dike.

10- KODAR, amadeye bi partiyên azadîxwaz ên Rojhilatê Kurdistanê re rûnê. KODAR di wê baweriyê de ye ku êdî dema bilindkirina têkoşîna demokratîk û azadiya gelan hatiye û divê bi awayekî hevbeş, ji her alî ve têkoşîn were bilindkirin. Di vê çarçoveyê de zaruriyeta avabûna mekanîzmayê ku xebatên hevbeş werin pêxistin, xwe ferz dike. Li ser vî esasî KODAR weke sistema civakî û siyasî ya demokratîk, ji bo pêkanîna erk û berpirsiyartîyên xwe di vê çarçoveyê de xwe mukellef dibîne.

Dûyemîn kongreya me di serî de mijarên siyasî-rêxistinî-civakî-parastina rewşa, plansazî û pratîka du salên bihûrî bi awayekî berfireh gotûbej kiriye. Her wiha pêxistina xebat û plansaziya xwe ya du salan bêtir diwarî kiriye. Dîsa hemû endam û hemwelatîyên KODAR'ê di pratîkkirin û pêxistina siyasî û belgeyên Kongreya Dûyemîn berpirsiyar in. Her wiha guhertinên rêveberiyê jî ji aliyê Kongreyê ve hatiye pêkanîn. Di vê çarçoveyê de Heval Fuad Berîtan û Heval Zîlan Tanya, weke hevserokên KODAR'ê hatine hilbijartin.

KODAR, lidarxistina duyemîn Kongreya xwe li hemû gelên Rojhilatê Kurdistan û Îranî, her wiha di serî de li tevahiya şehîdên rêya têkoşîna azadî û demokrasîyê, ji hemû hêzên siyasî, civakî, partî, rewşenbîr, sazîyên civaka sîvil pîroz dike. Her wiha hemû alî û hêzên demokratîk û azadîxwaz, ji bo avakirina civaka demokratîk û pêxistina demokrasîya rasteqîn li Îranê û Rojhilatê Kurdistanê dawetî pratîk û têkoşîna hevbeş dike.

Özgür Rojava özgür Suriye'nin özgür Suriye de özgür Rojava'nın garantisidir

Nurettin Sofî

Rêber Apo'nun bölgede ve Ortadoğu'da yaşanan kaosa ilişkin çözüm projeleri, Rojava'da ve Suriye'nin kuzeyinde büyük bir başarıyla somutluk kazanmıştır. Geride bıraktığımız beş yılda Ortadoğu, özellikle de Kürdistan'ın Üçüncü Dünya Savaşı alanı haline geldiği ve hiçbir tarafın kalıcı bir güç olmadığı bir dönemde, Önderliğin Rojava'da uygulanan projeleri, tüm Ortadoğu'da bir çözüm modeli olarak kendini kanıtlamıştır. YPG öncülüğünde yürütülen direniş, Rojava halkının inşa çabaları dünyada büyük bir hayranlık uyandırmış ve daha şimdiden tüm Kürdistan'da büyük etkiler yaratmıştır.

Kobanê ve Şengal direnişleriyle ortaya çıkan moral ve heyecan ile Rêber Apo'nun Türkiye'deki HDP projesi, 7 Haziran'da büyük bir başarı elde etmiştir. Rojava ve Şengal'deki direnişle birlikte dünyada da özellikle PKK ve Kürt halkına yönelik faşist Türk devletinin yarattığı imaj kırıldı ve herkes yeni bir bakış açısı ile bakmaya başladı. Artık Kürt halkının statüsü ve geleceğe olan umudu bir gerçeklik haline gelmiştir. Faşist Recep Tayyip Erdoğan ve AKP güruhu bu gerçeği içine sindirmeyerek 7 Haziran yenilgisini hazmedememiş ve erken seçim kararı alıp Kürt halkına karşı 24 Temmuz'da yeni bir imha operasyonu ve savaşı başlatmıştır. Faşist MHP, Ergenekon ve derin devlet ile ittifaklar kurarak, tekrardan iktidar olmak için Erdoğan'ın başkanlık hirsını gerçekleştirmek amacıyla, Kürt halkına düşmanlığı temel politika haline getirmiştir. Aynı zamanda Rojava'da artık maşası olan DAİŞ ve El-Nusra çeteleri aracılığıyla değil, doğrudan müdahil olup Kürt halkının kazanımlarına karşı savaş açmış. Cerablus ve Ezaz arasındaki bölgeyi işgal etmiş ve El Bab'a doğru ilerleyerek Rojava kantonlarının birleşmesini ve Kobanê-Efrîn arasındaki koridoru engellemeye çalışmıştır. Daha bir kaç ay önce Rusya ile ilişkileri düşmanlık düzeyine gelen AKP, salt Kürt halkına düşmanlık üzerinden büyük tavizler vererek Rusya ile ilişkilerini düzeltmiştir. Yine DAİŞ'in Avrupa'daki intihar eylemlerini ve mülteci krizini Avrupa'ya karşı Demokles'in kılıcı gibi kullanarak, Rojava'ya karşı sessizleştirmektedir. ABD'nin, YPG'ye desteğini de gerekçe göstererek kendini bir alternatif olarak sunmakta ve ABD ile pazarlıklara girerek adeta şunu demektedir: 'Ya bizimle olun ya da YPG ile. Bizi esas almazsanız Rusya'ya teslim oluruz.' Bu şantajıyla ABD'ye Rojava'da yaptıklarını kabul ettirmeye çalışmaktadır. Diğer yandan Müsil'in Kürtlerin eline geçmemesi için Lozan Antlaşması'nı tartışmaya açarak, Kürtlerin başrolde bir statü kazanmasını önlemek adına Lozan'ı garantiye almaya çalışmaktadır. Erdoğan'ın Lozan Antlaşması'nı tartışmaya koyması söylediği biçimiyle sadece Ege adalarındaki bir kaç adacık meselesi değil, Halep ile Müsil eyaletleridir, Rojava ve Başûr'dur. Yani Rojava ve Başûr'u, bir diğer ifadeyle Halep ve Müsil'i işgal ederek Türkiye'yi garantilemeye çalışmakta, yani Lozan'ı garantilemektedir. Tabii bu planlar çok kirli ve tehlikelidir. Ulus-

◆ Özgür bir Rojava, özgür Suriye'nin garantisi; özgür bir Suriye de, özgür Rojava'nın garantisidir. Bu yaklaşım, Suriyeli diğer halkların önyargılı yaklaşımlarını da ortadan kaldıracak, diğer yandan da YPG'nin DAİŞ'e karşı savaşan koalisyon güçleriyle ilişkilerini daha da pekiştirecektir. Çünkü o zaman bu ittifak, geçici ve dar bir kaç şehri ve kasabayı kurtarmak için değil, DAİŞ'in ve faşizmin olduğu her yerde geçerli olacaktır. QSD ve özellikle YPG'yi, dar bir bölgenin yerel bir milis gücü olmaktan çıkıp Suriye'yi ve tüm Ortadoğu'yu demokratikleştirme ordusu ve gücü haline getirecektir. ◆

lararası konjonktürden yararlanarak, kendini çok ahlaksızca pazarlayarak, Kürt halkına karşı yeniden bir uluslararası kompo zeminini hazırlamaktadır. Kendine göre Rusya ile ilişkilerini düzeltmiş, ABD seçimlerine bel bağlamış ve kılı kırk yararcasına Trump'ı kendine dost etmeye çalışmaktadır.

ABD seçimlerinin sonuçlanmasından bir kaç saat öncesine kadar da Trump'ı karalamak için söylemediğini bırakmamıştı. İslamfobik ve siyahi düşmanı deyip basın organlarında sağı solu belli olmayan bir kişinin biyografisi çizildi. Trump'ın kazandığını duyar duymaz

Müsil'a girmek istediler, giremediler, tutmadı. Çünkü artık Türkiye'nin DAİŞ'e karşı savaşmadığı ve savaşır gibi yaptığı herkesin malumudur. Bu yüzden, 'DAİŞ'e karşı savaşıyorum' yalanlarına kimse inanmaz. Müsil'in şokunu atlattıktan, Suriye Demokratik Güçleri ve YPG öncülüğünde Rakka operasyonunu koalisyon güçlerinin desteğiyle başlatmıştır. Ve böylece Rakka politikaları tutmamıştır. Bunun için hıncını gerillaya karşı Bakur'da ve sınırındaki operasyonlarla çıkarmaya çalışmaktadır. Öte yandan Türkiye ve Bakur'daki demokratik siyasete yönelerek, HDP'nin

Bunu da Rusya'yla yaptığı anlaşmalar yoluyla ve de Amerika'nın seçim boşluğundan yararlanıp yapmaya çalışmaktadır. Kürt halkına karşı düşmanca politikasını, yeri geldiğinde herkesi karşısına alarak vahşice uygulamaktan da çekinmemektedir. Erdoğan'ın bu Kürt düşmanlığı ise Ortadoğu'yu adeta kaosa sürüklemektedir. Bu anlamda DAİŞ'in kurmak istediği devlet ve Erdoğan'ın kurmak istediği Türkiye hayali ikiz kardeşler, aynı ideolojinin ürünüdür.

Şehba'nın tarihsel ve güncel önemi

Şehba bölgesi Kuzey Suriye'de stratejik bir konuma sahiptir, Suriye'ye açılan kapıdır, halklar mozaiğidir. Kürtlerin yanı sıra Araplar ve Türkmenler de yaşamaktadır. Türkiye bu bölgeyi elinde tutarak Halep eyaletine müdahil olmaya çalışmaktadır. Bölge, Demokratik Kuzey Suriye Konfederasyonu için bölge halklarının kardeşliği bakımından büyük bir önem arz ederken, Türkiye için fitne, fesat ve etnik düşmanlık tohumları ekmeye müsait bir yapıya sahiptir. Ve Erdoğan'ın bu kirli politikaları Kuzey Suriye ile sınırlı değildir. Erdoğan bizzat, 'Yavuz Sultan Selim'in yolundan giderek Osmanlı'nın tarihini güncellemeye ve özellikle Mercidabık'ı Ortadoğu'ya bir kapı olarak açmaya çalıştığını' dile getirmiştir.

Kobanê ile Efrîn'in birleştirilmesi hem Rojava'nın daha kalıcı bir statüye kavuşturulması hem de güvenlik sorunundan asgari düzeye indirilmesi açısından önemlidir. Aynı zamanda Efrîn üzerindeki ekonomik ambargo da ancak bu şekilde kalıcı bir çözüme kavuşabilir.

Kuşkusuz 2014'te Cizirê ile Kobanê arası açık olsaydı, Kobanê çembere alınmaz ve zorlanmazdı. Bu gerçeği fark eden Erdoğan ve TC faşist güruhu, bunu engellemek için Efrîn ve Kobanê arasındaki Cerablus ve Ezaz'ı işgal ederek adeta kendini bir hançer gibi orada konumlandırıyor. Kendisi için bu koridoru kırmızı çizgi olarak belirlemiş ve YPG'nin koridor açma çabalarını engellemek için hem diplomatik hem askeri boyutta elinden geleni yapmıştır. Amacı, Rojava'yı parçalamak, zayıf düşürmek ve Kürtleri hem Kuzey Suriye'de hem de Suriye'nin genelinde oynayacağı demokratik ve özgürlükçü rolünden alıkoymaktır. Kürtlerin Rojava'da ve Suriyede elde ettiği kazanımları ve uluslararası boyutta elde ettiği prestiji yok etmeye çalışıyor. TC ve özellikle de faşist AKP sadece Bakur'da değil, tüm Kürdistan'da, Kürtlerin statü kazanmasını istememektedir. Sadece Rojava'da değil, Başûr'da bile Kürtlerin kazanımlarını kabul etmemiştir. 'Kuzey Irak'ta yaptığımız hatayı, Türkiye'deki Kürtlere yönelik yapmayacağız' demiştir. Bakur'da PKK'nin direnişi olmazsa, Başûr'un bir gün bile yaşamasına izin vermezler. Maalesef bir çok Kürt çevresi, özellikle Başûr yönetimi gözünü bu gerçeğe kapatarak kendini aldatmaktadır.

DAİŞ'in Kobanê ve Girê Spî yenilgisinden sonra Cerablus'ta savaşıma gücü yoktu

Aslında Efrîn ile Kobanê arasında bir koridor açma şansı vardı ve böyle bir şansın iki defa objektif koşulları

◆ Geride bıraktığımız 5 yılda Ortadoğu, özellikle de Kürdistan'ın 3. Dünya Savaşı alanı haline geldiği ve hiçbir tarafın kalıcı bir güç olmadığı bir dönemde, Önderliğin Rojava'da uygulanan projeleri, tüm Ortadoğu'da bir çözüm modeli olarak kendini kanıtlamıştır. YPG öncülüğünde yürütülen direniş, Rojava halkının inşa çabaları dünyada büyük bir hayranlık uyandırmış ve daha şimdiden tüm Kürdistan'da büyük etkiler yaratmıştır. ◆

maz da hemen sahiplendiler, telefon üstüne telefon açıp mesajlar yağdırdılar ve seçimden önceki tabloyu 180 derece değiştirerek ilkesizce Trump'la ne kadar hem fikir olduklarını reklam etmeye başladılar. Ne tuhaf! Meğer Erdoğan'da Trump gibi Müslüman, siyahi ve Suriye muhalefetine de düşmanymış! İnsanın gerçekten bu taklacı ve tutarsız kişiliklere karşı, 'siyaset buysa...' diyesi geliyor. Ama bunun bir nedeni var elbette. Çünkü gerçekten iflas etmiş bir hükümetin, partinin başvurmayaacağı diktatörlük, faşizm uygulaması yoktur.

eşbaşkanlarını, vekillerini tutuklamış, ne kadar muhalif basın, dernek, demokratik çalışma varsa yasaklamıştır. Türkiye büyük yasaklar ülkesi haline gelmiştir. 12 Eylül'ün Kenan Evren'ini aşan Erdoğan, Türkiye'yi Saddam'ın Irak'ını aratmayacak bir pozisyona sokmuştur. İç muhalefet bir yana, dış muhalefeti düşman ilan etmiş, adeta uyguladığı politikayı kabul ettirmeye çalışmakta, hunharca ve kabadayıcı saldırmaktadır. Kısacası Erdoğan, DAİŞ eliyle yapmaya çalışıp da yapamadığını şimdi doğrudan yapmaya çalışmaktadır.

oluşturdu ve uluslararası konjonktür de buna müsaitti. Kobanê kurtarıldığında ve Cizîrê koridoru açıldığında 2015'te Cerablus'a ilerleme olsaydı koridor açılabildi. DAİŞ'in Kobanê ve Girê Spî 'de(Til Ebyad) aldığı yenilgiden sonra Cerablus'ta savaşma gücü yoktu. AKP ise 7 Haziran seçim sonuçlarının şokunu yaşıyordu ve güçsüzdü. Dünyadan da buna karşı ciddi bir tepki olmadı. Diğer fırsat ise 2016 da Minbic operasyonu yapıldığında doğu ve YPG'nin bir kolunun Kobanê'den El Bab'a doğru ilerleyip koridoru açma şansı vardı. Özellikle Efrîn ve Halep'te bulunan YPG güçleri kendi bulundukları bölgeden El Bab'a doğru ilerleyebilirlerdi. Ne var ki Rojava yönetiminin dar perspektifli ve var olanla yetinen, hamleci olmayan yaklaşımları bu fırsatların heba olmasına yol açtı. Diğer yandan Efrîn ve Halep'teki YPG güçlerinin çözümünü hep diğer taraftan bekleyen yaklaşımı ve pasif duruşu bunda etken olmuştur. Rêber Apo'nun bu konudaki eleştirileri haklıdır ve yerindedir. Rojava'da son dört yıl içerisinde ortaya çıkan fırsat ve imkanları değerlendirme, askeri ve toplumsal inşa bakımından istenildiği düzeyde kullanılmadı. Hem uluslararası hem bölgesel hem de Suriye ve Rojava halklarının durumu göz önünde bulundurulduğunda, Rojava Devrimi bir kaç şehri kurtarmak yerine, bütün Suriye ve Ortadoğu'da etkili olabilirdi. Önderliğin öngörüsü ve istemi Rojava Devrimi'nin bir Fransız, bir Bolşevik devrimi kadar etkili olmasıydı. Daha geniş bir perspektifle ve hamleci yaklaşılsaydı Kürt, Süryani, Asuri, Türkmen, Araplar'dan yüzbinleri bulan bir ordu yaratılabilirdi. İnşa çalışmalarıyla, özgür ve demokratik bir toplumu yaratarak demokratik ulus inşa edilebilirdi. Lenin'e göre, "Devrimin başarısı objektif ve subjektif koşulların doğru tahliliyle mümkündür." Bunu Rojava gerçeğiyle ele aldığımızda tarihi fırsatlar ve imkanlar mevcuttu ve buna karşı çok daha güçlü kazanımlar elde etmek mümkündü. Bundan böyle ve özellikle de Erdoğan kendini Rojava'ya bir hançer gibi sapladıktan sonra, hedefin sadece koridor açmak değil, daha geniş bir perspektifle yaklaşılmaması gerektiği açıktır. Suriye halkı ile güçlü ittifaklar kurarak QSD'yi tüm Suriye'nin kurtuluş ordusu haline getirerek sadece Kobanê ve Efrîn arasında bir koridor değil, tüm Suriye'yi özgürleştirme temelinde Rojava'nın güvenliği sağlanabilir. Böylece Rojava Devrimi daha da anlam kazanır. Özgür bir Rojava, özgür Suriye'nin garantisi; özgür bir Suriye de, özgür Rojava'nın garantisidir. Bu yaklaşım, Suriyeli diğer halkların önyargılı yaklaşımlarını da ortadan kaldıracak, diğer yandan da YPG'nin DAİŞ'e karşı savaşan koalisyon güçleriyle ilişkilerini daha da pekiştirecektir. Çünkü o zaman bu ittifak, geçici ve dar bir kaç şehri ve kasabayı kurtarmak için değil, DAİŞ'in ve faşizmin olduğu her yerde geçerli olacaktır. QSD ve özellikle YPG'yi, dar bir bölgenin yerel bir milis gücü olmaktan çıkıp Suriye'yi ve tüm Ortadoğu'yu demokratikleştirme ordusu ve gücü haline getirecektir.

Mûsil operasyonu Rakka'nın ikinci planda bırakılması ciddi bir hata oldu

Rakka, Suriye'nin önemli bir şehri ve doğu bölgelerinin başkenti konumundadır. DAİŞ için ise zaten sözde devletlerinin başkentidir ve Suriye'deki en önemli kalesidir. Bir bakımdan Mûsil Irak için neyi ifade ediyorsa, Rakka da kendi çapında Suriye için o kadar önemlidir. Kürtler için de; DAİŞ, Rak-

ka'da olduğu müddetçe ne Cizîrê ne de Kobanê'nin güvenliği sağlanamaz. Koalisyon güçleri için ise; DAİŞ'i bitirmek için Rakka'da operasyon yapmak hem askeri hem de siyasi bakımdan son derece önemlidir. Kanımca, koalisyon güçleri bu konuda bir değerlendirme hatasına girdiler, Mûsil'i önemseyip Rakka'yı ikinci planda bırakarak ciddi bir hata yaptılar. Rakka operasyonuna, Mûsil operasyonu ile paralel ve eşit ağırlıkta yaklaşmak gerekiyordu. Çünkü Mûsil'a yönelindiğinde Rakka, DAİŞ için nefes borusu olarak açık bırakıldı. Bu da askeri bakımdan büyük bir hatadır, geç de olsa bu görüldü ve telafi edilmeye çalışılıyor.

Türkiye, Rakka operasyonunda yer almak için büyük çaba harcadı. Amacı Suriye'ye hakim olmak ve YPG ile koalisyon güçleri arasındaki ittifakı bozmaktı. Ama istedikleri olmadı ve tüm ısrarlarına rağmen bu operasyonlarda denklem dışında kaldıkları gibi, Rakka operasyonunda da dışarıda kaldı. Koalisyon güçlerinin bu operasyonu QSD ile yapmaları, son derece isabetli bir karardır. Çünkü, YPG ve QSD, Suriyeli güçlerdir ve DAİŞ'e karşı defalarca başarılarını tüm dünyaya kanıtladılar. Buna karşı işgalci Türk faşizminin güdümündeki çetelerin ise girdikleri yerlerde DAİŞ'e karşı savaşmayıp daha çok bu alanlarda el değişikliği yaptıkları ve DAİŞ'e öyle bir karşıtlıklarının olmadığı da herkesin malumudur. Yani, 'Bir şehire gidip kurtarıyorum' dediğinde aslında o şehirdeki DAİŞ çeteleri, ÖSO kimliğine bürünüp Türk devleti ile birlikte hareket etmektedir. Bir diğer ifadeyle, sadece bir kılıf değişikliğidir. Koalisyon güçleri ise gerçekten DAİŞ'i bitirmek istiyorlarsa ve bölgede halkların kardeşliğine dayalı bir demokratik düzenleniyorsa; YPG-YPJ ve Kürt halkı ile ittifaklarını güçlendirmeliler. Ve bunu da stratejik bir müttefiklik haline getirmeleri gerekiyor. Dar, pragmatik ve Türkiye'nin kirli planlarına karşı idareci, Erdoğan'ın şımarıklığına ve kudurmuşluğuna karşı sessiz durmaları onlara kaybettirir. YPG de, Rojava'nın güvenliğini ve Türkiye'nin olası işgal girişimlerine karşı tedbiri elden bırakmadan katılabilir. QSD de bünyesinde DAİŞ'e karşı sağlamış olduğu ittifakı ve sergilemiş olduğu performansı, Türkiye işgaline karşı da sağlamalıdır. Pratiğiyle

ve yaklaşımlarıyla tüm Suriye halkları için umut olmaya devam etmelidir. Aynı zamanda işgalcilerle işbirliği yapan çete gruplarını teşhir etmeli, onlardan hesap sormalıdır.

Rojava'daki askeri başarılar siyasi bir satatüye kavuşmazsa ciddi bir anlam ifade etmez

Birinci ve İkinci Cenevre toplantılarında Kürtlerin gerçek iradesi temsil edilmedi. Özellikle Türkiye'nin lobisi ve baskısı etkili oldu. Zaten bu yüzden bu toplantıların başarı şansı yoktu ve bir çözüm de beklenmiyordu. ENKS'nin davet edilmesi de işin tuzu biberi, gerçeği kamufle etmenin bir aracıydı. Kuşkusuz Rojava'daki askeri başarılar ve direniş, siyasi bir satatüye kavuşmazsa eksik kalır ve ciddi bir anlam ifade etmez. Rojava yönetimi, özellikle de YPG yönetimi bu meseleyi koalisyon güçle-

ridir. Bu her iki konu hiç bir bahaneyle ihmale gelmez temel görevlerdir.

Halep, Suriye'nin ikinci başkentidir; ekonomik başkenttir, bir nevi Suriye'nin İstanbul'udur. Önemli bir ticaret merkezi ve halklar mozaiğidir. Bir bakıma Halep için bir çözüm bulunursa tüm Suriye'nin sorunu çözülmüş olur. Belki de uluslararası güçlerin Suriye üzerinde anlaşamadıkları temel nokta Halep'tir. Herkes Halep üzerinde etkinlik sağlamaya çalışıyor. Çünkü, Halep'e hakim olmak Suriye'ye hakim olmaktır. Zaten Türkiye'nin kirli oyunları Halep'e hakim olma esası üzerinden yürütülmektedir. ABD ve Rusya için de önemlidir. Aynı zamanda hem uluslararası hem bölgesel güçlerin çıkarlarının çatıştığı bir zemindir. Türkiye, El-Nusra çeteleri gibi kendine bağlı çeteler üzerinden müdahil oluyor, ABD ılımlı muhalif dediği ÖSO ile Rusya, Suriye Rejim güçleriyle, İran Hizbullah aracılığıyla mü-

◆ Hem uluslararası hem bölgesel hem de Suriye ve Rojava halklarının durumu göz önünde bulundurulduğunda, Rojava Devrimi bir kaç şehri kurtarmak yerine, bütün Suriye ve Ortadoğu'da etkili olabilirdi. Önderliğin öngörüsü ve istemi Rojava Devrimi'nin bir Fransız, bir Bolşevik Devrimi kadar etkili olmasıydı. Daha geniş bir perspektifle ve hamleci yaklaşılsaydı Kürt, Süryani, Asuri, Türkmen, Araplar'dan yüzbinleri bulan bir ordu yaratılarak, demokratik ulus inşa edilebilirdi. ◆

riyle müzakere edip garantilemesi gerekiyor. Fedakarlığı Kürtler yapacak, siyasi masada başkaları olacak gibi bir yaklaşım olamaz. Rojava halkının DAİŞ'e karşı sergilemiş olduğu direniş ile verdiği büyük bedellerle elde ettiği özgürlük ve edindiği statü onun doğal hakkıdır ve bu hakkı kimse ellerinden alamaz. Bu anlamda Kürtler, Suriye'nin en dinamik gücü ve aktörüdür. Kürtlerin gerçek temsilinin olmadığı hiç bir çözüm arayışı ve toplantı başarılı olamaz. Bu anlamda çözüm iddiası olanlar, bu gerçeği mutlaka görmelidir. Aksi takdirde kendileri kaybeder. Ancak son tahlilde bunun yegane garantisi, Kürtlerin kendi öz gücüdür. Güçlü bir öz savunma gücü ve inşa edilmiş toplum gerçeği esastır. Diplomatik alanda dengelerin ne zaman, nasıl sonuçlanacağı belli değildir. Elbette diplomatik çabaları Kürtlerin lehine çevirmek önemlidir ancak yine de esas olan Kürtlerin kendi pozisyonunları, yani savunma gücü ve inşa çalışmaları

dahil olup etkinlik kurmaya çalışıyor. Şu anda Halep harebeye dönmüş, bir hayet şehri andırıyor.

Her zaman kalabalık bir Kürt kitlesinin yaşadığı Halep'te, Şêx Meqsûd gibi salt Kürtlerden oluşan, mahalle ve semtler de vardır. Şêx Meqsûd kendi öz gücüyle ve kendi öz savunmasıyla beş yıldır büyük bir direniş sergiliyor, varlık mücadelesi veriyor. Halk, Türkiye destekli çeşitli çete gruplarının saldırılarının ağır bedellerine rağmen ayakta kalmayı başardı. Zaman zaman rejimin de saldırıları olmadı değil, hatta hem rejimin hem de çete gruplarının katliam girişimleri de oldu. Bu direniş bundan sonra da devam edecektir. Ancak salt kendi gücüyle direniş değil, Halep'te yaşayan diğer halklarla kardeşlik temelindeki ittifaklarla bu saldırılardan ya da Rejim'in saldırılarından kaçan, bu semti güvenli bir barınak olarak gören Arap ve diğer halklar olmuştur. Bir anlamda Suriye'de Roja-

◆ Kuşkusuz Rojava'daki askeri başarılar ve direniş, siyasi bir satatüye kavuşmazsa eksik kalır ve ciddi bir anlam ifade etmez. 'Fedakarlığı Kürtler yapacak, siyasi masada başkaları olacak' gibi bir yaklaşım olamaz. Rojava halkının DAİŞ'e karşı sergilemiş olduğu direniş ile verdiği büyük bedellerle elde ettiği özgürlük ve edindiği statü onun doğal hakkıdır ve bu hakkı kimse ellerinden alamaz. Bu anlamda Kürtler, Suriye'nin en dinamik gücü ve aktörüdür. ◆

va'nın rolü neyse, Halep'te de Şêx Meqsûd'un rolü budur. Diğer halklarla kardeşliğe dayalı ittifaklar, güçlü bir öz savunma ve demokratik ulusa dayalı inşa çalışmaları, Halep'teki Kürtlerin demokratik ve öncü rolü ile gerçekleşmektedir. Bu stratejik görevler temelinde yaklaşıldığında Halep'teki Kürtler, büyük bir misyon sahibi olabilir, bu temelde rol oynayabilir.

Demokratik Kuzey Suriye Federasyonu önemli bir projedir ve elbetteki harcanan çabalar da değerlidir. Ne var ki, uygulamada ciddi hatalar da yaşandı. Öncelikle Suriye'nin genelinden kopuk bir perspektif ile ele alındı. Tüm Suriye için proje ve öngörü taslağı olmadan, sadece bir bölümü için proje üretmek eklektik kalır ve çok fazla başarı şansı yoktur. Örneğin; Kuzey Suriye Federasyonu olursa Suriye'nin Rojava dışındaki bölgeleri nasıl bir statüye kavuşur? Bu yeterince tartışılarak netleştirilmedi. Bölünme kaygıları ve Türkiye'nin de anti-propagandaları etkili oldu. Diğer yandan kimi yerlerde ve yazışmalarda Kuzey Suriye Federasyonu ve Rojava eşitlendirilmeye çalışıldı, bu da yanlıştı. Aynı zamanda bazıları tarafından sanki önceden özerklik isteniyordu da şimdi ise federasyon isteniliyor gibi bir yaklaşım ortaya çıktı. Halbuki özerklik; bir özyönetim biçimidir. Üniter devlette de, federasyonda da olur. Çünkü, Kuzey Suriye Federasyonu sadece Kürtlerden oluşmuyor. Bir bölgedir ve birçok halktan oluşuyor. Bu oluşumda herkes kendi içinde özerk olacaktır. Bu yüzden özerklik, federasyonun alternatifi değildir. Kuzey Suriye Federasyonu çok önemli bir proje olmasına rağmen tartışılmadı, ideolojik ve siyasi ayakları oluşturulmadı. Sanki biraz tepeden inme oldu ve yanlış anlaşılmalara yol açtı. Halbuki tüm halkların sahipleneceği ve tüm halkların sahiplenmesi gereken bir projeydi. Bu fırsat halen vardır. Tüm halkların temsilcilerinin katıldığı tartışma platformlarıyla bu hataları telafi edip, kavramların ve tespitlerin yerine oturtulması ve buna göre bir konsensüsün oluşturulması gereklidir. Böyle yaklaşılsa hem Kuzey Suriye için hem de tüm Suriye için daha somut ve uygulanabilir bir çözüm projesi ortaya çıkacaktır.

Kürt sorununda Mûsil'in tarihsel yeri ve önemi

■ Kürt halkı, Mûsil'a gerçekleşen müdahaleyi kendileri ve Ortadoğu halkları için bir fırsata dönüştürebilir. Bugün Mûsil'da Kürt halkı ile Arap halkı ve diğer birçok ulusal, kültürel, inanç toplulukları birlikte yaşamaktadır. Kürtler kaderlerini bu topluluklarla birleştirdiklerinde, başta Türk devleti olmak üzere tüm sömürgeci güçlerin oyunlarını boşa çıkarabilirler.

Cemal Şerik

Bundan iki yıl önce, 1 Haziran 2014'de Ürdün'ün başkenti Amman'da gerçekleştirilen toplantıya katılan ABD, İsrail, Suudi Arabistan ve Türkiye, Mûsil üzerine önemli tartışmalar yürütmüş ve bunun bir sonucu olarak da Mûsil'in DAİŞ'e teslim edilmesini kararlaştırmışlardı. Ardından 8 Haziran'da Irak'ta, Katar ve Ürdün'ü de dahil ederek gerçekleştirilen toplantıda, bunun nasıl gerçekleştirileceği planlanarak sonuca bağlanmıştı. Bu temelde DAİŞ çeteleri 10 Haziran'da harekete geçmiş ve 50 bine yakın askerin bulunduğu Mûsil'i birkaç gün içerisinde Irak rejiminin o günkü valisi Nuceyfi ve askeri güçlerinin yönetiminden 'teslim' almışlardı. Teslim almışlardı diyoruz çünkü, DAİŞ çeteleri Irak'ın ikinci büyük vilayeti olan Mûsil'i adeta anahtar devri gibi herhangi bir direnişle karşılaşmadan teslim almışlardı.

Kuşkusuz bunun nedenleri vardı. 2003'te de ABD'nin gerçekleştirmiş olduğu askeri müdahale sonucunda, Saddam rejimi yıkıldıktan sonra da Mûsil, diğer vilayetlere oranla daha az direnerek teslim olmuştu. Ancak buna rağmen kısmen de olsa Mûsil'da yer yer ABD askeri güçlerine ve işbirlikçilerine karşı suikast ve saldırılar devam etmişti. En ilginç olanı da, Mûsil'da yaşayan halkın tepkisiydi. ABD askerleri Mûsil'a girmiş fakat yereldeki halk ABD'nin oradaki varlığını kabul etmemişti. En azından büyük çoğunluğunun içerisinde bulunduğu psikoloji böyleydi. Sadece bu da değil; Saddam Hüseyin'in başında bulunduğu BAAS Partisi'nin Mûsil'daki halk ve özellikle aşiretler üzerindeki etkisi çok güçlüydü. Saddam Hüseyin yakalanıp idam edil-

mesine rağmen bu etki geçerliliğini hala korumaya devam etmişti. Onun içindir ki; belki de diğer kentlerden daha fazla BAAS'ın yeraltına çekildiği ve örgütlülüğünü koruduğu kentlerin başında Mûsil yer aldı.

ABD'nin Irak'a gerçekleştirdiği müdahalenin ardından bir yılı bile bulmayan çatışmaların bitme noktasına gelmesini takiben, bir rejimin devrilmesi ya da bir ülkenin farklı güçlerin askeri denetimi altına girmesi anlaşılabilir. Tarihte bunun örnekleri de çoktur. Böylesi koşullarda kazanan güçler yenilgiye uğrattıklarını teslim alırken, onlardan bir iktidar işleyişini, askeri ve bürokratik mekanizmayı da teslim almış olurlar. Fakat Irak'ta durum böyle olmadı. Ortalıkta teslim alınacak bir devlet yönetimi kalmamıştı. Yakalananlar yakalanmış, idam edilenler idam edilmiş, önemli bir kısmı zindanlara atılmış ve yakalanamayanlar da ülke dışına çıkmıştı. Saddam rejiminin yıkılmasıyla birlikte ülkede tam bir talan ve yağma gerçekleşmişti. Hatta Irak'a komşu bazı devletler de bu yağma ve talandan büyük oranda paylarına düşeni almışlardı. Ancak Saddam Hüseyin'e bağlı özel eğitimli Cumhuriyet Muhafızları'ndan bir haber yoktu. Yine içerisinde uçakların, helikopterlerin, tankların vb olduğu askeri araç-gereçler de ortalıkta görünmez olmuştu.

Bunlara ne olmuştu? Herhalde buharlaşıp uçmamışlardı. Bu şekilde BAAS, Saddam Hüseyin'le birlikte birçok yöneticisi idam edilip zindanlara atılmış olsa da, varlığını bir biçimiyle korumaya devam etmişti. Fakat bu, değişik biçimler ve adlar altında gerçekleşmişti. Bu konuda yakın komşusu olan ve her iki devletin sınırları içerisinde kalan aynı aşiretlere mensup

insanların yaşadığı Suriye topraklarını çok etkili bir şekilde kullandı. BAAS'ın Devrim Konseyi'nde olup da yakalanamayanlar arasında olan İzzet İbrahim El-Duri, uzun süre Suriye'de kaldı.

DAİŞ'in Mûsil'i 'teslim alması'nda Türkiye'nin rolü vardı

DAİŞ de, bu süreçle birlikte Irak ve Suriye coğrafyalarında örgütlenmeye başladı. Saddam'ın idamından sonra, Irak İslam Devleti adıyla eylemlerine bir süre daha devam etti. Bunları gerçekleştirirken de tabiri caizse Irak BAAS örgütlenmesinin bakiyelerini devraldı.

DAİŞ'in Mûsil'i o kadar kısa sürede anahtar devri gibi teslim almış olması, böyle bir zemine dayandı. Dikkat edilirse DAİŞ'in halife olarak kabul ettiği Ebu Bekir El-Bağdadi'nin yakın çalışma arkadaşı ve askeri komutanlarından Hacı Bekir, BAAS'ın etkili isimlerindendi. Yine DAİŞ Mûsil'i denetimi altına aldığı 'göreve getirilen' yeni vali BAAS üyesiydi. Fakat sadece bu da değil. DAİŞ'in Mûsil'i bir kaç gün içerisinde 'teslim' almış olmasının başka nedenleri de vardı. O da TC devletinin bunda oynamış olduğu roldü.

TC devletinin Mûsil Başkonsolosluğu'nda masum elçilik memurlarının görevlendirildiğini düşünmek hata olur. Genelde birçok devletin konsolosluk ve elçilik görevlileri için benzeri bir değerlendirmede bulunmak mümkündür. Ancak TC devletinin Mûsil konsolosluk görevlilerinin bunlar içerisinde özel bir yere sahip olduğunun bilinmesi gerekmektedir. O süreçte Mûsil'da konsolosluk görevinde bulunan Öztürk Yılmaz'ın konumu da bunu doğrulamaktadır.

Kamuoyunda son derece bilinçli olarak Öztürk Yılmaz'a ilişkin yanlış bir algı geliştirilmiş bulunmaktadır. Toplum içerisinde itibar sahibi haline gelmesinde bunun da etkisi olmuştur. Oysa gerçek daha farklıdır.

Öztürk Yılmaz her ne kadar CHP'den son dönem Erdoğdu milletvekili olarak TBMM'ye girmiş olsa da, Mûsil'a konsolos olarak atanmadan önce, cumhurbaşkanı, başbakan, meclis başkanı gibi üst düzey görevlere dış politika konusunda istihbarat sağlamak üzere danışmanlık yapmış, yine dışişlerinde kariyer diplomatı olarak çalışmış, son olarak da Ankara'da Recep Tayyip Erdoğan'a danışmanlık yapmıştır.

Ondan önce de dışişlerinde Ortadoğu uzmanı olarak da gördüğümüz Öztürk Yılmaz, Avrupa Birliği Bakanı olduğu dönemde Egemen Bağış'ın danışmanlığını üstlenmiş ve Türkiye'nin AB temsilciliğinde görev yapmıştı. Onun içindir ki, nasıl oluyor da 40 özel hareket polisinin koruduğu Türk devletinin Mûsil Başkonsolosluğu'na DAİŞ'in yapmış olduğu baskın ve ardından gerçekleştirdiği 'işgal', arkasında birçok soru işareti bırakmıştı. Tek bir mermi bile sıkılmadan herhangi bir münakaşa bile yaşanmadan çok özel ve sıkı bir şekilde korunan konsolosluğun DAİŞ tarafından o kadar kolay bir şekilde işgal edilmesinin hiçbir şekilde söylendiği ve açıklandığı gibi olmadığı açıktır. Ve anlatılanlar da bir söylentiden, senaryodan ibaretti.

Bu bilgiler ışığında bakıldığında zaman Türk devletinin, DAİŞ tarafından Mûsil'in kontrol altına alınmasında nasıl önemli bir rol oynadığını görmek mümkündür. Denilebilir ki, Mûsil'in DAİŞ

çeteleri tarafından denetim altına alınmasında fiilen koordinasyon rolünü oynamışlardır. DAİŞ'in konsolosluk 'işgali' de bu gerçeğin gizlenmesinde perde rolünü oynamıştır.

Türkiye, KDP ve Nuceyfi blok halinde hareket etmektedirler

TC devleti Mûsil'da böyle bir rol oynarken, kendiyile birlikte yakın ilişki içerisinde olduğu KDP ve o zamanki Mûsil valisi Esil Nuceyfi ile olan yakın ilişkisini de kullanarak ve bunları da rol sahibi haline getirmiştir.

Gerçeklik bugün daha net bir şekilde açığa çıkmış bulunmaktadır. Dikkat edilirse TC devleti, KDP ve Nuceyfi birlikte bir blok halinde hareket etmektedirler. Adeta Mûsil'i DAİŞ'ten temizlemek için harekete geçmiş olan koalisyon güçleri ve Irak ordusu dışında kendilerini konumlandırmışlardır. Ve bununla da onların üzerinde bir baskı kurarken, nasıl Mûsil'i DAİŞ'e teslim etmişlerse aynı şekilde devralmanın da içerisinde olduğu daha farklı planlamalarını gerçekleştirmek için ortak bir cephe oluşturmuşlardır.

DAİŞ böylesi elverişli koşullarda çok kısa bir süre içerisinde Mûsil'a girmiş, ciddi sayılmayacak çatışmaların ardından da kenti denetim altına almıştır. Bununla da neredeyse bir devlet için gerekli olan yüz milyonlarca doları bulan mali kaynağa, maddi imkanlara kavuşmuş ve içerisinde tank, füze, helikopter vb silahların da bulunduğu ağır askeri araç ve gerecin sahibi olmuştur. Zaten bunun ardından da Mûsil'i başkent ilan ederken adını da 'İslam Devleti' olarak değiştirmiş, 'Halife' olarak kabul ettiği Ebu Bekir El-Bağdadi'yi de Mûsil'a yerleştirmiştir.

Bu şekilde 2014 yılında DAİŞ'in Mûsil'i kontrolüne almasından bugüne iki yıl geçmiştir. Bundan bir ay öncesine kadar dönem dönem Mûsil'a askeri müdahalede bulunulacağı gündeme getirilmiş olsa da DAİŞ, kendi iktidarını, saltanatını korumaya devam etmiş, hatta buraya dayanarak hakimiyet alanını daha da genişletmiş, uluslararası alanda da çok geniş bir örgütlenme ve propaganda olanağına kavuşmuştur. Ancak Kobanê ve Şengal yenilgisi, Rojava'da Kürt özgürlük güçleri karşısında sürekli bir geri çekilmeyi yaşayarak toprak hakimiyetini kaybetmesi, ikmal, dışarıdan savaşçı alım yollarının kapanmaya başlaması ve değişmeye başlayan konjonktürle birlikte geçtiğimiz Ekim ayının ortalarında Mûsil'i DAİŞ'in kontrolünden çıkarmak için askeri bir hareket başlatılabilmektedir.

Tabii bunun da nedenleri vardır. Bunlar da yukarıda belirttiğimiz nedenlerden ayrı değildir. DAİŞ'in oluşum gerçekliği ile Mûsil'in önem ve rolü burada öne çıkmaktadır.

DAİŞ'in adı her ne kadar Suriye savaşı ile birlikte duyulmaya başlanmış olsa da, kökleri 1990'ların başlarına kadar dayanmaktadır.

Tabii o zaman DAİŞ adıyla anılmamaktadır ve sadece küçük bir oluşumdur. Saddam Hüseyin rejimi ile de yakın ilişkisi bulunmaktadır. Irak'ın Kuveyt'e müdahalesi ile başlayan süreç bu oluşumun kendini örgütlemesinde ihtiyaç duyduğu koşulları oluşturmuştur. O zamana kadar laik ve Batı kültürüne cepheden tavır almayan Saddam rejiminin, daha çok İslami yönü öne çıkarmaya başlamış olmasının da bunda etkisi olmuştur.

DAİŞ, Rojava ve Başûr'da TC adına Kürtlerle savaşıyor

Irak'ta yaşanan böylesi bir sürecin oluşumunda etkili olan DAİŞ, Ebu Mus'ab Ez-Zerkavi tarafından resmi bir 'örgüt' olarak 2004 yılında 'Tevhid ve Cihat' adıyla ilan edilmiştir. Sonrasında ise Usame Bin Ladin liderliğindeki El Kaide'ye katılmıştır. Katıldıktan sonra ise adını 'Mezopotamya'da El Kaide' olarak değiştirmiştir. Zerkavi'nin 7 Haziran 2006'da ABD güçlerince düzenlenen bir operasyonda öldürülmesinin ardından yerine geçen Ebu Hamza el-Muhacir'i takiben 2006 yılının sonlarında El Kaide'ye yakınlığı ile bilinen Ebu Ömer El-Bağdadi'nin liderliğinde 'Irak İslam Devleti' adıyla faaliyetlerini devam ettirmiştir. 2013 yılının Nisan ayında Irak'ın El Kaide örgütlenmesinden ayrılarak bugünkü adı olan DAİŞ ismini almıştır.

Böyle bir kronolojik gelişim seyri izleyen DAİŞ, Saddam Hüseyin rejiminin yıkılması ile birlikte Irak'ta bir süre daha ABD askeri güçlerine ve farklı gruplara karşı eylemlerini devam ettirdikten sonra, yeraltına çekilen Irak BAAS partisiyle olan ilişkileri üzerinden Suriye rejimi ile de bağlantılarını güçlendirmiştir. Dikkat edilirse Suriye savaşında DAİŞ adını ilk olarak, rejim askeri güçlerinden daha çok ÖSO vb adlarla anılan güçlerle girdiği çatışmalarda duyurmaya başladı. Rejim güçleriyle çok daha sonra çatışmaya girmeye başladı. Bunda da DAİŞ'in, farklı uluslararası güç ve çevrelerle ilişki kurması ya da bu çevrelerin DAİŞ'in içerisine müdahalede bulunmaya başlamış olmasının etkisi olmuştur. Ayrıca bu süreçle birlikte o zamana kadar farklı coğrafyalarda hareket eden ve kendilerine 'İslam' ön adını veren birçok örgüt, DAİŞ'e katılmaya ve Ebu Bekir El-Bağdadi'ye biat bildirimlerinde bulunmaya başlamıştır. Bunlar arasında Rusya'ya karşı

uzun süre çatışmış olan ve Türk MİT'inin doğrudan yönlendirmesi altında bulunan ağırlığını Çeçenlerin oluşturduğu Kafkas kökenli, yine Kuzey ve Orta Afrika'da faaliyet yürüten örgütler de bulunmaktadır.

DAİŞ daha aktif bir şekilde adını bu süreçle birlikte duyurmaya başlamıştır. Bir taşeron 'örgüt' olarak hareket etmeye başlamış, ilişki içerisinde olduğu güçlerin, devletlerin adına vekalet savaşı yürüt-

birlikte dışa vurmuş olduğunu söylemek mümkün değildir. DAİŞ olsa olsa böyle bir ilginin tarihsel gelişim seyrinde kullanılan taşeronlardan sadece biridir. Ondan öte bir anlamı ve rolü de bulunmamaktadır. Onun içindir ki Mûsil sorununun kökleri, DAİŞ'in esamesinin dahi okunmadığı tarihi bir süreçle dayanmaktadır.

Mûsil'in tarihsel ve coğrafik olarak bir Kürt şehri olduğu bilinmektedir. Os-

62 bininin Hristiyan ve 19 bininin Yahudi olduğu ifade edilmektedir.

Bu gerçekliğe rağmen Mûsil, Kürtlerden daha çok uluslararası ve bölgesel devletlerin üzerinde durdukları ve ele geçirmek için kendi aralarında kıyasıya mücadele ettikleri bir bölge, coğrafya haline gelmiştir. Özellikle de yakın tarih açısından bu böyle olmuştur.

Enerji kaynaklarının keşfi, kapitalizmin kendini bir sistem olarak ör-

mesi Avrupa'nın kapitalist devletlerini Bakü petrollerinden mahrum bırakmış oldu. Bu da Mûsil ve Kerkûk'ü Avrupa için elde tutulması gereken öncelikli bir bölge haline getirdi.

Bu süreçle birlikte Mûsil üzerine verilen mücadeleler daha da şiddetlenmeye başladı. Limni adasının Mondros limanında 30 Ekim 1918 akşamı imzalanan ve tarihe Mondros Mütarekesi olarak geçen antlaşmanın 7. maddesine göre, Osmanlı ordusu Mûsil'i İngiltere'ye bıraktı. 1916 yılında Sykes-Picot anlaşmasına göre Fransa kendine bırakılan Mûsil'i, Nisan 1920 San Remo Konferansı'nda resmen İngiltere'ye devretti. Bunun bir sonucu olarak da İngiltere, Fransa ve ABD'ye Iraq Petroleum Compagny (IPC) hisselerinin yüzde 23,75'ini verirken, kendine de yüzde 47,5'ini ayırdı. Geriye kalan yüzde 5'ini de Osmanlılar döneminde imtiyaz pazarlıklarında kendilerine aracılık yapmış olan Gulbenkian'a bıraktı. Gelirlerin ancak küçük bir bölümü de 'royalt' olarak Irak hükûmetine bırakıldı. Tüm bu yaşananların ardından da Mûsil sorunu, Milletler Cemiyeti Konseyi tarafından 16 Aralık 1923'te, İngiltere'nin talepleri doğrultusunda sonuca bağlandı.

Buna rağmen Mûsil sorunu üzerine yürütülen tartışmalar ve Türklerin var olan taleplerindeki 'ısrarı' devam etti. Bu yönüyle de Mûsil üzerine yürütülen tartışmalar 1926 yılına kadar Milletler Cemiyeti'nin gündemindeki yerini ko-

Birinci Dünya Savaşı'ndan Almanya ve Osmanlı'nın yenik ayrılması, İngiltere ve Fransa'nın Ortadoğu'da hakimiyet kurma mücadelesinin önünü açarken, Başûrê Kurdistan'ı, özelde de Mûsil'i kontrol altına almalarına olanak yarattı. Bu süreçle birlikte o zamana kadar sadece Osmanlı devletine karşı haklarını koruma temelinde mücadele eden Başûrlu bölgesel güçler, Birinci Dünya Savaşı'ı ardından 'galiplerin galibi' olarak kabul edilen İngiltere'yi de karşılarında bulmaya başladı.

uştü. Bu çerçevede Rojava'da, özellikle Kobanê'de ve Başûrê Kurdistan'da ve Şengal'de Kürtlere karşı TC adına savaşmaya başlamıştır. Sadece bununla da kalmamış, ağırlıklı olarak Irak ve Suriye devlet sınırları içerisinde kalsa bile, Kuzey ve Orta Afrika'daki zengin petrol ve enerji kaynaklarının bulunduğu coğrafyalarda da etkili olmak için saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Bu da DAİŞ'in uluslararası alanda faaliyet yürüten enerji ve petrol tekelleri ile ilişkisi olduğuna dair şüpheleri güçlendirmiştir.

Gelinen aşamada da DAİŞ'in son kullanım tarihi bitmiştir. Bu zamana kadar DAİŞ'i etkili bir şekilde kullanan

manlı devleti ve öncesinde de bunun böyle olduğu resmi kayıtlarda geçmektedir. Tarihteki ilk Türkçe ansiklopedi kabul edilen Şemseddin Sami'nin Kamus-ül-Alam adlı eserinde Mûsil, 'Cezîrê'nin kuzeydoğu bölümü ile Kürdistan'ın güneydoğu bölümünden oluşan ve Dicle'nin iki yanında yer alan bir il' olarak tanımlanır. Yine aynı eserde Kerkûk, 'Kürdistan'ın Mûsil ilinde Şehrîzor sancacının merkezi' olarak nitelendirilir ve halkının yapısı şöyle yansıtılır: 'Halkının dörtte üçü Kürt, geriye kalanları da, Türk, Arap vd, 760 İsraîlî ve 460 Keldani de vardır.' (Aktaran: Mehmet Bayrak)

gütlendirme sürecinde önemli bir rol oynamıştır. Buhar, kömür ve ardından da petrolün bir enerji kaynağı olarak makina üretiminde kullanılmaya başlanması, kapitalizmin tarihinde, sanayi kapitalizmi döneminin başlamasına önemli bir katkıda bulunmuştur. 20. yüzyıla damgasını da vuran bu gerçeklik olmuştur. Onun içindir ki, bu yüzyılda dünyaya hükmetmek isteyen güçler, zenginlik kaynaklarının ve petrol yataklarının bulunduğu coğrafyaları kontrolleri altına almak istemişlerdir. Daha çok da Birinci Dünya Savaşı'nın asıl nedenlerinin başında İngiltere, Fransa ve Almanya arasında süren enerji savaşı gerçekliği gelmektedir.

güçlerden TC devleti başta olmak üzere 'ona karşı tutum belirleme' zorunda kalmışlardır.

Neden Mûsil?

DAİŞ'in ilk aşamada Mûsil'i kontrol altına alabilmiş olmasının bir diğer açık nedeni de; uluslararası güçler ve devletlerle, yine TC ile içerisinde olduğu ilişkilerdir.

Uluslararası güçlerin ve devletlerin, yine TC'nin Mûsil'a olan ilgisinin DAİŞ'le

Lozan Antlaşması ile Kürdistan'ı egemenliği altında bulunduran (İran sınırı hariç. Çünkü İran'ın sınırları Birinci Dünya Savaşı sonrasında da değişmemiş ve Lozan'da konu edilmemiştir.) devletlerin sınırları belirlerken de bu gerçek tespit edilmiştir. Bu konuda Lozan İngiliz delegasyonu başkanı Lord Curzon'un vermiş olduğu bilgiye göre; 1921 nüfus sayımı sonuçlarına göre Mûsil vilayeti nüfusunun 788 bin olduğu, bunun 455 bininin Kürt, 186 bininin Arap, 66 bininin Türk,

Mûsil üzerinden kirlî pazarlıklar ve anlaşmalar!

20. yüzyılın başlarında zengin petrol rezervlerinin olduğu coğrafyalar tam olarak bilinmemekteydi. Bilinenler arasında Azerbaycan-Bakü zengin petrol kaynakları ile dikkat çekerken, bunu Mûsil-Kerkûk'te bulunan petrol kaynakları-rezervleri izlemektedir. Ancak 1917 Ekim Devrimi'yle birlikte Rus Çarlığı'nın yıkılması ve yeni kurulan Devrim Hükûmeti'nin savaştan çekil-

rudu. 5 Haziran 1926 tarihinde İngiltere-Türkiye-Irak arasında Ankara'da imzalanan Mûsil Anlaşması ile de Türkler bu ısrarlarından vazgeçtiler. Yapılan bu anlaşmanın birinci maddesine göre Irak, 25 sene süreyle İngiltere petrol şirketinden alınan gelirin yüzde 25'ini Türkiye'ye verecekti. Ancak Türkiye bunun yerine 500 bin sterlin nakit para almayı tercih ederek, Mûsil konusunda o güne kadar ki tüm 'taleplerinden' vazgeçerek, konuyu gündeminden çıkarmış oldu.

Daha doğru bir ifadeyle; 500 bin sterlin karşılığında Mûsil'i İngiltere'ye satmış oldu.

Böylece 20. yüzyılın ilk çeyreğinde öncelikli olarak ele alınan Mûsil sorunu, uluslararası alanda gündemden çıkarılmış oldu. Ancak Mûsil sorunu üzerine yaşanmış olanları en somut ve gerçekçi bir şekilde anlatan da İngiltere temsilcisi oldu: İsmet Paşa! Senelerce çok şey söyledik, çok şeyler vaat ettik. Bütün dünyada çok taahhüt altına girdik. Şimdi bunlara son verirken bu kadar merasim yapılmasını neden yadırgıyorsunuz? (Aktaran: Mehmet Bayrak)

Mûsil sorununda bölgenin asıl sahibi Kürtlerin yaklaşımı neydi?

Zengin petrol yataklarına ve coğrafik dünya hakimiyetinde önemli bir yere sahip olan Mûsil üzerine uluslararası alanda ve bölgesel düzlemde bu kadar büyük savaşlar yürütülürken, bu bölgenin asıl sahibi olan Kürtlerin içerisine girmiş olduğu tutum ve yaklaşımın da burada özel olarak ele alınması gerekmektedir.

Asıl olarak Başûrê Kurdistan'da Kürtler 19. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren bu bölgede bölgesel düzeyde kalıp, aşiret üst sınıflarının önderliğinde sınırlı, aşiretsel haklar temelinde de olsa bir kalkışma içerisinde bulunmaktaydı. Babanzade ve Rewanduz isyanları böyle bir gerçekliğin bir sonucu olarak yaşanmıştı. Ancak bu isyanlar başarılı olamadı. O süreçte Osmanlı devletinin egemenliği altında bulunan bu bölgede gerçekleşen direnişler, Osmanlı ordusu tarafından bastırılmıştı. Buna rağmen Başûrê Kurdistan'da, Osmanlı devletine karşı var olan direnişler bir biçimiyle de olsa devam etti.

20. yüzyılın başlarında ise Başûrê Kurdistan'da, özellikle de Kerkûk ve Mûsil'da (ki o zaman bu iki kent birlikte anılmaktaydı) zengin petrol kaynaklarının varlığı dünya çapında egemenlik savaşını yürüten İngiltere, Fransa ve Almanya'nın bu bölgeyi egemenlik altına alma mücadelesinin sürdüğü en belli başlı alanlardan biri haline getirmişti. Almanya bu hedefine Birinci Dünya Savaşı'na ittifak halinde girdiği Osmanlı devleti ile var olan ilişkisi üzerinden ulaşmaya çalışırken, İngiltere ve Fransa da doğrudan askeri güçleri ve bölgede işbirliği içerisine girdiği güçlere dayanarak bunu gerçekleştirmek istemekteydi.

Birinci Dünya Savaşı'ndan Almanya ve Osmanlı'nın yenik ayrılması, İngiltere ve Fransa'nın Ortadoğu'da hakimiyet kurma mücadelesinin önünü açarken, Başûrê Kurdistan'ı, özelde de Mûsil'i kontrol altına almalarına olanak yarattı. Bu süreçte birlikte o zamana kadar sadece Osmanlı devletine karşı haklarını koruma temelinde mücadele eden Başûrlu bölgesel güçler, Birinci Dünya Savaşı' ardından 'galiplerin galibi' olarak kabul edilen İngiltere'yi de karşılarında bulmaya başladı.

İngiltere bu süreçte birlikte, Irak'ta bir manda rejimi oluştururken, Mûsil ve Kerkûk'ü de 'Özel Himaye Bölgesi' haline getirdi. İngiltere bu gerçekliğe rağmen Lozan Antlaşması'nda bu bölgede yaşayan Kürtlere tanınan 'idari ve kültürel özerklik' koşullarının gereklerini yerine getirmedi. Aksine yeni kurulan Irak manda rejimine ve onun hükümetine teslim olmayan Şêx Mahmud Berzenci önderliğinde gelişen direnişi bastırmak için Silêmanî (Süleymaniye) ve çevresinde askeri saldırılarını tırmadırken, savaş uçakları ile bombaladı. Ve bu çatışmalar 1924 yılının ortalarına kadar da devam etti.

Aslında, Başûrê Kurdistan'da Şêx Mahmud Berzenci önderliğinde gelişen bu direniş, kısa bir süre kesintiye uğramış olsa da, 1918-19'larla birlikte başlamıştı. Hatta o süreçte Berzenci, Mustafa Kemal'e ittifak önerilerinde bile bulunmuştu. Ancak Mustafa Kemal'in Kürtlerle birlikte, onların haklarını kabul ederek ittifak oluşturma yerine, bu öneriyi kullanmaya çalışması, Ber-

istemiyoruz. Aramızda bir fark yoktur." (a.g.e) demişlerdir.

Kürt-Arap dostluğu ve ortaklığı bozuldu

5 Haziran 1926 tarihinde İngiltere-Türkiye ve Irak arasında gerçekleştirilen Ankara Anlaşması ile İngiltere'nin çıkarları doğrultusunda 'çözülen' Mûsil

Bu devletlerde iktidara egemen olan Arap milliyetçiliği, Kürtleri (Suriye'de olduğu gibi) ya yok saydı ya da (Irak'ta olduğu gibi) ikinci sınıf vatandaş olarak kabul etti. Böylece İngiliz ve Fransız emperyalistlerin böl-parçala-yönet taktiği sadece bir halkı kendi içerisinde birbirine düşürmedi, halkları da karşı karşıya getirmiş oldu. Her iki devletin sınırları içerisinde yaşayan Kürtler, Arap milli-

uluslararası bir sorun haline gelmiş olması da, bu sorunun hala çözülmediğini göstermektedir. Aynı zamanda provokasyon rolü oynayan DAİŞ'in vekaleten Mûsil'i kontrolü altına alması ile yaşanmaya başlayan süreçte, böylesi bir gerçekliğin dışı vurumu oldu.

Kuşkusuz günümüz koşulları ile 90 yıl öncesi arasında farklılıklar olduğu gibi benzerlikler de vardır. Fark-

zenci'nin ittifak çağrısının sonuçsuz kalmasına neden olmuştu.

Başûrê Kurdistan'da Berzenci'nin yapmış olduğu çağrılarının sonuçsuz kaldığı bir süreçte, Bakurê Kurdistan'da Kürt üst sınıfları ve ileri gelenleri ise Mustafa Kemal'in içerisine girmiş olduğu bu tavırdan hiçbir şekilde sonuç çıkarmayan bir tutum içerisine girmişlerdi. Lozan'da Mûsil sorunu tartışılırken, Mustafa Kemal ve önderliğinde kurulan yeni Türk devletinin yanında tavrı almışlardır. Bu konuda Lozan'da İsmet İnönü'nün, "TBMM hükümeti Türklerin olduğu kadar Kürtlerin de hükümetidir. Çünkü, Kürtlerin gerçek ve meşru temsilcileri aynı ölçüde ülkenin hükümetine ve yöneti-

sonunu, 1972'de Irak rejiminin çıkardığı 'kamulaştırma' yasasına kadar çıkar odaklarının gündemine girmediği gibi, taraflar bu bölgeden çıkarılan petrolleri kendi aralarında paylaşmaya devam etmişlerdir. Bu gerçeklik içerisinde kaybeden Kürtler olmuştur. Bu kaybediş, sadece zengin petrol kaynaklarının yağmalanması itibarıyla değildir. Mûsil demografik yapısı Kürtler aleyhine, Sünni Araplar lehine değiştirildi ve bu bölgede tarihsel olarak Arap ve Kürtler arasında var olan ortaklıklar, dostluklar bozulmaya başladı.

Oysa Kürtler ve Araplar aynı coğrafya üzerinde yüzlerce yıl birlikte yaşadılar. Emeviler döneminde aralarında savaşlar yaşanmıştı. Ama

yetçiliğinin egemenliği altında asimilasyon ve soykırıma tabi tutulmak istendi. Bu da Kürtler ve Araplar arasında güven, birlikte ortak yaşam ilişkilerinin bozulmasına, daha çok da Irak'ta görüldüğü gibi onlarca yılı bulan savaşların yaşanmasına neden oldu.

ABD'nin Irak'a gerçekleştirdiği askeri müdahaleler sürecinde de Kürtler, Araplarla böyle bir ilişki içerisinde girdiler. Başûrê Kurdistan bu süreçte birlikte her ne kadar Irak devleti sınırları içerisinde görünse de, merkezi yönetimle sorunlar yaşamaya devam etti ve ayrı bir yönetim şeklinde kendini örgütlenirdi.

ABD'nin başını çektiği ve Irak devletinin resmi sorumluluğu altında gelişen

lılıkların başında, uluslararası güçlerin bunda oynamış oldukları rol gelmektedir. İngiltere ve Fransa'nın yerini ABD aldı. Türk devleti de o zaman olduğu gibi yine pastadan payını almak için harekete geçmiş ve Irak devleti de rol sahibi kılınmıştı. O günlerden farkı ise; uluslararası güçlerin Mûsil'a doğrudan bir müdahalede bulunma yerine kendileri için gerekçe olarak DAİŞ gibi bir taşeron örgütü göstermeleri olmuştur. Tabii bunlarla birlikte Kürtlerin asıl olarak kendi sorunları olan Mûsil sorununa sahip çıkma konusunda oynamak istedikleri rol de yeniden gündeme gelmiş oldu.

1923 Lozan Antlaşması'nda Kürtlerin varlığı tartışma konusu olmuş ve 'idari ve kültürel özerliğin tanınması' yönünde bir karar alınmıştı. Ancak alınan bu kararın uygulanması halinde, diğer parçalarda yaşayan Kürtleri de etkileyeceği gerekçesiyle Türk devleti ile anlaşılan İngiltere tarafından karar geçersiz kılınmıştı. Bir yanda İngiltere ile böyle bir anlaşma içerisine giren Türk devleti diğer yandan bir taktik olarak Kürtleri yedeğinde tutabilmek için, -Başûrê Kurdistan'la sınırlı kalmak kaydıyla- onların haklarını 'kabul edebileceği' vaadinde bulunmayı kendi çıkarına görmüştü. Ancak bunların hiçbirisi gerçek olmadı. Kaybeden Kürtler oldu. Yok sayıldılar, fiziki ve kültürel soykırım kısıpı altına alınarak tarihten silinmekle karşı karşıya getirildiler. Lozan Antlaşması'ndan, Kürt Özgürlük ve Demokrasi Mücadelesi'nin ortaya çıkışına kadar geçen 55 yılda önemli oranda bunun aşılması yönünde kazanımlar elde edilmiş olsa da, Kürtlerin yakın tarihi hep bu kaybediş trajedileri ile doldu.

Devamı sayfa 31'de

Mûsil'a yönelik askeri müdahale Ekim ayının ortalarında başlamış olsa da, aslında daha önce başlamıştır. DAİŞ'in 2014 yılında Mûsil'a girmiş olması da bir müdahale olma özelliğini taşımaktadır. O nedenledir ki Mûsil'a yönelik olarak başlatılan müdahaleyi askeri boyutundan daha çok stratejik, siyasi ve ekonomik boyutları ile ele almak gerekmektedir. Bugün Mûsil'da yürütülen savaşın özünde bir Ortadoğu ve Üçüncü Dünya Savaşı olduğu konusunda hemfikir olmayan yok gibidir.

mine katılmaktadır." (Aktaran: Prof. Dr. M.A. Hasretyan-Türkiye'de Kürt Sorunu 1918-1940) gibi aldatıcı sözlerine kanarak, Mûsil sorununun çözümünde Türk devleti ile birlikte hareket ettiklerini dile getiren Erziromlu mebus Hüseyin Avni, "Bu memleket Kürtlerin ve Türklerindir. Bu kürsüden yalnız iki milletin konuşma hakkı var: Türk ve Kürt milletinin." (-a.g.e-) Hasan Hayri, "Kürtler hiçbir zaman Türkler'den ayrılmazlar." (-a.g.e-) Yine İsmet İnönü ile birlikte Lozan İkinci Konferansı'na katılan Amedli Piringcizade Feyzi ve Zülfüze Zülfü; "Biz Kürtler, Türkler'le kardeşiz, ayrılmak

sonrasında var olan ilişkileri yeniden düzeldi. Osmanlı egemenliği altında da, egemenlik altında tutulan halklar olarak bu ilişki düzeylerini korudular. Ancak 20. yüzyılın başlarında yeniden kurulan Ortadoğu statüsü içerisinde Kürt-Arap ilişkisi de yeniden belirlenmeye başlandı. Kendi içerisinde bölünen Araplar, ayrı devletler halinde yeniden örgütlendirildi. Buralarda hakim Arap milliyetçiliği gelişmeye başladı. Kendi içerisinde dört parçaya bölünmüş olan Kürdistan'ın Başûr ve Rojava bölgeleri bu Arap devletlerinden Suriye ve Irak'ın egemenliği altında kaldı.

Mûsil'a gerçekleştirilen askeri müdahale sürecine de böyle bir Arap-Kürt ilişkileri gerçekliği içerisinde girilmiş oldu.

Mûsil'in asıl sahipleri Kürtler yine müdahalenin dışında tutuldu

1926'da Ankara'da anlaşma yapılırken Mûsil'in asıl sahipleri dışında olan aktörler, pazarlık masasında paylarına düşeni almaya çalışmıştı. Bu da, her ne kadar bu anlaşmada taraf olan devletler 'çözüldü' gözüyle baksalar da özünde Mûsil sorununun çözülmediğinin bir göstergesi olmuştur. 90 yılı bulan bir aradan sonra Mûsil sorunu yeniden

Kastamonu'dan Dersîm'e 88 günde, tek başına...

Kod Adı: Mazlum Volkan
Adı Soyadı: Yakup Tokay
Doğum Yeri: Sêrt
Anne-Baba Adı: Belkıs-Hüseyin
Şahadet Tarihi ve Yeri: 30 Eylül 2016/Ordu

‘K’aza mı oldu?’ diye düşünürken, tarama sesi de geldi. Sesler gitgide artıyordu. Mermi seslerine bomba ve lav sesleri de eklenmişti. Mazlum hemen kalkıp, eşyalarını toplamaya başladı. Ayakkabılarını giymeye çalıştı. Ayakkabı zorluk çıkarıyor, ayağına girmiyordu. Biraz daha zorlayıp ayakkabılarını giydi. Raxtını beline taktı.

İlk şaşkınlığı üzerinden attıktan sonra diğer arkadaşlarına baktı. Seyit dışında diğerleri orada değildi. Seyit’e göz ucuyla baktı. Tam seslenecekti ki o an Seyit’in birden yere düştüğünü gördü. Çok ani olmuştu. İnce dallar kesildiğinde kimseleri incitmeden, kendi halinde, suskunca düşer ya, o da öyle düşmüştü. Sürünerek gidip, elini tutup çekmek istedi. Olmadı, mermiler izin vermedi...

Seyit’in şehit düştüğünü anlamıştı. Gözlerinin önünde yere düşmüş, bir daha kalkamamıştı. Ya diğerlerine ne olmuştu? Salih, Koçer, Munzur neredeydiler? Neden gelmemişlerdi? Soruları gitgide çoğalıyordu.

Artık noktadan ayrılma zamanıydı. Seyit’e son bir defa baktı. Kalan ömrünü ona adadı. Gözünden düşen yaşlarla döndü yüzünü. Kayaya yaslanıp gücünü toplamaya çalıştı. Çantasını sırtına aldı. Tüm hızıyla koşmaya başladı. Ne kadar hızlı koşsa Seyit aklına gelmeyecekmiş gibi hissetti...

Yalnız kalmıştı. Her şey öylesine acımasızdı ki, şehit düşmediğine hayıflanıyordu. “Ölüm bin defa bu durumdan iyi” dedi kendi kendine. Kısa bir an da olsa kendini topladı.

Gerçekleri bir bir tekrarlardı. “Yalnızım, arkadaşlardan haberim yok, her yer düşman, yapabileceklerim bunlar” dedi içinden.

Sonunda karanlık kapıya dayanmıştı. Adeta ona, “Kararını ver” diyordu. Yerinden kalktı, yürümeye yeltendi. Yapamadı, tekrar oturdu. Ayakları gitmiyordu. Uzaklaşamıyordu. Yalın ve yakıcı gerçeği iliklerine kadar hissetmesine rağmen yerinden kıpırdayacak gücü

kendinde bulamadı. Sanki bir ses, sıfırlanmış ihtimalleri kulağına fısıldıyormuş gibiydi. O hem Seyit’ten uzaklaşmaya hem de aylar sürececek bir yalnızlığa yürümeye cesaret edemiyordu.

En zor ve en gerçekçi seçenekten başka, yapacak bir şeyi yok gibiydi. Karadeniz’de eski kamp yerlerini ve noktaları kontrol edip, Karadeniz’deki yoldaşlarını aramak, bulamazsa belki de en az üç ay yapayalnız Dersim’e doğru yol almak. Son seçeneği zorlanarak da olsa tercih etmek durumundaydı.

Kastamonu’ya gelirken kullandıkları hattı geri dönmeyecekti. O hat düşmana teslim olup, ihanetçileşen Harun’un bilgileriyle denetime girmişti. Çok riskli bir hattı. Asker o hat üzerinde yoğunlaşacaktı. Kastamonu’dan geri dönenlerin, o hattı geri dönmeleri kuvvetli ihtimaldi. Haritasını çıkardı, ayrıntılı inceledi. Hedef Amasya ve Tokat’tı. İlk olarak Amasya kampına yetişmeyi hedefleyecekti. Ortalama 20-25 gün arasında Amasya kampına yetişebileceğini düşündü.

İçinden, “Bir kestirme olsa da, bir günde, hatta bir saatte Amasya’ya yetişsem, yoldaşlarımı bulsam” dedi.

Uzun bir yolun başlangıcında en büyük yoldaşı umuduydu. O umut onu yoldaşlarına taşıyacak, onları bulana kadar zorluklara göğüs germesini sağlayacaktı. Umudu; yastığı, yorgani, yiyeceği, içeceği olacaktı.

Haritadan yapacaklarını belirginleştirdi. Devrez çayının aktığı vadi boyunca ilerlerse on günlük yolu hemen hemen almış olacaktı. Sonrasında Çorum arazisine girecek, Çorum’un alt köşesinden, iki üç gün Çorum topraklarında yürüdükten sonra Amasya sınırından, Amasya topraklarına girecekti.

İlk gün Ilgaz dağlarının Çankırı tarafına vurdu kendini. Gündüzleri yürüyordu. Gece olunca en fazla bir iki saat yürüyor, bazen de yürümüyordu. Gece dinlenip, sabahla birlikte çayını içip, harekete geçiyordu. Gece yürümeyi ilk defa bu kadar itici bulmuştu. Gecenin sessizliği, esrarenizliği ve yakın mesafeden ötesini görmeyen körlüğü, yal-

nızlığına eklenince, gündüzler onun için daha çekici olmuştu.

Yürüdükçe yürüyesi geliyordu. Yürümek onu rahatlatıyordu. Dikkati geçmişten, anılardan çok çevresine gidiyordu. Durduğunda ister istemez hep başlarına gelenleri düşünüyordu. Anıları düşünmemek için de olsa, yürümeyi tercih ediyordu. Yürüyüş çok zorlayıcı olduğunda; ayaklarında, omuzlarında, gözlerinde ve kulaklarında takat kalmadığında yürüyüşüne kısa aralar veriyordu.

Yanındaki yiyeceğini kontrol etti. Bir yerden temin etmesi gerekiyordu. Giderek azalan yiyeceği, en fazla üç dört gün idare ederdi. Dağın yama-cındaki evlerden birinden yiyeceğini almayı kararlaştırdı. Evlere bakacak uygun olanı bulacak ve kendine yeterli kadar yiyecek alacaktı.

Karadeniz’de yollar stabilize ve asfalttı. Tek tük toprak yol vardı. Asfalt yollar zengin evlerine ve kalabalık köylere gidiyordu. Stabilize yol orta halli evlere giderdi. Gördüğü stabilize yoldan evlerin orta halli olduğunu anladı. Orta halli köylüler Mayıs ayında, en geç Haziran’da yayla evlerine gelip yerleşirlerdi...

Çantasını evin biraz uzağındaki ormanlık alana sakladı. Silahını ne pahasına olursa olsun yanına alacaktı. Zorlansa da içeri girerken silahını bırakmayacaktı. Zıplayıp pencereyi tuttu. Yavaş yavaş kendini yukarı çekti. Ayaklarıyla duvarı destek yaptı. Çabuk bir hareketle gövdesinin çoğunluğunu pencereye attı. Kafasını yavaş yavaş içeri koydu. Kısa bir an içeriyi dinledi. Hiç ses yoktu. Ses çıkarmamaya özen gösterdi. Silahını çapraz omzuna asmıştı. Silahını kavradı ve öylece içeri girdi. İçeride biraz ilerleyince mutfakı buldu. Fazla erzak yoktu. Bir paket makarna, bir kilo kadar un, biraz çay ve şeker bulmuştu. Onları bir torbaya koyup aldı. Bu yiyecekler ona en fazla dört gün yetecekti. Yol üstünde denk geldiği iki eve daha girdi ve sekiz günlük yiyeceğiyle artık daha rahatı...

6 Haziran akşamıydı ve Kastamo-

nu’nun Tosya ilçesi civarındaydı. Attığı her adımı hesaplıyordu. Gündüzü, geceyi, erzağı ve köylüleri. Tabii bir de geçmek zorunda olduğu sular. Bu mevsimde yağmurla birlikte derecikler kabardığı için her seferinde köprü bulması gerekiyordu. Bu da köylere girmek demektir. Ama en zoru yalnızlığı Mazlum için...

“Sakin olmalıyım” dedi içinden. Biraz daha sağlıklı düşünmenin yollarını aradı. Ne olursa olsun en iyi ihtimal Amasya kampına kadar yalnızlığı sürecekti. Oranın da düşük bir ihtimal olduğunu kendine itiraf etmese de biliyordu. Yani Dersim’e kadar iyi düşünmek, sakin olmak ve sağlıklı plan yapmak zorundaydı. Ama o şimdi Amasya kampına kadar olan kısmını düşünüyordu. Sonrasını hesaplamak bile istemiyordu. Düşüncelerine, duygularına o kadar yeterdi. Ondan sonrasını kaldıracak gücü kendinde bulamadı...

Çorum arazisine girmişti. 3 günde Çorum’u geçip Amasya’ya girmeyi planlıyordu. En küçük bir tepeli, vadiyi, suyu bile hesaplamak zorundaydı. Çünkü en ufak bir yanlış, saatlerine, belki de günlerine sebep olabilirdi. Her şeye tahammül edebilirdi, ama fazladan zaman harcamaya ve fazladan yürümeye tahammül edemezdi.

10 Haziran’dı. Havalar gitgide ısınıyordu. Ama yağmurlar kesilmemişti. Bir sıcak, bir soğuk devam ediyordu. Haritadan Kızılırmak boyunca ilerleyen otobanı görmüştü. İlk önce otobanı geçecek, ondan sonra köye doğru gidip, köprü bulup geçecekti. Öyle de yaptı... Köyün ışıkları yavaş yavaş yüzüne vurmaya başlamıştı ki, ince uzun köprüye doğru yöneldi, sağı solu, görebildiği kadar diğer tarafı dinledi, gözledi. Riskli bir durum olmadığı kanaatine varınca hızlıca köprüyü geçti. Diğer tarafa ulaşır ulaşmaz hızlanarak köprüden uzaklaştı. Kızılırmak geniş olduğu için, köprüyü geçmek uzun sürmüştü...

Mazlum havaların dengesizliğine kötü yakalanmıştı. Sıcak ve soğuk arasındaki değişken hava, soğuk almasına neden olmuştu. Durmadan hapsiriyor, burnu

hiç durmadan akıyordu. Bedeni öyle bir halsiz düşmüştü ki yerinden kıpırdamıyordu. “Bir bu eksikti” dedi içinden. Ayağa kalkıp, yürümek istiyordu ama yapamıyordu. Kaybedecek zamanı yoktu. Akşama doğru çıkması gerekiyordu. Ama halsizlikle beraber, baş ağrısı ve vücudunda bir ağırlık da vardı. Halsizliği giderek daha artıyordu. Akşama doğru yürümek bir yana, ayağa kalkacak takati yoktu. Bir ara kalkıp yürümeye çalıştı. Terleyerek hastalığı atmayı düşündü. Ayağa zar zor kalktı. Üç beş adım attı. Ama öylesine halsizdi ki sonunu getiremedi, yerine döndü. Tekrardan uyumaya çalıştı. İki günü böyle halsiz ve takatsiz, olduğu yerde geçirdi...

Akşam olmadan harekete geçti. Çantadaki yiyecek giderek azaldığı için, günün çantası hafifliyordu. İki günü kaybetmenin acısıyla, o gün gündüzden yola çıkıp, epey bir mesafe yürümeyi planladı. Açığı kapatmak gerektiğini düşünüyordu. İlk adımlarını zar zor atmıştı. Halen de takati yok, bedeni güçsüzdü. Ama zorladı kendini. Hastalığın kollarına kendini bırakmayacaktı. Kaybettiği iki günü telafi etmenin yollarını arıyordu. Çok zoruna gitmişti. Zaman onun için altından daha değerliydi. Yoldaşlarına yetişmenin, kahrolası yalnızlığını gidermenin acelesiydi...

20 Haziran’da Amasya’ya bağlı Gümüşhacıköy ilçe merkezinin üzerine yetişmişti. Gümüşhacıköy’e gelene kadar birçok yerleşim yerini geride bırakmıştı. Yer yer ormanlık, yer yer de ovalık araziden ilerlemişti. Bazı yerleşim yerleri ovalık arazideydi. O yüzden oraları hızlı geçmek zorundaydı. İnegöl Dağları’na yetişince biraz rahatladı...

Günler günleri kovaladı. 26 Haziran’da Amasya’nın Suluova ilçesiyle Havza ilçesi otobanı civarındaydı.

Amasya kampına az kalmıştı. Kısa bir süre sonra Amasya’da kış kampının bulunduğu çevreye giriş yapacaktı. Temkinli, sabırlı ve duyarlı olacaktı. Kısa aralıklarla duruyor, çevreyi dinliyor, karanlıkta görebildiği kadar bakıyor ve öyle ilerliyordu...

On, on beş dakikalık yolu neredeyse bir saate yakın bir sürede gelmişti. Kampa yetişti, yetişecekti. Normal zamanda kırk, elli adımda yetişebilirdi. Ama hiç kimseyi görememesinin hüznüyle adımları giderek daha küçülüyor ve yavaşlıyordu. Nerdeyse kampa gelmişti ama görünürde hiçbir arkadaşı ya da hiçbir emare yoktu. Ne yapacağını bilemedi. Umutsuzluk giderek bütün vücudunu kaplıyordu. Bir ay boyunca arkadaşlarını ya da en azından onlara ait bir ipucunu görmek için çırpınıyordu ve şimdi gitgide resmin kareleri tamamlanıyordu. Son adımlarını atınca yalın gerçekle yüz yüzeydi...

Kampta kaldığı altı gün boyunca her gün yol gözlemişti. Umudu her gün zayıflasa da son güne kadar bitmemişti. Son gün askerlerin gelmesiyle onun da bekleyişleri son bulmuştu. Artık ondan sonrasına bakmak zorundaydı. Geleceğin korkusu sardı duygularını. Zaten kırk güne yakındır yollardaydı. Bir kırk, elli günlük yolu bitirebilmek için o gücü bulabilecek miydi? Hep aynı sorular geliyordu karşısına. Cevaplar yaşamın akışı içerisinde ortaya çıkıyordu. Sorular cevaplarını kendileri buluyordu...

5 Temmuz sabahı her zamanki gibi erkenden kalktı. Sabahın ilk saatlerinin rutin işlerini yaptı. Çevrede herhangi bir şey görmemişti. Haritayı açtı önüne. Bütün yol hatlarını kontrol etti. Kendi bildiklerini haritayla karşılaştırdı. Artık amacı netti: Dersim’e ulaşmak. Karadeniz’de arkadaşlarını bulabileceği yerleri göz mezm ve arkadaşlarını bulabilmek çok zor bir işti. Dersim’e giderse arkadaşlarını bulabileceğinden emindi. Onun için de artık hedefi netti. Ona göre

kendini ayarlayacak ve hazırlığını yapacaktı.

Haritadan nasıl hareket edeceğini belirginleştirdi. Öncelikle Taşova'ya ulaşacak, oradan Tokat arazisine girecek, Erbaa, Doğanyurt, Niksar ilçelerini geçecek, bir küçük kavis çizerek Reşadiye'ye ulaşacaktı. "Şimdilik bu kadarı yeter" dedi içinden. Zaten yirmi gününü alabilecek bir yol hattı belirlemişti. Akşam yola düştü.

16 Temmuz'da Niksar'a, 21 Temmuz akşamı ise Tokat'ın Reşadiye ilçesinin yakınlıklarına yetişmişti. Reşadiye'deki kampı Dersim'den önce arkadaşları görebileceği son noktaydı. Planlamasını ona göre yapmıştı. "Arkadaşları göremezsem dahi kesinlikle bir notlarını görürüm ve depodan yiyecek alırım" dedi içinden. Büyük umutlarla düştü yola.

25 Temmuz'da gecenin erken saatlerinde kış kamp yerinin yakınlıklarına yetişti. Mazlum kamp yerinde en çok Celal'i göreceğini düşünüyordu. Celal'in, Kastamonu eyleminden sonra dağılan birimden arkadaşlarının, bilinen yerlere uğrayacağını, tahmin edeceğini düşünüyordu. O olmazsa en azından iki, üç arkadaşını göndereceğini tahmin ediyordu.

Kamp yerinin yakınına varınca, o geceyi geçirmek için uygun bir yer aradı. On, on beş dakika dikkatlice çevreye kulak vermiş, hiçbir ses duymamıştı. Sabahla birlikte keşif yapıp, çevresini dinledi. Ne bir görüntüye ne bir sese rastlamamıştı.

Kamp yerine yüz, iki yüz metre mesafedeydi ama herhangi bir emare bulamamıştı. O mesafede gitgide kapanıyor, umutların yerini yavaş yavaş kocaman bir boşluk alıyordu...

Kampa çoktandır kimselerin uğramadığı her halinden belliydi. Etrafta yeşeren otlar, toprağın basılmamış olması, kapının üzerindeki örümcek ağı, hepsi ondan önce kimselerin gelmediğini gösteriyordu. Bir umudu daha boşa çıkmıştı. Amasya kampında yaşadığı duyguların iki katını orada yaşıyordu. Her seferinde yalnızlığın katlanan acısını, yeni umutlarla azaltmak istiyordu ama nafiyleydi. Umutları, beklentileri hiç de istediği gibi karşılığını alamıyordu. Her seferinde daha derinleşmiş yalnızlıklar, geleceğe dair endişeler payına düşüyordu. İçinden çıkmakta zorlandığı sonuçları ona yaşıtıyordu...

26 Temmuz sabahında erkenden kalktı. Çay, şeker yoktu artık. O yüzden ateş yakmadı. O günü çaysız geçirecekti. Saatinin takvimi 26 Temmuz'u gösteriyordu. İçinden, "Tam tamına altmış gün oldu" dedi. Dile kolay koskoca altmış gün. Ve halen kimseler yoktu. Sıcak bir gülüşünü, tatlı iki kelimesini ve sabah kalktığında, "Rojbaş" sesini duyabileceği hiçbir kimse yoktu...

Yeni bir serüven başlıyordu artık. Baştan beri nihai amacı Dersim'di. Ama uzak bir hayaldi o. Karadeniz'i bir uçtan bir uca adımlamak, sonrasında Koçgiri'yi geçip Dersim'e ulaşmak fikri gerçekleşecek gibi geliyordu. Dersim, tüm ihtimalleri sıfırladığında gideceği yeri. Onun için o uzun yolu parçalara ayırmıştı...

Yiyeceği bitmişti. Bir yerlerden temin etmek zorundaydı. Uzunca bir mesafe aldıktan sonra, artık gözleri yayla evlerini aramaya başladı. Yayla evlerine girip yetecek kadar erzak alması gerekiyordu. Ve öyle de yaptı. Daha sonra haritayı toprağa güzelce serdi. İlk önce geldiği yerlere, mesafelere baktı. Kendi bile şaşırırdı o kadar yolu yürümüş olmasına. İki aylık bir sürede neredeyse Karadeniz'in üçte birini yürümüşü. Daha da bitmemişti. Ama iki üç gün içerisinde Karadeniz'den çıkacak Koçgiri topraklarına girecekti.

Gözleriyle ve duygularıyla bir geçmiş

turu yaptıktan sonra, gideceği yol hatına baktı. İlk önce Koyulhisar, sonra Şebinkarahisar, Gölova, Refahiye ve Kemah'tan Munzurlar'a uzanan bir yolculuk olacaktı bu...

4 Ağustos'da Şebinkarahisar'a, daha sonraki günlerde sırayla belirlediği yerlere bir bir ulaştı Mazlum. Bin bir zorluk, yorgunluğa rağmen her şeyden daha fazla arkadaşlarına ulaşma umuduyla onu yürüten...

Sabah uyandığında Munzurlar'la karşılaştı. Baştan başa görebildiği kadarını gözleriyle güzelce bir süzdü. Heyecandan ne yapacağını bilemedi. Arasındaki mesafeye baktı. En geç yarım saatte ulaşırdu suya. Zaten suyu geçtiği gibi geri Munzurlar'dı. Duyguları öylesine yoğundu ki, kendini tutmakta zorluk çekiyordu...

15 Ağustos günüydü. İlk defa bir 15 Ağustos'ta yalnızdı. İçinden, "Benim 15 Ağustos'u kutlamam da suyu geçmek olacak. Suyu geçersen en iyi kutlamadır benim için" dedi...

Munzurlar'da olmaktan büyük mutluluk duymuştu. Kendini hafiflemiş, uçacak gibi hissetmişti. Bir kez daha feleğin çemberinden geçmişti. Önceleri ölümün eşliğinden çok dönmüştü. Kaç kere yaşam ile ölüm arasındaki sınırın, ölüm tarafına geçip gelmişti. Ama hepsi mermilerin sıcaklığında olmuştu. Barut kokuları eşliğinde yaşanmıştı...

Munzurlar'da gördüğü ilk yayla evlerine uğrayacak, en azından bir dost sıcaklığı hissetmeye çalışacaktı. Bir selam bile almak, bu üç aylık yorgunluğuna ilaç olacaktı. Arkadaşlarından ayrıldığından bu yana kendisi dışında kimseyle konuşmamıştı. Suları çekilmiş akarsular gibiydi. Gürültüsüz ve dingin. Sadece akıyordu, o kadar...

17 Ağustos'tu. Dün geceden gördüğü ışıkların yönüne doğru hareket etti. Yarım saat yürüdükten sonra uzaktan bir çadırı fark etti. Biraz durup etrafını kontrol etti. Yabancı insanların olup olmadığına baktı. Çadırdaki normal günlük işlerin koşuşturması var gibi görünüyordu. Ama uzak olduğu için hiçbir şeyi netleştiremiyordu.

Giderek yaklaştı. Çadır ve insanlar yavaş yavaş belirmişti. Çocuklar bile o küçük boylarıyla seçilebiliyordu. Biraz daha yanaşınca köpekler havlamaya başladı. Giderek artıyordu köpek hav-

lamaları. Köpeklerin sesiyle birlikte çadırdakiler etrafa göz gezdirdiler. Çok geçmeden onu gördüler. Tek bir çadırdı. İçeriden bir kadın çıkmış, kadınla birlikte küçük çocuklar da dışarı çıkmıştı.

Çadırın önünde kırk yaşının başlarında bir kadın ayakta durmuş ona bakıyordu. Kadının etrafını boy boy çocukları sıralanmıştı. Hepsisi de gelen kişiyi merak ediyordu.

Kadın onu gördüğünden beri gözlerini ondan ayırmamıştı. Gelen kişiyi merak ediyordu. Uzamış saç, sakalı, kimi yerleri yırtık şalvarı ve omuzundaki silahı ile gelen kimdi? Dikkatle baktı, tanıyamadı. Gördüğü kişiden korkmuştu. Asker dese asker değildi, gerilla dese onlara da çok benzemiyordu. Yakınlaştıkça yüzünü, elbiselerini incelemiş, kim olduğu konusunda bir fikir edinmeye çalışmıştı.

Tek olması kuşkuyla çok artırıyordu. Gerillaların normalde tek gezmediklerini, saçlarını ve sakallarını o kadar uzatmadıklarını ve elbiselerinin o kadar yıpranmış olmadığını biliyordu.

Eve yaklaşıncı, "Merhaba" dedi.

Kadın da aynı şekilde "Merhaba" dedi. Sonra "Hoş gelmişsiniz" diye ekledi.

"Hoşbulduk, ne var ne yok, nasılsınız?" diye sordu Mazlum.

Kadın, halen de endişe ve kaygıyla Mazlum'a bakıyor, kim olduğunu anlamaya çalışıyordu. Mazlum'u tepeden aşağı süzüyor; yüzünden, elbiselerinden, ayakkabılarından onun kim olduğuna dair bir fikir edinmeye çalışıyordu. Kadın çekine çekine konuşuyordu.

Kadın ona bir kürsü getirmişti. Kürsüye oturdu, çantasını çıkardı, yan tarafına koydu. Silahını ayaklarının arasına aldı. Dört beş yaşlarındaki çocuğa gözü takıldı. Kıvrık saçlı, yanakları kızarmış, pantolonu yamalı, kırmızı tişörtü bir çocuktu. O da şaşkın gözlerle ona bakıyordu. Ayaklarında ayakkabı yoktu. Sümüşü burnundan aşağı iniyor, aşağı indikçe o geri çekiyordu.

Mazlum "Arkadaşlar hiç geliyor mu?" diye sordu.

Kadın, "Biz kimseyi görmemişiz" diye cevapladı.

Her halinden ona güvenmediği ortadaydı. Mazlum, kendisinin gerilla olduğuna onları ikna etmek zorundaydı.

Tekrar söze girdi.

"Ben gerillayım, uzaklardan geldim. Uzun zamandır yürüyorum. Arkadaşları görmem gerekiyor. Ben JİTEMci ya da MİT değilim. Öyle olsaydım bu kadar cesaret edebilir miydim" dedi.

Kadın, "Belki de diğerleri yukarıda beklemişler, seni buraya tek göndermişler" dedi.

Kadın aslında onu ilk gördüğünden bu yana gerillaya benzetmişti. Ancak tedbiri elden bırakmak istememişti.

Kadın, "Kim olursan ol aç mısın?" diye sordu. Mazlum'dan gelecek cevabı beklemeden, çaydanlığı su doldurdu ve ocağın üstüne yerleştirdi. On dakika da çayı demlemişti. Yoğurt, yağ, çökelek ve zeytinden oluşan kahvaltılığın yanına yuvarlak iki ekmek koyup, Mazlum'un önünde duran, tahtadan sofranın üzerine koydu. Bir bardak da çay doldurdu. Mazlum, "Gelin beraber yiyelim" dese de, kadın ve çocuklar yemedi. Tek başına yemek zorunda kaldı. Ondak çok fazla yiyemedi. Ama üç bardak çay içti. Yemeğini yer yemez, kadından arkadaşlarının gelip gelmediğini öğrenmeye çalıştı. On beş dakikaya yakın kadını inandırmaya çalıştı. Bir zaman sonra kadın onun gerilla olduğuna kanaat getirmişti ki,

"Biz bu sene hiç dağdakileri görmemişiz. Geçen senelerde çok gelip giderlerdi. Ama bu sene daha gelmediler. Yukarıda başka çadırlar var, onlara sorun, belki oralara uğramışlardır" dedi.

Bir süre sohbet ettikten sonra Mazlum ordan ayrılarak diğer çadırlara doğru yola çıktı.

Diğer çadırlarda da aldığı haber aynıydı. "Arkadaşlar buraya hiç uğramadı." Bu haber düşündürmüştü Mazlum'u. Demek ki arkadaşları buralara gelmemiş, Dersim'in iç kesimlerinde kalmışlardı. Böylece Munzurlar'da arkadaşlarını görme ihtimali de elenince, orada daha fazla kalması için bir neden yoktu.

Birkaç güne Munzur suyuna ulaştı. Böylece Dersim alanına girmiş olacaktı. Munzur suyuna ulaştığında takvim 19 Ağustos'u gösteriyordu. Suyu geçmek için epey uğraşmak zorunda kaldı.

"Hey asi Munzur! O kadar sana ulaşmak için çırpındım durdum, senin bana yaptığa bak. Hırçınlığına bir dostun için ara veremez miydin? Beni koynuna alıp, karşıya geçiremez miydin?" dedi...

Karşı kıyıya yetişince kendini kefiyeyle kurutup, elbiselerini giydi. Raxtını beline taktı. Yürüyüşe hazırды. Her şeyini tamamlayınca Munzur'a bir kez daha dönüp baktı ve ordan uzaklaştı.

Günler günleri kovalıyordu. Mazlum'un saçları ve sakalları içiçe girmişti. Saçlarını uzun süredir kesmemişti. Neredeyse bir karış uzamıştı. Sert, diken gibi saçları uzayınca daha bir karmaşıklaşmıştı. Düzeltmek için sürekli ıslatması gerekiyordu. Sakallarını ara sıra kesse de erkenden uzuyordu. Elbiseleri gerilla elbiseleriydi. Ama yeleği yoktu. Gömleğini yelek gibi kullanıyordu. Gömleğin fermuarını açık tutuyor, şalvarının üzerine bırakıyordu. Şalvarı da delik deşik olmuştu. Önceden de yıpranmıştı ama bu yol süresince daha fazla yıprandı. İğne iplik elinde, her gün dikiyordu. Ayakkabısı, özel hareket timlerinin giydiği beyaz spor ayakkabıydı. Bunlar askerler için özel tasarlanmıştı. Çok sağlam dayanıklı ayakkabılardı. Onu Munzurlar'da yayladan almıştı. Onu Munzurlar'a kadar getiren ayakkabılar, parampaşa olmuştu. Her gün onları da bir yerinden dikiyordu...

Vadiden aşağı inerken bir ses duydu. Gelen sese doğru yürüdü. Kalabalık bir grup gibi ses çıkıyordu. Yakınlaşıp sesleri netleştirmeye çalıştı. Dikkatli, dinleye dinleye ilerledi. Sesler, dönemece yetişmeden önceki bir yerden geliyordu. Daha hızlı yürümeye başladı. Karanlık olmadan onları görmeliydi. Gelen seslerin anlaşılabilir kısımlarından arkadaşları olduğunu anladı. Hızını artırdı. Sevinç, heyecan her şey içiçeydi. Ne yapacağını bilemiyordu. Sonsuzluğu kucaklayacakmış gibi hissetti kendini. İnsanı yaşama bağlayan duygular onu o ana kadar ayakta tutmuştu.

Kalbi duracak gibiydi. Gözleri ve kulakları gelenlere kilitlenmişti. Karşısına çıktı çıkacaklardı. Halen inanmıyordu. Gözlerini kapatıp açtı. Ovuşturdu iyice. Kulakları da yanılmamıştı. Uzakların tanımsızlığı bitmişti. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmurlar gibi yüreğine damlayan hasretlikler, kayboluyordu. Sakinleşmek istedi, bir türlü yapamadı. Yüreğine ses dinletemiyordu. Adeta kontrolünü yitirmişti. Duyguları ve hisleri onun adına, yapacaklarına karar ve-

riyordu. Duygularına engel olamayınca, onların kollarına kendini bıraktı. Tüy gibi hafiflemişti.

Arkadaşlarının gelişine kilitlenmişti. Tam dönerken arkadaşlarını gördü. Gerilla elbiselerinden dolayı onları tanıdı. O mesafeyi koşarak geçti. Arkadaşlarını görmesiyle koşarak onlara doğru gitmesi bir oldu. Arkadaşları onu fark etmemişlerdi. Onu gördüklerinde şaşırıldılar. Bir an duraksadılar. Ama tek olduğunu görünce rahatladılar.

Mazlum, kışla göz arasında onların yanındaydı. İlk gördüğü arkadaşına sınıksı sarıldı. Ayların hasretiydi bu. Her şeye değen, bütün özlemine karşılık bir sarılmaydı. Bir süre bırakmadı arkadaşını. Arkadaşı şaşkınlık içindeydi. Ama içten bir sarılmayla karşılaşıncı o da aynı içtenlikle karşılık verdi. Mazlum'un gözlerine yaşlar yürmüştü. Ama sıkı kendini. Gözlerinden yaş düşmedi. Tarifsiz duygular yerleşmişti içine. Hepsine birden sarılmak istedi. Hayatına yüreğinin kaldırmayacağı bir dolu duygu yüklenmişti. Nasıl yaşadığını bilemeden, uzak bir hayalin peşine düşmüştü. Bütün ömrüne geçecek kadar, yolların izlerini aramıştı. Cennetin kapılarını arayan inananlar gibi, o da inandığı

kapıların ardına yolları geride bırakmıştı. Ve şimdi o kapının eşliğindeydi. İnanamadı. Dönüp dönüp tekrardan baktı. Bir rüyanın içerisinde olduğunu düşündü. Rüyanın bitmemesini istedi. Aylar sonra yoldaşlarını görmüştü. Şaşkınlığını üzerinden atması zaman aldı. Aramaktan bitkin düşmüş bednine can geldi. Kalp atışları yeniden ritmini buldu. Biriken hüznün bulutları dört bir yana dağıldı. Ömrünün sararmış yapraklarının yerini, filizlenmiş fidanlar aldı.

Yoğun duygulardan sıyrılıp, etrafındakilerin kim olduğuna bakamadı. Duygularının arkasından gidiyordu. Yüreği sakinleşince, yanındakilere daha bir ayrıntıyla baktı.

Dört kişiydiler. Sırasıyla diğerlerine de sınıksı sarıldı. Dördünü de tanııyordu. Onlar da Mazlum'u tanııyordu. Öyle ya, dört senedir Dersim'den uzaktı. Bu dört sene içerisinde birçok değişiklik olabileceğini düşündü.

Mazlum, kısa bir onları izledikten sonra,

"Heval nasılsınız iyimisiniz?" dedi. İnce, uzun boylu, esmer, genç gerilla, "İyi, sen nasılsın heval?" dedi.

Mazlum, "İyi" deyip, "Siz yeni gerilla mısınız?" diye sordu.

Orta boylu, kumral, biraz kilolu gerilla cevapladı,

"Biz TKP ML-TİKKO gerillalarıyız."

Mazlum, "Fark etmez o kadar günden sonra gerilla gördüm ya bu bana yeter" dedi ve ekledi,

"Bende Mazlum. Karadeniz'den geliyorum."

Onlar Mazlum'dan haberdardılar. Onun için tanımları zor olmadı. Bir müddet tartışıp konuştular. İçlerinden kumral olan Mazlum'a,

"Heval HPG'li arkadaşların noktaları bize yakın. Birlikte bizim noktaya gidelim. İstersen akşamdan seni onların yanına götürürüz, istersen de sabahla birlikte seni arkadaşların yanına götürürüz" dedi.

Mazlum, "Sorun değil. Artık arkadaşları buldum ya o yeter. Sabaha kadar beklerim. Hem siz de arkadaşım-sınız, hiçbir farkımız yok ki" dedi.

O geceyi TKP-ML TİKKO gerillalarıyla geçirdi. Uzun uzun sohbet ettiler. Hem onlar sordu, hem de Mazlum.

Mazlum ısrarla, tekrar tekrar aynı soruyu sordu:

"Yolda bir iki çadırda Erzincan ve Karadeniz'de kayıplar olduğunu ama isimlerini bilmediklerini söylediler. Siz biliyor musunuz?" dedi.

Az ötedeki, sorumlu olduğunu düşündüğü gerilla, Mazlum'un er ya da geç öğreneceğini bildiğinden söze girdi,

"Heval, Haziran da üç HPG'li arkadaş Erzincan ve Sêwaz (Sivas) arasında şehit düştü. Bahoz Amed, Şexmus ve Sefkan arkadaşlar, bir köy çıkışında pusuda şehit düştüler. Erzincan'ın Karasu yüzünde Demhat Urfa yoldaş şehit düştü. Fırat Çüngüş yoldaş da halen kayıp. Yoldaşlar şehit düşmüş olabileceğini düşünüyorlar. Yine en son Tokat'ta Salih yoldaş yaralı esir düştü, bir gün sonra da Koçer Palu yoldaş Tokat'ta şehit düştü."

Mazlum bir anda o kadar kötü haber almıştı ki, yetişmesinin sevinci, heyecanı kursağında kalmıştı. Ölümü bu duruma tercih ederdi. Ölümün daha çok kalana olduğunu düşündü. Derin bir uçuşumun başındaymış gibi kendini hissetti. Rüzgarın onu alıp götürmesini bekledi. Uçuşumları önüne seren hayatın, onu da alıp götürmesini istedi. Bu kadar biriken acıdan nasıl kurtulacağını bilemedi. Her yer hüznün dolmuştu.

Sabah kahvaltıda sonra iki gerilla ile birlikte tekrar yola koyuldu. Mazlum artık bir serüvenin sonuna geldiğini biliyordu. Yol üstünde karşılaştı iki arkadaşıyla. Daha sonra noktaya ulaştılar.

Arkadaşlarının çoğu eylem için başka bir alana gittikleri için az kişi vardı noktada. Mazlum'un duyguları tarif edilemeyecek kadar yoğunlaşmıştı. Arkadaşlarının yaklaşımı çok çok fazla sıcaklık taşıyordu. Mazlum o kadarını beklemiyordu. Öylesine samimi, öylesine sıcak duygularla onu karşılaştırmışlardı ki, adeta kendisini mahcup etmişlerdi. Mazlum ağlamamak için kendisini zor tutuyordu. O biliyordu ki, tüm yitirdikleri için ona ağlıyorlardı.

Gizlerle ve saklanmış hayatlarla dolu bir serüveni adımlamıştı. Dağlar, ovalar, sular, ormanlıklar ve nice coğrafyalar geride bırakmıştı.

Yolculuğun bittiğine inanamıyordu. Dönüp geriye baktığında arkasında kalan 88 günün tüm ömrüne bedel olduğunu düşündü. Yaşam acılardan, badirelerinden, zorluklardan, hasretliklerden süzdüğü koskocaman ve ağır bir zamanı onun terkisine eklemişti.

Yolculuklardan geriye kalan anılarla ömrünü teselli etti.

(Bu anı, Şiyar Dersim'in kaleme aldığı 'Denizde Dağ Çocuklarının İzleri' adlı kitaptaki, Ş. Mazlum Volkan arkadaşın anılarından derlenmiştir.)

Baş tarafı sayfa 26'da

Şimdi yaklaşık bir ayı geçen bir süredir Mûsil yine şiddetli savaşın yaşandığı bir alan haline geldi. Irak devletinin resmi sorumluluğu altında ve ordu güçlerine dayalı olarak yürütülen bu savaşa, başta ABD olmak üzere koalisyon güçlerinin havadan, teknik, askeri mühimmat, özel eğitimli ve danışman olarak gönderdiği askerlerinin katılımı da söz konusu. Ayrıca Arap Şia milisleri de başlayan bu savaşta aktif katılım göstermektedir. Başûrê Kurdistan Bölgesel Yönetimi'ne bağlı olan pêşmergeler de Mûsil'in çevresinde yer alan yerleşim alanlarındaki DAİŞ'e karşı harekete geçmiş bulunmaktadır.

Asıl olarak DAİŞ'in Mûsil işgaline karşı başlatılan müdahale; 16 Mart 2016 tarihinde Kerkûk'te bahsi geçen bu güçleri temsilen kişilerin katıldıkları bir toplantıda kararlaştırılmıştı. Yine bu müdahaleye katılan güçlerin nasıl konumlanacakları ve hareket edecekleri de yapılan bu toplantıda belirlenmişti. Burada en çok dikkat çeken nokta, başlatılan bu müdahale ile Mûsil'in DAİŞ'ten kurtarılmasının hedeflenmesine rağmen, konumunun ne olacağı hususu idi. Irak rejimi, Mûsil bir Kürt şehri olmasına rağmen kendisine bağlı kalmasını istiyor. Irak rejiminin bu dayatması karşısında ise Başûr yönetiminin güçlü bir itirazı gelişmedi ve Irak rejiminin teklif ettiği, Mûsil şehir merkezinin kuzey, doğu ve güneydoğu yönlerinde şehrin dışına yer alan Kürt yerleşim birimleri ve buralara bağlı toprakların kendilerine verilmesini kabul etti.

Mûsil'da savaş Ortadoğu ve Üçüncü Dünya Savaşı'dır

Mevcut durumda Mûsil'da DAİŞ'e karşı yürütülen savaşta yer alan güçler, aralarında varmış oldukları mutabakata bağlı olarak kendilerini konumlandırmakta ve bu minval üzerinde savaşa katılım göstermektedir. Irak devletine bağlı resmi askeri güçler, ordu ve milisler Mûsil'in içerisinde savaşırken, Başûr

yönetimine bağlı pêşmerge kuvvetleri de Mûsil'in çevresinde bulunan DAİŞ işgalindeki yerleşim merkezlerini ele geçirmek için bir savaş yürütmektedir.

Mûsil'in DAİŞ'ten kurtarılması için planlanan müdahale askeri olarak bu şekilde uygulamaya konulurken, asıl olarak öne çıkan, bu müdahalenin stratejik, siyasi, ekonomik vb boyutları olmaktadır.

Her ne kadar Mûsil'a yönelik askeri müdahale Ekim ayının ortalarında başlamış olsa da, aslında daha önce başlamıştır. DAİŞ'in 2014 yılında Mûsil'a girmiş olması da bir müdahale olma özelliğini taşımaktadır. O nedenledir ki Mûsil'a yönelik olarak başlatılan müdahaleyi askeri boyutundan daha çok stratejik, siyasi ve ekonomik boyutları ile ele almak gerekmektedir.

Bugün Mûsil'da yürütülen savaşın özünde bir Ortadoğu ve Üçüncü Dünya Savaşı olduğu konusunda hemfikir olmayan yok gibidir. ABD'sinden, Rusya'sına varıncaya kadar hemen hemen herkes böyle düşünmektedir. Bu savaş Birinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi, Sırp bir öğrencinin Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun velihattını öldürmesi ile ya da İkinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi faşist Hitler rejiminin Polonya'ya saldırması ile de başla-

mamıştır. Bunlardan çok farklıdır. Kendi içerisinde bir gelişim seyri izlemiştir. Reel Sosyalizm'in çözümleri ile bizzat dünya dengeleri bu savaşın ön habercisi olmuştur. Ne zaman ki ABD'nin başını çektiği küresel sermaye güçleri 'dünyaya yeni bir düzen' vermek için harekete geçtiler, işte o zaman Üçüncü Dünya Savaşı'nın taşları döşenmeye başlandı.

Bu şekilde zemini giderek olgunlaşmaya başlayan Üçüncü Dünya Savaşı, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarından farklı olarak emperyalist güçlerin kendi aralarında doğrudan çatıştıkları bir savaş olarak da başlamamıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından kurulan, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da dengeleri üzerine oturtulan 'dünya düzeni' ile bunun yerine kurulmaya çalışılan 'Yeni Dünya Düzeni' arasında yaşanmaya başlamıştır. 1990'ların başında yaşanan Birinci Körfez Savaşı, Önder Apo'ya karşı gerçekleştirilen Uluslararası Komplö, 2000'lerin başından itibaren başlayan Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine yapılan askeri müdahaleler ve İkiz Kuleler'de olduğu gibi dünyayı sarsan olaylar da bu gerçeğin önemli dışa vuran yönleri olmuştur. Şimdi ise buna Mûsil'a yapılan müdahale eklenmiştir.

Kürt halkı Mûsil müdahalesini tarihi bir fırsata dönüştürebilir

DAİŞ ise sadece yapılan bu müdahalenin bir gerekçesidir. Daha önce 21. yüzyıl savaşlarının -buna içerisinde yüzyıla yayılma riskini barındıran Üçüncü Dünya Savaşı da denilebilir- küresel sermaye güçlerinin daralan sınırlarını, pazarlarını genişletme ve bunun önünde engel olan sınırların aşılma istenmesi gibi temel nedenlerle birlikte, zengin enerji kaynaklarına ve yaşanılabilir alanlara sahip olma arayışı ve mücadelelerin de bunda etkili olacağı yönünde yapılan belirmeler söz konusu olmuştur. Dikkat edilirse 1990'lar sonrasında günümüze kadar geçen sürede yaşanan savaşlar, sorunlar, gerçekleşen müdahaleler, komplolar vb daha çok bu tür özellikler taşıyan coğrafyalarda yaşanmaktadır. Ortadoğu'da böyle bir gerçeklik içerisinde yerini almaktadır. Mûsil'a gerçekleşen müdahaleyi de bu gerçeklikten ayrı olarak düşünmemek gerekir.

Küresel sermaye güçleri dünyaya yeniden bir biçim vermek istiyorlar. Bunu gerçekleştirirken de kendi aralarında egemenlik alanlarını yeniden belirlemeye çalışıyorlar. Egemenliklerini tesis etmeye çalıştıkları alanların başında da Ortadoğu geliyor. 20. yüzyılın ilk çeyreğine doğru

gerçekleşen Birinci Dünya Savaşı'nda da böyle olmuştur. Şimdi yine 21. yüzyılın ilk çeyreğine doğru dünya yeniden bir 'düzene' kavuşturulmaya çalışılırken Ortadoğu aynı rolü oynamaya devam ediyor.

Küresel sermaye güçleri Ortadoğu üzerinde kuracakları hükümlerle burada bulunan zengin enerji rezervlerine, bitki örtüsüne ve hayat damarı olan temiz su kaynaklarına sahip olmak ve kıtalararası karasal hakimiyeti ellerinde bulundurmak istiyor. Bunu başardıklarında da dünya hakimiyetine giden yolda kesin başarıya ulaşacaklarını düşünüyorlar. Mûsil'a yönelik olarak yapılan müdahaleyi görmek, ele almak en doğru yaklaşım olacaktır.

Bugün Mûsil'a yapılan müdahalenin ana eksenini ise tüm bu gerçeklikler oluşturuyor. Bu anlamda Kürtler kendileri için

tarihsel öneme sahip olan bir süreçten geçiyor. Eğer bunu bir olanağa, fırsata dönüştürürlerse, kendi kaderleri ile tüm Ortadoğu halklarının geleceğinin belirlenmesinde tarihsel bir rol oynamış olacaklardır. Birinci Dünya Savaşı'nda bunun için tarihsel bir fırsat ortaya çıkmıştı. Bunun objektif koşulları da vardı. Ama önderlik sorunlarını çözememiş olmaları böyle bir fırsatı değerlendirmelerine engel olmuştur. Bu fırsatı değerlendirememek, tarihsel baş aşağı gidişi hızlandırmış, ulusal yok oluşun eşğine getirilen bir halk olma konumuna getirmişti. Geline aşamada, bu baş aşağı gidişi tersine çevirme koşulları oluşmuştur. Kürtler, Önderlik sorununu çözmüştür. Kabul edilen, muhatap olarak görünen bir halk konumuna gelmişlerdir. Uluslararası güçler de bu gerçekliği görerek Kürt halkına olan yaklaşımlarını belirlemektedir. O nedenledir ki Kürt halkı, Mûsil'a gerçekleşen müdahaleyi kendileri ve Ortadoğu halkları için bir fırsata dönüştürebilir.

Bugün Mûsil'da Kürt halkı ile Arap halkı ve diğer birçok ulusal, kültürel, inanç toplulukları birlikte yaşamaktadır. Kürtler kaderlerini bu topluluklarla birleştirdiklerinde, başta Türk devleti olmak üzere tüm sömürgeci güçlerin oyunlarını boşa çıkarabilirler.

Asi Zagroslar'ın kardelen çiçeği Ronahî...

Carçella'nın o dondurucu havasında ve yine heybetli karında kardelen çiçeği açar. Kardelen; karın soğuğuna inat, başını topraktan yükselten ilk çiçektir. Nazik ve zarif olduğu kadar, asiliğiyle de bilinir. Güzelliği kadar, kara, fırtınaya ve zorluklara direnerek varlığını korur ve güçlenir. Doğanın güzelliğine güzellik katar. Ronahî yoldaşın hikayesi de, tıpkı bir kardelen çiçeğinin hikayesi gibidir. Çok zorlu bir dönemde, genç yaşta, çocukluk ve oyun arkadaşı Rojbîn ile beraber atar ilk adımlarını özgürlük saflarına. Ve savaşın en yoğun olduğu dönem boyunca Garzan'da kalır. Genç yürekleri; yaşamı ve düşman gerçekliğini tanımaktan uzaktır. Düşmanın yoğun yönelimleri sonucunda yaşanan şahadetlere, açlık, susuzluk gibi zorlanmalara anlam veremediklerinden dolayı her iki arkadaş eve dönmek ister. Annelerini özler ve sürekli ağlarlar. Arkadaşlar da, sürekli onlarla ilgilenir ve tartışır, anlam vermeleri temeline eğitirler. Onları yaşama katma temeline çok çaba sarf ederler. Ama yaşam koşulları zorlayıcı ve alışıkları yaşam tarzından çok farklıdır. Bu nedenle ilk süreçlerde çok zorlansalar da, bir süre sonra yaşanan şahadetlerden ve savaşın gerçek yüzünü gördükçe etkilenmelerinden dolayı, artık şartlar ne olursa olsun güçlü katılma temeline sözlerini verirler. Ronahî arkadaş raxt ve silahını kuşanarak büyük bir mücadeleyle gerilla yaşamına ilk adımını atar. Yıllarca Garzan da kalır, büyük eylemlere katılır, büyük operasyonlarda düşmanla savaşır, yaralanır ama pes etmez. Tersine bağlılığı artar, daha da güçlü katılır. Ronahî arkadaş savaşta gelişip büyüyen, savaş ve yaşam tecrübesi kazanan bir gerilla ve savaş komutanı olur. En zorlu dönemlerde ne kasırgalar ne fırtınalar yaşar ama her fırtınadan sağlam çıkmayı ve yoluna devam etmeyi bilir. Artık Ronahî yoldaş büyümüş, tecrübeli bir gerilla olmuştur.

1999'da Önderliğimizin esareti ardından gerillanın Başûr'a çekilme kararıyla Ronahî arkadaş da geri çekilen gruplarda yerini alır. Bir süre Qendîl, Zap, Xakûrkê'de kalır. Bu alanlarda yeni yoldaşlarına komutanlık yapar, öncü olur. Yaşam ve savaş tecrübelerini aktarır. Bir süre sonra Şehîd Bêrîtan Akademisi'nde bir devre eğitim görmesi ardından yoğunlaşmada kalır. Yaşadığı zorlanmaları derinliğine çözümledikten sonra Zagros alanına geçer. 4. Hamle Süreci'ne katılım temeline Herkî alanında bölük komutanı olarak pratiğe katılır. Ronahî arkadaş, halkının acılarını derinden hisseden arkadaşlardan biriydi. Bunun bilinci ve sorumluluğuyla katılır tüm mücadele alanlarına. Gelir gelmez Çarçela'nın bağrında, onun güzellikleriyle bütünleşen yiğit kadınlardan biri de Ronahî yoldaş olur.

Çarçela'da öyle bir halay çekildi ki, Kürdistanlılar asla unutmayacak. Belleklerden hiçbir zaman silinmeyecek an'lar yaşandı o engin dağlarda. Ronahî yoldaş yıllardır özgürlük halayında yer aldığı için tecrübeliydi. Onun için de, halayın başında yer alanlar arasındaydı. Çocuk yaşta katıldığı için sistemin kirlerinden kendini koruyabilmişti. Çocuk ruhu hiç kirlenmemiş bir Parti çocuğuydu o. Ronahî yoldaşın ilgi bekleyen yanları da vardı. Dünyada ve Kürdistan'da erkek egemenlikli zihniyetin baskısına en çok maruz kalan kadın olduğu için, Kürdistan Özgürlük Mücadelesi'nde de gelişim sancılarını en fazla yaşayan kadındır. Ronahî yoldaş da büyük gelişim sancıları yaşamış, fakat büyük zorluklar yaşamasına rağmen özgürlük mücadelesinden geri adım atmamış arkadaşlardan biriydi. Tam tersine en zor anlarda, en zor pratiklerde kalmıştır. Yine Ronahî yoldaş PKK'de sayısız kahramanlarla yoldaşlık yapmış, çok anlamlı paylaşımlar yaşamıştır. PKK kahramanlarının anısına en zor anlarda bağlı kalmayı bilmiş, onların anılarıyla kendini ayakta tutmuştur. Rêber Apo'ya olan bağlılığıyla, Zilan tarzıyla cenge katılmıştır. Ronahî yoldaş

savaş tecrübesiyle tanınan bir yoldaştı. O genç ve fazla tecrübesi olmayan yoldaşları için büyük bir güvendi.

Ronahî arkadaş katılacağı bir eylem öncesi, o çocuksu gülüşüyle yoldaşlarına moral vermek için en iyi şekilde hazırlanmıştı. Yine eyleme katılamamış olan yoldaşlarını unutmamış, moral vermek için; "Diğer sefere siz de gideceksiniz" diyerek vedalaşmıştı. Gittikleri eylemde diğer yoldaşlarıyla beraber düşmana ağır bir darbe vurmuşlardı. Düşman aldığı darbelerden adeta deliye dönmüş, yeri göğü inleyen bir biçimde bütün tekniğini ve ağır silahlarını kullanarak arkadaşların üzerine yönelmişti.

O esnada Ronahî yoldaş da yaralanıyor. Önderliğin; "Basit yaşayıp kolay ölmeyin" sözüne denk bir şekilde direniyor. Yoldaşlarına verdiği geri dönme sözünü anımsıyor. Geri döneceğine dair umudunu sonuna kadar koruduğu için direniyor. Ansızın leş kargalarının sesini duyarak irkiliyor. Yoldaşlarının onu almaya geldiğini sanarak sevinse de, bu sevinci kısa sürüyor. Gelenlerin yoldaşları değil düşman olduğunu anlıyor. Yaklaşan seslerden, "Teslim ol!" sözünü duyunca bütün yaşamı gözlerinin önünde canlanıyor. Ve Bêrîtanlaşma, Zilanlaşma çizgisinde kararlı bir şekilde duruşunu belirliyor. Bêrîtan arkadaş ihaneti kabul etmeyerek kendisini uçurumlardan atmıştı. Zilan arkadaş kendisini bomba haline getirerek düşmana karşı onurla yürümüşü. Kürt kadınının acısını ve öfkesini böyle dile getirmişti. O da, bu geleneği diri tutarak sürdürmeliydi. Bu kararlılığı göstermek elbette kolay değildi. Ronahî yoldaş iddialıydı, direnecek ve ihanete teslim olmayacaktı. Nasıl ki bütün zorluklara göğüs germiş, onurluca yaşamışsa bu kararı da verecek kadar güçlüydü. Ronahî yoldaş, düşmanın eline sağ geçmemek için bombayı bedeninde patlatan onlarca yoldaş gibi onurluca ölümsüzler kervanına katıldı.

Tıpkı, 'Yaşamı ve insanları çok sevdiğim için bu eylemi yapıyorum' diyen Zilan yoldaş gibi, o da tanrıçalar katındaki kutsal yerini aldı.

Mücadele Arkadaşları

Yeniden merhaba umut kaynağım

Karmakarışık bir bavuldan, kırmızı bir poşetin içinde, siyah ve sarı desenleri olan bir defter çıkardım. Defterin üzerinde, yemyeşil bir bahçenin orta yerinde elinde kırmızı kapaklı bir kitapla Önderliğin o heybetli ve derin bakışlarını resmeden bir fotoğraf vardı. Hem kapak üzerindeki Önderliğin fotoğrafı, hem de kapaktaki renk uyumu çok dikkatimi çekmişti. Defteri kutsal bir kitabı açar gibi açtım. Sayfalarından ilk anda yayılan hava, huzurla kapladı içimi. Garip bir hava oluştu. Ne olduğunu tam anlayamamıştım. Ve usulca defterin sayfalarında dolaşmaya başladım. Önderliğin; "Özgür bir kadın bir tabur gerillaya bedeldir" sözünü nakşetmişti özenle. Kadın eksenli bu sözle başlaması bana bir güç vermişti, desem yerinde olur. Devam ediyorum usulca sayfalara yazılan yazıları okumaya. İnsan sevgisinin, yoldaşlığın ve dostluğun en derinden yaşandığı sözleri görüyorum. "Esmer güzeli yoldaşım Bîrsel'e. Paylaşmaya doymadığım çocukluk arkadaşım bu günlüğü sana yazıyorum..." diyen ve insanı derinden etkileyen o duygu dolu satırları okuyorum. Yaşadığım bu kutsallık ve huzurlu anlar yerini usulca gözbebeklerinde buğulanmalara bırakıyor.

Karmaşıklaşan ruh dünyamda dolanıp dururken, yazılar yüreğimin derinliklerine işliyor adeta. Her çevirdiğim sayfa beni daha bir içine, derinlere çekerken, o arkadaş tanımayı ne çok istediğimi anlıyorum.

Yaşadığı kimi zorlanmaları üzerinden, içine girmiş olduğu yoğunlaşmaları anlatırken gerçek anlamda bunları içselleştirdiğini hissedebiliyorum. O kadar doğal ve sade ki... Sözcükler onun dudağından yazılara dökülürken, yüreğinden özenle seçilerek geldiği ve düşüncelerindeki ayrıntıların içinden çıktığı belli oluyordu.

İnsan gerçekliğini sorgularken kendini o sorgulamadan ayrı tutmuyordu arkadaş. Sistemin yaratmış olduğu düşünce sistematüğinden kendini kurtarabilmenin bir çabası da vardı.

Ronahî Axin arkadaş, çok genç yaşta Parti saflarına katılmış, uzun bir süre savaşın yoğun olduğu alanlarda savaş komutanlığı yapmış.

Her türlü olumsuzlukla karşılaşmış ve olumsuzlukların içerisinde kimi zaman tam kaybolmak üzereyken yeniden çıkmasını başarmış, içinden çıkamadığında ise zamana bırakmıştır. Yaşadığı son zorlanma ve yaşadıklarını yeterince sorgulamamaktan kaynaklı boğulmak üzereyken, onu bu ruh halinden kurtaran Önderlik sevgisi ve şehit arkadaşlara olan bağlılığı olmuştur. Son anda, deyim yerindeyse uçuruma ramak kala havalanmıştır gökyüzünün huzur veren maviliklerine ve özgürlüğü yeniden seçmiştir. Ve bu derin sorgulamadan sonra kendisi Şehîd Bêrîtan Akademisi'nde bir dönem eğitim görmüş, bir dönem de yoğunlaşmada kalarak bu durumu çözmeye çalışmıştır. Kendisini yeterince sorguladığına inandığı an geldiğinde de arkadaşlara önerisini yaparak savaş alanına gitme istemini dile getirmiştir. Arkadaşlar da Ronahî arkadaşın yoğunlaşmalarını olumlu bulup, onu savaşın yoğun olduğu alanlardan olan Zagros alanına, bölük komutanı olarak görevlendirmişler.

Düşmanın en çok yöneldiği alanlarımızdan biri de Zagros alanıdır. Pratik koşulları daha öncelikli olan bir alandır burası. Coğrafyası sert ve asidir. Ama Ronahî arkadaşımız, ne kadar fiziki anlamda zorlansa da bunu kendine sorun haline getirmemiştir. Hareketimizin Dördüncü Stratejik Hamlesi çerçevesinde aldığı kararlar sonucunda, Zagroslar'da eylem hazırlıklarına en aktif katılan arkadaşlardan olur. Ve Ronahî arkadaş planlanan bir eyleme kendisini ilk önerenlerden olur. Oraya yeni gitmesine ve araziye çok tanımamasına rağmen, savaş tecrübesine güvenerek saldırı grubunda yer alır. Fedaice savaştıktan sonra yaralanır ve düşmanın eline sağ geçmemek için, bombasının pimini çekerek kendini düşmanın içinde patlatır. Düşmanın hain ellerinin ona dokunmaması için yapar bunu.

Şehitler kervanına katılırken geride engin bir yaşam ve savaş tecrübesi bırakan Ronahî yoldaşın izinden ilerleyen binlerce kadın yoldaş, bugün dünyanın karanlığına ışık olmakta, özgür kadının var olabileceğini tüm dünyaya tekrar tekrar göstermektedir.

Ş. Dicle Hatay

Adı Soyadı: Mülkiye Çetin
Kod Adı: Ronahî Axin
Doğum Yeri ve Tarihi: Semsûr-1979
Katılım Yeri: Adana
Şahadet Tarihi ve Yeri: 5 Temmuz
2010-Zagros-Bedevê Eylemi